

yeni demokrasi

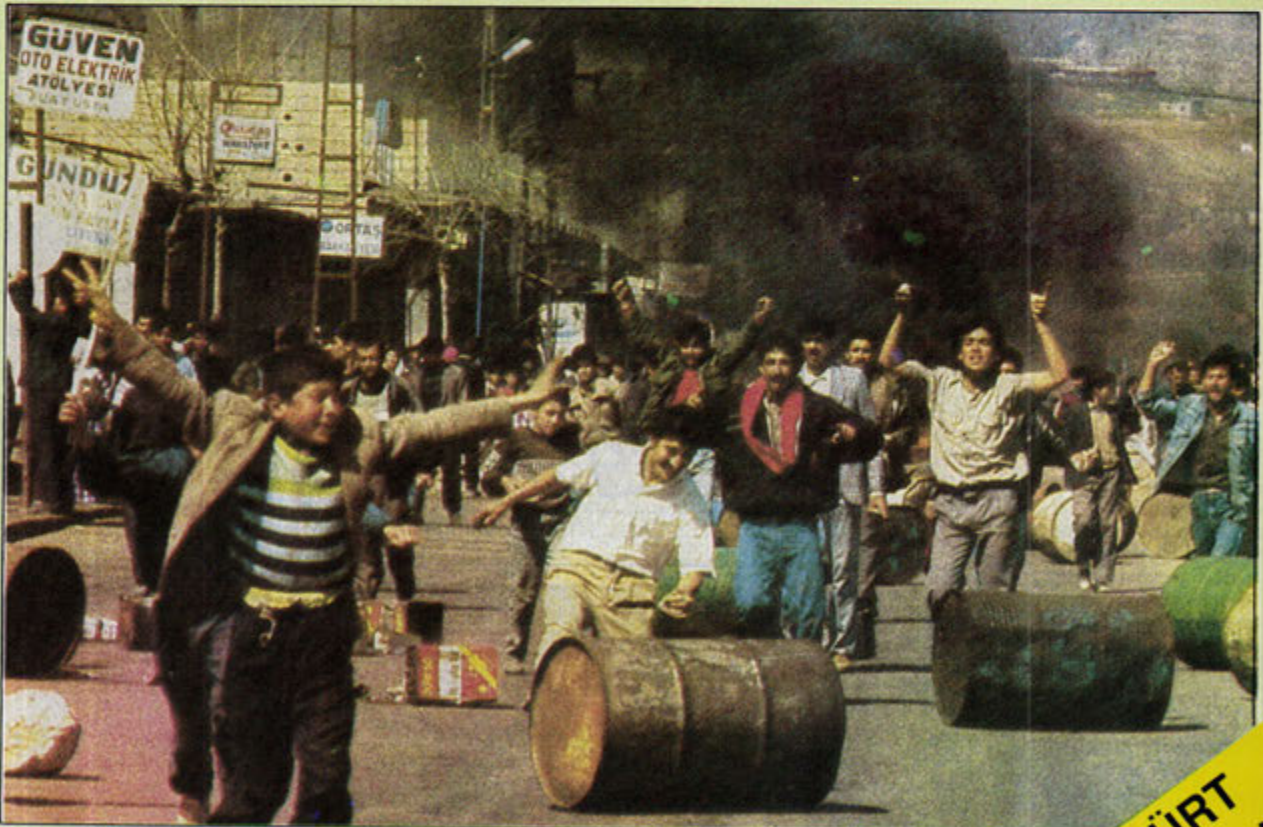
NİSAN 1990

Sayı: 31 Yıl: 3

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 3000 TL (KDV Dahil)

Newroz Ateşini Körükleyen Kürt Halkıyla Birlikteyiz

TKP/ML VE KÜRT
ULUSAL SORUNU

BASIN AÇIKLAMASI

Newroz'un ateşi Nusaybin, Cizre, Silopi ve İdil'de zulmü kavurdu, İstanbul'da Newroz'la ilgili 8. özel sayımıza el kondu.

Newroz'la ilgili çıkarmış olduğumuz 4 sayifelik özel sayımız "İrkçılık mülahazasıyla bölücülük propagandası" yapıldığı gerekçesiyle İstanbul DGM'since toplatıldı. Özel sayımız Newroz'un anlam ve içeriğini irdeleyen, günümüzde Newroz'un önemini vurgulayan, Newroz ateşinin daha da gür yakılmasının ezilen halklar için taşıdığı ifadeyi perspektiflerle sunan, dünya ırkçılıkla mücadele günü dolayısıyla emperyalizmin ikiyüzlülüğünü, ırkçı şöven politikasını ve bunun Türkiye'deki uyarlanışını ve faşist Saddam rejimini Halepçe'de beşbin Kürt emekçisini kimyasal silahlarla katledilmesini kapsayan 8. özel sayımız bölücülük propagandası yapıldığı gerekçesiyle toplatıldı.

Yeni Demokrasi çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası ve emekçi halklarının birlik, dayanışma ve mücadelesine inanmış bir siyasal perspektife sahiptir. İrkçi mülahazayla bölücülük yapanlar; 20 milyon Kürdün varlığını inkar eden, her türlü terörü vahşeti, zulmü uygulayarak bir ulusun varlığına tahammül gösteremeyenlerdir.

Faşist egemen düzenin dergimiz üstündeki saldırıları durmaksızın sürmektedir. Çıkarmış olduğumuz 30 sayımızdan 20'si toplatıldı. Toplam 23 dava dosyası açılmış bulunuyor. Her bir sayımız birçok yazıdan ayrı ayrı davaya konu olmaktadır. Sonuçlanan 10. 11. 19. 15 ve 6. sayılardan toplam 27 yıl sorumlu yazı işleri müdürlerimiz ve yazarlarımıza ceza, 25 milyon'da para cezası verilmiştir.

Dergimize yönelik toplatma ve cezaların yanısıra elemanlarımıza baskılar, gözaltılar, işkenceler ve tutuklamalarda sürekliliğini koruyor. En son Samsun muhabirimiz gözaltına alındı. Samsun temsilcimizin gözaltı nedenini öğrenmek için gösterdiği çabada yantısız kaldı. Gözaltı süresini yeterli görmeyen sorgu timi 7 günlük ek bir süre daha alarak işkenceli sorgularını uzatmış bulunuyorlar.

Dergimize yönelik saldırılar çok boyutlu şekilde devam ediyor. Tüm ilerici kamuoyunu bu saldırılara tavır almaya çağırıyoruz. Samsun muhabirimiz Fikret KARARAN serbest bırakılmalıdır.

Yeni Demokrasi

yeni demokrasi

UMUT YAYINCILIK
Ve Basım Sanayi Limited Şirketi
Adına Sahibi
Yusuf UYGUN
Genel Müdür
M.Ali ESER
Genel Yayın Yönetmeni
Hüseyin YILDIRIM
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Tuncer DILAVEROĞLU
Yayın Danışmanı
Haydar UĞUR
Teknik Sekreter
M.Ali DOĞAN

Yönetim Yeri: Piyerloti Cad.
Ortaklar İşhanı No: 33/35-37
Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 528 09 33 - 516 60 20

BÜROLAR VE TEMSİLCİLER

- * **ANKARA** A. Ekber **KAYPAKKAYA**
Necatibey Cad. No. 80/12 Maltepe
Tel: 230 63 27
 - * **KARTAL** Haydar **SÖYLEMEZ**
İstasyon Cad. Merdivenli S. Arel Han K. 2, N 6,
Kartal-İst.
 - * **DIYARBAKIR** Burhan **KARTAL**
İnönü Cad. Modern Çarşı No: 325 K. 3
 - * **İZMİR** A. Haydar **UMUT**
Keşanlı Cad. 2. Kestelli S. No. 49-202
 - * **İZMİT** Kaya **GÜLER**
İnönü Cad. Ata Er İşhanı No 184, K 2-28
 - * **BURSA** (Tutuklu) A. Rıza **ALTUN**
Atatürk C. Korumucu İşhanı K 5, No: 248
 - * **KARS** Şah İsmail **ATİK**
Kazım K. Bekir İşhanı K 2, No0 217
Tel: 169 84
 - * **KAYSERİ** Hasan **OZAŞLAMACI**
Sivas Cad. Stat İşhanı K5, No: 605
Tel: 11 06 01
 - * **SIVAS** Murat **KAYMAK**
Sularbaşı M. Eski Belediye Sok.
Selçuk İşhanı No: 309
 - * **SAMSUN** Cevdet **GÜNDEMİR**
19 Mayıs M. Ağabalı Sok. Çetin Han 5/2
 - * **AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ**
Kohlbergasse 16 8900-Augsburg 11/BRD
Tel: (821) 514 026
 - * **AVUSTRALYA**
P.O: Box 58 Regentf Park 2143 Sidney
 - * **FRANSA**
17. Rue De-L'echoier 75010 Paris
 - * **HOLLANDA**
Shijker Sraat 203 6828 DD Amheim
 - * **İSVİÇRE**
Herrenackerweg 19 4054 Basel
 - * **AVUSTURYA**
Münzwardeingasse S 1060 Wien
- ABONE KOŞULLARI**
6 aylık 18.000 TL. 30 DM - 15 \$
1 yıllık 36.000 TL. 60 DM - 30 \$
- Yurtiçi Hesap No:** UMUT YAYINCILIK
Akbank Bahçelievler İst. Şubesi
Hesap No: 6720-7 DİN
- Yurtdışı Hesap No:**
Akbank Bahçelievler İst. Şubesi
Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5
- Yurtdışı Aboneleri Hesap No:**
Konto Nr: 1062520 BLZ:
72050000 STADSPARKASSE AUGSBURG
Dizgi : Rosa Dizgi
Baskı : Uygun Basım Mat. Ltd. Şti.
Dağıtım : Hüriyet Holding Aş.

SUND

Sınıf mücadelesinin baharı bu yıl erken geldi. Newroz'un ulusal ateşi baharın erken gelmesinde önemli bir rol oynadı. Nusaybin, Cizre alev alev kavruldu. Bu alev İdil'i, Diyarbakır'ı, Kızıltepe'yi, Lice'yi, Siverek'i de tutuşturdu. Yerel genel grev uygulandı. İşçi sınıfı yeni mücadelelere hazırlanıyor. Grevler, direnişler ards ardına geldi. Öğrenci gençlik daha militan bir mücadele ateşi yakmaya başladı. Küçük üretici, köylülük kabuğunu kırıp sesini duyurdu. Memurlar demokratik örgütlülüklerini yaratma yolunda epeyi mesafe katetti. Özcesi, tüm toplumsal muhalefette muazzam bir gelişme yaşanıyor.

Egemen zorba sınıfların ekonomik siyasal çıkmazları da gittikçe büyüyor. Egemen güçlerin siyasal temsilcisi partiler gelişen toplumsal muhalefet karşısında dalaşı bir yana bırakarak uzlaşmaya gütiler. Zirvelerde çareler aranmaya başlandı. Bu uzlaşma geçicidir. Hızla büyüyen toplumsal muhalefet karşısındaki korkularının ürünüdür. Şimdi bir panik yaşıyorlar. Her çare arayışları çıkmazlarına yeni çıkmazlar ekliyor. Kürt ulusal hareketine karşı uygulayageldikleri politikaları iflas etti. Debelendikçe batıyor battıkça debeleniyorlar. Saldırganlaşıyorlar, sivil resmi güçleriyle törürü tımandırıyorlar. Kürt sorununu işleyen yazarlara, yayın organlarına saldırılar Beşikçi'nin tutuklanması, sosyalist ve devrimci dergilerin Kürt sorununu işledi diye peşpeşe toplatılması, yazı işleri müdürlerinin tutuklanması bu politikadan kaynaklanıyor. Topluma korku salarak şiddet ve terörlerine meşruluk kazandırmak istiyorlar. Gelişmeler çırpınışların beyhude olduğunu gösteriyor.

Newroz'la büyüyen Kürt ulusal hareketi nedeniyle bu sayımızın ağırlığını Kürt ulusal sorunu oluşturdu. Baş ve kapak yazılarımızla gelişen ulusal hareketi ele aldık. Diyarbakır TKPİML tutsaklarının savurmasından Kürt ulusal sorunuyla ilgili bölümü konunun önemi açısından yayınlamayı uygun gördük.

Konuların önemine göre uluslararası işçi sınıfının birlik ve dayanışma günü 1 Mayıs, ekonomik yapıyla ilgili yanlış bakış açılarını eleştirisini (önümüzdeki sayıda "Komün" dergisinin eleştirisiyle bu içerikli yazılarımız devam edecek), sosyalizm sorunları yazı dizisinin devamını, işçi sınıfı ve gençlikle ilgili çeşitli yazılar bulacaksınız.

Dergimiz Yeni Demokrasi yayın hayatına başladığından bugüne gelişimi, trajinin artışı düzenli bir seyir izlemektedir. Trajimiz; ilk çıktığında 6 bin iken bugün 15.000'e ulaşmıştır. Bu büyüme önümüzdeki dönemde de sürecektir. Bürolarımız ülke satında 10, yurtdışında 6'ya ulaşmıştır. Bu gelişmenin daha iyi bir seyir izlenmesi siz okuyucularımızın desteğiyle; abone olma, abone bulma, gönüllü dağıtıcılığı üstlenme, haber, yazı, makale, çizimlerle besleme, ekonomik destek verme şeklinde olacaktır. Bu, her yönlü desteğinizin daha büyüyeceğine sonsuz inancımız var.

Dastlukla

İÇİNDEKİLER

Newroz Ateşini KÖrukleyen Kürt Halkıyla Birlikteyiz	2
İşçiler 1 Mayıs'ta Genel Greve!	
Sokaklara, Meydanlara, Devrimci Gösterilere.	8
Yeni Demokrat İşçi	13
Ücret Artışı İstemi Bahane, Sermayenin Cephesel Saldırısı.....	18
Yeni Demokrat Gençlik	20
Hakim Üretim Tarzı ve Küçük Burjuva Kafa Karışıklığı	29
Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı	
İllede Ayrılmak Değildir	38
Proletarya Diktatörlüğü Altında Devrimin	
Sürekliliğinin İlanı ve Devamı	55

Newroz ateşini körükleyen Kürt halkıyla birlikteyiz

Newroz arifesi Nusaybin'de başlayıp oradan Cizre'ye, Silopi'ye ve günden güne Mardin'in bütün ilçelerine yayılan Kürt halkının büyük kitle direnişi ulusal kurtuluş mücadelesine yeni bir boyut kazandırdı.

4-5 yıldır Newroz'a doğru faşizmin beklentisi dağlardan olurdu hep. PKK'nın Newroz taarruzlarına kulak kesilir ve ona karşı artırırdı askeri önlemlerini. Bu yıl da haftalar öncesinden gazeteler benzeri haberlerle doldu. Ama son bir hafta içinde ilçelerin ayağa kalkması en esassh faşist önlemlerin buralarda alınmasını şart koştu. 13 PKK'nın katli ve cenaze törenlerine özel polis timlerince müdahale edilmesi üzerine Nusaybin'de başlayan büyük kitle direnişi, kepenk kapatma, sokak gösterileri ve çatışmalar ardı ardına diğer ilçelere yayıldı. Taş atan göstericilerin kurşun yağmuruna tutulması ve çok sayıda insanın katledilmesine ek olarak, binlerce kişi evlerinden alınıp işkence merkezlerine taşındı. Mardin, Siirt ve Hakkari'deki 12 ilçe çok büyük miktarda özel polis kuvveti, askeri birlikler, panzerler, tanklar ve diğer zırhlı araçlarla tam bir ablukaya alındı. Cizre'de açık, diğerlerinde örtülü bir sokağa çıkma yasağı uygulanmaya başlandı. Olağanüstü halden ilan edilmemiş sıkıyönetime geçildi.

Daha önce yine Silopi ve Nusaybin'deki direniş hareketleriyle ilk işaretlerini vermiş, gelişini belli etmiş olan Kürt intifadasının büyük başlangıcı olarak değerlendirilebilecek bu son gelişmeler karşısında İsrail'den geri kalmayan pervasızlığıyla Türk devleti, ordusu ve polisi aynı onun tavrını takındı; kafalarını dipçikleyerek, kurşunlayarak, gençleri, yaşlıları ve 10 yaşında bir çocuğu da katletmekten çekinmedi, ama onun gibi içinde bulunduğu çıkmazı biraz daha derinleştirmekten başka bir şeye yaramadı bütün yaptıkları.

Dağdaki gerilla savaşını köylü yığınlarına dehşet saçma ve köyleri zorla boşaltma yoluyla kitle desteğinden mahrum bırakarak söndürme çabaları nasıl tersine sonuçlar verdiyse, dağdaki alevler azaltılmadığı gibi o boşaltılan köylerin bir bölümü yakın ilçelere yığılan sürgün halkı buraların da birer direniş mevsimine dönüşme sürecini nasıl hızlandırdıysa, şimdi buralarda sergilenen vahşet, uygulanan büyük abluka ve eğer tevessül ederlerse ayrıca bu ilçelerin kabarmış nüfusunu sağa sola dağıtma çabaları da beş paralık fayda getirmeyecek kendilerine, çare olmayacaktır.

Bugün kuvvetle duyulan şey, dağdaki ateşin çayırtısının düze vurmuş yankılandır. Gerilla savaşının sarsıcı etkileriyle uyanan ve cesaretlenen, zulmün ocağında pişe pişe korkularını atan Kürt halkının Botan'da sistemlilik kazanmaya başlamış bu ulusal motifli ve Filitin intifadasından esinli radikal kitle direnişi aydan aya daha ileri boyutlara varacak güçtedir.

Onu halen "küçük terörist grupların kışkırtıcı eylemleri" diye niteleyen faşizm, yeni tekrarlarını, süreklilik kazanmasını, boyutlanmasını mümkün olduğunca önleyerek bu demagojisini sürdürmeye ve daha bir süre tavizsiz davranmaya çalışacaktır. Ama bunda başarılı olmayacağı da açıktır. Uzun zamandan beri iflas halindeki "askeri çözüm"e dayalı katı tutumunu ve Kürtlerin inkarı temelindeki fanatik ırkçı resmi politikasını sürdürmekte zorlanan, gizli kulislerde çeşitli tavizleri tartışıp duran, fakat bu yönde en ufak başlangıç adımlarını bile atmakta "acaba yanlış mı yaparım, daha çok cesaret mi veririm, geç kalmanın faturası daha büyük de olabilir, ama bir kış, iki kış daha tüm gücümle saldırıp hiç siyasi esneklik göstermeden askeri alanda başarı aramam en hayırlısı olmaz mı?" gibi düşüncelerle tereddüt geçiren, ürkek davranan, sonuç olarak geleneksel tavrını büyük kararsızlık ve bocalamalar içinde de olsa dışı karşı kararlılık görüntüsünü bozmadan olduğu gibi sürdürmeye çalışan devlet, bu son gelişmeler karşısında takkeyi öntüne koyup çok daha iyi düşünmek zorunda kalacak ve büyük olasılıkla da ilk tavizler için zamanın geldiğine, fazla gecikilmemesi gerektiğine karar verecektir.

YAŞASIN KÜRT HALKININ ONURLU DİRENİŞİ

Anlamli bir şekilde Newroz'la çakışan ama bu çakışmasını pek tesadüf de olmayan, en azından zincirleme olaylarla süratli yayılma ve büyümesinde Newroz'un önemli payı bulunan, ayrıca örgütlü geliştirildiği açık olan Kürt halkının intifada girişimi ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi açısından bir aşama olduğu kadar -ama devam ettiği ve boyutlandığı ölçüde- resmi faşist politikaların esnemesi ve evrimi açısından da bir dönüm noktası oluşturmuş olacaktır.

Ama siyasetin gözden geçirilmesi, yeni politik tavrılar saptanmaya çalışılması, yakında ba-

zı tavizler verilebilecek olması, süregiden ulusal kurtuluş mücadelesine, gerilla savaşına ve kitle direnişlerine karşı askeri önlem ve azgın saldırıların da esnetileceği anlamına gelmiyor. Tam tersine bu alanda daha çok katliğa, sertliğe, barbarlığa ihtiyaç duyuluyor. Daha büyük silahlı güçlerin bölgeye kaydırılması düşünülüyor. Kitle direnişlerinin büyüterek devam etmesi halinde bugün ilan edilmeden uygulanan sıkıyönetimin açıkça ilan edilmesi ve en geniş yetkilerle sürdürülmesi tasarlanıyor. Rambo taslağı özel polis timleri yetersiz görülüp meclisteki toplantılarda daha müthiş terör estirecek özel timler yetiştirilmesi öneriliyor. Sanki İsrail'den geri kalır yanı varmış gibi Türk devleti'nin, "İsrailvari" davranması tavsiye ediliyor. Özal başkanlığında Genelkurmay Başkanı ve MIT müsteşarının da bulunduğu devlet kurmayları toplanıp son durum karşısında neler yapılabileceğini görüşüyor. Bakanlar Kurulu aynı konuyu tartışıyor. Demirel, Milli Güvenlik Kurulu'nun neden toplanmadığını soruyor ve "derhal toplanıp hükümete tavsiyelerde bulunmalıdır. Yeni stratejilerin, yeni taktiklerin ve yeni metodların getirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir" diyor. Birkaç aydan beri her sıcak gelişme karşısında olduğu gibi devlet yetkilileri "basının olayları aktarırken güvenlik kuvvetlerini suçlu gösterecek ifadelerden kaçınması, onların cesaretini kırmaması, aksine teşvik etmesi gerektiğini" tekrar edip duruyorlar. Direniş olan ilçelere basın mensupları ya sokulmuyor, ya 5-10 dakikalığına izin veriliyor, onda da "sakıncalı" fotoğraf çekenlerin makinaları, filmleri alınıyor, halkla görüşmeleri engelleniyor. Azerbaycan işgali sırasında Bakü'ye yabancı gazetecilerin sokulmaması üzerine dünyayı ayağa kaldırmaya çalışan gerici-şöven basın kendi ülkesinde kendi devletinin koyduğu yasaklara ve fiili engellemelerine şöyle bir değinmekten öte ses çıkartmıyor. Devletin borazını TRT için söyleyecek söz bulmak zor. O zaten bu ülkeden yayın yapmıyor. D.Avrupa, Sovyetler Birliği ve diğer dünya ülkelerinden en küçük olayları, en önemsiz ayrıntıları aktarıyor, ülkede olay molay yok. Bol bol beyanat, resmî görüşme ve tören haberleri. Nusaybin'de başlayan olayların da iki üç gün lafını bile etmedi. Ne zaman ki Cizre'de daha büyük gelişmeler olup sokağa çıkma yasağı ilan edildi, bahsetmek zorunda kaldı: Ama tabii yalnız resmi açıklamalar. "Olayların kışkırtma olduğu, teröristler tarafından yapıldığı, güvenlik güçlerine çatılardan uzun menzilli silah ve bombalarla ateş açılması üzerine başlayan çatışmalarda bazı kişilerin öldüğü" vs...

Görüldüğü gibi faşizm ne terörde, ne demagogide sınır tanıyor. Alçaklığın bini bir para. ANAP'ından SHP'sine düzen partilerinden her birinin açıklaması ötekinden daha iğrenç. Ortak temaları "bölücü tahriki, terörist kışkırtması, vatanşın güvenlik güçleriyle karşı karşıya getirilmek istenmesi", ortak mesajları da yine "devlet güçlü ve gücünü gösterecek" yolundadır. Aşağılık bir biçimde, özel polis timlerinin vahşet-

tine "baskı" denmesine bile ateş püskürtüyor, buna karşılık halkın her direnişine, silahlı-silahsız her mücadeleye "terör" diyorlar. Bir "terör"dür gidiyor asıl teröristlerin dilinde bitmeyen nağme gibi. O da bitecek ama, ne zaman sonları gelir, konuşamayacak olurlarsa.

KÜRT ULUSUNUN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI ENGELLENEMEZ. ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN HALKIMIZ OMUZ OMUZA, DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNE!

Bir diğer sakız "olaylarda dış parmak olduğu"dur. Son gelişme üzerine de "bu olayların dışardan örgütlendiği, komşu devletlerin TC'yle bazı sorunları nedeniyle kışkırtmalar yaptıkları" öne sürüldü. Oysa ne Suriye'nin, ne Irak'ın, ne İran'ın bu direnişlerde parmağı olduğuna dair ne ufak bir kanıt var. Aksine İran'la ve şimdilerde de Irak'la yeni dostluk ve işbirliği geliştirmekte olan kendileri. Irak'ın tekrardan 'sıcak takip' anlaşmasına yeşil ışığı sözkonusu. En çok Suriye'yle araları gergin. Suriye'nin PKK'ya örtülü destek vermeye devam ettiği doğrudur. Milliyetçi burjuva pragmatist çizgide hareket eden PKK bu gerici devletle ilişkisini sürdürüyor. Devrimciler bunu tasvip etmez, ancak böyledir diye bir ulusal kurtuluş hareketinin haklı temelleri olan mücadelesini, demokratik muhtevasını ve somut durumda oynadığı ilerici rolü de görmezlikten gelmez, kitlelerin direnişini ise daha büyük coşkuyla desteklerler. Bu açıdan faşizmin "dış parmak" yaygarası da amaçlarıyla birlikte kitlelere anlatılmalı ve teşhir edilmelidir. Öte yandan kendisi ABD emperyalizminin kucağında oturan bu devlet onun Ortadoğu'daki azgın köpeği İsrail'le daha yakın ilişkiler kurarak Suriye'ye karşı çeşitli ortak planlar geliştirmeye çalışıyor. Biz gerici Suriye devletinin de tarafını tutacak değiliz, ancak "su savaşı" senaryolarının esas yazarı ABD ve onun uşaklarına dikkati yoğunlaştırıp, öncelikle teşhir etmemiz gerekiyor.

Son gelişmelerden sonra devrimci görev, direnişini büyüten Kürt halkıyla her yerde daha büyük dayanışma geliştirmek, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını daha güçlü dile getirmek, somut kazanımlar için Kürtlerin her alandaki haklarını daha çok dayatmak; okun sivri ucunu hakim ulus şövenizmine saplarken ezilen ulusun milliyetçiliğini de eleştirmek ve her milliyetten halkımızın Demokratik Halk Devrimi yolunda birliğini güçlendirmektir. Amacımız iki ulus ve bu milliyetten ülke halkının gönüllü birliğine dayalı yeni demokratik federe bir ülke kurmak olmalı ve her somut gelişmeyi bu doğrultuda değerlendirmeliyiz. Kürt ulusunun ayrılmamasını ülkede ve bölgede proletaryaya devrimlerinin gelişmesi bakımından daha elverişli bir durum yaratması ve doğru görülmesi sözkonusu olmadıkça, böylesi koşullar oluşmadıkça, birlikte devrim yolu ve amacı değişmez.

Yerel Genel Grev Newroz'la geldi!

Newroz ateşini körükleyen Kürt halkıyla birlikteyiz

Newroz'un kızgın ateşi Nusaybin, Cizre, Idil ve Derik'te zulümkârları dehşete düşürdü. Kürt ulusunu tüm sıcaklığıyla sardı. Halkı ayaklandırdı. Kepenkler günlerce kapalı kaldı, okullar boykot edildi, işyerlerinin kapılarına kilit vuruldu. Kısacası, yerel genel greve gidildi. Sokaklar barikatlarla tanıştı. Öfke seli resmi kuruluşlara yöneldi; faşist egemen zorbalara şaşkına çevirdi. Olağanüstü hali, koruyuculuk sistemi, ordunun ve polisin şaşaalı gücü, özel timi, uygulanan tüm terörü Kürt ulusunun haklı ulusal öfkesini durdurmaya yetmedi. Kürt isyanı gergin yaydan fırlayan okun şiddetini andırıyordu. Ok, öylesine fırlamıştı ki engel olmak imkansızdı.

Newroz'un özgürlük ateşi bu yıl Kürdistan'da erken tutuştu. Mücadelenin baharı erken geldi. Ve bahar önceki yıllara oranla diri ve tazeydi. Toprak erken ısınmıştı, Newroz'lar topraktan daha erken fışkırmıştı. Sular gürül gürül akıyordu. Mücadelenin baharı görkemli başlamıştı. Yetmişlik dededen nineye, dokuz on yaşındaki kız çocuğundan erkeğine kadar büyük bir coşku seli sokaklara hakim olmuştu. Newroz'un özgürlük ateşi sokaklara, meydanlara ekilmişti. Durgun, acı, öfke, keder dolu gözler ışıdamaya nasırlı eller yumruk olmuş havaya meydan okumaya, parmaklar zafer işareti göstermeye, zulümle yoğrulmuş yürekler geleceğe gülümsemeye başlamıştı. Ve tüm gözler bu mücadele baharına dönmüştü. Düzenin faşist partileri bu gelişmeye dur demek için birlik nutukları atmaya, gelişen mücadeleyi boğma yollarını aramaya, iktidar partisine destek vermeyi arttırma 'Milli Güvenlik Konseyi'nin acilen toplanıp sorunun üstüne gitmeye çağrılarında bulunup, hareketin hemen ezilmesi gerektiğini, acil tedirlerin alınmasını bas bas bağır-maya başladılar. 'Milli beraberlik' nutukları ağızlarından eksilmez oldu.

Faşist diktatörlüğün ağızından eksik etmediği, bir kaç eşkiyaydı, "kökü kazındı", "sonları gelmek üzere", "halktan

destek alamazlar", "halk devletine bağlıdır" laflarına karşı Nusaybin, Cizre, Silopi'lilerin isyanı, ağızlarına bir şamar gibi inmiş oldu. Başbakanların, bakanların gezilerde 'kökünü kazındık' dedikleri anlarda bile PKK yanı başlarında silahla vuruyordu. Her 'bitti', 'kökü kazındı' sözüne daha büyük silahlı eylemlerle, gerilla savaşını süreklileştirerek cevap veriliyordu. Ve 'bitti', 'kökü kazındı'lar gittikçe çoğalıyordu. 'Halk destek vermiyor' 'devletine bağlıdır' gibi uyduruk demelere halkın yanıtı gerilla mücadelesini yürütenleri barındırmak onları desteklemek oluyordu. Bu sefer ki yanıt öylesine okkalı oldu ki faşist yöneticilerin yalanları kursaklarında kalıverdi. Onbinler sokakta polisle, askerle, özel timle çatışıyor, barikatlar kuruyor, 'yaşasın Kürdistan' diye bağırıyor, kepenkleri kapatarak, işyerlerinin kapılarına kilit vurarak, okulları boykot ederek, birfiil direnip yerel genel grevle cevabını veriyordu.

Girdikleri silahlı çatışmada vurulan 13 PKK'lı gerillanın cenazelerine halk sahip çıkıyordu. Nusaybin'de cenaze törenine katılan halk geri dönerken özel tim po-

lis, askerinin müdahalesiyle karşılaştı.

Müdahale çatışmaya dönüşüyor, halk artık fiilen karşı koyuyordu. Bu açık direniş egemen zorbalara kolluk kuvvetlerini azgın bir biçimde saldırganlaştırıyor, kitleye direk ateş açıyorlardı. Ve 13'lerin kanı daha kurumadan 15 Mart günü Şemsettin Çiftçi adındaki Kürt genci katlediliyordu, bununla birlikte onlarca yaralı. Bu gelişme bardağı taşıran son damla oldu. Beşbin dolayında Nusaybin'li Kürt sokak gösterileri yapmaya, kolluk güçleriyle çatışmaya resmi kuruluşları basmaya, binaları taşlamaya, yer yer ateşe vermeye başladı. Ok yaydan çıkmış, faşist egemen zorbalara paçaları tutuşmaya başlamıştı. Bütün güçleriyle Nusaybin'e yığıldılar. Tanklar, toplar meydanları doldurdu. Takviye güçler yığıldı. Tam bir terör estirildi. Mahalleler kuşatıldı, evler basıldı. Sekiz yaşındaki çocuklar dahi işkenceli sorgulardan geçirildi. Bine varan Kürt, 'büyük gözaltı' yaşadı.

Kürt halkı, faşist diktatörlüğün bu terörüne direnerek, fiili savaşa göre konumlanarak cevap verdi. Hayatı felçeden yerel genel greve gidildi. Ekmek sıkıntısı çekil-

mesi üzerine kolluk güçleri dipçik zoruyla fırınları açtırmaya çalıştı. Ama bu zulüm sonuç getirmedi. Fırınlar açılmadı, işyerleri çalışmadı, öğrenciler okula gitmedi. Nusaybin'deki bu zulüm çarkı dönerken bu kez Cizre halkının şanlı haykırışları yanardağ lavı gibi faşist egemen zorbalara üstüne yağmaya başladı. Nusaybin derken Cizre devreye girdi. Cizre'li Kürt halkı kükremiş, coşkun seller gibi sokaklarda akmaya başlamıştı. Newroz'un ulusal ateşi ortalığı kavurmaya devam ediyordu. Egemenlerin telaşı büyüdükçe saldırıları, terörü de yoğunlaşıyordu. Ekilen rüzgar fırtına olmuş bir kasırga gibi egemenlerin üstüne üstüne esiyordu. Faşist zorbalara üzerine fırtına estiren Cizre'de yerel genel grev uygulamasına başlandı. Cizre sokak barikatlarıyla, savaşıyla baharı yaşıyordu. Faşist diktatörlük haklı mücadeleyi hazmedemeyince Cizre'de de kan dökmeyi sürdürdü. **Sekiz yaşındaki bir çocukla beraber beş şehit veriyordu Cizre halkı.** Katliamecılar katliamlarını, halk ise direnişini sürdürüyordu. **Cizre halkı şehitlerine sahip çıkıyor, cenazelerini kaldırıyor.** Yine kitle seli sokağa dökülüyordu. Öfke ve isyan selinin git gide büyüdüğünü, yeni bir müdahalenin yangına körük sallamak olduğunu gören egemen zorbalara kolluk güçlerine 'müdahale' etmeme emri veriyorlardı. Müdahale gittikçe büyüyen Newroz ateşini daha da büyütme başka bir işlev görmeyecekti. Egemen zorbalara bunu anlamıştı. Ama bütün güçlerini bu bölgeye yığmaya devam ediyorlardı. Bütün yığınağa, zulme rağmen isyan seli durmak bilmiyordu.

Nusaybin, Cizre derken İdil, Midyat halkı kepenkleri indirmeye, işyerlerini kapamaya, çocuklarını okullara göndermeye başladı. Kızıltepe, Lice'de olaylara kayıtsız kalmıyor, eylemlilik ve protestolar burada da sürmeye başlıyordu. Derken Dicle üniversitesine bağlı bütün fakülte-lerde öğrenciler derslere girmeyerek dayanışma eylemine başladılar. Bu eylemliliğe Urfa'da bazı okullar katılıyordu. Çınar'da esnafın kepenkleri indirerek destek veriyordu.

Teröre zulme, kıyıma rağmen ulusal Newroz ateşi bütün görkemiyle yanıyor, yerel genel grev eylemi devam ediyor, ateşin alevleri bütün yurdu sarıp destek eylemlerine dönüşüyor ve faşist diktatörlük yalan demagojilerine devam ediyordu. 'Oyları çıkaran, halkı kışkırtan bir avuç eşkiya'dır. 'Duruma hakimiz', 'Oyları ya-

panlar dışardan gelenlerdir' -Bu beşbinler, onbinler acaba nereden geldi?-' Oyları münferid kişiler çıkarıyor', 'dışardan kışkırtma' diye yalanlarını sürdürüyorlar. Beşbinler, onbinler birkaç 'eşkiya' yapıyor veriyordu. Nusaybin, Cizre, Silopi, Midyat, Lice, Kızıltepe halkının sokak kavgaları, yerel genel grev eylemleri dışardan gelenlerin eylemi olarak gösterilmeye çalışılıyordu. Ve ne hikmetse bütün bu olaylar dışardan kışkırtılarak meydana geliyordu. Bu yalan demagojiler nereye kadar sürer ki?

Kepenk kapatma eyleminin Diyarbakır'a sıçraması gelişen eylemlilik sürecine başka bir anlam katıyordu. Bu anlamlılık; Diyarbakır'ın Kürt ulusu için başkent özelliği taşımasının yanında faşist egemen zorbalara gelişen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini bastırma için güçlerinin yığınak veyönlendirme merkezi olması; Olağanüstü Hal Valiliği, Özel Tim, Özel Kolordu, ve 7. Kolordunun merkez üs olarak burda yerleşik olması faşist egemen zorbalara içinde Kürt ulusunun boyunduruk altında tutma anlamında birbaşkent özelliği taşımasından ileri gelmesidir. Nusaybin'de, Cizre'de Kürt halkının körüklediği ulusal Newroz ateşinin Diyarbakır'da yankı bulması, bütün önlemlere rağmen kepenk kapatma eyleminin gerçekleşmesi faşist egemenleri oldukça telaşlandırdı. Beşyüzbinlik bir nüfusa sahip bu kentte onbinlerce işyerinin kapısına kilit vurulması gelişen olayın boyutunu ortaya koyuyordu. Zulüm düzeni bütün tedbirlerle rağmen onbinlerce işyerinin kepenk kapasının önünü alamaması girdikleribüyük çıkmazı simgeliyordu. Anonlarla, baskı ve tehditlerle işyerlerini açmaça basınının sonuç vermemesi çıkmazı büyüttüğü gibi artık Kürt halkının egemen zorba dü-

zeninin tehdit, baskı, zulüm ve terörüne al-dırmadığını gösteriyordu.

Gelişmenin bu boyuta sıçraması faşizmin Kürdistan'daki politikasının iflas ettiğini, zulüm ve törlerle ayakta uzun vadede duramayacağını işaretini vermişti. İşte faşist diktatörlüğü telaşa düşüren kitleler üzerindeki etkisinin kırılmış olması, ayaklarının altındaki toprağın kaymasıydı. Kürt ulusu içinde büyük bir önem taşıyor. Çünkü; faşizmin merkez üssünde isyan alevini tutuşturmuştu. Bu ateş onun için bir azim, inanç, moral kaynağıydı. Isyan ateşinin büyümesi, zulümkarları çepçevre sarması mazlumların sevincini büyütürken, sömürü, talan, zulüm düzenini ve sahiplerini şaşkına çevirmekle de kalmıyor, uykularını kaçırıyor.

Kürt halkının onbinlere varan sokak direnişleri faşist diktatörlüğün yalan demagojilerini boşa çıkarttığı gibi, politikalarında da değişiklik yapmaya zorlamaktadır. Artık terörle, kıyımla bir yere varamayacaklarını görmeye başladılar. Düzenin diğer komprador patronları bunu açık ifade ediyorlar. Bir yandan gelişen hareketi bastırma için hükümete her türlü desteği verdiklerini, vermeye devam edeceklerini söylerlerken bir yandan izlenen politikanın çözüm olmadığını belirtiyorlar. Milli Güvenlik Konseyi'nin zaman kaybetmeden gelişmeleri gözden geçirmesini istiyorlardı. 'Milli Güvenlik' konseyi Cumhurbaşkanı Özal'ın başkanlığında toplanıyordu. Toplantıda acil ek 'güvenlik' önlemlerinin alınması kararlaştırılıyor, Özal muhalefet partilerini Çankaya'ya davet ederek sorunun görüşülmesini istiyordu. Cumhurbaşkanlığı seçimi dönemi ve hemen ertesinde Özal'la görüşmeyeceklerini kati şekilde vurgulayan muhalefet partileri, Özal'ın çağrısına

olumlu yanıt verdiler. 'Yeni bir durum var', 'Ülkenin çıkarlarını düşünmek zorundayız', 'Ülkenin güvenliği için yapılacak toplantıya elbette katılırız' diyorlardı. Kompardor patron-ağaların faşist düzeni için tehlike çanları çalıyor ve kompardorların siyasi partileri de aralarındaki dalaşı bir yana bırakıp selametlerini güvence altına almaya çalışıyorlardı. 'Ülkenin bütünlüğü' tehlikede -tehlikede olan bütünlük sömürü düzenleri- ve bir an önce bu tehlike bertaraf edilmesi gerekiyor kendileri için. "Güvenlik" Konseyi yaptığı uzun değerlendirmede çıkan olayların 'ülkenin bütünlüğüne yönelik açık tehlike olduğu sonucuna varıyordu. Bravo doğrusu nasıl tespit edebildiler.

Faşist diktatörlük herşeye karşın zulmünü, terörünü elden bırakmayacak ama gelişen Kürt ulusal hareketinin üstüne sadece şiddetle gitmenin de mücadele ateşini körükleyeceğini, tehlikenin daha da büyüyeceğini de biliyorlar. Bu durum şiddetin yanında Kürt unsurunun resmi kabulünü, gerektiğinde tavizlerle belli ölçülerde özerklik vermeye kadar götürülebilir. Ulusal mücadele ateşini söndürmek için ellerinden geleni yapacaklardır. Proleter ve devrimci hareket bütün bu gelişmelere dikkat etmeli, sorunun üstünde önemle durmalı ve gelişen ulusal hareketin demokratik muhtevası desteklenmeli, Kürt halkının yanında yer alınmalıdır. Toplumda hakim olan egemen ulus şövenizmine karşı mücadele esas alınmalı, pratikte devrimci eylemlilikler sokak gösterileri örgütlenerek Kürt halkıyla dayanışma geliştirilmelidir. Bu eylemlilikler süreklileştirilmeli, olaylar karşısında anında tavır konulmalıdır. İşçi sınıfının Kürt halkıyla dayanışması sağlanmalı, eylemliliklere sürüklenmeli ve grev yapmaya yöneltilmelidir. Kürt halkıyla böylesi bir dayanışma hakim ulus şövenizminin etkisini kıracağı gibi, iki ulus halkı ve proletaryası arasındaki birlik ve dayanışmayı da güçlendirecektir.

Düzeni silahlarıyla eleştiren, sosyal kurtuluş mücadelesini yürüten proleter devrimci hareket mücadeleyi yükselterek, Newroz'un kızıl ateşini dağlarda daha gür yakarak, mücadele alanlarını genişleterek mücadeleye ivme kazandırmalı, Kürt ulusal sorunu önemini dikkate alarak hareket etmeli, bu yönlü propaganda, ajitasyonu geliştirmeli, özgür yayınlarda sorun bu ulusun diliyle işlenmeye çalışılmalı ve çaba göstermelidir. Proleter hareket ha-

kim ulus şövenizmiyle mücadeleyi esas alırken, gelişen ulusal hareketin boyutundan etkilenmeden ezilen ulus milliyetçiliğine karşı mücadeleyi elden bırakmamalıdır. Gücü ve koşullarını dikkate alarak gelişen ulusal harekete sosyal bir muhteva kazandırmak için azami önem vermelidir. Kürt ulusal sorununun gerçek çözümününün

Kürt, Türk ve çeşitli milliyetlerden proletaryanın eşit haklar üstünde şekillenen Yeni Demokratik bir toplumun yaratılmasıyla mümkün olacağı kitlelere kavratılmalı, bu temelde gelişen sosyal kurtuluş mücadelesi içinde yer alması sağlanmalıdır.

CİZRE OLAYLARININ İÇİNDE BULUNAN BİR KÜRT İZLENİMLERİNİ ANLATIYOR

Cizre Botanlı değil miyiz Yoksa sözde insan mıyız?

Nusaybin'deki olaylar ve 13 şehit kardeşlerimiz için bizde bütün Cizre halkı olarak bütün iş yerlerimizi kapattık.

Yani bütün millet olarak protesto ettik. 1. günde okulları boykot edip (sabahleyin) bütün öğrencileri yürüyüş yaptılar ve çevik kuvvet, polis yürüyüşe müdahale ettiler.

2. gün de ise bütün gençler toplandı saat 11.30 arası küçük dörtyol caddesinde slogan atmaya başladık. "Yaşasın Kürdistan", (...) Mırına te Nebo Şahin Bahç", "Her baji Mileto Cizre bota", diye yürüdük yürüdük. Sonunda büyük dörtyol caddesine geldik. Bir baktık ne görelim. Yüzlerce polis, asker ile timler ve panzerlerle yolumuza kapatmışlardı. Bizleri durdurmaya çalıştılar ama onların güçleri yetmedi ve bizleri durduramadılar. Onların üzerlerine gittiğimizde geri geriye çekiliyorlardı. Bizleri korkutmak amacıyla havaya ateş etmeye başladılar. Yine biz onların üzerlerine gittik bu sefer bize yani bütün yürüyüşçülere timler silahlarıyla kurşun sıkmaya başladılar. Öndekilerden 12-13 kişi yere düştükten sonra biz bu sefer taş ile onlarla çatıştık. Bir kısmımız mahallelere dağılıp araba lastikleri ateşe verip yaktık. Bunu hem protesto hem de Newroz bayramımız için yaptık. Bir kısmımızda yaralılarımızı taşıyorduk. Yaralılar arasında bir kişi kurşun tam alınmıştı. Onun başını kaldırdığımızda maalesef şehit olmuştu. Diğer bir yaralıya bakıp başını kaldırdık o birden konuştu. Şu sözleri söyledi: "arkadaşlar benim ailem çok fakir bir ailedir. Falan arkadaşuma 200.000 bin lira ben

ona borç vermiştim. Eğer ben şehit olursam lütfen bu paraları o arkadaştan alıp ihtiyar anne ile babama veriniz. Bizde hem teselli için hem de o kahr içinde ölmeyeceksin ölmeyeceksin sen ölmeyeceksin söyleyerek bağardık.

Sonra baktık ki timler sadece bizlere değilde bütün cadde ortasındaki millete ateş ediyorlardı. Grup grup sokaklara doğru gittik. Kimisi evine kimisi de akrabalarının evine gittiler. Cizre'nin hemen hemen yarısı lastik dümanından kap kara görünüyordu. Birde Dicle karakolu da yandı kül oldu. Hiç kimse ne caddelere ne de sokaklarda kalmamışlardı. Ama yine de o korkak güvenlik kuvvetleri havaya ateş ediyorlardı. Ben şahsen bu günün tarihini kendi kendime yazıp hiçbir zaman unutmayacağım. Ama şunuda unutmamalıyız ki bizler yani Kürt milleti sadece TC'nin yanında sözde insanız. Onlar gayet net açık bir şekilde biliyor ve bizde bunu çok iyi biliyoruz.

Silah sesleri durduktan sonra timler arabalarının içinde haporlörde duyuru yaptılar. Şöyle söylediler: "Sayın Cizre halkı bizler kardeşiz. Ermeni dönemlerine kanmayız." Çok sayıda bu sözler tekrar tekrar ettiler. Buna inanmamız gerekir. Eğer bizler gerçekten birbirimizin kardeşi olsaydık ne biz bu bütün olayları yapardık. Ne de siz acımasızca bizleri silahlarımızla tarardınız.

Bu olaylara bizler Cizre halkı olarak Nusaybin'de olduğu gibi protesto yoluna gittik. Nihayet sokağa çıkma yasağını koydular.

NEWROZ ATEŞİ

Zekiye Alkan'ın Bedeninde Parladı

21 Mart Newroz günü. Nusaybin, Cizre, Idil ve alev alev Kürthalkı ayakta. Sokaklarda, barikatlarda, kepenk eyleminde, boykotta, Kürt halkının yükselen ulusal direnişi. Bu haklı kavgayı selamlamak gerekiyor. Yüreklere sessiz kalmaya dayanır mı? Dayanır mı can, birşeyler yapmak gerekiyor. Bu onurlu direnişi selamlamak, desteklemek gerekiyor. Nusaybin, Cizre'de yanan Newroz ateşini dağdan düze, kırdan kente, yaymak, kızıştırmak gerekiyor. Fabrika'da, okul'da köyde tarlada yakmak gerekiyor. Herkes birşeyler yapmanın, mücadele ateşini yükseltmenin sabırsızlığında. Diyarbakır'da bir can, bir yürek daha da gür yakmak istiyor Newroz ateşini. Nusaybin'e, Cizre'ye, Idil'e selam durmak istiyor. Düşmana şaşkınlık, dosta ateşi daha daha gür yakmanın işaretini vermek için didiniyor.

22 Mart akşamı saat ondokuz'da hazırlanmış pankartını, elinde tineri kibriti surlara baka baka yürüyor sessiz, içinde isyan alevleri yana yana. Surların tepesine, tüm Diyarbakır'ın görebileceği şekilde bedeniyle meşale tutuşturmak istiyor. Ama surlara çıkmak imkansız gibi, polis korumasında. Mardin kapıda tamamlıyor yürüyüşünü. Elindeki "Yaşasın Newroz" pankartını çocuklara bırakıyor. Döküyor tineri başından aşağı, çakıyor kibriti. Bedende yükseliveriyor özgürlük ateşi. "Kahrolsun sömürgecilik", "yaşasın Newroz" diye haykırıyor. "Newroz'un alveleri oyunlarla daha gür çıkmaz" diyor. Özgürlük ateşi bedenlerimizle yükselmeli mesajını veriyor. Özgürlük, canlarımız alev alev yanmadan kazanılmaz diyor eylemiyle. "Ben yanmasam, sen yanmasan, biz yanmasak nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa", karanlıklar nasıl tutuşur diyor. Ve bir Kürt kıza bu can bedeli kavgaya canını koymak zorunda diyor.

Zekiye Alkan, fabrika direnişinde, grevinde, tarlada isyanda, okulda boykotta, kepenk eyleminde, yerel genel grevde buluyor kendini. Direnişçi kardeşinin dilinde türkü, gerillanın elinde silah oluyor. O artık yüreklerde yanan bir Newroz ateşi bedenleri sınımsız sarmalıyor. Özgürlük

kavgasının nadide Newroz çiçeği bilinçlerde yaşıyor.

Gün; zulmün olduğu her yerde, dağda, köyde, tarlada, okulda, fabrika-da, sokakta zulmün kalbine hançer gibi inmenin günü. Gün; dağda düşmanı çıldırtan gerillanın silahı, gün; okulda YÖK'ü feodal-faşist eğitime isyanın, tarlayı, ağaya, tefeciye ve gün fabrikayı patrona mezar etmenin günüdür. Gün

İsmail Beşikçi Yeniden Tutuklandı

Kürdistan'la ilgili yazdığı araştırmacı inceleme yazıları nedeniyle yaşamının 11 yılını acezaevinde geçirmek zorunda kalan Beşikçi yeniden cezaevine kondu. Gelişen Kürt ulusal hareketiyle birlikte egemenlerinde tahammülsüzlüğü had safhaya ulaşmaktadır.

Bu tutuklanma Beşikçi nezdinde Kürt ulusuna uygulanan şiddet politikasıdır. Egemen zorbalara Kürt ulusu üzerindeki baskılarını, Kürt köylüsü üzerindeki uyguladığı terörle, gerillaları katletmekle, vb. daha birçok zulmü sınırlı kalmıyor. Baskı ve terörü basın alanında da sistemli bir şekilde uyguluyor. Sosyalist ve devrimci dergilerin Kürt sorununu işlemlerinden dolayı peşpeşe toplatılması (ki dergimiz Yeni Demokrasi'nin 20'ye yakın sayısını sadece Kürt sorununu işledi diye toplatıldı. Yazarlarına onlarca yıl hapis, yazı işleri müdürlerine on milyonlarca lira para cezasına çarptırıldı.) Bu baskının tutuklanmalara varırılması olarak sürgeiliyor. Emek ve 2000'e doğru dergilerinin yazı işleri müdürleri Abuzer Kılınc ve Tunca Arslan'ın tutuklanması bu politikanın devamıdır. "Diyarbakır Gerçeği" kitabının yazarı Edip Polat'ta bu gerekçeyle tutuklandı.

Beşikçi'nin tutuklanmasından sonra yayımlanan ikinci kitabıda hemen toplatılmış oldu. Gerek Beşikçi'nin tutuklanması, kitaplarının toplatılması, sosyalist ve devrimci basın üzerinde tımandırılan baskı-

mücadele, gün direniş, gün yeniden şahlanış, gün başa baş dış uzunsürelili kavgaya atılmanın günüdür. Durmak ölümüne eş, yükselmeli dağlarda halk savaşının nağrasını, şehirlere taşınmalı, büyütmeli, Newroz'un ulusal ateşini kızıla çevirmeli, Yeni Demokratik Türkiye'yi yaratma kavgasına dört elle sarılmalı. Sarılmalı ki düşman tır tır titremeli. Sarılmalı ki bu zebaniler sürüsünü, ağayı, patronu, tefeciye bezirganı bir daha diriltmemek üzere tarihin çöplüğüne gömmeliyiz.

Evet, Zekiye Alkan, adha bir bilinç ve azimle, inançla kavgaya sarılmak, bu dünyayı zebaniler sürüsüne mezar etmek için tutuşturdu bedenini. O örnek olamlı körüklemeli isyan ateşini ve daha da gür yakmalız.

lar, toplatmalar Kürt ulusu üzerindeki egemen zorbalara uyguladığı şiddet ve terörden ayrı düşünülemez. Bütün bu baskılar bir zincirin ayrı halkalarını oluşturan özünde Kürt ulusu üstündeki kıyımın bir devamı olarak görülmelidir.

Burjuva aydınları Kürt ulusu üzerindeki baskılara, teröre karşı kayıtsızlığını yazar, bilim adamı Beşikçi'nin tutuklanması karşısında da gösterdiler. En küçük bir tepkiler idahi olmadı. Yazarlar sendikası da her hangi bir tepki göstermemekle kimliğini ortaya koymaya devam etmiş oldu. zaten bu çevreden birşey beklemekte aptallık olurdu. Devrimci demokrat kesim ise, Beşikçi'nin tutuklanmasını protesto etti.

Bu protesto; Beşikçi ve tüm siyasi tutukluların serbest bırakılması temelinde açılan bir kampanyayla sürüyor. Kamuyu oluşturma, egemen sınıflar üstünde bir baskı mekanizması oluşturma amacıyla bu kampanya desteklenmelidir. Ama şu da unutulmamalı bütün bu baskıların, zulmün, terörün, tutuklanma ve toplatmaların bir daha yaşanmaması Kürt sorununun köklü bir çözümüyle gerçekleşir. Bu da çeşitli milliyetlerden (Kürt, Türk ve diğer azınlıklar) Türkiye proletaryasının bu sömürü zulüm, atlan düzeninin yerine eşit haklar temelinde yeni demokratik bir toplum yaratmakla mümkün olacaktır.

NEWROZ'DAN 1 MAYIS'A ISINAN BAHAR, MERHABA!

İşçiler 1 Mayıs'ta Genel Greve! Sokaklara, Meydanlara, Devrimci Gösterilere!

Ocak, Şubat, Mart... On yıldan bu yana ülke siyasi atmosferinin en yüksek ısıya ulaştığı bir kış mevsimini yaşadık. Newroz ateşi iyice kızdırdı bu kışın bahara devrildiği günleri. Önümüzdeki aylar yine geçtiğimiz on yılın en sıcak siyaset baharı olacak. Yakıcı 1 Mayıs güneşiyle elverişli toplumsal zeminde daha bir ısınacak ortaklık.

Allı morlu çiçeklerle doğanın canlandığı bahar ayları, bu çiçekler gibi her yıl yeniden açan ve kırmızı gül ve karanfil ve ateş ve güneş kadar kızıl olan günleriyle toplumun da canlandığı, halkın en çok ayağa kalktığı, devrimci mücadelenin daha coşkulu yükseltildiği bir mevsim olma özelliğindedir ülkemizde. Kürt ve diğer ortadoğu halklarının zulme, zorbalığa, sö-

mürü ve köleliğe isyanından gelen, bir özgürlük tutkusu ve mücadele geleneği olarak Newroz ateşleriyle bin yıllardır yaşatılan ve takvimde baharın ilk günü olan 21 Mart, dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin batıdaki şanlı mücadelelerinden doğup Komünist Enternasyonal kararıyla uluslararası birlik dayanışma ve mücadele günü olarak tüm ülkelere yayılan, kıpkızıl

özüyle yüzyıldır yaşayan 1 Mayıs ve Türkiye devrimci hareketinin üç ölümsüz önderi **Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakkaya'nın** katledildikleri günler olarak onlar gibi simgeleşen 30 Mart, 6 Mayıs, 18 Mayıs hep bu mevsimdedir.

Sömürücü zorbalar kana buladıkları baharı, daha bir kızışmış bu aylar ve halkımızın isyan ruhunu kamçılıyarak mücadelesine ivme kazandırmıştır. 12 Eylül çılgıyla bir süre karlar altına gömülmüşse de ülke sathında, hiçbir zaman söndürülemeyen köknar ateşleri onun, korumuştur sıcaklığını yine dağda, zindanda ve gizli bağrında halkın. En soğuk, en karanlık, en ölgün yıllarda bile, ısıtıcı, aydınlatıcı, canlandırıcı olmuştur bu günler; **özgürlük savaşçılarının yanan bedenleri, ölüm**

la yaralandığı vahşi saldırılara uğrayan devrimci 1 Mayıs gösterileri, işçi sınıfının kendi mücadele gününe sahip çıkmasını teşvik etti ve bugün üzerindeki yasağın kırılıp kaldırılması yönünde önemli bir kilometre taşı oldu.

Bu yıl yine aynı aylarda yoğunlaşan toplu sözleşme görüşmeleri, geçtiğimiz ay içinde baş gösteren uyuşmazlıklar, yapılan çeşitli direnişler, ard arda alınan grev kararları ve başlatılan grevler bu ay içinde artarak işçi hareketindeki ikinci bahar dalgasını yükseltecek. **İşçi sınıfının öfkesi bu yıl daha büyüktür.** Yeniçeltek katliamı üzerine maden işçilerinin İstanbul ve Zonguldak'ta ortaya koyduğu tepkiler, her yanda yükselen genel grev sloganları, 12 Eylül yasalarının değiştirilmesine yönelik sendikal-demokratik-siyasal talepler ve 1

şısı olduğunu vurgulayarak sert önlemlerle karşılamaya çalışacaklardır. Yasadışı olan genel grev ve siyasal grevlerin çatışmaları göze almadan, sağlam direniş mevzileri oluşturulmadan başarılı şekilde hayata geçirilmesi mümkün değildir. 1 günlük, 2 günlük bir süreyle sınırlı ve siyasal içeriği de zayıf olan sembolik bir genel grev nispeten yumuşak karşılanabilir faşizm tarafından. Geçen yılki yaygın pasif direniş eylemlerinde olduğu gibi bunun da yasadışılığına az çok tahammül gösterilebilir. Ancak siyasal içeriği güçlü, yönetimi ileri, sendikal demokratik talepleri net, bunları koparıp almada kararlı ve süresiz bir genel grev -ki bizim arzu ettiğimiz böylesidir- faşizmin şimşeklerini üzerine çekeceği kadar reformizmin de ihanetine uğrayacaktır. Bugün genel grevin lafta şampiyonluğunu yapan kimileri iş onun ileri bir hatta kararlılıkla hayata geçirilmesine sıcak çatışmalar içinde yürütülmesine, can bedeli savunulup başarılı kılınmasına, geri çekilme gerekliyse onun da disiplin içinde ve yeni atılımlara hizmet eder şekilde yapılmasına gelince, çoğu kez olduğu gibi sıradan işçilerin kararlılık ve direngenliğini gösteremeyeceklerdir.

Evet, bu işçi baharı daha güçlü devrimci 1 Mayıs gösterileri ve siyasal bir genel grev 89 baharını aşmalıdır. Bu alanda tüm devrimci harekete büyük görev düşüyor. **Genel grevin 1 Mayıs'ta veya birkaç gün öncesinde başlatılıp bugünün işçi bayramı ve resmi tatil günü olarak yapılmasına** geçirilmesini de içeren sendikal demokratik siyasal taleplerle sürdürülmesi en iyisi olacaktır. Bu takdirde 1 Mayıs günü işçilerin tek tek işyerlerinde örgütlenebildiği kadarıyla işi bırakmaları ve meydanlara nispeten az sayıda çıkmaları yerine, **genelde çalışmayıp büyük yığınlar halinde meydanlara çıkmaları** mümkün olacaktır.

1 Mayıs'a doğru veya 1 Mayıs'ta süresiz bir genel grev başlatılamasa da, o gün 1 Mayıs hakkının fiilen kullanılması temelinde bir günlük bir genel grev yapılması önemlidir. İşçi sınıfına egemen olan sendikaların niteliği ve 1 Mayıs'a bakışları dikkate alındığında onların böyle bir karar almak istemeyecekleri açıktır. Ayrıca onlar sınıfın meşru temsilcileri olmadıkları ve zorlanma sonucu alacakları yasak savma türünden çeşitli kararlarla da sınıfın hareketini denetim altında tutmayı amaçlayacakları için işçi

1 Mayıs'ta süresiz bir genel grev başlatılmasa da, o gün 1 Mayıs hakkının fiilen kullanılması temelinde bir günlük bir genel grev yapılması önemlidir.

oruçları, haykıran dilleri ve konuşan silahlarıyla. Şan olsun o günlere ve onları yaşatanlara.

Baharı bahar yapan günlerin ve devrimci mücadelelerin yanısıra iki yıldır bu aylarda büyük ivme kazanan kitle hareketleri var. Geçen yıl işçi hareketinin asıl karnamesi toplu sözleşme dönemi olması nedeniyle Mart, Nisan, Mayıs aylarında görüldü. Çok geniş bir katılım ve zengin eylem çeşitliliğiyle, fakat ağırlıklı olarak ekonomik muhtevalı ve pasif direniş çizgisinde gelişen bu kendiliğinden kabarma Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihine 1989 Bahar Dalgası olarak geçti.

Bu hareket içinde devrimci etkinlik genel olarak cılız kaldı. Ancak 1 Mayıs'ta özel durum elverdiği ölçüde iyi bir etkinlik gösterildi, işçi sınıfına güçlü mesajlar verildi. Faşizmin bütün katı yasaklarına, yoğun polisiye önlemlerine, sert uyarı ve tehditlerine, son güne dek gürleyen reformist sendikalar ittifakının iş yapmaya gelince korkular içinde eylemden dönüp sınıfa ihanet etmesine, genel olarak da reformizmin işçi ve emekçileri pasif halde iş yerlerine bağlama çabasına karşın, binlerce işçinin de katıldığı eylem birliği halindeki devrimci sokak gösterileri yapıldı. M.Akif Dalcı'nın polis kurşunlarıyla katledildiği, yüzlerce kişinin İsrail sopalary-

Mayıs'a sahipleniş bu yılki bahar dalgasının geçen yıldan bir adım daha ilerde olacağını göstermektedir. Devrimci önderlik açısından öznel durum dikkate alındığında hareketin genel boyutunun kendiliğindenliği aşacağı yine söylenemeyecek olmasına rağmen, bu kez siyasal içeriğinin daha gelişkin, direnme çizgisinin de daha radikal olacağı açıktır. ML ve devrimci güçlerin bütün olanaklarıyla harekete katılmaları, militan tutum ve öncü siyasal tavırlarıyla işçi kitlelerini daha çok politize ve radikalize etmeleri, faşizmin güçleriyle karşı karşıya geldiği her durumda öne atılarak kitlelerin kararlılık ve cesaretini artırmaları, barikatları yaran, fabrikaları işgal eden, teslim olmayan örnek direnişler geliştirmeleri, hareketi siyasi iktidar perspektifiyle yönlendirip güçlendirmeleri önde gelen görevdir. Bunun için devrimci işyeri komiteleri, devrimci demokratik sendikal muhalefet ve eylem birlikleriyle örgütlülük geliştirilmelidir.

Bugünkü koşullarda sendikal demokratik siyasal taleplerle 12 Eylül faşizminin Anayasasına ve iş yasalarına karşı yükseltilecek bir genel grev, sınıfın somut bir ihtiyacı olarak önemlidir. Faşist gerici ve reformist sendika yönetimleri bunu derece derece önleme ve sulandırma gayreti içinde olacaklardır. Devlet güçleri yasadı-

sınıfı genel greve onlardan bağımsız olarak ve önüne çıktıklarında onları da tepeleyip geçecek şekilde hazırlanmalı, devrimci hareket bu doğrultuda çağrılar yapmalı, 1 Mayıs direnişlerini ve genel grevi faşist düzenin yasallığı dışında olduğu kadar gerici sendika yönetimlerinin de tüzük kararları dışında, sınıfın kendi bağımsız çizgisi ve meşruluğu içinde örgütlemeye çalışmalıdır.

Tabii bu bir güç sorunu. Sınıfın içindeki örgütsel varlık ve siyasi etkinlikle ilgili. Ancak bu gücün çok sınırlı olması ML ve devrimci hareketi sınıfa olabildiği kadarıyla önderlik etme, onu doğru çağrılarla ileri hedeflere yönlendirme çabasından alıkoymamalı, mevcut zayıflığın aşılması ve öncülüğün maddi bir olguya dönüşmesi de az güçle çok şey başarmada görülmelidir. Yani küçük gruplarla büyük etkinlik gösterme, devrimci propaganda-ajitasyon ve öncü militan eylemlerle işçi kitleleri içinde bir çekim merkezi olabilmeye. Bu çaba hakkıyla gösterildiği zaman yapılan çağrılar daha ciddiye alınır, harekete geçirir, safları sıklaştırır. Aksi taktirde işçi kitleleri bu çağrılar hariçten gazel okuma biçiminde değerlendirir haklı olarak ve kayıtsızlık gösterirler.

Genel grev; 12 Eylül'den sonra kanunla yasak olması ve daha önceden de öz deneyimlerin yaşanmamış olması nedeniyle ülkemizde çok büyük bir olay şeklinde olmaktadır. Bu bir yerde doğaldır. Ayrıca kendi koşulları içinde olmadığı da doğrudur. Genel grev, sınıf mücadelesinde işçilerin önemli bir silahı olarak görülüp devrimci ciddiyet ve sorumlulukla yaklaşılması gereken, siyasi muhtevası, örgütlülüğü, disiplin içinde uygulanma ve saldırılara göğüs germe koşulları bakımından önemsenmesi şart olan bir eylem çeşididir. Bütün bunlara karşın, adı üstünde, grevin bir işyeri veya işkolu yerine genelde uygulanmasından başka bir şey de değildir. Devrimin zafere ilerlediği dönemlerde en ileri siyasal içerik ve en radikal mücadele yöntemleriyle bir ayaklanma provası olarak hayata geçirilmesi, yoğun sokak çatışmaları, fabrika işgalleri ve barikat savaşlarıyla birlikte yürütülmesi de sözkonusudur. Ancak hiç bir zaman ayaklanmanın kendisi değildir genel grev. Devrimin toplu ayaklanma stratejisine izlediği ülkelerde olsun, halk savaşıyla geliştirildiği ülkelerde olsun, zafer saati yaklaşmadan önce yapılan genel grevler ne kadar güçlü bir siyasal içeriğe sahip olsalar

"Protestolar, mitingler, yürüyüşler Genel Greve hizmet eder"

da, devrimingeli hizmet eden belli kazanımların ötesine geçemez ve bu gerçeklik içinde örgütlenirler.

Bu nedenle ona olağanüstü anlamlar yüklenmemeli, gerçekte sahip olduğundan fazla rol ve işlevler atfedilmemelidir. Somut koşullar içinde etkili bir araç olarak başvurulması gerektiğinde sınıfın buna ihtiyacı ve aynı zamanda artan bir eğilimi olduğunda ciddi engelleri, önemli güçlükleri de bulunsa, bunların aşılması için azami gayreti göstererek genel grevi örgütlemeye girişmek devrimci bir görevdir. Bütün bunların yanısıra, tek bir işyerindeki greve nazaran genel grevin kat kat fazla ciddiye alınması baskılar karşısında sulandırılma ve kırılma olasılığına karşı çok daha iyi hazırlanması gerekir.

Bunları bilinç üzerinde tutarak somuta bakacak olursak; evet, elbette, genel grev deneyimi olmayan ve katı yasaklarla çevrili bulunan işçi sınıfımız açısından başka ülkelerin işçilerine göre daha önemli, daha büyük bir olaydır bu. Ve ilk denemenin o ölçüde ciddiye alınması gerekir. Ama öte yandan çok yakın zamanda D. Avrupa ülkeleri ve SB cumhuriyetlerinde liberal burjuva, milliyetçi önderlikler altında peşpeşe hayata geçirilen ve bir bölümü oldukça uzun süre en geniş kitleselle devam ettirilen genel grevler dikkate alınır ve bunların da ne kadar yasadışı geliştirildiği düşünülürse, ülkemizin koşulları içinde sınıf mücadelesinin bugün kazandığı boyuta bir genel grevi eklemek, en azından bunun bir başlangıç denemesini

yaşamak onca zor ve uzun hazırlık istemeyen bir şey olarak da görülmemeli, başarısı açısından ciddi yaklaşıırken mükemmeliyetçiliğe kayılmamalıdır.

Nihayet biz öznel durumu yeterli görsek de görmesek de, nesnel koşulların getirip dayattığı ve bazı önemli demokratik hakların koparılıp alınmasında hemen hemen tek seçenek olarak sunduğu bir genel grevi büyük olasılıkla bu yılın yükselen hareketi içinde gerçekleştirecektir işçi sınıfı. Baharda olmazsa yazda... Tabanın çokyerde yükselen, giderek genelleşen talebi ve fiili yönelimi karşısında, hareketin bütünüyle kontrolsüz gelişmemesi, kendini ezip geçmemesi için Türk-İş geçen yıl yaygın pasif direniş eylemleri konusunda nasıl merkezi kararlar aldıysa, bu yıl da somut durumu değerlendirerek en sınırlı süre ve en geri siyasal içeriğe hapsedme temelinde sembolik bir genel grev kararı alıp uygulayabilir. Ve genel grevin yasadışılığına karşın böyle bir şeye devlet güçleri de müsamaha gösterebilirler. Devletin yasalarıyla birlikte açıkça zaafa uğradığı gerçeğini biraz olsun perdelemek için yine anlaşmalı olarak Türk-İş bunun adına genel grev demeyip başka bir şey diyebilir. Nitekim geçen yıl yapılan yaygın direnişlerde pek çok eylem yasadışı taşınmıştı, fakat bunlar açıkça yasak olduğu belirtilmemiş başka isim ve biçimler altında -yasaların boşluklarından yararlanma yoluyla- yapıldığından devletin Türk-İş açısından zorunlu müsamahakârlığına da kolaylık sağlamıştı. Yasak ol-

duğu işyeri ve işkollarında grevin adı toplu viziteye çıkma olmuştu örneğin. Hem yalnız grevin değil, yine yasak olan izinsiz yürüyüşün de... Bu sefer de çok dara düşerse Türk-İş, sembolik bir genel grev e ülke çapında tüm işyerlerinde bir günlük toplu vizite, iş bırakma vb. şeklinde merkezi kararlar devreye sokabilir. Bununla işçilerin artan genel grev talebini karşılamış gibi gözüküp, sınıfın büyük bölümünü kandırarak hareketin gelişimini frenleyebilir az çok. Kendi oluru ve kontrolü dışında gerçekleşecek daha açık ve daha ileri bir genel grevi belirli bir süre de olsa önleyip geciktirebilir.

Reformizmin -doğal olarak- kendi penceresinden yaklaştığı, kısmi bazı iyileştirmeler ötesinde bir şey hedeflemedi-

önemlidir. Bütün bu yönleriyle kavrulmaya çalışılan Genel Grev'in devrimci ajitasyon sloganları eşliğinde bir eylem sloganı olarak yükseltilmesi ve bunun 1 Mayıs'la bütünleştirilmesi doğru bir politika olacaktır.

1 Mayıs'ta bir genel grev ülke sathında geniş katılımı hayata geçirilmeyebilir. Sınıfa hakim olan sendikaların artan taleplere rağmen böyle bir karar almak istemeyecekleri ve işçilerin sokaklara dökülmelerini mümkün olduğunca önlemeye çalışacakları bellidir. O güne doğru gelişmeler kendilerini mecbur bırakmadıkça merkezi kararlar ülke genelinde 1-2 saatlik bir iş bırakma eylemini bile örgütlemekten kaçınacaklardır. Ya da o gün 1 Mayıs'ı kutlamak için işbaşı yapıp sokağa çıkma eğiliminde olan işçilerin bir bölümünü

somut bir olaydır. İşçilerin demokratik taleplerinin dile getirileceği bir ortam yaratılmalıdır" demiş. Geçen yıl on gün süreyle gazetelere eylem ilanı verdikten sonra 1 Mayıs sabahı herseyden vazgeçen 8 sendika yönetiminin oluşturduğu "1 Mayıs Tertip Komitesi" nede başkanlık etmiş olan Petrol-İş Genel Başkanı Münir Ceylan ise Türk-İş'i alanlara götürmek için mücadele edeceklerini söyledikten sonra "1 Mayıs'ı alanlarda kutlayan tek bir kişi bile olsa yanında yerlerini alacaklarını" (!) vurgulamıştır.

Evet, büyük işçi kitlelerinin devrimci 1 Mayıs gösterilerinden uzak tutulması ve mümkün olduğunca az etkilenmesi için faşist-gerici-reformist sendika ağaları devletin de onayı ve izniyle büyük meydanları parselleyip düşmanı oldukları 1 Mayıs'ın adına mitingler tertiplemek isteyeceklerdir aynı zamanda. Gündüz vardiyasındaki işçileri mümkün mertebe iş yerlerine bağlama çabasıyla bir arada bu gayretin gösterileceği anlaşılmaktadır.

ML ve devrimci güçler bütün bunlara dikkat çekerek, işçi sınıfını birinci olarak o gün sendikaların kararı ne olursa olsun fiilen genel grev yapmaya, her yerde şartel indirip toplu halde sokaklara-meydanlara akmaya; ikinci olarak faşist-gerici-şoven sendika yönetimlerini ve onların disiplini tanımayıp eylem alanlarında devrimci gösterilere katılmaya çağırılmalıdır. Tertiplendiği ve uygulandığı taktirde Türk-İş'in mitinglerinde de devrimciler eylem birliği halinde aktif bir varlık göstermeli, işçilere 1 Mayıs'ın ruhunu yaşatan propaganda ve ajitasyon faaliyetleri içinde işçi düşmanlarının sahte 1 Mayıs yandaşlığını teşhir etmeye özel bir önem vermeli, bu mitingleri faşist diktatörlüğe, emperyalizme ve onun sınıf içindeki Truva Atı Türk-İş'e karşı topyekün bir protestoya dönüştürme çabasını göstermelidirler. Türk-İş ağaları "meydanları bırakmayız" dedikleri "bir avuç insan"ın meydanlarda kendilerini yuhalayan sınıfla bütünleşmiş büyük bir güç olduğunu görerek yüzgeri olmalıdır.

Bu yıl 1 Mayıs'a Newroz ateşlerinin devam eden sıcaklığıyla giriyoruz. Nusaybin, Cizre, Silopi, Midyat, İdil, Derik ve Kızıltepe'de Kürt halkının yediden yetmişe yükselttiği radikal direniş, ulusal kurtuluş mücadelesinin kazandığı yeni bir boyut ve önemli bir aşama olarak, Kürt so-

İşçi düşmanlarının sahte 1 Mayıs yandaşlığını teşhir etmeye özel bir önem vermeli, bu mitingleri faşist diktatörlüğe, emperyalizme ve onun sınıf içindeki Truva Atı Türk-İş'e karşı topyekün bir protestoya dönüştürme çabasını göstermelidirler.

ğ, olabildiğince yasal-barışçıl ve pasif çizgide öngördüğü, 12 Eylül yasalarına muhalefetle sınırlayıp genel olarak faşizme karşı ve iktidara yönlendirmediği, patron-ağa devletinin bütünü yerine onun yürütme başı olarak yıpranmış durumdaki cumhurbaşkanı ve hükümetine karşı bir tavır şeklinde geliştirmeye çalıştığı, keza muhalefet konumundaki faşist düzen partilerinin de duruma göre erken seçim kaldırıcı olarak kullanmaya çalışabilecekleri genel grev olayını devrimci açıdan işlemek, işçi kitlelerine iktidar perspektifiyle birlikte götürmek gerekiyor. Bu bakımdan genel-mevzî bütün grevlerin ve bunlarla elde edilecek kısmi kazanımların devrim yolunda değerlendirilmesi gerektiğini, bunların başlıbaşına kurtuluş getirecek şeyler olmadığını, yaygın direniş ve genel grevlerle mücadelesini yükselten işçi sınıfının kendiliğindenlik içinde her ne kadar aşama kaydetse de, yeterli sınıf bilinci, öncülük ve devrimci örgütlülüğe kavuşmadan kendisi için bir sınıf olarak iktidara yürüyemeyeceğini, bunun aksini söyleyenlerin işçi sınıfını düzen sınırları içine hapsedmek ve genel iktidar yürüyüşünden alıkoymak isteyenler olduklarını kavratmak

bundan alıkoymak için iş yerlerinde birkaç saat işi durdurma ve yemekhanelerde filan "Bayramı kutlama" türünden bir merkezi karar alacaklardır işte.

Şimdiden başlayan tartışmalarda Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz "urmanan terör olayları karşısında alanlarda yapılacak bir kutlamayı ne kadar disipline edebiliriz, ne kadar kontrol altına alabiliriz? Biz istenmeyen sonuçların oluşmaması için 1 Mayıs'ı genişletilmiş salon toplantıları ile kutlayabiliriz..." diyerek niyetini ortaya koymuştur. Ancak bunda ısrar edip edemeyeceğini kendi de bilmemektedir. Nisan ayındaki gelişmeler aniden ağız değiştirilmesini getirebilir gündeme.

Nitekim Türk-İş'e bağlı çeşitli sendikaların başkanları sınıfın büyük kitlelerini işyerlerine bağlayamayacaklarını, kendileri istese de istemese de meydanların dolacağını hesap ederek Türk-İş'in 1 Mayıs mitingleri tertiplemesini ve meydanlara hükmetmesini önermektedirler. Harb-İş Başkanı Kenan Durukan, Ş.Yılmaz'ın görüşüne karşılık "Terör tırmanıyor diye meydanları bir avuç insana bırakamayız. İşçi bayramı kutlaması amacıyla uygun bir şekilde yapılmazsa konfederasyon yönetimi 2 Mayıs günü istifa etmelidir. 1 Mayıs

1 Mayıs enternasyonalist ruhun büyük simgesidir. Bu simgeye şehitler verilir.

rununun her zamankinden yakıcı duruma getirdiği. Hakim ulus şovenizmini kavuran, faşizmin resmi politikasına can çektiiren, siyasi krizine daha bir derinlik kazandıran, onu hem daha çok kudurtup hem de çok daha ciddi düşünmeye zorlayan bir gelişme oldu. Devlet kurumları toplantı üstüne toplantı yapıp yeni taktikler saptamaya çalışırken olayların yoğunlaştığı Mardin ili ve yaygınlaşma eğilimi gösterdiği Botan bölgesinde olağanüstü hali çok aşan bir uygulama, adı konmamış sıkıyönetim, asker-polis özel timlerin İsrail ordusuna taş çıkartan vahşeti, Nusaybin-Cizre katliamının dehşeti, yüzler ve binlerce gözaltı, buna karşılık halkın çeşitli biçimlerde direniş sürdürüyor.

1 Mayıs dünya işçi sınıfı ve ezilen halkların birlik-dayanışma ve mücadele günüdür. Enternasyonalist ruhun büyük simgesidir. O halde ülkemizin böylesine canlı bir gelişme gösteren ezilen ulus direniş ve bu ulusun kendi kaderini tayin hakkı '90 1 Mayıs'ında her zamankinden canlı şekilde desteklenip kayıtsız şartsız savunulmalı. Başta Türk işçileri olmak üzere her milliyetten işçiler ve emekçiler Kürt halkının yanında olduklarını, birlik ve dayanışma içinde bulduklarını ortaya koymalı, faşist zorbahçığa ve hakim ulus şovenizmine karşı güçlü bir protesto yükseltmelidirler.

ML ve devrimci hareket bu dayanışma ve protestonun güçlü olması için aktif bir önderlik yapma sorumluluğuyla yükümlüdür. Hazırlıklar ve gösteriler içinde

sorunlarıyla işlenmelidir. Öyle ki meydanlarda 1 Mayıs'ı kutlayan işçi-emekçi yığınları içinde hakim ulus şovenizminin varolan etkileri azami ölçüde silinsin, kayıtsızlık içinde olan insanlar kuvvetle silkelensin, aynı zamanda buralardan tüm ülke halkına bilinç ışınları taşınınsın. Kuşkusuz enternasyonalizm yalnız ezen ulus şovenizmini değil, ezilen ulus milliyetçiliğini de eleştirir. Kürt halkının ulusal sorun temelinde haklı direniş coşku içinde desteklenirken Kürt milliyetçiliğine prim veren tavırlardan kaçınılmalı, onun da etkilerini kurma çabası gösterilmeli, her milliyetten halkımızın Demokratik Halk Devrimi yolunda birliğini, proleter sınıf çizgisinin propagandası yapılmalıdır.

Newroz ile anlamlı bir şekilde çıkan Kürt halkının Mardin ilçelerindeki büyük direniş hareketi, 1 Mayıs'a doğru yine yüksek bir boyut kazanacağı ve o gün daha güçlü devrimci etkinlikle taçlanacağı görülen işçi sınıfının oluşum halindeki ikinci bahar dalgası, 12 Eylül'den sonra kendini en erken duyurmaya başlayan, yıldan yıla radikal bir gelişme gösteren, son dönem sürekli gösteriler ve sokak çatışmaları içinde pişen ayrı bir kitle dinamiği olarak öğrenci gençliğin militan devrimci hareketi ve nihayet on yıllık büyük suskunluğunu ilk kez bu yıl bozarak azgın tefecitüccar-devlet sömürüsüne karşı birikmiş öfkesini Ege'den açığa vuran küçük üretici köylülüğün başka bölgelerde de gelişecek mücadelesi, tüm halk kesimlerinin renk kattığı, ses eklediği çok canlı bir bahar cıvıltısı oluşturmakta bu yıl.

Faşizm nasıl karşılamaya çalışıyor bu

baharı? Büyük endişe ve telaş içinde, hayli de umutsuzca; ama elindeki bütün baskı ve propaganda araçlarıyla, çığırından çıkarttığı devlet terörü ve katliamlarına ek olarak provakatif cinayetleriyle, aşağılık demagoji, yalan, spekülasyon, tehdit, şantaj ve siyaset hileleriyle, it dalaşındaki bütün kliklerinin halka karşı kenetlenmesi ve reformist kesimlerin de genel desteği sayesinde mümkün merteye halkı örgütüp devrimci örgütülük ve radikal hareketlerden uzak tutma, bir kısım yatıştırıcı önlemleri de devreye sokarak pasifize etme temelinde. Böylesi, her dönemde olduğu gibi kitlelere yönelik bol kanlı senaryolarda hazırlanmaktadır. Şüphesiz, başka şeylerin kâr etmediği noktada bunlardan medet umacağı bilinen bir gerçektir. Faşizmin karakteridir. Ama bugünün şartlarında yangına sıkılan benzin işlevi göreceğinden bu tür oyunları çok ihtiyatla oynamaya, daha çok da söylentiler halinde geniş kitleleri örgütme amacıyla ve tıpkı "darbe gelir" gibi toplumsal bir şantaj ve de blöf olarak kullanmaya çalışacaktır.

Bunun da bilincinde olarak "yaklaşan 1 Mayıs'ın kana bulanacağı" vb. yolunda çıkabilecek söylentilerin, "urman terör" vb. demagojilerle yaratılmak istenen havanın kitleleri meydanlardan uzak tutmaması, radikal mücadeleden alıkoymaması için devrimciler halka gerçek durumu her yerde açıklamalı, faşizmin acizini, çaresizliğini, baş vurduğu oyunları, kasıtlı olarak çıkarttığı söylentileri ve amaçlarını teşhir etmeli ayrıca faşizm 77 1 Mayıs'ında olduğu gibi bir katliam planlıyor olsa bile bunun kimseyi o büyük güne katılmaktan caydırmamalı ve sadece kararlılığı kamçılama gerektiğini; cesaretle hareket edildiğinde halkın, aksi durumda faşizmin kazanacağını, eğer özgür bir gelecek arzulanıyorsa ve bunu kimse bahşedecek değilse bu uğurda her şeyin göze alınıp can bedeli mücadele verilmesinin şart olduğunu en geniş kesime kavratmalıdır.

Yine bununla birlikte olası provakasyonlara karşı devrimci hareketin bu dönem her zamankinden fazla sorumluluk duygusu içinde hareket etmesi, büyük bir uyum içinde bulunması, ilkel-disiplinli güçlü bir birlik geliştirmesi ve kitlelerin güvenliği için her önlemleri alarak faşizmin blöfleri kadar gerçek oyunlarını ve her tür saldırısını da peşinen başarısızlığa mahkum etmesi gerekiyor.

Yeni Demokrat

İŞÇİ

İşçi haklı ama Sendika ayakbağı

□ Bir işçi bir sendika genel başkanından daha çok bir prestije ve iyi bir intibaya sahipse ve bir işçi konuştuğunda alkış tufanı, bir sendikacı konuştuğunda yuh sesleri yükseliyorsa o sendika yönetiminin işi bitmiş demektir.

Aralık 1989 tarihinde Yol-İş Sendikası ile işveren arasında Kutlutaş inşaat sektöründeki 2000 işçiyi kapsayan Toplu İş Sözleşme görüşmelerinin uzaması sonucu işçilerin Şubat ayında toplu vizite, yemek boykotu eylemleriyle süreci hızlandırma çabası sonuç vermemiş, işveren keyfi, sendika lakayt tutumunu sürdürmüştü. Sendikanın sorunlarını çözmek için ciddi bir çaba sarfetmediğini gören Ambarlı Kutlutaş çalışanları kendi sorunlarına sahiplenmeyen sendika yönetiminin birşey yapmayacağını anlayınca, "İşçi komitesi" seçerek çalışma ve örgütlenme sürecini hızlandırdılar.

İşçi Komitesindekiler toplu vizite, vizite eylemleriyle birlikte Küçükçekmece'ye kadar protesto yürüyüşü, yemek boykotu eylemlerinden sonra 1 Mart'tan başlayarak işi yavaşlatma, işi bırakma eylemi başlattılar. İşçilerin gelişen örgütlü mücadelesi sonucu işveren ile sendika arasında yapılan toplu iş sözleşme görüşme süreci hızlandı. 6 Mart 1990 tarihinde görüşmelerin anlaşmayla sonuçlandığı, sendikanın ileri sürdüğü taleplerin işveren tarafından kabuledildiği, bütün sosyal hakların verileceği işçilere bildirilerek işi yavaşlatma eylemine son verilmesini isti-

yordu sendika yönetimi. Aradan kısa bir süre geçmeden işverenin "kabulettiği" anlaşmayı imzalamadığı, ileri sürülen tüm taleplerden yüzde 15 indirim istediği haberi işçilere veriliyordu. Bu gelişme işçiler arasında büyük tepkiyle karşılanmıştı. İşçiler arasındaki işi bırakma, greve gitme eğilimi; sendika yönetimine 23 Mart 1990 tarihinde Ambarlı, Ankara, İzmir, Sivas,

Halkalı, Ataköy, Beylerbeyi ve Zonguldak'taki işyerlerini kapsayan 9500 işçinin işi bırakma kararını aldırtmıştı.

Direnişin başladığı gün Ambarlı doğalgaz üretim merkezine gittik. Sosyalist basından gelen arkadaşları yemekhanelerine götürüp yemek yedirdikten sonra sorunlarını anlatmaya başladılar. İşçiler, "ücretlerimiz oldukça düşük, yemeklerimizin kalorisi az, yemekhane küçük, yemek yemek için en az 15-20 dakika kuyrukta beklemek zorundayız, 2000 işçi için 10 banyo var, iş güvenliği yok, bu yıl içinde üç dört iş kazası oldu. Celal isimli bir arkadaşımız öldü, Cuma Gönül felç, Aslan Aslanbey sakat kaldı, kaza geçiren arkadaşlarımıza herhangi bir yardım yapılmadı. Aile, çocuk, doğum vb. yardımlar oldukça komik, ikramiyeler düzenli verilmiyor. Sendika herhangi bir kültürel eğitimde bulunmuyor, sorunlarımıza sahip çıkmıyor. Sendika bize ayakbağı olmaktan başka bir işe yaramıyor" diye sorunlarını anla-

"Ambarlı Kutlutaş işçileri: Yol-İş Sendikasının sarı yüzünü görünce İşçi Komitesi oluşturdu. Onlar haklarını işçi komitesi ile alma mücadelesine eriyorlar."

tırıyorlardı. Hemen orada bulunan 3 Nolu şubeden teşkilat sekreteri Memo Polat'a işçilerin sendikaya yönelik eleştirilerini anlatıp, neden işçiler sendikadan hoşnut değil sorusunu yönelttiğimizde "Gel sendikaya orada konuşalım" diyerek işçilerin yanında bir söyleşiden kaçındı.

Yol-İş Sendikası Genel Başkanı Bayram Meral, 3. Şube Başkanı Cahit Ural bir kaç sendikacı işverenle yeniden toplu iş sözleşmesini imzaladıklarını işçilere bildirmek üzere Ambarlı'daki işyerine geldiler. İşçiler sendika yönetimine güvensizliklerini açık açık belli ediyorlardı. Cahit Ural sözleşmenin imzalandığını bütün hakların alındığını, işverene tükürdüğünü yalattıklarını sık sık vurguladı. İşçiler toplu tepki gösterdiler, "İşçileri masa başında satmayı iyi biliyorsunuz" ve sloganlar "Kahrolsun sendika ağaları,, işçiler el ele genel greve". Sendikacı susuyor ve bir işçi konuşmaya başlıyor "arkadaşlar biz bunlara inanmıyoruz. Bütün haklarımızı almadan eylemimizi bırakmayacağız" işçiler toplu halde alkışlayarak arkadaşlarını destekliyorlardı. Sendikacı yeniden konuşmaya başlayınca işçiler yeniden müdahale ediyor "işçiler ölüren neredeydiniz, ne yaptınız?" Sendikacı tehdit etmeye başlıyor: "İşbaşı yapmazsanız tatsız olaylar çıkar" diyor. Ricası da sonuç vermeyince Bayram Meral konuşmaya hastalığından başlayarak kendisini acındırmamayı açılış tepki gösterilmesini sağlamak istiyor ama fayda etmedi. Bu kez Bayram Meral uzun uzun sözleşmeyi anlatıyor ve rica ederek işçilere işbaşı yapmalarını istiyordu. Her defasında işçiler toplu tepkilerini gösterdi. Bir iki işçi Meral'ın konuşmasını kesip konuşular, "arkadaşlar biz karar aldık, bütün haklarımızı almadan işbaşı yapmayacağız. Madem bunlar bizim öncümüz olduklarını söylüyorlar bizim yanımızdalar mı değiller mi onu söylesinler. Şimdiye kadar biz karar verdik. Bundan sonra da biz vereceğiz" dedikten sonra Bayram Meral artık kendilerinin bir fonksiyonu olmadığını anlamış olacak ki "biz burada fazlayız" sözüne işçiler bir ağızdan "evet fazlasınız" yanıtını verdiler. Meral, konuşan işçiye "sen kimsin?" deyince "o bir işçi ya sen kimsin?" yanıtı anlamlıydı.

Bayram Meral'ın bütün ricaları sonuç vermedi İşçiler sözleşme metnini görmeden, bütün haklarını almadan işbaşı yapmayacaklarını kararlı şekilde vurguladıkları için sendikacılar boynu bükük geri

dönmek zorunda kaldılar.

İşçilerin eylemi ikinci gün de devam etti. Ertesi gün doğal bir işçi liderinin işine son verildi. Böylece örgütlü mücadele dağıtılmak istendi ve gözdağı vermek hedeflendi. Yol-İş yöneticileri tatsız şeyler olacağını söylemişlerdi! Bu sözleri söylerken öfkeli bakışlarını doğal işçi önderine çevirmişlerdi.

Sınıftan kopan, sınıfın sorunlarına sahip çıkmayan, varlıklarıyla dahi sınıfın çok uzağında olan sarı sendika ağaları ar-

tık sınıf içinde yavaş yavaş tecrit oluyor. Yol-İş yönetiminin Kutlutaş işçileri arasındaki prestiji artık sifıra düşmüş, işçi arasına çıkamaz olmuşlardır. Bu sevindirici bir gelişme. Bir işçi bir sendika genel başkanından daha çok bir prestije ve iyi bir intibaya sahipse ve bir işçi konuştuğunda alkış tufanı, bir sendikacı konuştuğunda yuh sesleri yükseliyorsa o sendika yönetiminin işlevi bitmiş demektir. Evet Kutlutaş işçileri için Yol-İş yönetiminin işlevi kalmamıştır.

Meydanlara taşan sınıfın mücadelesi faşist düzeni ürkütüyor.

"İnsana Saygı Mitingi" Polisin insana saygısızlığıydı

Otomobil-İş sendikasının organizasyonu ile İstanbul Abide-i Hürriyet meydanında yapılan "insana saygı mitingi" 20 bin kişiye yakın işçi ve emekçinin katılımıyla, devletin ve onun sahibi patronların özellikle emeğiyle geçinen kesime karşı uyguladığı ağır sömürü koşulları, aşırı kar hırsıyla uyguladığı baskı ve katliamları

protesto edildi.

Miting alanı, yürüyüş noktası olarak belirlenen Çağlayan kavşağında polisin bir çok cepheden oluşturduğu kontrol ekipleriyle alana giren çıkanı aramak, kimlik kontrolü yapmak ve beğenmediği pankartları toplamak şeklinde yoğun faaliyetine dönüştü. Zaman zaman polisle

pankartı alınan işçi grupları arasında tartışmalar oldu. Tartışmaların alevlenmesi ve işçilerin ellerinden alınan pankartları geri almakta ısrar etmesi üzerine çoğu pankart sahiplerine geri verildi. Polisin bol bol fotoğraf çektiği ve kimliğinin kontrol edilmesi tam bir tezat oluşturuyordu. Anlaşılan, gazetecilik olayını da polis sadece kendisi için "meşru" görüyordu.

Miting alanında konuşmaya başlayan sendikacının tutumunda ve propaganda biçiminde yeni bir şey yoktu. Ayyuka çıkmış insafsız sömürüyü, işten atılmaları, sosyal güvenlikten yoksunluğu, devletin ve patronların işçiye insan olarak değer vermeme gerçeğini, daha azla kâr için işçinin kitleler halinde katledilmesi vb. ifade edilirken kurtuluşun yolu gösterilmedi. Milletvekillerinin taktimiyle alttan alta özellikle SHP'nin propagandası imajı edildi.

"İşçiler el ele genel greve, devrimci işçiler sendika yönetimine, işçilerin katili patron ağa devleti", "haklıyız kazanacağız..." sloganlarının sık sık atıldığı Dev-Genç, DSM, Devrimci Sol Güçler, Yeni Demokrat İşçiler, TDKP, Sosyalist Parti imzalı çeşitli döviz ve pankartların yanı sıra, onlarca sendika ve demokratik kuruluşta sorun ve çözümleri kendi kavrayışınca dile getirmişti mitingde. Mitingi düzenleyen sendikaların programının bitiminde kürsüye çıkan ve kendilerini "Devrimci Sol Güçler" diye tanıtan bir grup, kısa bir propagandadan sonra devrim andı içtiklerinde alanda kendileri dışında kimse kalmamıştı. Sadece görünüşüyle değil, içeriğiyle de yanlış olan bu tavır olur olmaz yerde "öncülük" kompleksinin bir yansımasıydı. İşçi sınıfını iktidarı fethettirmeye götürmek onu ekonomik demokratik mücadelede "öğretmen-öğrenci" diyalektiği içinde aynı "sınıfta" siyasal iktidara meşur etmek, kendini "öğretmen" sananların değil öğretmen olduğu halde bunu başıra çağıra ilan etme ukalalığını göstermeyen "öğrencisinin" ruh haliyle kapasitesiyle yakından ilgilenenlerin işidir. "Öğrenci" olmaya tahammülü olmayanlar, "öğretmen" olmanın gerektirdiği sabrı gösteremezler. Tıpkı mitingteki devrimci sol güçler gibi.

Miting alanında boşalmanın tamamlanmak üzere olduğu bir sırada "TDKP" "Yeni Demokrat İşçiler" ve "Devrimci Sol Güçler" imzalı pankartlar altında yürüten ve miting alanından son çıkan kortajlere polis aniden panzerlerle boyalı su sıkarak

ve israil sopalalarıyla donanan "çevik kuvvet" harekete geçirilerek işçilere saldırıya başladı. Miting boyunca emekçinin düzene nefretini haykırmasına hali içerlediği belli olan polis, önüne geleni kıyasıya dövmeye başladı. Kafası gözü kanlar içinde yere düşen insanları bırakarak "fetih" saldırısını hızlandıran çevik kuvvet, özellikle kadınları müthiş bir barbarlık örneğiyle sopa darbeleri altında eziyordu.

KÖY-TÜR'E KARŞI İŞÇİ-ÜRETİCİ DAYANIŞMASI

"Holdingleler Üreticileri yoksulluğa ve açlığa mahkum ediyor"

Söyleşimizi açlık grevini sürdüren 48 işçiyle birlikte 65 üretici adına bir direnişçiyle yaptık.

YD- Direnişçe geçmeniz ve işten atmanız ile ilgili gelişmeleri öğrenmek istiyoruz.

-Köy-Tür Tavukçuluk Şirketi olan işverenimiz yedisi bayan toplam 48 işçiyi çalıştıran işvereni tüm işçileri işten çıkarmıştır. Köy-Tür yönetim kurulu 1.1.1990 tarihinden itibaren geçerli olması gereken toplu sözleşme görüşmeleri hiçbir sonuç alınmadan arabulucu olan uzlaşma kuruluna sevk edildi. Uzlaşma kurulunun toplu sözleşmemizi 5.2.1990 tarihinde sonuçlandırılması gerekirken, işveren bitim tarihine iki gün kala hiçbir gerekçe göstermesizin iş akitlerimizi feshetmiştir. Akabinde toplu olarak işten çıkarıldık. İşverenin amacı; 1989 tarihli sözleşmeye göre kıdem tazminatlarımızı ödemekte diretmesinin nedeni geri kalan farklarımızın kıdem tazminatına dahil edilmemesidir. Biz işçiler geri kalan farklarımızın kıdem tazminatına dahil edilmesini istiyoruz. Bu hakkımızı almıyca kadar açlık grevini sürdürmeye kararlıyız. Ve gerekirse bu haklarımız için ölüm orucuna bile gidebileceğimizi burada ifade etmek istiyoruz.

YD. Sizler açlık grevine başladiktan sonra işveren ve sendikamızın tutumunu ve yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

-Açlık grevine başlama tarihimiz olan 4.3.1990 tarihinden beri işverenin sendikamızın uzlaşma çabalarına rağmen

Kendini korumak isteyen kitle dönüp polisi taş yağmuruna tutunca kitlenin kaçtığı yönün ön cephesinde üç el silah sesi duyuldu. Yaklaşık 20 dakika süren polis saldırısı sonucu sopa ve jop darbeleri altında kafası gözü kan revan içinde kalan, sakatlanan ve bayılan 50'ye yakın işçi de siyasi polis tarafından gözaltına alındı. İnsana saygının faturası işçi sınıfına kanla ödeldi.

herhangi bir uzlaşmaya yanaşmadan eski sözleşmeyi bizlere dayatmaktadır. Sendikamızın direnişimize ortak olmakta isteksiz olması, işvereni cesaretlendirmekte, eski tutumunu sürdürmesine prim vermektedir. Sendika "Bizim bu konuda elimizden birşey gelmez, birşey yapamayız" gibisinden sudan gerekçelerle geçiştirmeye çalışmaktadır. Bizler kendi gücümüzle güvenerek açlık grevine başladık. Haklarımızı kabul ettirinceye kadar direnişimizi devam ettireceğiz.

YD- Açlık grevi süresince destek ve dayanışmanın boyutları ve gelişmelerini kısaca anlatırmısınız?

-Şu anda bizlerle birlikte Köy-Tür bünyesinde üretici olan 65 arkadaşımızla açlık grevini sürdürmekteyiz. Üretici olarak çalışan arkadaşlar işverenden yem, civciv, ilaç, kömür ve nakliye masraflarını diğer bölgelere göre daha pahalıya mal etmektedir. Üretici arkadaşlar her devre başı korkunç bir şekilde zarar etmektedir. Sözde Diyarbakır ili kalkınmada öncelikli iller arasında olmasına rağmen değil kalkınmada holding işverenleri üreticilerimizi yoksulluğa ve açlığa mahkum etmektedirler. Bu sebeple üreticiler, haklarına ve emeklerine sahip çıkabilmek için bizlerle birlikte açlık grevini sürdürmektedirler. Diyarbakır'da bulunan yerel sendikalar, demokratik kuruluşlar ile demokratik ve sosyalist basın açlık grevimize bizzat gelerek mücadelemizi sonuna kadar desteklediklerini ve dayanışma içinde olduklarını özellikle belirttiler. Ayrıca ai-

lelerimiz bizlere destek olmak amacıyla ve holding patronlarını protesto etmek için tüm çocuklarını Çocuk Esirgeme Kurumu'na götürüp kendilerinin artık çocuklarına bakamayacaklarını söyleyip kuruma teslim etmek istediler. Bu protestoyu haber alan polis, olaya müdahale edip ailelerimizi dağıttı. Demokratik bir çabamıza bile tahammül edemediklerini ve edemeyeceklerini göstermiş oldular. Ailelerimizin tavrı bizleri sonuna kadar aktif bir şekilde desteklemektir. Gerekirse bizlere destek olmak amacıyla evlerinde açlık grevine başlayabileceklerini söylemekte-dirler.

YD- Siz direnişçilerin, işçi ve emekçi kardeşlerimize iletmek istediğiniz bir mesajınız varmı?

-Bizler, işçi-emekçi kardeşlerimize şöyle seslenmek istiyoruz: Biz egemen sınıflara karşı tavrımızı şu anda takındığımız hak gasplarına karşı yürüttüğümüz mücadeleyi çizgiyle gösteriyoruz. Haklarımızın yalvarmakla değil direnmekle alınacağını gayet iyi bilmeliyiz. Bizler gibi sömürü ve baskı altında olan işçi kardeşlerimizi selamlarız ve dayanışmada olduğumuzu Yeni Demokrasi dergisi aracılığıyla iletmek isteriz. Ayrıca, Yeni Demokrasi dergisine açlık grevinde bizlere destek vermeleri ve mesajımızı iletmelerinden dolayı tüm işçi arkadaşlarımız adına teşekkürlerimizi sunuyor, dostça selamlıyoruz.

YD- Bizler de direnişinizi selamlıyor ve direnişinizle dayanışmada olduğumuzu bir kez daha belirtiyoruz.

Patronlardan Sendika Patronlarına

İzmit Bürosu

İşçi sınıfının sendikalar bazında patronlara karşı yükselttiği mücadelesi yer yer sendika patronlarınına yöneliyor. Bunun en güzel örneğini Yalova AKSA ve AKKİM fabrikalarında petrol-iş bünyesinde örgütlenmiş işçilerin petrol-iş sendikasına karşı aldığı toplu istifa eylemi oluşturuyor.

19 Yıldır Petrol-İş sendikasının örgütlü olduğu Yalova'daki bu işyerlerinde Yalova Petrol-İş başkanı Yüksel Yılman ve ondan kurulu aşiretinin yıllardır işçiler üzerinde işveren kırbacı rolünü oynaması, sendikayı adeta işverenin silahı durumuna dönüştürmesi, işçilerin haklı isyanıyla geritepen birsilaha döndü. 614 işçinin çalıştığı AKSA fabrikasından 550 sendikacı işçi, 81 sendikalı işçinin çalıştığı AKKİM fabrikasından 78 işçi petrol iş sendikasıdan topluca istifa ederek sendika patronlarına şiddetli bir şamir indirdi. Bu şamarın ardından işveren ve sendika baskısı yoğunlaştı. İşçiler, % 95'lik bir potansiyele sahip olduklarını, dolayısıyla petrol-İş'in geriye kalan potansiyelle toplu sözleşme yetkisini kullanamayacağını, % 95 çoğunluk iradesinin LASPETKİM-İŞ'ten yana kullanıldığını, dolayısıyla toplu sözleşme yetkisini LASPETKİM-İŞ'e bırakmalarını Petrol-İş'ten istediler.

Fakat yıllardır kendini Türk-İş içinde demokratik muhalefetin temsilcisi sayan aynı zamanda 2821 ve 2822 sayılı kanunları anti-demokratiktir, değiştirilmesi ge-

rekir diye zangın zangır bağırın bu demokratik ağalar % 5'lik bir azınlığa düşüncüce, bu anti demokratik yasaları tanıyarak, bu yasalar sayesinde yetkiyi elinde tutma cüretini kendilerinde buluyorlardı.

İşçiler Petrol-İş'in bu anti-demokratik tutumuna 1 Mart 1990 tarihinde başlattıkları Açlık Grevi eylemiyle cevap veriyorlardı. Ardından işçilerin bu haklı mücadelesinden eşleri ve anneleri yer alıyorlardı. En son olarak işçi aileleri Yalova'dan tuttıkları 3 otobüsle Petrol-İş genel merkezine İstanbul'a hücum ettiler. Petrol-İş genelmerkezinde genel Başkan Münir Ceylan'la sürdürdükleri hararetili tartışmada Münir Ceylan'a hitaben kendilerinin mücadelesini haklı bulduklarını, bu mücadelede onların yanında olduklarını belirterek Münir Ceylan'dan Petrol-İş'in sözleşme hakkında vazgeçmesi sözünü vermesini aksi takdirde bütün kadınlar olarak çocuklarıyla Münir Ceylan'ın evinin önünde ölüm orucuna baş vurmaktan çekinmeyeceklerini söylediler. Münir Ceylan ise muğlak ifadelerle aileleri oyalamaya çalıştı ve ardından salonu terketti.

İşçiler ve aileleri enson olarak şunları söyledi. Birliğimizi hiç bir güç bozamaz. Bu birliğimizin önüne LASPETKİM-İŞ içinde de engel duvarlar örülebilir. Ama ne olursa olsun bu birlikteliğimizle bütün engelleri aşacağız. Mücadelemizi LASPETKİM-İŞ çatısı altında sürdüreceğiz diyerek açlık grevini sonladılar.

Çimento üreten 18 bin işçi grevde

Kartal Bürosu

Çimse-İş sendikasının örgütlü bulunduğu çimento fabrikalarında, işveren sendikalarıyla sürdürülen görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine özel ve kamu kesiminde toplam 43 çimento fabrikasında 18 bin işçi, 26 Mart'tan itibaren greve başladı.

Sendikanın İstanbul şubesinden greve ilişkin yapılan basın açıklamasında, greve yol açan anlaşmazlığın işveren sendikasının anlamsız inadı ve emeğe saygı göstermeyen çağdışı tutu-

mu olduğu anlatıldı. İyi çalışma koşulları, iş ve işyeri güvenliği, sosyal haklar, emeğe ve emekçiye saygı vb. talepler istenirken sağlıksız çalışma koşullarında ve hızla yükselen enflasyon karşısında ücretlerinin yetersiz kaldığı belirtilmektedir.

Çimse-İş sendikasının araştırmasına göre, çimento işçileri bir aylık maaşlarını ile 1980 yılında ayda ortalama 7.5 ton çimento alırlarken bu miktar 1990 yılında 2.8 tona düştü. Bugünkü çimento fiyatlarına 1977 yılı için 1 milyon 268 bin lira olan ortalama ücret, 1990 Mart fiyatı ile 386 bin liraya kadar düşmüştü.

İktidarın çimento ihalesindeki 8 dolar-

lık gümrük vergisini sıfırlayarak grev kırıcılığı yapması, Seka ve Demirçelik grevlerinde olduğu gibi işçilerin önemli silahlarından biri olan grevi kamuoyunda ve kendi içlerinde tartışmalı hale getirme çalışmalarını çimento sanayinde de görüldü. Bu uygulamayla kompradorların cepelerini daha da doldurma amacı taşınmaktadır.

İzmit çevresindeki toplu grevlerin bir parçası olan Anadolu Çimentolarında çalışan 330 işçiyle görüşme yaptık. Burada işçiler "birlik vedayanışma içindeyiz ve kararlıyız" diyerek kararlılıklarını belirttiler.

Sendika Enkazı

Bir süre önce Bufalo düğme fabrikasında çalışan 80 işçinin sorunları karşısında sürdürdüğü kararlı tavrı bu kezde sarı sendikacıların ihanet politikalarına dur diyerek sürdü.

Nasılki 89 1 Mayıs'ında makinaları kapatıp, 1 Mayıs alanına yürüdülerse şimdide işverenin tüm tehditlerine ve sendikamızın tüm ihanetine rağmen ek zam taleplerini ve direniş kararını Boğaziçi şubesi-ne bildirmekte tereddüt etmediler. Bu istemlerinin karşısına sendika işveren ağzıyla işçilere işverenin iki ay sonra cevap vereceğini bildirerek efendilerinin iyi bir borazancısı olduklarını ifade ettiler.

İşçiler uzak olan toplu iş sözleşmesi-ne kadarki sürede ek zam istemlerinin yerine getirilmesini istiyordu. Önce kendi

aralarında toplanıp alacakları önlemleri tartıştılar. Ve sonrada sergileyecekleri eylemleri sendikaya iletiler. Sendike işçilere "kararlarınıza saygılıyız, sonuna kadar da yanınızdayız" gibi açıklamalarda bulundu. Ancak işçiler bu kararları uygulamaya koydukça iki yüzlü sendikacılar geriye çark etmeğe başladılar.

İşçiler önce mesai saatlerini keserek eyleme ve yemek boykotuna başladılar. Bu sırada işveren sendikayı arayarak işçilerin yemek boykotunda olduğunu bildiriyordu. Sendika "bizim olaydan habermiz yok, olay dışımızda geliyor" diye cevap veriyordu. Bundan cesaret alan işveren baskısını arttırdı. İşçileri toplayıp "bakın sendikamızın olaydan haberi yok, birileri sizi kışkırtıyor, bunun hesabını soraca-

ğım" tehditini savurdu. Bu arada işçileri tek tek çağırıp tatlı sert ikna etmeye de ihmal etmedi. Bunun başarısızlığınca işten atma tehdidini savurdu. Peşinden biri bayan iki işçiyi işten attı. Bunun üzerine işçiler sendikaya uyarıda bulundu. İşçi arkadaşları geri alınmadığı takdirde direniş geçeceklerini söylediler. Sendika kayıtsızlığını devam ettirdi. Sendika konuşacağını söyleyerek işverenle görüşmeye gitti. İşveren görüşme istemini geri çevirmişti. Bu gelişme üzerine işçiler toplu viziteye çıktı. Vizite kağıtları verilmeyince toplu olarak dışarı çıktılar. Sendika gelişmeleri seyretmekle yetiniyordu. Bu durum işçilerin "kahrolsun sarı sendika ağaları, sendika ağalarından hesap soracağız" protestosuna neden oldu. Fabrika etrafında gövde gösterisi yapan çevik kuvvet işçilere gözdağı vermeye çalışıyordu. Sendika yönetiminin işverenle uyum içinde hareket etmesi BUFALO işçisinin toplu istifasını beraberinde getirdi. Böylelikle yetkisi düşen Petrol-İş yönetimi işçiden büyük bir şamar yemiş oldu.

Tarım işçisi sömürüye başkaldırdı

Tarım işletmelerindeki 39 iş yerinde çalışan 10.600 işçi 19 Mart'ta greve başladı. Tarım İş sendikasına bağlı işçiler greve giderken yine Tarım İş Sendikasının örgütlü olduğu Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı çalışan işçilerin toplu iş görüşmeleri de uyuşmazlık noktasına geldi. 12627 işçinin çalıştığı bu kesimde de görüşmeler bir sonuç getirmezse grev bayrağı çekilmiş olacak. Ayrıca Tarım-İş Sendikasına bağlı AOÇ grevi de 3. ayına girmiş bulunuyor. Tarım işçilerinin patronu devlet işverenden de katı bir baskı ve sömürü uyguluyor tarım işçilerine. Mevsimlik işçileride bütün sosyal haklardan yoksun tutuyor, toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında bırakıyor. Üstelik çalışma şartlarında oldukça ağır. İşçilerin haftalık çalışma saatinin 45'e indirilmesi, mevsimlik işçilerinde sözleşme kapsamına alınması bulunuyor.

Devletin resmi kurumlarına yapılan araştırmalar 4 kişilik bir ailenin normal olarak yaşayabilmesi için sadece mutfak masrafının "500 bin TL" olduğunu gösterirken, dört kişilik ailenin ev kirası, yol, su, elektrik parası, giyim, yakacak vb. birçok

ihtiyacı da hesaba katarsak rakamın birkaç kat katlanacağı açık. Buna karşın devlet işçisine 400 bin TL ücreti çok görüyor. İşçilerin ve sendikamızın ücret talebi; birinci 6 ay için 400 bin TL- ikinci 6 ay için ise 575 bin TL'dir. Bu rakam normal bir mutfak masrafını karşılayamazken bu sana çok diyebiliyor. İşçiler bu ücretle yiyecek mi, içecek mi, ev kirası, elektrik-su parası mı ödeyecek kendisine ve çocuklarına giyecek mi alacak. Bunu düşünen yok. En doğal hakları işçiye çok gören devlet kimin hizmetkârı olduğunu gösteriyor.

Tarım işçileri ekonomik-demokratik hakları için greve gitti. Kararlı, azim inanç ve birlik ruhuyla gidilen grevde işçiler haklarını söke söke alacaklardır. Ama daha birkaç ay geçmeden yükselen enflasyon karşısında ücretler yine eriyip gidecek, yine aynı sorunlarla karşı karşıya kalınacak. İşte bunun için işçiler sadece ekonomik-demokratik hakları için mücadele etmemeli, bu mücadelelerini siyasi iktidar mücadelesiyle bütünleştirmelidirler. Köklü çözüm ancak ve ancak proletarya önderliğinde emekçilerin Yeni Demokratik iktidarı kurulduğunda sorunların çözümünü sağlanacaktır.

Basın emekçisine Cumhuriyet gazetesi sürprizi!

Cumhuriyet gazetesi çalışanlarından Nihat Halıcı'nın işine 21 Mart 1990 tarihinde yönetim kurulunda alınan bir karar gereğince son verildi.

Nihat Halıcı'nın atılmasına gerekçe olarak gösterilen 8 Mart 1990 gecesi TGS (Türkiye Gazeteciler Sendikası) tarafından istenen pankartların (Çetin Emeç'in cenaze töreninde kullanılan pankartlar) "gazete olanaklarının (pankart için dizgi, pikaj ve karton) kullanılarak hazırlanması" oldu.

Halıcı, olayın arka planını şöyle anlattı.

"Gazetede çalıştığım üç yıl süresince mümkün olduğunca -ilerici, demokrat, sosyalist çevreleri konu alan haber, araştırma ve benzeri çalışmalar gerçekleştirmem, gazete içinde belli kişileri nedense rahatsız etmiştir. Yine ilerici, demokrat, sosyalist çevrelerle var olan sıcak ilişkilerim, diyalogo söz edilmiş kişilerle tepkiyle karşılaşmış, deyim yerindeyse "aba altından sopa gösterilmiş" ilişkilerimden duyulan rahatsızlık, bir yandan bana karşı bir yaptırıma dönüşürken bir yandan da işten çıkarılmama tüm Cumhuriyet Gazetesi çalışanlarına, bir gözdağı niteliği taşımaktadır." Halıcı son olarak ilginç bir gözlemini anlatmaktan kendini alamadı. "Sosyalist basın temsilcileri yukarı alınmayacak" imza! Cumhuriyet Gazetesi!

ÜCRET ARTIŞI İSTEMİ BAHANE

sermayenin cephesen saldırısı

Konuk Yazar / Nevzat ONARAN

Geçen yılın sonundan ve içinde bulunduğumuz yılın başından itibaren kamu ve özel sektörün birliğinden oluşan sermaye cephesi, 1988 yılını ve özellikle 1989'u dikkate alarak bir kampanyayı başlattı: Yeni toplu sözleşme döneminde hem enflasyonu daha da artıracak ve hem de firmaları ve dolayısıyla işkollarını olumsuz et-

Demekki emegücünün değeri de, başka- ca herhangi bir mal gibi, üretimi için gerekli emek miktarıyla belirlenmiştir.

Anlaşıldığı üzere ücret orantılaması parasal/nominal (işçinin eline geçen para tutarı anlamında) olarak ücretler 1979-1988 yılları arasında 14,3 kat artarken, buna karşın gerçek ücret yani ücretin satınalma gücü yarından fazla yüzde 56,3 oranında azalmıştır. Gerçi geçen yılda sağlanan artışlarla bu oranlarda lehte yorumlanacak gelişmelerin olabileceği söylenebilir. Fakat bununla ücretin satınalma gücünün '80'li yılların ilk birkaç yılı düzeyine ulaştığı iddia edilemez.

Buna göre ücretlerde olması istenen ve toplu sözleşme görüşmelerinde ileri sürülen artış oranları, ancak birkaç yıl öncesinde ki satınalma gücü seviyesini sağlıklı yapabilir.

ULUSAL GELİR BÜYÜSEDE, HANI İŞÇİLERE?

Toplam ulusal gelirin toplam nüfusa bölünmesiyle bulunan kişi başına ulusal gelir miktarı ile hayat standartına yöne-

lerin yararlanmamış olduğudur.

Buna göre ücretlerde istenen artışlar, böyle bir gelişmeyi sağlamaktan uzak olup gerçek ücret endeksinde birkaç puan iyileşmenin sebebi olabilir.

ASLAN PAYI RANT GELİRİNE

Ulusal gelirden ücretlilerin aldığı pay, yıllara göre nasıl değişmektedir?

Ulusal gelirin dağılımında tarım ve ücretlilerin yüzde payının sürekli azalmasına karşın, aslan payının kâr, faiz ve kiradan oluşan rant gelirine ait olduğu anlaşılır.

Bu nedenle ücret artışı talepleri, bırakınız işçilerin ulusal gelirden daha fazla pay almalarını, eski durumlarına ulaşma- sına bile yardımcı olmayacaktır.

VERİMLİLİK ARTIŞI, ÜCRETLERİNDEN DAHA FAZLA

Verimlilik: Üretimin miktarıyla o üretimi gerçekleştirmek için kullanılan faktörler arasındaki oran olarak tanımlanabilir. Buna göre toplam brüt katma değer toplam çalışan kişiye oranıyla çalışan herbir kişi başına düşen brüt katma değer yani verimlilik bulunur.

1982 ve 1987 yıllarında Türkiye genelinde verimlilik (cari fiyatla) endeksi

yüzde 520,2 ve ücretler (cari fiyatla) endeksi yüzde 395,4 oranında artar. Buna göre ülke genelinde ücretlerin artışında, verimlilik artışını dikkate almayan bir politikanın izlendiğini anlıyoruz. Zaten İstanbul Sanayi Odasının yaptığı 500 büyük Firma (yaklaşık 400 tanesi özel

sektör firması) araştırmasına göre de verimlilik yüzde 1154,2 ve ortalama ücret yüzde 629,2 oranında yani yaklaşık olarak verimlilik ücretlere göre bire iki oranında artmıştır; bu da genel gözlemi doğruluyor. Yani ücretler verimlilikten daha az artmıştır.

Bu sebeple ileri sürülen ücret artışı istemleri, verimlilik ile ücret artışını karşılaştırmada ücretler lehine bir gelişmeyi sağlayacak miktarda olduğu söylenemez.

KATMA DEĞER İÇİNDE ÜCRETLERİN PAYI AZALDI Katma değer, geniş anlamda yaratı-

Tablo. 1-PARASAL VE GERÇEK ÜCRET ENDEKSİ

Yıl	Parasal Ücret Endeksi	Gerçek Ücret Endeksi
1979	100	100
1980	170	87,5
1983	360,4	77,3
1984	488,2	70,6
1985	595,4	59,4
1986	738,5	54,7
1987	969,9	51,8
1988	1435,4	43,7

kileyecek bir oranda ücret artışı istemleri gündeme gelmemelidir. Çünkü bu istemlerin getireceği ek külfeti, bu haliyle firmalar üstlenemez. Bu sebeple de, ekonomi yine ücret-fiyat fasit dairesine girer ve bugüne kadar sağlanan performans bir kalemde heba edilmiş olur. Bu durumdan en çok etkilenenler olanın da başta işçiler olmak üzere halkın olacağı açıktır.

Bu kısa anlatımdan anlaşıldığı üzere açıklamada bulunan sermayenin mümtaz temsilcileri (Sabancı, Refik Baydur, Bakan Cemil Çiçek vs.) kalkınmak, gelişmek ve istikrar adına fedakarlık mavalını okurlar. Geçmiş on yılda istikrar adına işçiye (ve halka) ödenen bedel sebebiyle çıkarılacak bir sonuç var ki, o da şu: Yukarıda bahsedilen mavallara işçilerin karnı tok.

Çünkü bunun böyle olduğunu göstererek verileri aşağıda incelenen tablolar- dan çıkarmak mümkündür.

ÜCRETİN SATINALMA GÜCÜ AZALDI

Ücret, emegücünün satın alınması karşılığında verilen paradır. Yani bir anlamda emek gücünün fiyatıdır. Buna göre satın alınan emek değil, emegücüdür.

Tablo. 2-ULUSAL GELİRİN DAĞILIMI (Yüzde Olarak)

Yıl	Tarım	Ücretliler	Rant Geliri
1980	23,9	26,7	49,5
1983	20,5	24,8	54,7
1984	20,4	21,6	58,0
1985	19,1	18,8	62,1
1986	18,1	17,7	64,2
1987	17,6	17,0	65,4
1988	15,8	14,0	70,2

lik analizler yapılır.

Kişi başına ulusal gelir (sabit fiyatlarla) 1979: 100 endeksi, 1980'de 96,9'a gerilerken, 1983 yılında 101,2'ye yükselir; sonrası yıllarda endeks sürekli artarak 1986'da 113,1'e ve 1988'de 119,6'ya çıkar. Yani kişi başına ulusal gelir endeksi 1979 yılına göre 1988'de yüzde 19,6 oranında artarken, gerçek ücret endeksi yüzde 56,3 oranında azalır. Makro olarak toplam ulusal gelir pastası büyümesi sonunda kişi başına düşen pay da artarken, gerçek ücret endeksi azalmıştır. Aslında hedeflenen, paralel bir gelişmenin olmasıdır denebilir. Fakat gerçekleşen ise, büyümeden ücretli-

Tablo. 3-VERİMLİLİK VE ÜCRETLERİN ARTIŞI ENDEKSİ

	Verimlilik	Ücretler
1982	100	100
1983	104,3	122,2
1984	193,8	175,3
1985	252,9	209,0
1986	461,2	289,4
1987	742,5	443,2
1988	1254,2	729,2

lan değerini parasal ifadesidir. Üretim değerinden yani çıktıdan, hammadde ve enerji gibi girdiler çıkarılınca katma değer bulunur. Bu bir anlamda brüt katma değerdir. Bundan; makine vs. gibi yatırımların ürüne aktarılan değerler karşılığı amortisman düşüldüğünde net katma değer ya da artı-değer elde edilir. Bu artı-değer, ücretlilerle sermayedarlar arasında paylaşılır. Sermayedarların yani kapitalistlerin payı; faiz, kâr ve kira gibi rant biçimlerine bürünür. Bu anlamda ücretlerin net katma de-

Tablo. 4-NET KATMA DEĞERİN DAĞILIMI (500 Büyük Firma-Yüzde Olarak)

	Ücretler	Rant Gelirleri
1982	52,6	47,4
1983	55,5	44,5
1984	46,4	53,6
1985	40,4	59,6
1986	37,9	62,1
1987	34,4	65,6
1988	33,5	66,5

ğer içindeki payı, bölüşüm konusunda bir gösterge niteliğindedir.

ISO'nun yaptığı 500 BF araştırmasına göre, 1983 yılında Türkiye genelinde yüzde 31,3 olan katma değer payı sonrası yıllarda sürekli artarak 1988'de yüzde 48,4'e yükselir.

Tablo'da görüldüğü üzere net katma değerde ücretlerin (her kademedeki çalışan herbir kişiye ücret olarak yapılan ödemeler toplamı) payı azalırken, buna karşın rant gelirleri payı artar. 1982 yılında net katma değerde, kamu sektörünün yüzde 68,4'olan ücretlerin payı 1988'de yüzde 35'e geriler. Aynı yıllarda özel sektörün netkatma değerde ücretlerin payı yüzde 42,5'den yüzde 32'ye geriler.

Net katma değerini dağılımında ücretliler aleyhine olan gelişmenin ileri sürülen ücret artışıyla tersine döndürüleceğini sanmak ham hayaldir.

SATIŞ HASILATI İÇİNDE ÜCRETLERİN PAYI AZALDI

Satış hasılatı, piyasaya çıkarılan her türlü mal ve hizmetin parasal değeri toplamıdır.

ISO'nun yaptığı 500 BF araştırmasına göre satış hasılatı içinde ücretin payı, hem genel toplamında hem de kamu ve özel sektör kapsamına giren firmalar ortalamasında sürekli azalmıştır. Toplam 500 BF'da sanayinin işkollarına göre inceleme yapıldığında enbüyük oranda düşüş metal sanayinde olup, bunu dokuma giyim sanayi izler. Metal sanayi genelinde, kamu ve özel sektör kapsamına giren firmalarda 1982 yılındasirasıyla yüzde 18,6; yüzde 26,5 ve yüzde 6,7 olan satış hasılatı içinde ücretlerin oranı, 1988 yılında yine sırasıyla yüzde 7,1; yüzde 11,4 ve yüzde 3,1 olarak gerçekleşir. Bütün sanayi işkollarında özel sektör firmaları ortalamaları hem küçük hem de 1982 yılına göre 1988 yılında düşüş oranı kamuya göre daha büyüktür.

Sanayi kuruluşlarında üretimin konusuna ve teknolojiye göre, ücretlerin satış hasılatı içinde pay farklılık gösterir. Fakat ortalama oranın düşüklüğü göstermektedir ki, ücretlerde olamsı istenen artışlar satış fiyatlarını etkileyebilecek büyüklüklerde olduğu iddia edilemez.

SONUÇ

Doğu Avrupa ülkelerinde ve Sovyetler Birliği'nde bürokratik devlet kapitalizminin hem uluslararası sermayeye entegre olamsı hem de özel teşebbüsün etkin kılınması sayesinde klasik tipte yani bilinen haliyle batılı anlamda kapitalizme dönüşmesinin ayrıca olarak ileri sürülen serbest piyasa ve rekabet faktörlerinin, özellikle

Tablo. 5-SATIŞ HASILATI İÇİNDE ÜCRETLİLERİN ORANI (Yüzde Olarak)

	Toplam Sektör	Kamu Sektör	Özel Sektör
1982	11,3	13,0	9,8
1983	10,2	11,7	8,9
1984	7,8	8,1	7,5
1985	6,9	7,1	6,8
1986	7,0	7,7	6,3
1987	7,1	8,3	6,2
1988	7,2	7,7	6,7

geçmiş 10 yılda Türkiye'de etkin uygulanmasının ekonominin bugün içinde bulunduğu performansın esas gücünü oluşturduğunu NOT: Veriler için kaynak; Türk-İş, Ekonomik Göstergeler ve İstanbul Sanayi Odası yayınları. 1989 yılına ait veriler geçici tahmin olduğu için, 1989 yılı dikkate alınmadı.

duğu bütün ekonomi bilgisi deneyimi Erzinan Belediyesi Hal Müdürlüğü'nde çalışmasından ibaret olan Yıldırım Akbulut başta olmak üzere diğer yetkililer tarafından hep ileri sürülür.

Evet; serbest piyasa ve rekabetin süngü denetiminde ekonomiye sağladığı performansa işçilerin ekonomik haklarının gaspına dayanmaktadır. Bu yalın gerçek, yukarıdaki incelemeyle bir yönüyle açıklanmış oluyor. Tabii ki sadece ekonomik hakların gaspı değil; çünkü kısmi demokratik hakların gaspına bağlı olarak ekonomik hakların gaspı daha da kolaylaşmıştır. Bu sebeple hakim ekonomik yapıya uygun olarak madalyonun bir yüzünde sermaye birikimin desteklenmesi, diğer yüzünde de nispi yoksullaşmanın artması yer alır. İşte bu koşullarda sendikal bürokratların esasta, sermayenin saldırısını destekler bir politika izlemiş olduğu hatırlanmalıdır. Ayrıca bu dönemde çıkarılabilecek bir diğer sonuçta, enflasyonun artmasına karşın ücretlerin (yukarıda anlatıldığı biçimlerde) azalıyor olmasıdır.

Toplumsal muhalefetin potansiyelinin mücedeleyle dönüşmesi ve resmi terörün yıldırıcı etkisinin geriletilmesi ile işçilerin hem gaspedilen haklarının yeniden kazanılması ve geliştirilmesi hem de kazanımlarının korunmasına bağlı olarak, sendikal bürokratların tüm engellemelerine karşın toplu sözleşme taslaqlarında ileri sürülen taleplerden özellikle ücret artış oranlarının yaratacağı ek külfet, sermaye temsilcilerince hem enflasyonun artmasının hem de firmaların zorlanması sonucunda sanayinin olumsuz yönde etkilenmesinin sebebi olarak gösterilir.

Aslında yukarıda açıklanmaya çalışıldı ki, '80'li yıllarda ücretler

payı sürekli olumsuz yönde etkilenmiştir. Yani işçilerin ekonomik hakları gaspedilmiştir. Artık ücretler olabilecek en düşük olma noktasındadır. Bu koşullarda ücretlerde günde gelen artış atlepleri, sermaye temsilcilerince sınıfsal konumları gereği haklarını fiilen almak ve bunun mücadelesini vermek zorundalar; çünkü toplumsal gelişmenin ana dinamiği sınıfın mücadelesi olduğu, hem tarihsel hemde sosyal bir gerçektir.

Yeni Demokrat

GENÇLİK

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ
MANZARAYI GÖRÜNTÜLEDİ:

"Suçlular dışarıda biz içerideyiz!"

Bursa Bürosu

Bursa Uludağ Üniversitesinde devlet desteğiyle estirilen sivil faşist teröre karşı, devrimci, demokrat öğrencilerin karşı koyuşuyla başlayan olaylar dizisinde tutuklanan ve yaklaşık iki ay sonra mahkeme karşısına çıkarılan 90 öğrencinin gruplar halinde yaptığı savunma, adeta faşist demagoginin ve sorumlu oldukları katliamların pozitif görüntüsü ve bilinç göstergesiydi.

Yargılama iki grup halinde yapıldı. Birinci grubun yargılanmasının yapıldığı 16 Mart'ta içeri alınmayan dinleyici kitlesi, Polisin bu tutumunun, yargılanmanın "aleniyet"ine aykırı olduğunu ileri sürerek mahkeme salonuna alınmaları ısrarına karşı polis, zor kullanarak dağıtmak istedi. Çoğunluğu öğrencilerden oluşan kitlenin polisin şiddet kullanmasını protesto etmek üzere slogan atarak valiliğe yürütmesi üzerine polis, yürüyüşçülere saldırmak 3 kişiyi gözaltına aldı.

İkinci grubun yargılanmasının yapıldığı 21 Mart günü bir grup öğrenci yine mahkemeye arkadaşlarının duruşmasını izlemek istediklerini söyleyerek ısrar edince, polisin daha önceki keyfi tutumuyla karşılaştı. Sabahki duruşmaya sokulmayan öğrenciler öğleden sonra bir

kez daha "duruşmayı izleme hakları"nı kullanmak istediklerini söyleyerek topluluk oluşturunca polis topluluğu dağıtmak için müdahale etti. Bunun üzerine öğrenciler durumu sloganla protesto ettiler. Siyasi polis 25 öğrenciyi döverek polis otolarına doldurup I. şubeye götürdü. Akşam saat 7-8 sıralarında hepsi çıkarıldıkları savcılıkta serbest bırakıldılar. Ancak ikinci gün bırakılanlardan 14 kişi hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkarıldı. Bunlardan 8 kişisi bulunarak cezaevine gönderildi. Aynı gün 30'u tutuklu 108 öğrencinin gruplar halinde yaptığı toplu yazılı savunmada, Devletin, yurt yöneticilerinin ve gericileri üniversite yönetimi YÖK karanlığının bilim düşmanı niteliğini bütün çıplaklığıyla ortaya koydu öğrenciler. Polisin ve jandarmanın "Bir kavgayı bastırmak üzere gelmelerine" rağmen kavganın taraflarından ve saldırıyı başlatan taraf olan faşistlerden tek bir kişinin dahi gözaltına alınmamasına, buna karşın 200 devrimci, demokrat öğrencinin gözaltına alınıp işkence edilmesine, tutuklanan 90 öğrencinin cezaevinde de saldırıya uğrayarak asker ve gardiyanlar tarafından kıyasıya dövülüp birçok kişinin kafası ve kolunun kırılmasına neden olan gelişmelerin, devletin ve onun militarist güçlerinin kime hizmet ettiklerinin Türkiye'de, geçmişte ve yakın gelecekte yaşanan devlet ve sivil faşist

kaynaklı katliamlarla örneklendirilerek faşizmin ve örgütlü ifadesi devletin, açık, anlaşılır bir teşhirini sağladılar. Ortaya çıkan tablo, savunma yapan öğrencilerin doğru tanımıyla "suçlular dışarda gezerken, devrimci düşüncelere sahip olmaktan öte bir suçları olmayan" suçsuzlar yargılanıyordu. Aynı gün, 21 Mart'ın Kürt halkının zulme ve haksızlığa karşı başkaldırı ve mücadelenin yıldönümü olması dolayısıyla Uludağ Üniversitesi'nde bir hareketlilik daha yaşanıyordu. "Yeni Demokrat Gençlik grubundan olduğunu söyleyen bir öğrencinin deyimiyile "faşist diktatörlüğün gerçekleştirdiği tutuklama kampanyası ile mahkeme önüne çıkarak sıkı bir güvenlikle yargılamaya aldığı arkadaşlarımızın bundan ibaret olduğunu sandığı bir anda yanıldıklarını bu eylemimizle bir kez daha gördük" dediği Newroz kutlaması idi.

Yüzsekiz öğrencinin mahkemeye çıkarıldığı, 50-60 kişinin de mahkemeyi izlemek için duruşma salonuna girmeye çalıştığı bir esnada, Bursa'nun hayli dışında Uludağ Üniversitesi kampüsünde "Kahrolsun faşist diktatörlük / Yeni Demokratik Gençlik" pankartını açan 80 kişilik bir devrimci, demokrat öğrenci grubu meydana ateş yakarak topluca halay çektiler. Newroz'la ilgili konuşmanın yapıldığı ve sık sık sloganların atıldığı eylemde, 200-250 jandarma ve polisin müdahale etmek için hazırlık yaptığı bir sırada programlarını tamamlayan öğrenciler, gazetelere haber vermemelerine rağmen "Gazeteci" kimliğiyle fotoğraf çeken bir polisi de yakalayarak önce üstünü aradılar Silah taşımadığı anlaşılan "gazeteci" polisin fotoğraf makinesindeki filmi alarak makineyi iade ettiler polise. "Bir daha bu davranışta bulunmamasını" telkin eden öğrenciler, polisi bıraktıktan sonra durumu kantinde bütün öğrencilere anlatarak polisin öğren-

ci gençliğe karşı komplolarını teşhir ettiler.

YENİ DEMOKRAT GENÇLİKTEN BİR ÖĞRENCİ SÜRECİ DEĞERLENDİRİYOR

Uludağ Üniversitesinde son 3 aydır yaşanan sıcak atmosferi nasıl değerlendiriyorsunuz? sorusunu yönelttiğimiz bir öğrenci söze;

"Öncelikle belirtmek istiyorum, Ben Yeni Demokrat Gençlik hareketinin teori ve taktiğini benimseyenlerden biriyim" dedi.

Bursa denince insanın aklına gelen ilk şey Uludağ/kayaklı tatiller, yılbaşı tatillerinin şampanyalı dinlenceleri -tabi parababası patronların- Sönmez Holdingle ön planda durduğu ve birçok büyük patronun verimli ova toprakları üzerine inşa ettiği sanayi akla gelir. Özellikle son iki yılın güncelleşen hava kirliliğini saymazsak, -patronlar Uludağ'ın tepesinde, sefa sürdürdüğü için bu onları etkilemiyor- En belirgin nişanesi emniyet binasının 5. katında "atlayarak intihar eden!" birçok devrimcinin öldürülmesiyle anımsanır 12 Eylül öncesi ve sonrası yıllarda.... Tabi halkın da ulaşabileceği bir güzelliği ve Bursa'nın Kestane şeker(!) onun da kilosu 5 işçi yövmiyesine denk düştüğü için emekçiler sadece seyretmekle yetinir. Ama öyle anlaşılıyor ki Bursa'da devrimci kıpırdanmadan bu kadar rahatsız olan devlet kendi beklilerini bu şekerle kandırmayı biliyor. Ki bir açık grevi girişiminde buldukları için yüzlerce öğrenci iki ay hiç sorgusuz sualsiz cezaevinde yatırılarak öğrenimleri engellenebiliyor.

Bursa'nın anımsattığı bu özellikler son birkaç ay içinde Uludağ üniversitesi öğrencilerinin dinamizmiyle öyle bir atmosfer yarattı ki adeta Bursa kayboldu. Bursa üniversite, Bursa öğrenci oldu. Buna neden olan gelişmeleri kronolojik bir sırayla şöyle özetleyebiliriz.

"Olaylar öğrencilerin zaman zaman yaptığı anfi toplantılarına tahammül etmeyen idarenin toplantılara katılan öğrenciler hakkında disiplin soruşturması açmasıyla başladı. İdarenin bu planlı saldırısına karşı devrimci öğrencilerin de, bir birliktelik bir programlılık dahilinde kendini savunması gerekiyordu. Bu noktadan itibaren mücadele sürecine inisiyatif koyan iki devrimci öğrenci grubu olarak biz (Yeni Demokratik Gençlik) ve Dev-Genç bir ey-

lem birliği gerçekleştirdik.

Önce disiplin soruşturmalarına duyduğumuz tepkiyi yüzeye çıkarmak amacıyla rektörlüğü 4.5 saat işgal ettik. Akabinde Maraş katliamının yıl dönümü dolayısıyla üçyüze yakın bir öğrenci kitlesinin katılımıyla faşizmin vahşetini protesto ettik, devrimci dayanışma ve sorumluluğa layık şekilde peşisıra yazılamalar forum ve çeşitli araçlarla propagandalar sürdürdük.

Bu esnada bir gece 8 arkadaşımız gece yataklarından alınıp siyasi şubeye götürüldü. Bu polis idare işbirliğinin somut bir örneği idi. Bu duruma, yurdu işgal edip müdürün rehlin alınmasıyla cevap verildi. Merkezi hoperlörde "arkadaşlarımız serbest bırakılmadan işgalin süreceği" anons edilerek polis idare işbirliğinin ve faşizmin saldırısını kınandı. Bütün kampüse, ajitasyon propaganda için anons sisteminden yararlanıldı. Sonuçta 8 arkadaşımız serbest bırakılarak yurda getirildi. Sonra yurttan çıkılarak kortej halinde YÖK tabutuyla okula yüründü. Okul önünde tabutu yakarak eylem son verildi.

Bu eylem birliği sürecimiz bir dizi öğrenci arkadaşımızın kendi bireysel dünyasından kurtulup, ülkesinin sorunlarını kendisinin sosyal bir birey olarak yüklenmesi gereken sorumluluğu doğru bir tarzda sorgulamasına uyandıran bir etken oldu. YDG ve Dev-Genç olarak eylembirliği halinde faşizmin hertürlü yaptırımına karşı verdiğimiz mücadeleye ilgileri ve katılımları arttı. Bu doğru yolda oluşumuzun göstergesiydi.

Rus sosyal-emperyalizminin Azerbaycan'a müdahalesini bahane eden birkaç kafatasçı faşist, devletin ve üniversite yönetiminin faşist birkaç yöneticisinde destek ve teşvikiyle bir miting düzenlediler. Bizim açımızdan faşistlerin amacı açıktı. Maraş, Çorum, 77 1 Mayıs, 16 Mart I.Ü. vb. katliamları düzenleyenler Güney Afrika'daki ırkçılığa, Filistin halkının ve Kürt halkının uğradığı katilama, Panama işgaline, ABD'nin Libya müdahalesine vb. tek bir eleştirici söz söylemeyenlerin Azerbaycan işgaline samimi olarak tavrı almaları düşünülebilir mi? Tabii ki hayır. Ama onlar bu fırsattan yararlanıp bilinçsiz öğrenci kitlesini kandırmayı onlar nezdinde kendilerini aklamayı ve tabi kendilerini özgürlükçü, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına saygılı olduklarını lanse etmeyi düşünüyorlardı. Babaları Hitler ve Musolini'nin dünya halklarına ve ulusları-

na çektiği acının çığlıkları hala evrenin boşluğunda yankılanırken bu demagojinin tutması mümkün mü?

'Kuşkusuz buna tavrı almalıydık. (Ama en önce faşistlerin böyle bir çaba göstermesine zemin bırakmadan Azerbaycan işgaline biz tavrı almalıydık.) Eylem birliğimiz sürüyor olmasına rağmen, Dev-Genç'li arkadaşların yaptığı gibi değil. Ne yaptı Dev-Genç? Mitinge toplanan kitlenin önlen çıkıp faşistleri teşhir etmek, onların amaçlarını orta yere koymak imkanımız ve gücümüz varken ve Azerbaycan işgaline gerçekten karşı çıkarın devrimciler olduğunu anlatmak ve bu samimiyetle işgali devrimci tarzda kınamak varken; Dev-Genç'li bir kaç arkadaş eylembirliği halinde olduğumuzu unutup zorla pankartları almaya kalkınca faşistlerin saldırısına uğradılar. Biz bu tutumu benimsememekle birlikte kavgada arkadaşlarımızın yanında yer aldık, faşist saldırıyı püskürttük. Ne pahasına? Bir çok öğrencinin sanki devrimciler Azerbaycan işgalini savunuyormuş imajını edinmeleri pahasına. Bugünkü hatalar ve dağılmışlık durumu hala yaşanmamış olsa bu imajın silinmesi pek zor değil... Sonrası tutuklamalar ve bazı arkadaşlarımıza karşı siyasi polisin kurduğu kompo kamuoyunca biliniyor-Bilindiği gibi 11 öğrenci arkadaşımız Bursa siyasi polisince günlerce işkenceye tabi tutuldu ve kamuoyuna yasadışı örgüt üyesi olarak lanse edildi. Bu arkadaşlarımızdan üçü tutuklandıktan 10 gün sonra Adli tıptan 3 ve 4'er günlük işkence raporu aldılar.

İşte güçlü tavrı koymanın zemini buydu. Fakat özellikle Dev-Genç'li arkadaşların adeta siyasi özellikleri haline gelen 'bireysel' davranışları; öteden beri bizimle hareket etmeseler de, bizleri ilgiyle izleyen, düşünen birdizi öğrencinin tedirginlik yaşamaması neden oldu. Bu, kuşkusuz geçici bir şeydir. Son tahlilde, herkes kendi pratiğinden öğrenecek, izleyicilerde, "belirleyiciler" in pratiğini kıstas olacaklardır. Dev-Genç'li arkadaşların sırf kendi egolarını tatmin etmek için, gençliğin mücadelesini grup faaliyeti düzeyine çekmeleri öncelikle kendilerine yarar sağlamaz. Bir iki örnekle ifade edeyim;

Son olaylardan sonra yurttan otuz kişi atıldı. Bu sayının iki üç misli arkadaşımızda bu akibetin tedirginliğini yaşıyor. Bu saldırıya karşı toplu bir tavrı almak varken Dev-Genç hiç kimseyle konuşmadan 6-7 kişi yurtta açık grevi başlattı. Ço-

ğu öğrenci nedenini bile anlayamadan 7. gününde bitirildi. Bu tavır bir kazanım getirmeydi, hatta propaganda mahiyetinde bile? Sadece bu arkadaşların bir başka zamanda "ben yaptım" demelerine olanak sağladı "Biz yaptık" diyebilmenin paylaşımcılığını ve güçlü mücadele geleneğinin vazgeçilmezliğini öğrenene kadarda böyle süreceğe benziyor.

Başka bir örnek: 21 Mart günü "Gelin Newroz'u birlikte kutlayalım" önerimizi "biz mahkemeye gidiyoruz" diyerek dikkate almadılar. Aynı gün Yeni Demokrat Gençlik olarak ve birçok yurtsever demokrat öğrenci kitlesiyle birlikte Newroz'u üniversite kampüsünde coşkuyla kutladık. Bu arkadaşlar ise 22 Mart akşamı saat 8'de 10-15 kişiyle yeniden Newroz'u kutladılar (!) burada sayıları belirtmedeki amacım niteliği küçümsemek değil. Maraş katliamı protestosu (ki sadece Yeni Demokrat Gençlik, Dev-Genç ve demokratlar katılmıştı.) 300 kişilik öğrenci kitlesiyle yapılırken onun kadar önemli bir tavır gerektiren Newroz'da neden 10-15 kişiyle yapmak zorunda kaldıklarını arkadaşların düşünmesi gerekir.

Gelinen noktada, daha önce Dev-Gençle oluşturduğumuz eylem birliği şimdi işlemiyor. Sözünü ettiğimiz anlayış ve değerlendirmede ön plana çıkarmama rağmen bu süreçte mücadeleye katılan diğer demokrat grup ve kişilerin bu yanlışları devam ettiği sürece birliği yakalamak güç gözüküyor.

Ama biz bütün olumsuzluklara rağmen yanlış anlayış sahibi arkadaşları doğru tutuma çekmeye sebat edeceğiz. Aynı şekilde kendimizi onlara her zaman eleştiriye açık tutacağız. Biliyoruz ki bizi yenileyen güçlendiren eleştiridir. Devrimci dostluğu pekiştiren, gücüne uzun ömür veren, yanlışlara karşı cesaretli mücadeledir. Bunu başarmaya mahkumuz. Her üniversite öğrencisini (polis ve gerici-lik tarafından satın alınmışlar hariç) kendisinin bilim unsuru olma gerçekliğini fark edene ve herkese ülkesinin bugününe ve geleceğine karşı sorumluluk duymasını benimsetene kadar kazanma mücadelesini sürdüreceğiz. Biliyoruz ki "yüksek tahsil" birparça kağıttan ibaret olan diploma için yapılmaz, onurlu bir toplumun sorumlu bilinçli bir bireyi olmak için yapılır."

Yeni Demokrat Genç'in şahsında üniversite gençliğinin onurlu mücadelesine başarı diliyoruz.

Botan direnişi ve öğrenci gençliğin boykot kıvılcımı

12 Eylül faşist diktatörlüğü günümüzde Kürdistan'da büyük bir şamar yemişti. Gerillanın savaşı Botan halk direnişinin mayası Botan halk direnişi de Diyarbakır'da sürdürülen direniş ve boykotların ebeliğini yapmıştır. 21 Mart gecesi Newroz ateşini bedenine Alevlendiren Zekiye Alkan'ın direnişi Diyarbakır'da yeni dönemin akışını da hızlandırmıştır. Botan direnişine destek ve Botan eylemi'eki Alkan'ın Newroz ateşini bedenine alevlendirmesiyle derhal uygulamak üzere karar alınmasının hızlandırdı. 3 gün süreli olan boykot üniversiteye bağlı tüm fakültelerinde tam bir katılımı başlatıldı. Derslere girmeyip üniversite kampüsünde toplanan öğrenciler boykotun anlamı ve önemine ilişkin konuşmalardan sonra boykot, halay çekme, şiir ve türküler eşliğinde büyük bir coşku ve moralle sürdürüldü. Her şeyden önce Boykotun anlamı ilk kez 80 sonrasında yapılan eylem olmasıyla önem kazanmaktadır. Türkiye'de ilk kez bir üniversitede tam katılımı boykot uygulamasına gidilmektedir. Ve tüm fakültelerin tam bir katılımı başarıyla sürdürmeleri fakhılığını ve önemini ortaya koymaktadır. Boykotun uygulandığı zaman ve mekan; içinde bulunduğumuz koşulların uyumlu olmasıdır.

Dicle Üniversitesi Halk Savaşının yürütüldüğü bir bölgede olmasından dolayı gelişmelerden etkilenmesi doğaldır. Diyarbakır halkının geçmişten beri devrimci demokrat ve aydın özelliği ile Diyarbakır'ın Kürdistan'daki konumu ile bütünleşince duyarlılık dost ve düşmanında ortak özelliği olmakta T.C Kürdistan'ın yüreği olmasından dolayı Diyarbakır'a tüm güçlerini yığmıştır. Aynı şekilde yetiştiği aydın bir şehir olması, dostların da özen gösterme nedenidir. Öğrenci geçlik; üniversite kampüsündeki boykotun anlam ve önemini şöyle açıklamaktadırlar: "Yaşam ezen ile ezilenler arasındaki mücadeledir, sömürülenlerle sömürülenlerin kavgasıdır, yüzyıllardır sömürülen Kürdistan Demirci Kawa'nın zulme karşı yakılan bu ateş Kürdistan'da, Botan'da, Dıhok'ta, Bagok'ta, Herekol ve Munzurlarda tutuşturularak ulusal ve sosyal Kurtuluş mücadelesine dönüşmüştür. Bu mücadele Nusaybin'de, Cizre'de, Midyat'ta, İdil'de, Silopi'de, Kızıltepe'de, Çınar'da, Siverek'te, Derik'te, Mazıdağ'da yaygın bir halk direnişine dönüşmüştür." Öğrencilerin konuşmalarını sürdürürken "80 sonrası Türkiye'de ilk kez Dicle Üniversitesinde tüm fakültelerinde alınan boykot kararının Botan halk direnişiyle bütünleşmek ve Newroz ateşini bedenine alevlendiren Zekiye Alkan'ın anılması olarak görülmelidir" diyerek basın ve kamuoyunu duyarlı olma-ya davet etmekteydiler. Öğrenci gençlik sık sık "Yaşasın Botan direnişimiz", "Biji Tekoşına Gella", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur" sloganlarını haykırırken Botan halk direnişinin gücüne işaret etmekteydiler. Boykotun son günü olan 28 Mart günü öğrenciler tekrar üniversite kampüsünde toplanarak PKK (ARGK Komutanı) önderlerinden Mahsum Korkmaz'ın şehit edilmesinin yıl dönümü olması dolayısıyla anma toplantısı düzenlediler. 1 dakikalık saygı duruşundan sonra Mahsum Korkmaz (Agit)'in mücadelesi şiir ve türkülerle yaşatıldı.

Botan halk direnişi, Newroz ateşini bedenine Alevlendiren Zekiye Alkan'ın 21 Mart direnişi ve Dicle Üniversitesi öğrencilerin Boykot eylemlerine Diyarbakır'da 80 sonrasında yine ilk kez Lise öğrencileri "Yaşasın Botan direnişimiz", "Kürdistan faşizme mezar olacak" sloganlarını atarak katıldılar. Polisin azgınca saldırısına uğrayan öğrenciler zorla sınıflara konuldular. 30'u aşkın öğrenci gözaltına alındı. Diyarbakır lisesi öğrencilerinin boykot mücadelesi Diyarbakır'da Bulunan diğer liselere de direnç ve moral verdi. Polisin tüm okullardaki güç gösterisi ertesi sabah gözdağı ve sindirme şeklinde gelişti. Özel timler sivil giyinerek okullarda her an saldırıya hazır bir şekilde beklediler. Diyarbakır lisesinde gözaltına alınan öğrencilere polis "Dağa çıkan ulan burası Vietnam" derken korkularının boyutunda göstermekteydiler. Aciz bir şekilde öğrencilere "Hadi şimdi Newroz'unuzu kutlayın" derken Polisler zavallılıklarını halk direnişi karşısında itiraf ediyorlardı.

İstanbul Şarkı Söylüyor Ankara Mırıldanıyor

'80 sonrasında, öğrenci eylemlerinin gelişimi açısından, Ankara'ya şöyle bir baktığımızda, eylemlerin hep, İstanbul'da yaşanan bir dizi eylem ve tavır alış sonrasında ve İstanbul'da yaşananlara destek verme niteliğinde geliştiğini görürüz. Bu durumun çok çeşitli objektif ve subjektif nedenleri olmakla birlikte, bu nedenleri irdelemek ayrı bir araştırmanın konusunu oluşturacağından burada girmeyeceğiz. Ancak bu durum Ankara'da gençlik mücadelesinin içinde bulunduğu kaosu tipik bir ifadesi olması anlamında önemlidir. Mart ayı içinde yaşanan bir dizi öğrenci eylemi de bu durumla uygunluk taşıyordu.

Önce 5 Mart'ta Yıldız Üniversitesi'nde yaşanan polis terörünü protesto amacıyla, çeşitli üniversite ve fakültelerde forumlar düzenlendi. Daha sonra A.Ü. Hukuk Fakültesi önünde 500'ün üzerinde öğrencinin katıldığı bir miting yapıldı. "Üniversitelerde terörün odağı polistir, polis defol!" ve "Yaşasın özerk-demokratik üniversite mücadelemiz!" yazılı pankartların asıldığı mitingte konuşan 5 öğrenci de Yıldız Üniversitesinde yaşanan polis terörünü protesto etti.

Aslında eylem tam bir fiyaskoydu. Çünkü; Ankara'da daha önce yapılan merkezi eylemlerde kitle katılımı 1000'in üzerinde olurken, bu eylemde 500 civramdaydı ve miting sonrasında yapılması planlanan yürüyüş yapılamadı. Miting alanı ise öylesine darma-dağınıktı ki herkes bildiğini okuyordu.

Oysa, şimdiye kadarki hiçbir eylemde böylesine rahat ve eyleme adanmış bir kitle yakalanamıştı. Üstelik kitle gelebilecek bir polis saldırısına karşı da hazırlıklıydı. Bütün bunlara karşın yaşanan fiyasko nedendi ve bunun sorumlusu kimdi?

Evet bu durumun en büyük sorumlusu, kendini Dev-Genç olarak tanımlayan anlayışın insanlarıydı. Daha eylemden bir gün önce başladılar sabote tavrılarına Eylem ODTÜ'nün gelmeyeceği hiçbir okulda hazırlık yapılmadığı vb. gibi spekülasyonlarla, eylemin başarısız geçeceği imajını yaratmaya çalıştılar. Buna bazı okulların kapalı olması vb. de eklenince katılım

bir hayli düştük oldu.

Bu tavrı eylem alanında da devam etti. Önce platformun yetki verdiği eylem komitesinin belirleyeceği sloganlar dışında slogan atılmaması konusunda kesin tavır varken buna uymadılar. Bütün uyarılara karşın kendi sloganlarını atarak eylemde i kili çıkardılar. Arkasından konuşmacı olan Dev-Genç'lilerin somut yaşananlardan çok, kendi propagandalarını içeren konuşmalar yapması kitlenin moralini bozdu. Örneğin bir Dev-Genç'linin "Haceteppe'de Dev-Genç'in yaptığı forum" vb. cümleler kullanarak, ortak bir eylemi kendi eylemleri gibi göstermeye çalışması ve bu yolla kendi propagandasını yapmasının devrimci tavrıyla bağdaşır bir yönü yoktu ve final yürüyüş geçileceği anda yaşandı. Önde bulunanların yürüyüş için harekete geçmelerine rağmen, orta sıralarda bulunan Dev-Genç'lilerin, yürümemesi, dağılması konusunda çağrılar yapmasıyla birlikte kitle kararsız kaldı. Kitlenin moralinin bozulması ve eylem kararlılığını yitirmesi üzerine eylem kararlılığını yitirmesi üzerine eylem komitesi dağılma ka-

rarı aldı.

Dev-Genç'in böyle davranmasının nedeni neydi? Evet bunun nedeni, Dev-Genç'in dernekler platformunun hiçbir iş yapamayacağını kanıtlamak için çırpınır durmasıdır. Kendi öne sürdüğü merkezi-dernek anlayışının kabul edilmesi için dernekler platformunun hiçbir iş yapamayacağını göstermesi gerekiyor ve bunun için de dernekler platformunun örgütlediği bütün eylemleri baltalama uğraşı içine giriyor. Yani kendi kısa vadeli çıkarlarını devrimin uzun vadeli çıkarlarına feda ediyorlar. Usta tam da bu durumlar için demiş herhalde; "bugün uğruna geleceği feda etmek" lafını. Arkadaşları uyarıyoruz, burjuva politikalarından hiçbir derimci yapıya yarar gelmemiştir ve gelmeyecektir de. (Gerçi burjuva politikası sadece Dev-Genç'le sınırlı değil ama konumuz özgünlüğünde Dev-Genç'lilerin tavrılarını ele alıyoruz.) Eğer politikalarımız doğruysa kitleye götürün ve onları ikna etmeye çalışın. Kendine ve kitlelere güvenenler böyle yapacaklardır. Burjuva ayak oyunları ile işi eylem kırılcılığına kadar vardırırmak sizi kaldıramayacağınız bir yükün altına asorkal!

Daha sonra arkadaşları eleştirip de özelleştirdiğimizde, "yavuz hürsüz, ev sahibini bastırır" misali bir özelleştiri (!) aldık. "Hatalıydık ama haklıyız" biçiminde

Ankara'daki öğrenci gençlik, üniversitelerdeki terörün odağının polis olduğunu vurguluyor

de özetleyebileceğimiz "öz-eleştiri" bir özeleştirmeden çok saldırı niteliğini taşıyor.

Diğer yandan kendini bilmez bir anlayışın, "eylemde birlik, ajitasyon-propaganda da serbestlik" adına eylem alanında illegal bildiriler dağıtması da ancak fırsatçılık olarak değerlendirilebilir. Bu arka daşlara farklı koşullarda anlamlı ve edoğru olan ilkeleri, kendi dar grupçu tavırlarına dayanak yapmak yerine, derneklere girip gençliğin mücadelesinin gelişimi için çabalarını öneririz. Zira sözü edilen ilke, siyasal örgütlenmeler arasındaki eylem birlikleri için geçerli ve anlamlıdır. Bu ilkeyi derneklere uygulamaya kalkmak, derneklere eylembirliği alanları olarak görmek anlamına gelir ki bu da dernek örgütülüğünü reddetmek, derneklere birkaç devrimcinin geldiği tartışma, eylem ku-

lüpleri olarak görmek demektir. Oysaki dernekler, en geniş kitlenin kendi sorunları etrafında toplanarak sorunlarının kaynağı olan düzene karşı ortak mücadele etmelerini sağlayan mücadele örgütleridir. Bunun içinde azınlığın çoğunluğa tabiliği ve bu yolla irade birliğinin sağlanması gerekmektedir.

Bu eylemlilik sürecinde yaşananlar ne iltir, ne de son olacaktır. Bugün gençlik mücadelesinin içinde bulunduğu örgütsel kaos giderilmedikçe, küçük burjuva yapısına sahip çeşitli grupların bu tür tavırlarını da engellemek mümkün olmayacaktır. Butün Ankara öğrenci dernekleri, platformu sağlıklı bir işleyişe sahip değildir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi de bazı anlayışların platformu, dernekler platformu olarak değil de, anlayışlar platformu olarak görmesidir. İktidari hedefle-

yen, uzun erimli, meşakkatli bir mücadeleyi yürütemeyen, aceleci ve bireyci küçük burjuva tasfiyecilerinin özeldede ÖD'lerini genelde de tüm DKÖ'leri birer sıçrama tahtası olarak görmesi, bundan dolayı da ne pahasına olursa olsun "benim dediğim olsun" mantığı yaşanan kaosu önemli bir etkenidir. Bu kaosu yok etmenin en önemli yolu da tutarlı ve ilkeli bir zeminde bizim dernekler üzerinde yükselcek olan Merkez iDemokratik Öğrenci Federasyonunu yaratmaktır. MDÖF'nun yaratılması yolunda somut adımlar bir an önce atılmak zorundadır. Aksi Halde yaşanan kaos sürüp gidecek ve hep mırıldanmaya devam edeceğiz. Artık şarkı söylemenin zamanı geldi.

Ankara'dan Yeni Demokrat Gençlik

YÖK kalkmıyor yeni bir biçim alıyor

Bizim sorunlarımız, ülkemizde yaşanan sorunlardan bağımsız değildir. Yaşanılan her toplumsal olay ve çelişki bizlerde bu veya şu oranda etkilenmektedir. Yarı-feodal sistem ile halkımız arasındaki çelişki ve ilişkiler ne kadar şiddetli ise bunun bize yansması o denli şiddetli ve "yumuşaktır." Doğal olarak, bizler bu sorunlar karşısında duyarsız kalamayız, kalmamalıyız. Egemen sınıfların "öğrenci okuluyla", "işçi işiyle" uğraşın mantığı bizleri ve halkımızı ülke sorunlarından soyutlamayı, gelişen muhalefeti, hoşnutsuzluğu kendi iç sorunlarıyla ekonomik akademik sorunlar çerçevesinde hapsedmeyi veya kendi güdümündeki kanallara akıtmayı amaçlamaktadır.

Bizlere uygulanan, uygulanmak istenen de budur. 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğünün işbaşına gelişiyle beraber genel olarak gençlik sıkı bir cendereye alınmak istenmiş, örgütlenmeleri faşizan yöntemlerle dağıtılmış ve gençlik misyonunu yerine getirememiştir. Yine de egemen sınıflar bu alana ilişkin programlarını, kolay hayata geçirememişlerdir. Kısa bir süre sonra gençlik, söz, karar ve örgütlenme hakkı, YÖK'e hayır, polis-idare-sivil faşist işbirliğine, paralı eğitime son vb. taleplerle özerk, demokratik üniversite şiarıyla mücadeleyi yükseltmiş ve tavrını göster-

miştir.

Gelişen öğrenci mücadelesini, bastırılmayan egemen sınıflar, bugün YÖK'e yeni biçim vermek çabasındadırlar. Milli eğitim Bakanlığı bile "Gençlik şurası"nda, "açık oturum"da YÖK'ü savunacak cesareti bulamamaktadır. Değişikliklerden dem vurmaları ve aksaklıklardan bahsetmesinin nedeni gençliğin yükselen mücadelesinden başka şey değildir. Sonuçta YÖK yine kalkmıyor ve yeni bir biçim alıyor.

Oluşturulmak istenen, mütevellî heyetiyle bölgenin komprador patronları ile aydın görünümündeki faşist çeteler üniversitelerin direk olarak yönetimine girecek ve buna da özerklik denecek. Faşist-feodal-şöven eğitim devam ettirilecek, günlük yaşantıya bile müdahale edilmek istenecektir. Daha önemlisi mütevellî heyeti direkt merkezden yönlendirilecektir. Nasıl ki YÖK'ü atamaları oluşturduysalar, bunu da iktidarlar atayacaktır. YÖK yine işlevini ve görevini sürdürecektir ama kademeler yoluyla işlevini görecektir. Üniversiteleri polisyle jandarmasıyla fiili olarak işgal etmiş olan egemen sınıflar, eğitim politikalarını devam ettireceklerdir. Bu bağlamda mücadelemiz faşist-feodal-şöven eğitim sisteminin bugün üniversitelerde cisimleştiği YÖK'ü hedefleyerek

özerk-demokratik üniversite talebiyle demokratik halk üniversiteleri yolundaki yürüyüşünü sürdürmelidir. Ve diyoruz ki, biçimsel bazı değişikliklerle üniversiteler özerk olamazlar.

Bütün bu sorunlar genel olarak tüm üniversiteleri özel olarak da Erciyes Üniversitesi'nde bizleri olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu sorunların çözülmesi için, dağıtık olan güçlerin toplanması potansiyelin harekete geçirilmesi ve örgütlenmesi gerekmektedir. Kitlelerin sorunlarına sahip çıkabilen bir düzeye ulaşılması zorunludur. Bugün önemsenmeyen sorunlar, yarın daha büyük ve değişik sorunlar gündeme getirecektir. Sonuç ise ahlaki çöküntü, felsefede idealizm, kitleden soyutlanmadır.

Sonuç olarak diyoruz ki;

Özerk demokratik üniversite şiarıyla, "YÖK'e hayır, polis-idare işbirliğine son, paralı eğitim kaldırılmalı vb. taleplerimiz uğruna, belli program ve platformlar temelinde örgütlenmeliyiz ve mücadeleyi perçinleştirip, daha emin ve sağlam daha dinamik, kitlesel, daha kararlı ve azimli bir şekilde daha yüksek mücadele biçimleriyle üniversitelerde mücadeleyi yükseltelim.

Yaşasın Özerk Demokratik Üniversite Mücadelemiz!

Kahrolsun Faşist Feodal-Şöven eğitim!

Birlik-Mücadele-Zafer!

Erciyes Üniversitesinden
Yeni Demokratik Gençlik!

İstanbul Üniversitesi'nde teslimiyet

Zalim Dehak'ın zorba hükümrânlığına son vererek yeni bir günü yaratan ortadoğu halklarının bayramı Newroz üniversitelerde yapılan gösterilerle kutlandı. Ortadoğu halklarının özelde Kürt halkının mücadele gününe dönüşen Newroz Kürdistan Dağlarında ve şehirlerinde niteliğine yakışır bir mücadeleyle anılırken, Kürt halkı yeni yeni direnişler sergilerken İstanbul'da Newroz dernekler platformunun aldığı karar doğrultusunda İTÜ Ayazağa kampüsünde yapılan şenlikle kutlandı. Bunun yanı sıra, İ.Ü.'de de Devrimci Birlik Platformu adındaki çeşitli siyasetlerin organize ettiği Newroz kutlaması Newroz'un anlamına gölge düşürecek şekilde sonuçlandı.

İstanbul Üniversitesi'nde yapılan Newroz kutlamasında asılan Kürtçe ve Türkçe pankartlar önünde yapılan forumda öğrenciler yaptıkları konuşmalarda Kürdistan'ın tarihsel gelişimini anlattılar. Forumdan sonra pankartlarla yürüyüşe geçilerek "vur gerilla vur Kürdistan'ı kur", "Kürdistan faşizme mezar olacak" "Biji Newroz" sloganlarıyla Beyazıt meydanına çıkıldı. Burada pankartlar direklerle asılarak büyük bir Newroz ateşi yakıldı. Newroz ateşinin yakılmasıyla eylemin bittiği sonucuna varan öğrencilerin büyük bir kısmı üniversiteye geri dönmek isteyen devrimci öğrencilerin çabalarıyla yeniden alana çekildiler. Saygı duruşunun ardından eylem bitirilerek üniversiteye girildi. Eylem anında polislin müdahale etmemesine rağmen büyü bir tedirginlik taşıyan öğrencilerin pasifikasyonları üniversiteye girildikten sonra da sürdü. Üniversiteye geri döndükten sonra foruma devam edildi. Fakat bir öğrencinin polis geliyor demesiyle birlikte kitle önce büyük bir paniikle dağıldı. İlk anda çevik kuvvetin görünmemesi kitlenin yine toplanmasını sağladı. Bu sırada çevik kuvvetin panzerler eşliğinde bahçeyi katlederek geldiğini gördük. Kitlede birpanik havasının doğması üzerine kitleyi toparlayarak direnmemiz gerektiğini açıkladık. Başlangıçta devrimci birlik platformu dahil herkes direnme tavrına katılıyordu. Bunun üzerine ön tarafa bir barikat kuruldu. Yeni Demokrat Gençlik barikatı güçlendirmeye çalışırken Devrimci Birlik platformu

da polisle anlaşmaya varıyordu. olayı anlamak için sorduğumuz soruya halay çekerek eylemi bitirip dağılacağı cevabını alıyorduk. Biz polislin üniversiteyi filii olarak işgal ettiğini eylemin bitirilip bitirilmemesinin bir anlamı olmadığını, icazetle eylem yapılmayacağını ve polise karşı direniş gerçekleştirmemiz gerektiğini söyledik. Polis okulu işgal etmişti ve bu arka-

Kazanacağız çünkü haklıyız

Samsun'da üniversite gençliğinin kültürel, sosyal, sportif, politik vb. gelişimini engelleyen, bilimsel eğitim kurumlarını yarı-kapalı cezaevine çeviren öğrencilerin kişisel yetenek ve kapasitelerini dikkate almaksızın tüm öğrencileri tek tip bireyler yerine koyan, dönem ve yıl kayıplarına neden olan ders kredi sınırlandırılması istemine, hen ne kadar üniversite öğreniminin kurtuluş olmadığı biliniyorsa da yinede en temel hak ve özgürlüklerden biri olan eğitim öğrenim özgürlüğünden yararlanmak isteyen öğrenci gençliğinin bu hakkını gasp eden ve birer bilim adamı olması gereken öğretim görevlilerine polislik, yargıçlık yaptırarak, hukuk kurallarını hiçe sayarak polislin istemleri doğrultusunda açılan disiplin soruşturmalarının kaldırılması doğrultusunda öğrenci derneği kitleli eylemlilik süreci başlattı.

Dernek kitesinin almış olduğu karar doğrultusunda başlatılan eylemlilik sürecine bazı grup ve anlayışlar "dernek yönetim kurulu homojen", "dernek yönetim kurulunda sadece Yeni Demokrasi okurları var" gerekçesiyle katılmadılar. (Yalnız bağımsızlık, demokrasi mücadelesinde devrimci gençlik okurları imza kampanyasına aktif olarak katıldılar.)

Derneğin üniversitenin diğer illerindeki yüksek okullarıyla ilişkiye geçerek üç ilde başlattıkları (Samsun, Çorum, Amasya) imza kampanyası üç gün süreyle kantinlerde imza masaları açılarak devam ettirildi. (İmza kampanyasıyla, sorunları çözemeyeceğini bilen dernek kitleli daha

daşlar eylemi bitirip gidelim diyorlardı. Sloganlarda direniş ve teslimiyetten bahsedilen bu insanlar gerçekten direnişin zafere götürdüğünü değil ne yazık ki teslimiyetin ihanete götürdüğünü çok iyi kanıtlandılar. Nusaybin'de, Cizre'de insanlar tank paletleri altında kalırlarken, ölüm mangaları halka ateş açarken, yürüylen ayaklanan kitleler sokakları sarsarken bu arkadaşlar ilk önce kitleyi dağıttılar sonra da birlikte kurduğumuz barikatları yıkararak okulu polislere teslim ettiklerini açıkladılar. Kendilerini "Eylem(!) komitesi" olarak ortaya koyanlar direnmek isteyenleri

önceden osnuçta bir final eylemi kararı almıştı.) İmza kampanyasıyla amaçlanan kitleleri duyarlı hale getirmek, geri kitleleri mücadele içine çekebilmek kendi sorunlarına sahip çıkar hale getirmektir. Eylemlilik sürecinin dördüncü gününde imza kampanyası bitirilerek merkez kantinde diğer illerden (Amasya, Çorum) gelen öğrencilerle birlikte forum düzenlendi. Forum yerine istemleri içeren bir pankart asıldı. Ve tüm fakültelerde duvarlara bildiriler yapıştırıldı. Forum başlamadan önce Yeniçeltek katliamında ölen işçilerin anısına saygı duruşundabulunuldu. Daha sonra Rektör çağrıldı. Rektör gelmeyince 120-150 kişilik kitle pankartla birlikte "polis-idare işbirliğine son" faşist disiplin,yönetmeliklerine hayır", "Devam zorunluluğuna, atılmaları ders kredi sistemi sınırlamasına hayır", "faşist kadrolaşmaya hayır", "yaşasın özerk demokratik üniversite mücadelemiz", "yaşasın demokratik halk üniversiteleri" sloganları atarak rektörlüğün önüne yürüdü, rektör çağrıldı rektöre toplanan imzalarla birlikte üniversite senatosunun hemen, olaganüstü toplanması ve istenenlerin kabul edilmes idayattı. Bu arada rektörlük binalarından video çekimi yapan polislere tepki gösterilince polisler geri çekilmek zorunda kaldı.

Daha sonra kitle sloganlarla tekrar kantine giderek pankartı kantine astı ve halay çekerek eylemi bitirdi.

**Samsun'dan
Yeni Demokratik Gençlik.**

susturmaya çalıştılar. Bu açık bir şekilde teslimiyettir, direnişe ihanettir. Bu yılların mücadelesiyle oluşturduğumuz meşru kazanımlarımızı yok etmektir. Nitekim öyle oldu ve polis bu teslimiyetçi tavır sayesinde bugün İstanbul Üniversitesinin bütün birimlerinde boy gösterisi yapmakta, bugün bir terör estirmektedir.

Yıllardır akademik demokratik mücadeleye hiçbir destek vermeyerek "burası metropol, bizim mücadelemiz Kürdistanıdır" diyerek mücadele kaçınıklıklarını gizlemeye çalışanlar bugün yaptıkları bir eylem (!)le önderlik taslamaya çalıştılar. Şunu bilinki arkadaşlar gerçek önderlik mücadele edilerek ve faşizme karşı direniş örgütleyerek kazanılır. Ama siz polisten halay çekme izni almanın onurunu taşıyordunuz. Böylece size göre polis ilk defa öğrencilerle pazarlığa oturuyordu. Bu durumda polisin kahredici (!) gücünüz karşısında dize geldiği muhakkaktı! Ne hazinki biz barikatları güçlendirmeye çalışırken siz barikatları açarak okulu polislere teslim ediyordunuz. Mevziler direnilerle mücadele edilerek alınır ve ancak bu şekilde kaybedilir. Sizleri kitlelere samimi bir özeleştirme vermeye davet ediyoruz.

Polisin İ.Ü.'ye girmesi uzun dönemli bir hazırlık sonucu Newroz kutlaması bahane edilerek ve karşısında ciddi bir direniş görmediği için rahat bir şekilde oldu. Polis fiili olarak üniversiteye girme zeminini yaratmaya çalışıyordu. Emniyet müdürleri toplantısından sonraki süreçte uygulamaya sokulan planın ilk aşaması Yıldız Üniversitesi oldu. Burada pasifizmiyle ün yapmış ve keskin solculukta şampiyon anlayışlara da bir hatırlatma yapmak istiyoruz. "Biz orda olsaydık polis okula giremezdi" veya "polis okula girmesinin biricik nedeni bu eylemdir." gibi yaklaşımlar küçük burjuvanın dar bakış açısıyla olayları değerlendirmesidir. Faşist diktatörlüğün hüküm sürdüğü ülkemizde polis her zaman koşulsuz olarak üniversiteye girebilir. Belirli bir süre polis okula girmeye bunun nedeni öğrencilerden korkması değil, teşhir olmuşluğu ve yıpranmışlığıdır. Ki bu da onların okullara girmesini önleyemezdi.

Sonuç olarak polise karşı gösterilen bu tavır mücadelede ciddi bir gerilemeyi beraberinde getirirken yıllardır mücadeleyle kazanılan demokratik mevziler bir çırpıda terkedilmiştir. Kaybedilen bu mevzilerin faturası öğrenci gençliğe oldukça ağır ödetilmiştir. Polis üniversitede

Müdürün Öğretmenlere Faşist Baskısı

Izmit Bürosu

Izmit Milli Eğitim Müdürlüğünce 21 Mart 1990 günü Kandıra'da "Milli Eğitim ve Bölgedeki Sorunlar" konulu bir toplantı düzenlendi. Milli eğitim Müdürü'nün yönettiği toplantının gerçek amacının, yöredeki derimci demokrat, ilerici yurtsever öğretmenlere gözdağı vermek ve onları sindirmek olduğu toplantının akış seyri ile ortay çıktı.

Toplantı, Milli eğitim müdürünün gerçek yüzünü göstererek ilerici-demokrat devrimci öğretmenlere yönelik yasadışı tehditlerini pervasızca ortaya koyması açısından ilginçti.

Öğretmenler üzerindeki siyasi baskıyı sistemleştirmekten başka bir amaç taşımayan toplantıda bazı, demokrat öğretmenler:

-İl merkezine öğretmen tayininde, bölgede görev yapma süresinin kıstas alınmasını,

-Tayinlerde uygulanan çifte standardın kaldırılmasını...

-Gerici-faşist "Türk-İslam sentezi"ni savunmayan anti-faşist öğretmenlerin milli eğitimce fişlenmesine son verilmesi ve üzerlerindeki yoğun baskıların son bulması vb. istemlerini dile getirdiler. Bu haklı istemleri duymaya bile tahammül edemeyen milli eğitim müdürü öfkeden kudurarak ve çılgınca bağırarak "istediğini istediği yere göndereceğini, bunun kendi yetkinde olduğunu" söylüyordu. Öfkesiyle faşist yüzünü gösteren ve pençelerinin tırnaklarını çıkarmışken bu kadarıyla yetinmeyen faşist milli eğitim müdürü, bölgede Eğitim-Der şubesinin açılması çalışmalarını içinde olan emekli öğretmenleri ve onlara destek veren çalışan öğretmenleri bir çırpıda "çapulcu" olarak niteliyor ve Eğitim-Der'i "yasa dışı örgüt" ilan ediyordu.

gövde gösterisi yaparak en küçük bir toplantıya bile fırsat vermeyerek her türlü etkinliği engellemektedir. 22 Mart günü polis okula girmesi nedeniyle Edebiyat Fakültesinde tam katılımla boykot gerçekleştirilirken merkez binada sağ-teslimiyetçi pasifist anlayışlar nedeniyle ciddi bir tepki gösterilmemiştir. Bu ortam bizleri gerçek anlamda üzerken daha azimle bi-

Eğit-Der'e gidip gelen öğretmenleri tespit ettiklerini fakat yasal işlem uygulamadıklarını söyleyerek "iyi niyet"ini gösteriyordu.

Eğit-Der'i yasadışı ilan ederek yasaları hiçe sayan milli eğitim müdürü, "bundan sonra hangi öğretmen Eğitim-Der'e üye olur ya da yerel şubesinin kurulması için girişimlerde bulunursa haklarında yasal kovuşturma yapılacağını, görevlerine son verileceğini" söyleyerek faşist tutumunu ayakları altına aldığı yasalara dayandırarak, meşrulaştırmaya çalışıyordu. Anti-demokratik tutumları ve faşist uygulamalarıyla öğretmenler nezdinde meşruiyetini yitiren "müdür" tehditlerine devam ederek, "kimse il içi tayin isteminde bulunmasın. Yoksa doğuya gönderirim, orada okul direğinde sallanacaktır. ona göre... Herkes aklını başına toplasın. Ne yasa-dışı Eğitim-Der'e üye olsun, ne de tayin ve hak arama (...) talebinde bulunsun" diyerek daha da iğrençleşiyordu. Ayrıca "müdür, müdür yardımcısı gibi ihtiyaçlar karşılanırken, şartları uygun olanları değil, kendisinin istediği kişileri atayacağını" söyleyerek totoliter-diktasını ilan ediyordu.

Ben burada konuşuyorum. Eğer benim burada konuştuğularım dışında anlattırırsa, "basına bilgi verdi açıklamalarla bulundu" diyerek 657 sayılı yasaya muhalefetten hakkında yasal işlem yaparım diye tehdit savuruyordu.

Çağdaş eğitimden, bir avuç komprador patron ve büyük toprak ağalarının, saltanat düzeninin devamına hizmet eden eğitimi anlayanlar!... Biz, devrimci-demokrat-ilerici yurtsever öğretmenler çağdaş bir toplumun yaratılması, halkın yararına halk için eğitimin savunucuları olacağız. Bizim çağdaş eğitim anlayışımız budur.

linçli ve kararlı bir çalışmaya gençliğin nedni ihtiyacı olduğunu da kavratmıştır.

Bu nedenle mücadeleye hız vererek doğru perseptiflerle öğrenci gençliğin örgütlülüğünü sağlamlaştırıp güçlendirerek merkezi demokratik öğrenci federasyonu yolunda adımlar atmanın gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

İ.Ü. Yeni Demokrat Gençlik

İzmir'de öğrenciler Mücadelede

İzmir Bürosu

16.3.1989'da Halepçe ve 16 Mart'ta İstanbul'de öldürülen 7 öğrencinin anılması için Ege ve Dokuz Eylül Üniversitelerinden 800-1000 dolayındaki öğrenci topluluğu, biri Fen Fakültelerinden ötekisi ise Ziraat Fakültesinden olmak üzere iki ayrı koldan sloganlar atarak yürüyüşe geçtiler. Merkez yemekhanenin önünde birleşen öğrenciler çıkış kapısına doğru yürüyüşe geçtiler. "Bimre Faşizm, Birme Saddam" (Saddamlar), "16 Mart'ı unutmadık." vs. sloganları atıldı. "Faşizme karşı birleşelim" pankartının en önde taşındığını gören polisler kızgınlıklarını hemen gösterdiler. Çevreden çok sayıda sivil polis öğrencilerin aralarına girerek yürüdüler. Öte yandan kampüsün içindeki çok sayıda sivil polis öğrencilerin etrafını sardılar. Kampüsün çıkış kapısına gelen öğrenciler önceden belirlendiği gibi ellerinde taşıdıkları siyah beze gaz dökerek yaktilar. Saddam'ın maketinin yakılmasından sonra hep birlikte devrim andı içtiler. Kırmızı karanfillerin yanın ateşin yanına bırakılmasıyla konuşma metnini bir öğrenci okumaya başladı. Tam bu esnada kapıda bulunan ve sayıları bir hayli fazla olan çevik kuvvet Allah Allah sesleriyle kampüse girerek öğrencilere saldırmaya başladılar. Direnen öğrencilere ise sopalar ve taşlar yağıyordu. Ellerine geçirdikleri öğrenciyi üç veya dört polis birden boğazlamaya başlıyor, yerden sürükleyerek götürüyorlardı. Geri çekilen öğrenciler demir yolunda toparlanıp karşı savunmaya başladılar. Etraftan yaklaşmaya çalışan polisler haşlanarak kovuldular. "Yıllık yok direniş var" diye haykıran öğrencilerin direnişleri bir saat sürdü. Polislin çekilmesiyle ortaklık sakınleştii. Polis tarafından götürülen 83 öğrencinin 15'inin hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. Biri hamile iki kızın ise kanama geçirdikleri, bir öğrencinin kolunun kırıldığı belirtildi. Polislin kampüse girerek öğrencilere terör estirmesi ve gözaltına alınmalarını kınamak amacıyla Buca Eğitim Fakültesi ve Ege Üniversitesinde forumlar düzenlendi. Buca Eğitim Fakültesinde yabancı diller binasının önüne "polis defol",

"arkadaşlarımız serbest bırakılsın" pankartları asıldı. Polis maketi yakıldı. Ege Üniversitesinde ise Ziraat Fakültesinde toplanan öğrenciler slogan atarak Edebiyat fakültesine kadar yürüdüler. Polisler olaya seyirci kaldı.

Silahların gölgesinde eğitim istemiyoruz!

H.Ü. Beytepe öğrencilerinin eylemlilik süreci inşili çıkışlı bir grafikte sürüp gidiyor...

Öğrenciler, bir yandan ÖD'ne yeniden yasallık kazandırmak için bir sürü bürokratik işlemleri aşmaya çalışırken, bir yandan da öğrenci kitlesinin akademik demokratik hakları için mücadelesine devam ediyor. Derneğin yeniden varlığını kazanması birkaç aylık bir zaman diliminde çözülecek bir sorun olarak önümüzde duruyor.

Beytepe'de Bahar Eylemleri:

Mart ayı başlarında, Yıldız Üniversitesi olaylarını protesto için düzenlenen forumla Beytepe'de eylemlilik süreci başladı. Aynı gün dört öğrenci gözaltına alındı. Ertesi gün bu dört öğrencinin gözaltına alınması düzenlenen yeni bir forumla protesto edildi. Aynı gün jipleri, otobüsleri, kamyonları ve silahlı komandoları ile askerler Beytepe'de gövde gösterisi yaptılar? Ama kış uykusundan uyanan kitle durmak bilmiyordu, bu kez merkez kampüste düzenlenen bir forumla 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü kutlandı.

Beytepe'deki sürece ivme kazandıran en önemli olay Dev-Genç'li ajitatorların öncülüğünde başlayan ve genel öğrenci kitlesinin somut istemlerini yakaladığı için bini aşkın kitlenin katılmasıyla muhteşem bir yürüyüşe dönüşen rektörlük önündeki oturma eylemi oldu. Eylem jandarmanın tüm engellerine karşın amacına ulaştı. Rektörün görüşme talebini reddetmesi üzerine "Rektör İstifa" sloganlarıyla bu tutum protesto edildi. Daha sonra kitle

Öte yandan Pazertesi DGM'ye çıkarılan öğrencilerin sorgulanmaları gece 12'ye kadar sürdü. Bunun üzerine salı gününe sorgulamalar ertelendi. Salı günü geç vakitlere kadar yapılan sorgulama sonucu 99 öğrenci tutuksuz olarak yargılanmak üzere serbest bırakıldı. 24 öğrenci ise tutuklandı. DGM'nin önünde toplanan öğrenci aileleri yer yer o polis tarafından dağıtılarak uzaklaştırılmaya çalışıldı. Ailelerin göz yaşlarında beliren acı sevinç kısa sürdü. Zira içerde 24 öğrenci daha vardı.

disiplini bozmadan Edebiyat Fakültesi önüne kadar yürüdü, burada yapılan konuşmalar ve çekilen toplu halaylardan sonra eylem sona erdi.

16 Mart'ta Halepçe katliamı ve İstanbul Üniversitesinde 7 devrimcinin öldürülmesinin yıldönümü nedeniyle forum düzenlendi.

İki gün sonra nizamiye kapısında ve okul içinde yapılan operasyonda 24 öğrenci gözaltına alındı. Okulda da öğrencilere soruşturma açıldı. İdarenin elindeki listeyi jandarmaya vermesi ve jandarmasının bu listeye göre operasyon yapması ise jandarma-idare işbirliğinin en son ve açık bir örneği oldu.

Öğrenciler Newroz'u andılar

Yaklaşık 300 kadar öğrenci Hukuk Fakültesi önünde bir araya gelerek Newroz'u andılar. Halkın bizdoğamız Halepçelerden Newroz pirav be, Birme koletü, gibi pankartlar taşıyan öğrenciler ateş yakarak Kürtçe marş ve türküler söylediler. Çok sayıda öğrencinin gözaltına alındığı eylem bir saat kadar sürdü.

Bir öğrencinin "gerçek terörist kimdir", "gerçek terörist öğrenciler değil, tankları, topları ile Mardin'de, Cizre'de, Silopi'de halkın üstüne yürüten faşist güçlerdir" şeklinde konuşma yaptı. Eylemi öğrencilerin alkış vesloganlarla Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne yürümleri ve burada halaylar çekerek devam etti.

16 Mart Şehitleri Ölümsüzdür

1980'li yılların ağır baskı, terör, pasifikasyon dönemlerinde unutturulmaya çalışılan katliamlar -ki bu dönem en büyük katliamların yaşandığı dönem olmuştur. ML devimci-demokrat güçlerin yeniden toplanarak kitleler ve özde gençlik içindeki çalışmalarıyla yeniden gündeme getirilerek faşist diktatörlüğün korkulu günlerine dönüştürüldü. 87 yılından itibaren örgütlü şekilde anılmaya başlanan 16 Mart katliamı bu yılda "örgütlü", "programlı" ve "organize" bir şekilde lanetlen-di. Tabii lanetlendi (!) diyebilirsek.

İstanbul Üniversitesi merkez binada, İstanbul'un çeşitli üniversitelerinden gelen ikibinin üzerinde öğrenci, burada gerçekleştirilen bir forumda 6 Mart katliamının MİT, sivil faşistler ve siyasi polis üçgeninde tezgahlanarak hayata geçirildiği bu tür katliamların o yıllarda sık sık tekrarlanarak halkın yükselen mücadelesinin önüne geçilmeye çalışıldığı katliamlar fayda etmeyince, askeri faşist cuntanın işbaşına getirildiği vurgulanarak günümüzde de sivil faşistlerin devreye sokulmaya çalışıldığı, fakat 1 Aralık direnişiyle gerekli cevabın verilerek sivil faşist saldırılara karşı tedbirli olmak gerektiği belirtildi. Yeni Demokrat Gençlikten konuşan iki arkadaş, genelde 80 öncesi gerçekleştirilen Maraş, Çorum, Sivas, Malatya ve 16 Mart katliamlarına dikkat çekerken, günümüzde de katliamların bizzat devlet tarafından gerçekleştirildiğini, İkiyaka, Silopi, Yeşilyurt, Tuzla vb. katliamların buna en çarpıcı örnek olduğunu, özel olarak daha geniş boyutlu olduğundan ve bir ulusu yok etmek gibi bir nitelik taşıdığından ve aynı güne denk geldiğinden 88, 16-17 Mart'ta faşist Saddam diktatörlüğü tarafından Halepçe'de mazlum Kürt halkına yönelik katliama daha fazla dikkat çekilerek lanetlendi. Ve bu katliama faşist Türk devletinin ses çıkarmaması, kendisinin de gerektiği zaman böyle bir katliama başvurabileceğinin bir göstergesi olduğu, ve zaten günümüzde doğu ve güney doğuda estirilen devlet terörünün bunun en açık göstergesi olduğu belirtildi. Birinci arkadaşın konuşmasından sonra yüzlerce kişi "Yaşasın Halk Savaşı" sloganını haykırırken, ikinci arkadaşın Nazimiye'de katledilen 10 gerillaya değinmesi üzerine "Gerillalar Öl-

mez Yaşasın Mücadelemiz" sloganı haykırılıyordu. Forumdan sonra "16 Mart şehitleri ölümsüzdür", Halepçe katliamını kınayan ve daha değişik bir dizi pankart ile birlikte yürüyüşe geçen öğrenciler "Faşist katillerden hesap soracağız", "katliamlar-bizleri yıldırılmaz", "Kahr olsun Faşist Diktatörlük", "Kürdistan faşizme mezar olacak" vb. sloganlarıyla yürüyüşe geçti ve anakapıdan meydana çıkıldı. Daha önce kararlaştırılan hedef katliamın gerçekleştirildiği yer olan Eczacılık fakültesinin önüne gidilerek burada katliamı anlatan bir oyun sergilemek ve saygı duruşunda bulunmak iken, bu yapılmayarak pankartlar meydana asıldı, slogan furyasından sonra devrim andı içilerek içeriye çekildi. eylem anında alanda hazır bekleyen coplu, kalkanlı, panzerli polis öğrencilere müdahalede bulunmadı.

Sonuç olarak diyoruz ki, 16 Mart lay-

kiyla anılmadı. Sürekli olarak mücadeleyi geriye çekmeye çalışan reformist-tasfiyeciler anlayışlar İstanbul'daki öğrenci gençliğin mücadelesini geriye çekmeyi başardılar. Öyleki birdenbire dört yıl geriye gittik. Hem de içinde bulunduğumuz aşamada, daha özverili, daha radikal bir tavırla gelen saldırıları püskürtmek gerekirken, saldırılara yelken açıldı. Geçmişte "sol" sektör bir şekilde hareket eden arkadaşlar ise çıkardıkları bir "deklerasyonla", polis saldırılarının yoğunlaştığı böylesi bir dönemde geri çekilmemiz gerektiğini öğütlerken ve içinde bulunduğumuz pratiği onaylarken bizlere "sol"un "sağ" cılığın kardeşi olduğunu, sol gözüküp özünde sağcılık olduğunu kelimenin tam anlamıyla ispatlıyorlardı. Ankara, İzmir, Diyarbakır, Elazığ, Adana gibi yerlerde, öğrenciler polis, asker saldırısı altında katliamları lanetleyip, katledilenleri anarken, her zaman öğrencilerin devrimci mücadelesinde ileride olan İstanbul ne yazık ki çok gerilere düştü!...

Yeni Demokrat Gençlik

TEK işçisi direndi isteklerini kabul ettirdi

KIT'lerdeki özelleşme yeni devir işlemleriyle sürüyor. Bu kezde TEK özel işleme devredildi. TEK'in AKTAŞ A.Ş.'ye devrini TES-İŞ genel merkezi onaylarken işçiler tepki gösterdi. Bir işçinin deyimiyle "kamu iktisadi teşekkülleri (KIT)'nin özelleştirilmesi ortaçağda bir toprak ağasının toprağı satarken serfleri beraberinde satmasıdır. İktidar KIT'leri özel şirketlere satarken bizde beraber satıyor. Sözü yalın gerçeği ifade ediyordu.

30 Mart günü enerji Bakanı Fahrettin Kurt'un da katıldığı satış ve devir işlemi sürdürülürken işçiler protesto eylemi düzenlediler. İçeri girmeye çalışan işçilere polis müdahalede bulundu. Buna rağmen içeri giren işçi temsilcileri sözleşmeye istemlerinin geçilmesini istediler. Satıştan sonra işten atılmaları önlemek için çaba gösteren işçiler sözleşmeye "disiplin suçu hariç, işten atılma olmayacak" maddesini eklemiş oldular.

Özelleşmenin gündeme gelmesiyle birlikte TEK Anadolu yakasında çalışan 830 işçi toplu vizite, grev vb. protesto eylemleri yapıyordu. Ellerinde istifa dilek-

çeleriyle gelen TEK işçileri işten atılmayacaklarına dair garanti istiyorlardı. Sözleşmeye istemleri doğrultusunda maddenin eklenmesiyle bu engeli belli oranda aşılıyorlardı. Özelleşme sözleşmesi ayrıca sendikaya % 5 pay biçiliyordu. Böylece sendika ticaretin içine de sokulmuş oluyordu.

İşçilerle dayanışma gecesi

Kristal-İş Gebze şubesi tarafından işten atılan işçilerle dayanışmayı sağlamak için gece düzenlendi. Gecede yapılan konuşmalarda; işverenin keyfi tutumu, durmak bilmeyen işçi kıyımı, sendikasıztlaşma çabaları, iktidarın işverene desetği, dayanılmaz hayat pahalılığı, ücretlerin komikliği ve işçiler arasındaki birlik ve dayanışma, işverene karşı örgütlü mücadelenin gerekliliği vurgulandı. Akkaya İkili, Hüseyin Aydın ve birkaç sanatçı geceye söylediği türkülerle katıldı. Kitleye coşkulu saatler yaşattılar.

Hakim üretim tarzı ve küçük burjuva kafa karışıklığı

Bu çalışma, asla, iki tartışmayla sınırlandırılacak bir yanıtlama ihtiyacından doğmadı; ve bundan sonra da böyle tekil, eleştiri ve saldırıları "mahkum etme" amacı gütmeyi düşünmüyoruz. Ancak, söze devam ederken bir yerden başlamak gerekirse, bu fırsatı, A. Zaloğlu'nun Y. Demokrasi'nin 26. sayısındaki eleştirisinden anladığımız (*), M. Yılmaz'ın, İbrahim KAYPAKKAYA'ya yönelttiği (eleştiriden çok) saldırı yarattı denilebilir.

Aslında M. Yılmaz'ın bu görüşleri, Dr. H.KIVILCIM'ın antika tutkusuyla sunumuna dayanan, revizyonizmin çok geri, çok ilkel bir prototipinden başka bir şey değil; bu bakımdan çağdaş bir tartışma için oldukça elverişsizdir. Ne var ki, insan hafızası o kadar zayıftır ki, işini iyi bilen kişiler, bu antikaların altına bir tanıtma yazısı yazmayı unutmazlar. Hele bir de bunlar, müzayedede açık arttırma sunulurken, alıcıları aptal yerine koyarak, "köylü devrimcisi" ve "sosyalizm düşmanlığı" safsatasıyla Marksist teorinin karalanmasıyla birlikte sunuluyorsa, alıcıları aydınlatmak bütünü devrimci sorumluluk haline gelir. Besbelli ki, İ. KAYPAKKAYA'nın bütün bu vitrin politikacılarının vitrinlerine dalarak ortaya döktüğü çürük mallar, tekrar "marksizm" ambalajıyla dolaşıma sokulmaktadır.

Bu konu üzerinde çalışırken, proleter hareketin saflarından kendilerini "yeniden tanımlayarak" KOMÜN dergisi çevresinde görünenlerin de 'kapitalist egemenlik' teorisine omuz verdiğini gördük. Hem de, kabul etmeli ki, çok daha ince ve ustaca bir omuz verme! Bu ustalık, kuşkusuz, bu teorinin aleyhinde büyük eşitsizlik yaratan "Ülkenin Doğusunun" dıştalanarak ele alınmasından anlaşılıyor. "Ülkenin Doğusu"nu bile kapitalist sananların cehaletine bakılırsa, bu teorinin en ileri, ve az çok ciddiye alınabilir biçiminin, bütün yetersizliğine karşın gene de KOMÜN yazarlarınca ifade edildiği ayırddedilebilir. Böylece, verimli bir eleştiri bakımından, bu teorinin nisbeten ileri biçimini tercih etmekle beraber, M. Yılmaz'ın Marksist tezlere "köylü devrimciliği" ve "Sosyalizm düşmanlığı" yakıştırma ayrıcalığını da unutarak geçemiyoruz.

"DIŞ GÖRÜNÜŞÜ İLE ŞEYLERİN ÖZÜ, EĞER DOĞRUDAN DOĞRUYA ÇAKIŞSAYDI HER TÜRLÜ BİLİM GEREKSİZ OLURDU" (1)

Bizim "Türkiye'nin gerçeği"ni görmediğimize inanan birçok kimse, gerçekte, dürüstçe incelenip değerlendirildiğinde, tarihsel olarak, M. Suphi'den sonra, Türkiye proleteriyasının yeni bir manifestosundan başka bir şey olmayan İ. KAYPAKKAYA'nın görüşlerini, dinsel bir "dogma" gibi elimizde taşıdığımızı düşünüyor ve olmaz olası bu "dogma"lara dış biliyor. Bunlara, düşünme tarzımızı çok iyi bildiği halde, "Komün"çülerin de katılması çok üzücü bir durumdur. Fakat yalancı tanıklık gerçeği değiştirmez: İ. Kaypakkaya, kurumsallaşmış, artık herkesçe "doğruluğu"ndan nerdeyse kuşku edilmeyen düşünceleri bilimsel eleştiriye tabi tutarak

TDH içindeki yerini herkes bilir. Kendisinden bilimsel düşünme yöntemini öğrendiğimiz bir devrimcinin görüşlerini "dogma"laştırmamız söz konusu olamaz. Belki de bu "gelecek"ten ötürü bizde "dogma" haline gelen tek şey, (bütün eksikliklerimize karşın) bu bilimsel araştırma inceleme ruhudur. Ancak felsefi olarak araştırma ve inceleme ruhu ile ŞÜPHECILİK aynı şey değildir.

Türkiye'nin kapitalist olduğunu söyleyenlerin hemen hepsi, bir yandan algısal bilgi ve gözleme dayanırken, diğer yandan da, gerek kapitalist, gerek feodal üretim tarzının temel öge ve kavramları üzerindeki kafa karışıklığında tamamen birleşmektedirler. Bu her ikisinin en kaba biçimine de M. Yılmaz'da görebiliriz:

"Eğer devrimi sürükleyecek halka 'feodalizmle halk arasındaki çelişki' ise, yaşadığımız yıllar boyunca köylülükle toprak ağaları ya da onların yandaşları arasındaki mücadele, devrimci ortamın gündemini belirleyecek ağırlıkta olması gerekirdi. Oysa görmek isteyen her göz, kolaylıkla devrimci akışta sürükleyici halkın başta işçi sınıfı olmak üzere halk yığınlarıyla bir avuç finans-kapital arasındaki mücadele olduğunu görebilir. Ülkedeki her politik olayın özünde bu çelişki yatmaktadır, ve kaçınılmaz bir şekilde bu mücadelenin güçlü hesaplaşmaları genellikle büyük şehirlerde olmaktadır." (abç)

"...Baş çelişkinin feodalizmle halk yığınları arasında olduğunu ileri sürmek ne anlama gelir? Türkiye'de ekonomik yapı bakımından kapitalizmin gelişim seviyesini çok geri kabul etmek, feodal ilişkileri ise olduğundan öteye abartmak anlamına gelir. Öte yandan mücadeleye gelişen üretim biçimi ve güçlenen sınıf açısından değil, ya da yeni kılıklara girerken değişen eski üretim biçimi ve zayıflayan sınıf açısından bakmak demektir." (1) (2)

Bir takım görüngelerin bu "devrimci" organizmalar üzerinde uyandırdığı izlenimler, bilginin ilk evresinde bulunan 'böyle olduğuna göre, şöyle olmalı/ şöyle olmadığına göre böyle değildir' gibi, sonuç-nedenin, neden-sonucun ilkel bir kanıtı olarak ileri sürülmekte, soyut bir tümdengelimle- gene soyut bir tümevarım arasındaki 'olasılık' boşluğunda salınılmaktadır. Olasılık çok olduğuna göre, herhangi birini iradi biçimde tercih etmek mümkündür ve yazarımızda "gelişen üretim biçimi"ne tercihini yapıyor, çünkü nasıl olsa oraya gelinecektir. Öbürleri boşuna emek harcamış olacaktırlar. Yani yazarımız zamanın bilincindedir ve sabırlıdır; şeylerin nesnel hareketi karmaşık ve sıkıcıdır ve hatta risklidir; öyleyse o orada kalsın. Eğer bir gün bir darbe olursa gene bir 'açık mektup' yazar ve 'bu evrimde bu yapılmalı' diye hatırlatır, toplumsal bir devrim olmuşsa, o zaman da işler daha kolaydır, Dr. H. Kivılcımlı'nın görüşlerini "susuşa getirme"memizi hatırlatır.

ENGELS DİYOR Kİ: "EKONOMİ POLİTİK ÖZSEL OLARAK, TARİHSEL BİR BİLİMDİR. TARİHSEL, YANI DURMADAN DEĞİŞEN

BİR KONU İLE UĞRAŞIR." (3)

Peki sayın yazarın feodalizm hakkında sahip olduğu imaj nedir? Etrafı toprak köleleriyle dolu, kamçılı, çizmeli, kaba bıyıklarının altından tükürük saçılan toprak ağası.. Kölecilikle kapitalizm arasında yeralan upuzun bir tarihsel dönemin yaşadığı süreçler ve her süreçte kazandığı strüktürel özellikler, üretimin teknik temeli ve hele hele emeğin varoluş koşulları ve niteliği onun için kafa yormaya değmez, sıkıcı şeylerdir. Bu yüzden, onun feodal otoriteden anladığı şey, feodalizmin eski döneminin-kölelikten devralınmış ilk biçimi olan yerel toprak ağası otoritesidir. Feodalizmin, ötesinde kapitalizmin başladığı olgunluk döneminin, en büyük feodal bey (kral/sultan)'ın ya da aynı toplumsal tabana dayanan 'cumhuriyet' vb. gibi devletin 'yurttaşı' veya tebaası altında, "Ülkenin belkemiğini" ve "kapitalizmin tarih öncesi ni oluşturan" küçük köylü ve zanaat üretimi temeline dayanan biçimi, ona göre feodalizm değildir. (*)

Ama sayın "Marksistler" (!) Marks öyle düşünmüyor: "İngiltere'de serflik, 14. yüzyılın sonlarına doğru hemen tamamen ortadan kalkmıştır. Nüfusun büyük bir çoğunluğu (başkalarının toprakları üzerinde çalışanlardan daha kalabalık oldukları hesaplanan ve kendi tarlalarında kendileri ekip-biçerek geçinen küçük mülk sahipleri (**)) o zaman, ve daha büyük ölçüde olmak üzere, 15. yüzyılda, mülkiyet hakları hangi feodal alt altında gizlenirse, gizlensin, kendi topraklarını işleyen özgür köylülerden oluşuyordu (abç). Büyük malikanelerde, kendisi de serf olan çiftlik kahyalarının yerini, serbest çiftçiler almıştı. Ücretli tarım emekçileri kısmen boş zamanlarda büyük malikanelerde çalışan köylülerden kısmen de meydana gelen nispi ve mutlak olarak az sayıdaki, özel bağımsız ücretli-emekçiler sınıfından oluşuyordu. Bu sınıf, aynı zamanda, ücretlerinin yanısıra kendilerine, kulübeleriyle birlikte dört ya da daha fazla acre ekenebilir toprak tahsis edilmiş köylü çiftçilerdi. Bunlar bir de, diğer köylülerle birlikte, hayvanlarını otlattıkları, kereste, odun, turba vb. sağladıkları ortak topraktan da yararlanırlardı. (Bilindiği gibi serfler bile ortak toprakların ortak sahipleriydi. (***) Bütün Avrupa ülkelerinde feodal üretimin özelliği, toprağın mümkün olduğu kadar çok sayıda alt-feodaller arasında bölünmesiydi. Feodal beyin kudreti, diğer bütün hükümdarlar gibi, mülklerinin çokluğuna değil, uyruklarının sayısına ve bu da kendi toprakları üzerinde çalışan köylülerin sayısına dayanıyordu. (Katıksız feodal toprak mülkiyeti düzeni ve gelişmiş PETE CULTURE'ü-küçük tarım(Ç-) ile Japonya, bize, Avrupa ortaçağının, çoğu burjuva önyargılarıyla dolu tüm tarih kitaplarımızdan çok daha doğru bir görünüşünü verir. Ortaçağın sırtından "liberal" olmak çok rahat bir iş-tir.****) (4)

M.Yılmaz'er'e, İngiliz burjuva devriminin 1640'da yapıldığını hatırlatırsak, küçük köylü üretiminin hangi siyasal toplumun temeli olduğunu anlayabilir. (?)

"Ülkenin Doğusu" nun Batısına göre daha erken ve daha çok uyanmış (****) köylülerin yürüttüğü mücadelenin hiç de toprak ağalarıyla köylüler arasında geçmiyor, bunların desteklediği devlet otoritesi arasında geçiyor ve kentler-

* Anti-Dühring'in 448-449 sayfasındaki Engels'in özet feodalizm ve kapitalizm tanımlamasına bakınız.

** Marks'a ait dipnotu özetledik.

*** Marks'a ait dipnotu özetledik

**** Kent ayrıcalığı içinde özgül olarak düşününce, özellikle 187., Atn, Ank, Bursa vb.g. yerlerde durum böyledir.

***** Ç.Yol'un ilgili yazısının özetinden

den daha az "güçlü hesaplaşmalar" olmadığı ortada. Devrimci uyanışın bütün ülke köylülerine yayıldığını, sayın yazar azıcık düşünürse, yarı-feodal siyasal otoritenin kıyamet gününün yaklaştığını ve işçi sınıfının bu büyük devrimci müttefikinin işçi sınıfının muazzam bir devrimci toplum yaratmasına ne denli paha biçilmez bir yardım sunacağını düşünemiyor mu?

Yılmaz'er, feodalizmi ve otoritesinin salt ağalık otoritesi ile sınırladığı için, kentlerdeki mücadelelerin anti-feodal yanını anlayamıyor. Halbuki, yarı-feodal siyasal otorite, esas olarak kırsal ataerki üretim koşullarından beslenmekle birlikte, egemenliği bütün ülke yüzeyi için geçerlidir. Bürokrasi ile, militarizmi ile, dinsel kurumları ve daha sayısız mekanizmalarıyla, asıl güç merkezleri kentlerdir. Yarı-feodal güç merkezlerinde yaşayan modern toplum öğelerinin -ve hele kapitalizmin hayli ilerlediği büyük kentlerde- bundan zarar görmemesi ve ona karşı öfkeyle dolup taşmaması mümkün mü? Genel olarak toplumsal aydınlanmanın ilk ışıklarının kentlerde parıldamasında şaşılacak bir durum yoktur. Bundan hareketle, "devrimci akışta süreklileyici halkanın başta işçi sınıfı olmak üzere halk yığınlarıyla bir avuç finans-kapital arasındaki mücadele olduğu" sonucuna varmak, tam da ekonomist, yüzeysel bakış açısidir. Büyük kentlerde emeğin toplumsal biçimlerinden (*) ücretli-emeğin, üretim koşulları olarak (komprador) kapitalist biçimin ağırlık taşıdığı ve ekonomik sınıflar olarak burjuva-proleter çatışmasının öne çıkan yan olduğu doğrudur. Ama işçilerin mücadeleleri de dahil, kentlerdeki mücadelelerin salt anti-kapitalizmle sınırlı olduğu asla doğru değildir. Her şeyden önce -kıvırtmadan söylemek gerekir, "sömürge olgusunu abartmama" bahanesiyle, komprador-kapitalizme, "finans-kapital" diyerek sanki ulusalımsı gibi, egemen sermayenin emperyalist karakterini gizlemeye kalkışmayalım- bu sermayenin karakteri nedeniyle, ona karşı verilen mücadeleler, hem daima bir anti-emperyalist yan, hem de bunun feodalizmle birlikte iktidarı paylaşmasından dolayı daima anti-feodal bir yan içermektedir. Kentlerdeki baskı, kısıtlama ve gericiğe karşı demokrasi çığlığının bir nedeni de buradan ileri gelmektedir. Bütün bunların, emperyalizm ve komprador-kapitalizmin yanısıra kentli prekapitalist nesnel başka sosyal dayanakları -bir dizi rantiyeci sınıflar da vardır; kapitalist ilişkilerin en çok geliştiği belli başlı büyük kentlerimizde bile bu rantiyecilerin politik gücünü (eğer görmek isterse) herkes görebilir.

M.Yılmaz'er'in bunları görmemesi elbette "kapitalizm" ve "feodalizm" hakkındaki görüş bulanıklığından geliyor. Bir kere M.Yılmaz'er, burjuvazi ve kapitalizmden ne anlamak gerektiğini net olarak koymuyor. Bunu, "kurtuluş savaşını" değerlendirirken açığa vuruyor.

"Basbayağı milli" "kurtuluş savaşını güden Anadolu burjuvazisi" M.Yılmaz'er'e göre, "sınırları devrimciliği olan" ("geri ülkelerin" bu "milli burjuvazisi") "başta tefeci-bezirgan sermaye, toprak ağaları ve çok az sayıda modern denebilecek işletme sahibi kapitalist"tir. (*) Anadolu'ya ait olan bütün bu sömürücü sınıfların hep beraber "milli Anadolu burjuvazisi" olma ayrıcalığını, M.Yılmaz'er'in milli duygularına dayanarak bilimsel olarak hoşgörebilir miyiz? Kaldı ki, hoşgörmez, yakayı cehaletin elinden kurtarmaya yetmez. "Hiç de ezik olmayan cılız bir çoğunlukla bağımsızlık(!) görüşünün kazanmasına yol açan, içinde "modern denebilecek işletme sahibi kapitalistin çok az olduğu" esas olarak "başta te-

* Ç.Yol'un ilgili yazısının özetinden

fecî-bezirgan sermaye ve toprak ağalarının", yani burjuva olmayan "burjuvaların" egemenliğine dayanan bir devlet zoru kullanarak "finans-kapital yaratılması"nın sihirine akıl erdiremeyenler "köylü devrimcisi", hatta "sosyalizm düşmanı" oluyor.

"Devlet zoruyla sermaye birikiminin çeşitli yollarla hızlandırılma(sı), tekelci finans-kapitalin yaratılması" ya da Engels'in deyimiyle, "devlet zoru ve koruyuculuğu altında" kapitalizmin geliştirilmesi hangi koşullarda mümkündür? Yılmaz'ın tarihsel koşulları hesaba kattığını gösteren en küçük bir belirti bile gözüküyor. Böyle bir durumun olabilmesi için; 1- Bu devletin burjuva devleti olması gerekir. Özellikle İngiltere'de olduğu gibi, küçük üretimin toplumu belkemiğini oluşturduğu, bu nedenle toplumu "prütanist" (burjuva) ruh sardığı halde kapitalist sermayenin henüz emek kitlesinin çoğunluğuna egemen hale gelmediği tarihsel ve toplumsal koşullarda, burjuvazi (köylü desteği ile) devrimle devleti ele geçirerek, devlet gücüyle kendisini ekonomik-sınıf olarak da egemen hale getirir; 2- Yine özel tarihsel ve toplumsal koşullarda, toplumu güçlü bir anti-feodal devrim dalgası şardığı halde, burjuvazinin korkaklığı sonucu, iktidarı (Prusya ve Japonya'da olduğu gibi) ele geçirmek yerine, feodal sınıflarla uzlaşmayı tercih eder, böylece, hem eski mutlakiyetçiliğin yokolma biçimi ve hem de Bonapartçı krallığın varolma biçiminin bu diyalektik sürecine paralel olarak devletin zoru ve koruyuculuğu altında kapitalizm içbaşkalaşım yoluyla hakim hale gelir. (*) Yılmaz'ın, dıştan bakılınca, görünüşte, buna bir benzerlik arzeden Kemalist devlet biçimiyle bunun arasında bir bağlantıdan hareket ettiği düşünülebilir. Ancak Prusya ve Japonya'nın kapitalizmin emperyalist aşamasının öngününde, kılıpayı paçayı kurtardığı bu tarihsel dönem farklılığını unutmamak gerekir, bu bir. İkincisi, feodalizmle ittifak ve uzlaşmaya giren burjuvazinin niteliği de tamamen farklıdır. Prusya'da burjuvazi, ulusal, sanayi burjuvazisi iken, bizde esas olarak komprador ve ticaret-burjuvazisidir; yani biri üretken-sermaye, öteki ise esas olarak dolaşım alanındaki para-sermayedir. Komprador-feodal bir devletin "zoru ve koruyuculuğu altında" ulusal üretim tarzı öyle kolay ve kısa zamanda değişmez. Her şeyden önce kimi kime karşı "koruyacak"? Komprador-feodal sınıfların egemenliğine dayanan devlet, emperyalist sermayenin yıkıcı gücünden neyi koruyabilir? Nitekim günümüzde, dünyanın her tarafında, bu tür devletler, ancak, ilkel üretim koşullarının koruyuculuğu ve sürdürücülüğünü yapabilmektedir. Oysa Almanya'nın son 18 yılındaki (1848-1866), hatta daha da çarpıcı olması bakımından söylersek, 1866-1870 yılları arasında, o günün en güçlü kapitalist devleti İngiltere'yle kıyaslandığında, kısa süredeki başdöndürücü gelişme hızı hemen ayırtedilebilir. Aynı şey Japonya için de geçerlidir. Halbuki, bizde 70 yıldır içler acısı, kaplumbağa hızıyla ilerliyor. Bu konuya başka bir yazıda yeniden döneceğiz.

Öteki biçimde ise, yani İngiltere'deki gibi, "içinde modern denilebilecek işletme sahibi kapitalistin çok az olduğu (abç)", esas olarak "başta tefeci-bezirgan sermaye ve toprak ağalarının" egemen olduğu bir devlet, zaten burjuva devlet olmaz.

Burada "tefeci-bezirgan sermaye"nin yazar tarafından "burjuva" kategorisine oturtulması da bu durumu kurtarmı-

yor. "Eşref-ayan", "tefeci"... bunların hepsi prekapitalist unsurlardır ve varlık koşulları modern sanayi sermayesinin varlık koşullarıyla taban tabana zıttır. Bunlar adeta tahtarevandaki iki zıt ağırlığın birbirleriyle ilişkisi gibidir; birinin gelişmesi diğerininkiyle ters orantılıdır.

Marks, Kapital'in üçüncü cildinde, "kapitalist öncesi ilişkiler" bölümünde (36.Bölümü) şunları söylüyor:

"Faiz getiren sermaye ya da antikleşmiş biçimiyle söylersek tefeci sermaye, ikiz kardeş tüccar-sermayesi ile birlikte, kapitalist üretim tarzından çok önce gelen ve toplumun çok farklı ekonomik biçimlerinde bulunan, Nuh zamanından kalma sermaye biçimlerine aittir.

"Tefeci sermayenin varlığı, ancak ürünlerin hiç değilse bir kısmının metalara dönüşmüş olmasını ve paranın, çeşitli işlevler içerisinde meta ticaretinin yanısıra gelişmiş bulunmasını gerektirir.

"Tefeci sermayenin gelişmesi, tüccar sermayesinin gelişmesiyle bağlı haldedir. Eski Roma'da, manifaktürün, antik dünyadaki ortalama gelişme düzeyinin çok altında bulunduğu Cumhuriyetin son yıllarından başlayarak, tüccar sermayesi, para-ticareti yapan sermaye ve tefeci sermaye antik biçim içerisinde kendi en üst düzeylerine kadar gelişti." (5)

"Faiz getiren sermayenin karakteristik biçimi olarak tefeci sermaye, bizzat çalışan köylü ile küçük usta zanaatçının yürüttüğü küçük ölçekli üretimin egemenliğine tekabül eder." (6)

"Tefecilik, ticaret gibi, belli bir üretim tarzını sömürür. O, bu biçimi yaratmaz, ama onunla dışsal ilişki içerisinde. Tefecilik onu daima yeni baştan sömürebilmek için, doğrudan doğruya devam ettirmeye çabalar; tutucudur ve bu üretim tarzını yalnızca daha sefil hale getirir." (7)

Tefeci sermaye, "gerçekten de, üretim tarzını değiştirmeksizin (abç), doğrudan üreticinin bütün artı-emeğini ele geçirmektedir; böyle olunca, emek araçlarının, üreticilerin mülkiyetinde ya da tasarrufunda bulunması -ve buna tekabül eden küçük-ölçekli üretim- onun temel önkoşuludur (abç); böyle bir başka deyişle, sermaye, emeği doğrudan doğruya boyunduruğu altına almaz (abç), ve dolayısıyla onun karşısına sanayi ve sermayesi olarak çıkmaz -bu tefeci sermaye, üretim tarzını yıkıma uğratar, üretici güçleri geliştirmek yerine felce uğratar, ve aynı zamanda, emeğin toplumsal üretkenliğini, kapitalist üretin tarzında olduğu gibi, emeğin kendi aleyhinde de olsa gelişmediği sefil koşulları devam ettirir." (8)

Tefeciliğin, ancak sağlam temeli ve sürekli yeniden üretimin dayandığı politik örgütlenmenin de temeli olan mülkiyet biçimlerini yok ettiği ve çözüştürdüğü ölçüde bütün kapitalist-öncesi üretim tarzlarının üzerinde devrimci bir etkiye sahiptir. Bununla birlikte, nasıl bir üretim tarzına geçileceğini belirlemez. Bu, "tamamen tarihsel gelişme aşamasına ve bununla birlikte ortaya çıkan koşullara bağlıdır." (abç) (9). Nitekim, "Romalı patrisiyenlerin faizciliği, Romalı plepleri, küçük köylülerin kökünü kazır kazıyamaz, bu tür sömürü sona erdi ve küçük köylü ekonomisinin yerini katıksız köle ekonomisi aldı" (10). Aynı şeyi Atina'lı tüccarlarda yaptı. 15.-16. yüzyılda Amerika'nın keşfi nedeniyle ticaretin canlanması, geri iktisadi yapıya sahip bazı Avrupa ülkelerinde "feodal tepki"ye yol açtı. Bu yüzden, "Asya biçimleri altında, tefecilik, ekonomik çöküntü ve politik yozlaşma dışında herhangi bir etki göstermeksizin uzun süre devam edebilir." (abç) (11).

Sonuç olarak, sermaye kârının sınırını faiz ve rantların

* Sömürge sisteminde kaba kuvvetle ilkel birikim sağlama konusunu ayrıca belirtmeye gerek yok. (Konu için, bkz. Engels; SE/II, 159-160).

belirlediği yerde kapitalizmin egemenliğinden söz edilemez. "Tefeci sermaye, sermayenin üretim tarzının henüz bulunmadığı bir sermayeye özgü bir sömürü yöntemi kullanmaktadır. (abç) Bu durum, kendisini burjuva ekonomisi çerisinde geri kalmış sanayi koşullarında ya da modern üretim tarzına geçişe direnen sanayi kollarında yinelenmektedir." (12)

Bütün bunlar, bu tür sömürü biçimlerinin, aynı zamanda sermaye yetersizliği, para faizlerinin yüksekliği, kısacası üretken olmayan bir asalaklığa elveren bir ekonomik-toplumsal durumunda kanıtıdır. Üretim koşullarının devrimcileştirilmesi için gerekli birikim sağlanamamakta, küçük üreticilerin üretim araçları sermayeye, emeğin kendisi meta-emeğe dönüşmemekte, herkes para aramakta, ancak çok azını bulabilmekte. Çünkü, birikimlerin büyük bir bölümü verli tefeciler, rantiyeciler, asalak hizmet sektörleri -devlet çürükrasisi ve en başta da tefeci emperyalist sermaye tarafından yutulmaktadır. Bu nedenle bütün ulusal üretim sektörleride, yeniden-üretim güçlükle sürdürülebilirmekte; felce uğrayan kırsal üretim, yeniden -üretim bakımından her geçen yıl daha da büyük güçlüğe düşmekte, büyük emek kitlesi emek pazarına sürüldüğü haldede istihdam edilememekte, büyük işsiz kitlesi ortaya çıkmakta ve bu emekçiler yurtdışında iş bulabilmek için büyük maceralara atılmakta, S.Arabistan, Libya vb. yerlerde işler acısı serüvenlere katlanmaktadır. Yurtdışındaki işçi kitlesinin neredeyse ulusal ücretli-emek kitlesinin yarısına ulaşması, bunun garpıcı göstergesidir. Özal hükümetlerinin bolca "kredi itibarı"ndan söz etmesi, emperyalistlerden borç para alma yeteneğinden övünerek oy avcılığına çıkması bundandır. Böylece, en başta emperyalist tefecilik olmak üzere para-ticaret ve faiz gelirleri cazip bir ekonomik yatırım biçimi olmaktadır. Herkes üretken yatırım yapmak yerine kupon kesmeyi, faizcilik ve tefecilik yapmayı tercih ediyor. Üretken-sermaye yatırımları -ülke baştan başa bakir durumda olduğu halde-yeterli ilgiyi uyandırmıyor, çünkü emperyalist mallar karşısında bu çok riskli bir girişimciliktir. Bu yüzden sermaye, bizzat iş adamlarının deyimiyle "üretken-yatırım alanlarından kaçıyor!" Dolayısıyla, ticaret ve tefecilik kazançları karşısında ancak güldürebilen sanayi teşvik prim ve kolaylıkları bir işe yaramıyor, tersine, bunlar, yine üretim-dışı alanlardaki vurgunlara istismar ediliyor. Yani demek oluyor ki, ülke ekonomisinin yarı-feodal yapısal özelliğinden dolayı, rantiyeciler, sanayi kârlarının sınırlarını tartışmasız biçimde belirliyor.

Marks'ın, bir yüzyıl önce gözlediği bu durum için vardıği hüküm şudur:

"Artı-emeğin üreticiden doğrudan doğruya ve zorla alınmadığı ve üreticinin kendisini de henüz sermayenin biçimsel boyunduruğu altına girmediği bazı ara biçimlere (abç), ... bu gibi biçimlerde sermaye henüz emek sürecini doğrudan doğruya denetim altına almış değildir. (abç) Elzannaatları ile tarımı eski geleneksel biçimi ile sürdüren bağımsız üreticilerin yanısında, bunların üzerinde asalak gibi beslenen tefeci ya da tüccar sermayesi vardır. Bir toplumda bu tür sömürünün egemen oluşu halinde, kapitalist üretim tarzına burda yer olmaz." (abç)

Marksizm hayallerle değil, gerçeklerle ilgilenir. Çünkü o, bilimle tam uygunluk içinde hareket eder. Bilimin nesnesi gerçektir. En çok "ilerici" hayaller kullananlar "ilerici" kimseler olabilseydi, M.Yılmaz'ı de bu "en ilerici"ler arasında sayabilirdik, ama Marksist asla. Türkiye'de sosyalist olmayı, Türkiye'nin kapitalist olduğunu söyleyip söylememeye

bağlayan biri nasıl Marksist olabilir. Bu aynı zamanda Marksizmin sadece kapitalist bir topluma uygulanabileceğini varsayan, ya da sadece ekapitalist toplumda devrimcilik ile bilimin geçerli olabileceğini sanan bir düşüncedir. Böyle bir kafa ne işçi sınıfının, ne de diğer emekçilerin dostu olmaz. Marks, 1861 Amerikan devrimini açıkça övdü ve desteklediğini, bizzat burjuva liderine kutlama mesajları göndererek belirtti. Lenin, Meksika köylü hareketini sempatiyle destekledi ve önderi Zapata ile sürekli yazıştı. Marks ve Lenin, bu hareketlere işçi sınıfının önderlik etmesini elbette çok istedi. Ancak toplumsal koşullar ve işçi sınıfının durumu buna elvermiyordu. İşçi sınıfı hareketi, ABD'de bile ancak 15/20 yıl sonra iddialı hale gelebildi. İşçi sınıfının böyle büyük toplumsal devrimler karşısında oturup durması korkunç bir şeydir. Sorun, "daralan üretim tarzı" ve "dağılan sınıf" açısından bakıp bakmama sorunu değil, sorun şudur: bu burjuva demokratik devrim sürecinde işçi sınıfının devrim öncülüğü etmesi ya da onu burjuvaziye veya kendi haline bırakmasıdır. Yoksa işçi sınıfı için romantik sözler ederek ona dost olunamayacağı gibi, yarı-feodal toplum çelişkileri ve temel gücü yerine, kapitalist üretimin tarzının çelişki ve temel gücünü koymakla da sosyalist olunmaz. Gerek tek tek ülkelerin toplumsal durumu ve çelişkilerinin ve gerekse uluslararası durum ve çelişkilerinin yerine kendi ütopyalarını, Marksist bilim yerine kendi revizyonizmlerini koyanların "reel sosyalizmi" nerelere getirdiğini işte görüyoruz. Bu teorinin ülkemizdeki birçok eklentisinden birisini savunan M.Yılmaz'ın, I.Kaypakaya'ya "köylü devrimcisi", "sosyalizm düşmanı" diyeceğine kendi sefil haline bakmalı. Çünkü, bugün dünyanın çeşitli yerlerinde anti-emperyalist, anti-feodal mücadele yürüten gerçekten burjuva ve köylü devrimcileri bile ondan bin defa daha devrimci konumdalar.

Marks şöyle diyor:

"İçerilediği bütün üretici güçleri gelişmeden önce, bir toplumsal oluşum asla yok olmaz; yerine ve daha yüksek üretim ilişkileri, bu ilişkilerin maddi varlık koşulları, eski toplumun bağrında çiçek açmadan asla gelip yerini almazlar. Onun içindir ki, insanlık kendi önüne, ancak çözüme bağlayabileceği sorunları koyar, çünkü yakından bakıldığında, her zaman görülecektir ki, sorunun kendisi, ancak onu çözüme bağlayacak olan maddi koşulların mevcut olduğu ya da gelişmekte bulunduğu yerde ortaya çıkar. (abç) Geniş çizgilerleyle, Asya üretim tarzı, antik çağ, feodal ve modern burjuva üretim tarzları, toplumsal ekonomik şekillenmenin ileriye doğru gelişen çağları olarak nitelendirilebilir." (14)

Görüldüğü gibi, Marksizm dışı sınıfına dalkavukça laflar eden bir edebiyat akımı değildir. Objektif bir toplumun iç çelişkileri ve devrimci devrimlerinin yerine M.Yılmaz'ın ve diğer "sosyalist"lerimizin kafalarındaki çelişkileri koyarak atlayamayız; böyle ebem kuşağında ip atlama yeteneği ile sosyalist olunmaz. Yılmaz'ın temsil ettiği çizginin bilinen bir sürü yanlışını burda sıralamak gerekmez, sadece şunu söylemeliyiz ki, bütün bunlar kendi dünya görüşlerinin genel sistematiğine tamamen uygundur. Çünkü, idealizm her şeyi tersten görme ve gösterme özelliğine sahiptir. Örneğin, "kurtuluş savaşı, ... aynı zamanda Osmanlıktan burjuva düzenine geçiş" (!) olduğuna göre, bu noktada sınıflar konumunda bir altüstlük" olmalı diyor, yani devrim olmalı demek istiyor.

Elbette gerçek hiç de öyle değil, Feodalizmden kapitalizme geçiş, "Osmanlıktan" cumhuriyete geçiş şeklinde anlamak, sultanın yerine cumhurbaşkanı, vezirlerin yerine bakanlar, Meclis-i Mebusan'ın yerine TBMM'nin geçmesi-

ne bakarak kapitalizme geçildiğini sanmak, tam da idealist bakış açısı ve burjuva tarih görüşüdür. Oysa gerçek şudur ki; çağımızda üretim tarzında hiç bir değişiklik olmaksızın, birçok krallık, şahlık ve sultanlık "cumhuriyet" adıyla değiştirilmektedir. Özellikle büyük toplumsal hareketlere gebe ülkelerde bunu tercih ediyorlar, çünkü emperyalizm ve işbirlikçilerinin çıkarına daha uygundur. Halka karşı ilkel üretim koşulları ve emperyalist sömürüyü gizlemek için, "modernlik" izlenimi veren "cumhuriyet" teriminoloji ve biçimlerini kullanıyorlar. O yüzden, İ.Kaypakaya, günde birkaç tanesi yuvarlanan bu taçları kim alıp başına koymak ister derken tamamen haklıdır. Gerçekten eğer, "krallık" ya da "Cumhuriyet" adlarına bakarak karar vermek doğru olsa, 350 yıllık İngiliz ve neredeyse yüzyıllık Japon kapitalizmine "feodalizm" demek gerekir; çünkü bunların adları hala "krallık" ve "imparatorluk"tur. Bilindiği gibi burjuva tarihçileri, sorunun daha çok hukuki ve siyasi biçimleriyle ilgilendirir. Onlar için, toplumsal üretim, yeniden-üretim faaliyetleri sırasındaki insanlararası ilişkilerin toplumsal hareket ve ilerlemedeki rolü pek önemli değil; önemli olan siyasi, hukuki ilişkilerdir; bunlar da genellikle "büyük adamlar" ekseninde tezahür etmektedir, vs... Bu yüzden idealist burjuva tarih görüşü için sözgelisi, herhangi bir ülkenin sosyalist sayılması için, adının "sosyalist" olması ve bir de "sosyalist anayasa"larının bulunması yeterlidir. Ama emekçiler bu bürokratik burjuva diktatörlüklerine, "hırsızlar bizi kandırdınız", "iktidarın içeriğinden bizi tamamen boşaltarak kendi diktatörlüğüne dünüştürdünüz" deyip bu "sosyalist"lerin üzerine yürüyüp de yerlerinden oynayınca, bu kez işi çılgınlıkla, emekçilerin aklını kaçırmakla açıklamaya kalkışıyorlar; bunlar kendilerinin sömürüleceği burjuva düzeni istiyor... Sanki öteki sömüren burjuva düzeni değişmiş gibi, biraz demokrasi istemelerine çılgınlık deyiveriyorlar. Tıpkı bunun gibi, toplumsal tabanında hiçbir değişiklik olmaksızın, "Osmanlılık"tan cumhuriyete geçiş, feodalizmden "burjuva düzenine" geçiş sayıyorlar. Halbuki gerçekte olan şey; sömürgeleşimin tasfiye edilmesi, yarı-sömürge statüsünün (eski bazı aşırı kapitülasyonlar azaltılarak) sürdürülmesi ve Türk komprador burjuvalarının, asker ve bürokrat burjuvazinin ve toprak ağaları ile din adamlarının egemenliğinin "cumhuriyet" adı altında yeni baştan düzenlenmesidir.

Genel olarak düşünülürken, Marks'ın esas olarak yaptığı şey, volantiirist (iradeci) görüşleri, tarihsel materyalizme dayanarak yerle bir etmek olmuştur. Ama bu, ölümlerin yeniden dirilmesi dileğiyle mezarlarını sabah-akşam ziyaret edip huşu içinde tanrıya yalvaranların artık hiç bulunmadığı anlamına gelmez. Tersine, insanların bilgisizliğinin "uyanık" politikaların nesnel dayanağı haline geldiği her yerde bunların kürsüleri inanılmaz bir hızla dolar ve çoğalır! Ama harekete kalkışan yığınların aldatılması fazla uzun sürmez. bu gürültü hengamesinin alt edilmesi için diyalektik tarihsel materyalizmin bir tek kürsüsü bile yetebiliyor; tarih buna tanıktır. Oysa sayıların ondalık kesirlere bölünmesi, toplamını ve niteliğini asla değiştirmez.

GERİ TOPLUMSAL KOŞULLAR NEDEN GİZLENİYOR?

Gerçek, şeylerin sürekli gelişim ve değişimi nedeniyle daima görel bir özellik taşımakla birlikte bir çok algılama biçimi vardır.

Çeşitli sınıflara mensup sujelerinin bu algılama biçimleri tendansal değişiklikler, farklılıklar ve benzerlikler, dik-

katlice incelendiğinde, herbirinin sınıfsal davranış çizgisini, istek ve eğilimini açığa vurduğu açıkça görülür. Büyük toplumsal hareketlerin iç devrim düzeninde, gerçeklerin algılanma biçimlerindeki, benzerlikten-ayrılığa doğru kademe kademe ilerleyen bu farklılıklar, devrimle-karşı /devrim arasındaki ara basamak ve uzaklıkları da belirliyor. O yüzden bu algılama biçimlerine "basit şeyler", "basit insan yanığı" deyip geçmiyoruz, önemsiyoruz. Özal, Türk komprador ve uluslararası mali sermayenin bu tescilli adamı, neden, durmadan "biz artık kalkınıyoruz, ülkemiz artık sanayi ülkesidir, ihracatımızın % 75'i sanayi ürünleridir" diyor? Hergün, her yerde niye ısrarla bunu vurguluyor? Özal, oyuncaklarını heyecanına kendini kaptırmış bir çocuk değildir; belli bir sınıfsal çıkarı temsil ediyor (bu işi ne kadar şakasız yaptığını da MESS Başkanlığı döneminden biliyoruz) ve dikkatimizi bir yerlerden başka yerlere çekmek, bir şeyleri gizlemek istiyor... Ülkenin ekonomik, toplumsal durumunu inceleyen herkes hemen şunu farkeder: Türkiye'de bugüne kadar ne tarım ne de sanayi sayımı ciddi biçimde yapılmamıştır. Oysa bu ne kadar kolay bir iş! Düzenlenen istatistiklerin çoğu güvenilmez, yetersiz istatistiklerdir. Örneğin, "Başbakanlık Devlet İstatistikleri Enstitüsü'nün "Tarımsal Yapı ve Üretim" adlı düzenli çıkan yıllık yayınının "Açıklama" bölümündeki şu sözlere bakın: "Bu rakamlar objektif metodlara dayanan bilgiler değildir. Tarım teknisyenlerinin kendi bölgeleri hakkındaki izlenimlerine dayanan bilgiler niteliğindedir." Bir de, bu "teknisyenler" Özal gibi piyeyi deve yapan kimselere, varın bilgilerin güvenilirliğini siz düşünün! Dünya üstünde süren sınıf mücadelesi, sınıfların ekonomik çıkarlarını savunma mücadelesi, muazzam çapta propaganda ile elele yürüyor. Kapitalist dünya "demokrasi insanca yaşama ve ilerleme" konularında akılalmaz bir sahtekârlıkla, karmaşık dev iletişim imkanlarını kullanarak insanları aptallaştıran propagandalar yürütüyor. Şimdi, eski sosyalist ülkelerde iktidarı ele geçiren bürokrat burjuvazinin yarattığı durumu fırsat bilerek, sosyalizmin ütopya olduğunu, ekonomik ilerleme sağlayamadığını, demokrasi ve insanca yaşama konusundaki iddialarının boş çıktığını; buna karşılık kapitalizmin iyi olduğunun ispatlandığı safatasına dayanan bir propaganda yürütüyor. Neden? Çünkü insanlar bu propagandaların dayandığı güzel şeyleri istiyor. Sosyalizmin insan yaşamında uyandırdığı canlılık, ilerleme, insancıl değişiklikler ve yaygınlaştırılan toplumsal gönence, emperyalist gerici dünyayı tepeden tırnağa sorgulayan sarsıntılara uğrattı. Batı Avrupa'dan yüzyıldan fazla geri olan Rusya, devrimden sonra çok kısa bir zamanda onları geride bıraktı. Çin ve diğer yarı-sömürge halklar, devrimden önce açlıktan kırılırlar, kısacık bir zamanda görülmemiş hızla bir ilerleme kaydettiler ve modern uluslar haline geldiler. Oysa emperyalizmin güdümündeki Hindistan, Türkiye, İran vd.leri neredeyse yerinde sayıyorlar. Öyleyse dünya insanlığının gözünü açan bu tehlikeli, tahrik edici pırlıtyı yoketmek gerekir. Zoru denediler olmadı, ışık her tarafa yayılmaya başladı; içerde vurmayı denediler, sonunda başarılılar. İktidarı ele geçiren, güzelliğin kalles katilleri, artık, "sosyalizm insancıl ve ilerletici değil" safatasını sözde kanıtlamaya koyuldular. Sosyalizmin her bakımdan muazzam üstünlüğü karşısında ölüm telaşına düşen emperyalist gerici dünya, böylece, "sosyalizm" (!) adına kendilerinin kötü bir kopyası olan sosyalizm yıkıcılarının toplumsal düzeniyle kendilerini kıyaslayarak, yeniden sözde "üstünlük" propagandasına giriştiler. Demek ki, emperyalizm ile yerel gerici sınıf sömürüsünün tipik bir uzlaşmasını temsil eden

ve alttan alta gerici ne varsa hızla onları örgütleyen Özal klişinin, gerçeği, geri toplumsal koşulları gizlemesi çok önemlidir! Engels'in dediği gibi, sınıfsal gerçeklere dayanmayan hiç bir dini, hukuki, kültürel, politik olay yoktur. Artık "niye bu kadar geriyiz? Biz de diğer halklar gibi yaşamak istiyoruz! Sizin alaturka düzeninizden bıktık! Toplu iğne ve kemer tokasını bile ithal etmek ne biçim saçmalaktır!" diye homurdanan halka, Özal şu mesajı vermek istiyor: Evet, biraz geriyiz, ama ilerliyoruz. Sosyalizme daha çok ilerleyemeyiz ki! Sabırlı olun, bakın itibarımız çok, Batı devletleri bize yardım ediyor. Allahın izniyle çok yakında onlara ulaşacağız. Solculara inanmayın ki istediğimizi yapalım...

Ülkenin bütün maddesel zenginliklerini emperyalist talana sonuna kadar açan, onun güven ve şefkat dolu kollarına kendini bırakan bu "Anadolu", "antika"ları kendi çıkarlarını daha iyi hangi sözlerle savunabilirler, sayın Yılmaz-zer?

Siz, "sömürge olgusunu abartma"yalım derken onların korkusuyla tamı tamına çaktıyorsunuz!

Evet, Türkiye'de "kör gözlerle batısınca" bir gerçek var, ama böyle farklı sınıflar tarafından farklı söyleniyor işte. Mesela bir "kör"lük meselesi midir acaba? Sanmıyoruz. Herkes görmek istediğini görüyor. Mesela, düzenle "güçlü hesaplaşmalar"a girişmeyi göze almayan M.Yılmazzer gibi küçük burjuvalarımız umudunu düzenin santim santim ilerlemesine bağlamış durumda! Olanı değil, olmasını istedikleri şeyi anlatıyorlar. Düzen santim santim ilerlerken, kendilerini de ezince, arada bir kentlerde protesto eder, öfkelelerini yatıştırır olurlar biter. Devrim gibi tehlikeli bir maceraya ne gerek var.

Sorun feodalizmi yeterinden fazla abartmak ya da kapitalizmi olduğundan geri gösterme sorunu değil, hakim üretim biçimini saptama sorunudur. Çünkü bu, o toplumsal devrimin nasıl yapılacağına anahtarını, çelişkilerini veriyor. Kapitalizmin hakkını yemek şöyle dursun, belki de gelişmesini sizden daha iyi görüyoruz. Bir kez, sizin tanımladığınız kapitalizmde, kapitalizmin gerçek öncül ve kategorilerini kullanarak kapitalist olmayan "kapitalizmi" çıkarırsak, elinize tutuşturduğunuz kanıtlardan geriye çok az şeyiniz kalır. Çünkü elinize farkında olmadan farklı şeyler almışsınız. Yarı-feodal üretim tarzı, "katıksız feodalizm" değildir; Mao'nun dediği gibi, "feodalizmle kapitalizmin binlerce özelliğinin içiçe geçtiği" bir üretim biçimi, bir geçiş toplum biçimidir. Öte yandan, yarı-feodal terimi, eskinin egemenliğine dayanan yeni ile hem bir çatışma, hem bir uzlaşmayı da ifade ediyor. Bir yanda üretken-sermaye, bir yanda asalak sermaye (tefeciler, ticaret), bir yanda artı-değer üretimi, diğer yanda faiz ve rantiyeye gelirleri; bir yanda ücretli-emek, öte yanda küçük meta üreticileri ve başka biçimlerde bulunan feodal emek, bir yanda kapitalist rekabet, yanibaşında feodal mülkiyet tekeli, devletin üretim üzerindeki yasak ve sınırlamaları; bir yanda kredi sistemi, onun yanında bunu katlayan faizleriyle tefecilik... Bir yanda dinsel eğitim ve kurumlar, öte yanda laik burjuva eğitimi vs. vs.... (Bütün bu içiçe geçişlerde, feodalizmin ekonomik öğelerinin hala hakim durumda olduğu üzerinde ilerde duracağız.) Marks'ın bizzat "yarı-feodal" terimini kullanarak da (15) yaptığı yarı-feodal ekonomik yapı çözümlenmeleri de Mao'nunki ile aynıdır. Keza hem Marks'ın hem Engels'in 14.-15. yüzyıl İngiltere'si için yaptığı tahliller gözönünde bulundurulduğunda ve Engels'in 14. yüzyıl İngiliz krallığı için "burjuva krallığı" demesini de hatırlarsak, yarı-feodal toplumsal yapının özelliklerini daha iyi anlarız. Çünkü 14.-15.

yüzyıldan 17. yüzyıla kadar süren İngiltere'deki bu tipik "geçiş ekonomisi" hala feodalizmin egemenliği (yeniden eskiiyle uzlaşması sadece eski karşısında güçsüzlüğünden ileri gelebilir)... Ve zaten burjuva devriminin 1640'da yapıldığını biliyoruz. Aynı şekilde Engels'in 19. yüzyıl Almanya'sının ekonomik ve sosyal durumuyla kıyaslandığında gene aynı şeyi, "feodalizm ile kapitalizmin binlerce özelliğinin içiçe geçtiği" bir ekonomik-toplumsal yapı görüyoruz. Lenin'in, "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" yapıtı dikkatlice incelendiğinde, gene aynı öncüllerin, aynı içerikle kullanıldığını görüyoruz.

Tek bir dünya görüşüne dayandığı için, değişik zamanlarda ve değişik yerlerde bu kadar büyük bir mantıksal iç uyumlulukta bütün büyük Marksistlerin çakışması elbette anlamaya değerdir. Ancak anlayabilmek için öncelikle mekanik "yüzde" hesabını ve yüzeysel "bağdaşmazlık" kafasını bir tarafa bırakmak gerekir. Bu mekanik düşünme tarzı, yarı-feodalizm konusunda kendisini şöyle gösteriyor: Öncelikle feodalizmle kapitalizmin belli özellikte ve belli koşullar altında ortaya çıkan uzlaşmasında, bu uzlaşmanın karmaşık yapısı karşısında şaşırarak hakim yönü görmemek. İkinci olarak, dolayısıyla sorunu yüzdeler kafasıyla açıklamaya çalışmak. Üçüncüsü ve en önemlisi, bir üretim tarzını belirlemede temel, emeğin nesnel varolma koşullarından hareket etmek yerine, siyasi ve hukuki yanına takılıp kalmak.

Elbette, bu düşünme yöntemiyle, kapitalizmin feodalizmle belli bir ilişki ve çelişmesine dayanan yarı-feodal toplumu anlamak olanaklı değildir. Çeşitli yarı-feodal iktisadi yapıları incelediğimiz zaman, herbirinde kapitalist gelişme düzeyi farklı farklı olmakla birlikte, temel ortak özellik olarak hepsinde emek kitlesinin çoğunluğu hala doğrudan sermayenin boyunduruğuna girmemiş emekten oluştuğunu saptarız.

Ataerkil üretim koşullarında çalışan bu milyonlarca emekçinin çalışmasının "emek-sermaye" çalışması olduğunu ileri sürmek, ne sermayenin ne de kapitalist-emeğin ne demek olduğunu ve dolayısıyla feodalizmin ne demek olduğunu bilmemektir. Köylüler; tefeciler, tüccarlar ve hatta sanayici kapitalistler tarafından sömürülüyor olmakla birlikte, bu emeğin kapitalizmin boyunduruğu altındaki kapitalist-emek olduğunu göstermez. Yarı-feodal geri üretim koşullarına sahip ülkelerde, "emekçi, kapitalist tarafından sömürülüyor olmakla birlikte, emeğin henüz resmen sermayenin boyunduruğu altına girmediği ülkelerdir." (16)

Yılmazzer, emeğin toplumsal koşullarının incelenmesi, hakim üretim biçiminin belirlenmesi ve buna dayanan baş çelişme ve temel güç saptamalarıyla, "en devrimci" sınıfın saptanması ve tercihinin bilinçli olarak birbirine karıştırarak demagoji yapmaktadır. Öte yanda, irademize bağlı olmayan bir toplumsal devrim aşamasını, emeğin toplumsal koşullarının değişmesi, sosyalist üretim koşullarının olgunlaşması için kaçınılmaz bir aşamanın, bizim nihai amacımız ve isteğimiz olduğunu ileri sürmek, "kapitalizmle sınırlı" bir devrim istediğimizi iddia etmekte aynı şekilde bir sahtekarlıktır.

Günümüzde, ülkemizin sömürücü sınıfları, neredeyse kapitalist sömürüyü normal karşıladıkları için esas olarak iki şeyi gizlemeye çalışmaktadırlar: Bunlardan biri, emperyalist sömürüdür; bu, "karşılıklı yardım" (!) oluyor ve ülke ekonomisinin "kalkındırılmasına" (!) kullanılıyor; ikincisi, feodal ilişkilere dayalı sömürüdür; bunu da, Türkiye'nin artık "gelişen ülkeler arasına girdiğini" iddia ederek gizliyorlar. Özal

sıksık, Türkiye'nin dışsattımının 3/4'nün sanayi ürünlerinden oluştuğunu, artık bir tarım ülkesi olmadığını, Demirel ve diğerlerinin aksi teşhirlerine karşı ateşli ateşli savunuyor. Fakat hemen arkasından patlayan dışsattım skandalı, bu "ihracatların büyük ölçüde sahte olduğu, daha çok tüccarları ve çeşitli yeni vurguncuların ve rantiyecilerin, "vergi iadesi" ve başka kolaylıklar adı altında devlet tarafından desteklenmesine dayanan düzenlemeler olduğu açığa çıkıyor. (*) Böylece, türedi uyanık kompradorların sayısı, emperyalist şirketlerle metres hayatına başlayan yeni afiştelelerin sayısı artıyor; yerel çaptaki müzmin asalaklar, böylece bu asalaklığını uluslararası boyutlarla birleştirerek kompradorlaşıyorlar.

Yarı-feodal üretim tarzında, Marks'ın deyimiyle geri üretim koşulları, yalnız rantiyecilerin sınıfının yaygınlığı, geniş küçük-köylü üretimi, ticaret ve tefeci sermayenin ağırlık taşınması ile kendisini göstermiyor, ayrıca bölgelerarası, hatta aynı ilde iktisadi eşitsizlikler ve farklılıklar anlamına da gelmiyor. Bu yüzden doğal üretim koşullarının ara gözenepleri geniş çapta tefeci ve ticaret sömürüsünün yaşamasına ve sığınmasına olanak tanımakta, bu gevşek, serüvene elverişli, verimde vs.de hala modernsermaye ve teknolojinin eşitleştirici ve dolayısıyla sabit-sermaye ağırlıklı üretim yerine doğal etkenlerin belirlediği bir durumla karşılaşıyoruz. Dolayısıyla bu durum, aynı zamanda yaygın "girişim kârları"na ve "farklılık rantları"na da önkoşul olmaktadır. (**) Sansasyonel zenginlik haberleri, türedi zenginlik vs.ninde, güvensizlik, istikrarsızlık ve serüvenci ekonominin de nedeni budur. Bütün bunlar kapitalist gelişmeye doğru orantılı olarak ortadan kalkacaklardır. Dolayısıyla oranların ters yöndeki büyüklüğü, kapitalist olmayan üretim koşullarının büyüklüğünün de göstergesidir. Ne var ki, yarı-feodal üretim tarzıyla hakimiyeti, komprador, tüccar ve tefeciler ile her türlü serüvenci vurguncunun varlık koşulu olduğu; bu tür sömürüyü yalnız olanaklı değil, aynı zamanda kârı da kıldığı için bu ilişkileri yeniden-üretme, koruma ve sürdürme eğilimindedirler. Bu aynı elverişlilik emperyalist sömürünün de önkoşuludur. İşte bütün bu gerici öğelerin asalak iktisadi temel üzerinde buluşmalarını anlayamadık mı, feodalizmin gücünü anlayamayız!

KAPİTALİZMİN HER ŞEYE RAĞMEN GELİŞMESİ, İKTİSADI VE TOPLUMSAL GELİŞMENİN ÖNÜNDEKİ GERİCİ ENGELLERİN OLUMLU VE 'YENİLEYİCİ'LİĞİNİN KANITI DEĞİL, ONLARIN SİYASİ BİR DEVRİMLE TASFIYESİNİN KAÇINILMAZLIĞININ KANITI OLABİLİR.

Türkiye'de uzun yıllar gençlik ve aydın hareketi; bunların anti-emperyalist/yurtseverlik ve anti-feodal/demokratik içeriğine dayanan sloganları hep ağırlıktaydı. Yüzyılımızın son çeyreğinde, işçi sınıfının ağırlığı giderek arttı ve bu devrimci hareketin önderliğine de yansımaya başladı. Bun-

* Çeşitli gayri meşru yollarla elde edilen gelirlerin aklanması ve yine aynı karakterdeki, sözcüğü İ.Şahı ve Marcos gibileri tarafından kaçırılan gizli hazinelerin çeşitli araçlarla faizle kullanılması ve para tranzaksiyonları, hayali ihracatın nedenleri ve kaynağı için M.N.Ülgen'in "ÖZALİZMİN ÇIKMAZINI AŞMAK İÇİN" kitabına bakınız.

** "Girişim kârı" ve "Diferansiyel rant" kapitalizmin hakim üretim biçimi olduğu yerlerde de uzun süre devam eder. Ancak yarı-feodal üretim tarzının eşitsiz gelişme koşulları ve kapitalist ilk girişim olanaklarının sonsuz boyutları, bunların ne kadar yaygın olduğunu açıklar.

dan dolayı feodalizmin artık tasfiye olduğu, kapitalizmin hakim hale geldiği sonucuna varmak, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki devrimci hareketin gelişme sürecini anlamamaktır. Bu kaçınılmaz biçimde, işçisininifını ekonomizme ve basit sınıf bencilliği ile sınırlamaya götürmektedir; ve gerçekte olan da budur. Oysa gerçek şudur ki, işçi sınıfı giderek hareketin önderliğini aydınlardan ve demokratik-burjuva akımlardan alıyor, aynı devrim (demokratik devrim) sürecini kendi devrim programı ile birleştirerek sürdürmeye yekiniyor. Bu, kaçınılmaz bir durumdur. Bütün yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde aynı gelişmeyi görüyoruz. Çin'de Demokratik-burjuva önderlik 1927'de esas olarak miyadını doldurdu ve önderlik proletaryaya geçti, ancak devrimin karakteri hiç değişmedi ve 1949 Ekim'inde onu başarıya ulaştırarak sosyalist devrim sürecini başlattı.

Proletarya, sınıflararası ilişkiler alanından dikkatini kaçırdığı an, diğer emekçileri kurtarma görevini savsakladığı an, kendisi de kölelikten asla kurtulamaz. Bugün ücret sistemine karşı mücadeleye her işçi katılabilir, ama anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye ancak bilinçli işçiler katılmaktadır. Eski üretim tarzına karşı mücadele, demokrasi ve özgürlük için mücadele, bağımsızlık için mücadele verince işçilerin "köylü devrimcisi olacağı, kendisini burjuva demokratizmi ile sınırlayacağı, sosyalist olamayacağı, hatta "sosyalizm düşmanı" olacağı safatasını, sadece işçi sınıfını tanımayan M.Yılmaz gibi küçük burjuvalar düşünebilir. Kentlerdeki mücadelenin salt "finans-kapitale karşı" olduğu sanısı da boş bir ahmaktır. Gençlik ve diğer çeşitli meslek grupları ve sosyal tabakaların anti-emperyalist ve demokratik mücadeleleri bir yana, işçi sınıfının da bu yanları içermeyen, aynı yarı-feodal toplumsal tabana dayanan devlet otoritesiyle başı derde girmeyen tek bir hareketi yoktur. Çünkü, ülkemizde her toplumsal ilerici hareketi koşullayan budur: Emperyalist baskı, feodal gericilik ve faşizm!

Böylece kentli emekçilerin sağlam ortak bir mücadele zemini doğmaktadır: anti-emperyalist, anti-feodal, anti-faşist mücadele... Emekçi sınıflardan hiç biri bu mücadeleye katılmadan kendi basit sınıf çıkarılarını da koruyamaz. İşçi sınıfı, bu harekete öncülük edebildiği oranda, hareketin özüne damgasını vurur ve devrimi kesintiye uğratmadan sosyalizme doğru ilerletebilir. Devrimci hareket milyonlarca sessiz, suskun, ufalanmış, dağınık köylü kitlelerine yayılmadıkça, "kentlerdeki güçlü hesaplaşmalar"ı papagan gibi tekrarlayarak, M.Yılmaz vari kötü teoriler lehine bundan sevinç duymak tam bir aymazlıktır. Devrimci hareketin kentlerde sıkışıp kalması, "köylü devrimcisi" olmamak için, köylülerin gizli gücünü uyandırmaya çabalamaması, hareketin sadece başarısızlığını kanıtlar. Demokratik devrimin temel gücü olan bu geniş köylü kitleleri "kent sosyalistliği" adına kendi haline bırakılması, yalnızca muazzam devrimci bir güçten yararlanmamakla bırakmıyor, aynı zamanda onu ilkel üretim koşulları içinde mistik, kadercı, ve ataerkil gerici kültür biçimleri içinde bırakarak gerici sınıfların onu istismar ederek gerici otoritelerinin dayanağı haline de terk etmiş oluyor. İşçi sınıfına böyle başarılı (!) bir strateji öneren sözde 'sosyalist' politikacılar, kuşkusuz, köylülerin gizli gücünün farkında olarak onları en iyi kandırmayı beceren Demirel, Erbakan, Türkeş gibileri en başta alkışlarlar. Ve bunlar, büyük köylü kitlelerinin desteği ile iktidarlarını sürdürürken, bizim bu 'sosyalist'lerimiz de 'sosyalist' hayalleri ile kentlerin kuytu köşelerinde bit ayıklamakla iştigal ederler. Yılmaz'ın baş çelişmeyi ele alış biçimi yalnız, ekonomik anlayışını açığa vurmakla kalmıyor, feodalizm konu-

sundaki bilgisizliğini de açığa vuruyor. "Toplumsal gündemde çarpıcı toprak ağası, köylü çatışması yok" demek başka ne anlama gelebilir? Feodalizm, sadece servaj sistemi mi, toprak ağası/maraba sistemi mi demektir? Peki ya, ücretli-emek dışında kalan, vergi sistemine tabi milyonlarca köylü küçük üretici hangi emek türüdür ve nasıl sömürülüyor? Elbette ağa/köylü, ya da Avrupalı biçimiyle söylersek serf/senyör çatışması yok denecek kadar azdır. Zaten servaj sistemi Avrupa'da da burjuva devriminden çok önce hemen hemen ortadan kalkmış durumdaydı. Senyörler (ağalar), en büyük senyörün (kralın) egemenliği altında bir nevi feodal güç yoğunlaşması demek olan monarşist yeni birsiyasal örgütlenme ve yönetim biçimine değişti; topraklar kira ve vergiye bağlanarak köylü 'yurttaşlar' bırakılmıştı; artık para-rant (vergi-rant, kira-rant), esas ve sonal rant biçimi olarak gelişmişti. Böylece feodalizmin iç çelişmesi de, tek tek ağalarla/marabaları arasındaki çatışmadan, köylülerle/monarşist rejim arasındaki çatışmaya değişmişti. Köylüler, anti-feodal mücadeleyi monarşist devletin vergilerine, baskı vekisitlemelerine, feodal ayrıcalıklara kilise ve dinsel baskılara karşı mücadeleye dönüştürmüşlerdir. Gerçekten rantın bütünüyle ortadan kaldırılması ancak böyle olabilirdi. Fransız devriminin baş sloganları "özgürlük-eşitlik-kardeşlik"ti; şuraya bakın, hiç senyör veya toprak ağası sözü geçmiyor! Demek ki, M.Yılmaz'er'e göre burada anti-feodal hiç bir özellik yok. Bizdede halk kitlelerinin temel sloganları bağımsızlık-demokarsi-özgürlük-bağımsızlık şeklinde belirliyor. Bunun yanısıra zaman zaman toprak ağalarına karşı mücadeleler oluyor ve bunlar gün geçtikçe azalıyor.Çünkü klasik anlamda serflik sistemi, artık yok denecek kadar azdır. Aynı durum 14.-15. yüzyıl Avrupa'sı için de söz konusu idi. Marks'ın da belirttiği gibi, genel kural olarak rant, emek -rant, ürün-rant ve para-rant biçiminde sıralanıyor. Ancak herbirisideğişen oranlarda, genel kuralı bozmaksızın her dönemde bulunabilir. Yani demek oluyor ki, para-rant (vergi ve kira) esas olarak feodalizmin en olgun, en ileri aşamasının rantıdır. Ama diğer rant biçimleri de özel koşullarda bununla yanyana bulunabilir. Bugünkü gerçek de budur zaten. Eğer Yılmaz'er gibi; bir anti-feodal mücadele biçimi hayal edersek, koca bir feodal düzeni bırakıp, gidip, hala ilkel rant biçiminin yaşayabildiği en geri birkaç feodal bey ile uğraşmakla yetineceğiz! Yeldeğirmenleriyle dövüşmek ya da dinazor hücreleri ile ejderha savaşına girişmek zevkli iş olmalı! Şunu da belirtelim ki, bir nevi senyöral vergi olan toprak ve hayvan vergisini devlet ne kadar arttırmak isterse istesin, asla sonucu değiştirmez ve bugün geçtikçe anlamsız hale gelecektir... Nitekim 12 Eylül döneminde toprak vergisini arttırmak için bir yasa çıkartılmak istendi, ama bunlar sonucu değiştirmez, gene önemsiz bir rant olarak kalacaktır ve eğer emekçilerin kanını emen emperyalist ve komprador/feodal asalak rantiyer sınıfların talanı ve baskısı olmasaydı köylülerhem iktisaden ve sonuç olarak da siyasi olarak feodalizmi silip süpüreceklerdi, ama şimdi, onu siyasi olarak silip süpürmeden iktisade tasfiyesi çok uzun bir zaman sorunudur. (*)

Yukarıda toplumsal mücadeleye işçi sınıfının başat bir ağırlık koymakla durumun epeyce değiştiğini ve fakat Yılmaz'er vb. gibilerinin bunu kapitalizme değişim olarak algıladıklarını belirttik. Aslında burada üretim tarzı bakımından nitelik bir değişiklik olmadığı (görmek isteyen göz için) bellidir. Fakat çağımızın bir özelliği olarak, işçi sınıfı artık bu devrimi de kendi omuzlarına almıştır; işte temel değişim budur. Burjuvazi bu devrimi gerçekleştirmedi ve gerçekleştir-

mesi de imkansız bir olasılıktır. Ve bu süreç uzadıkça işçi sınıfı doğal olarak daha çok işin içine girmekte aynı oranda da bir bölüm burjuva (üst-orta) devrimi terk etmektedir. Diğer yandan üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki uyumsuzluk gün geçtikçe artmakta ve toplumsal gerilimi daha da arttırmaktadır. Yani devrimci ve karşı-devrimci hareketler daha sık ve kesintisiz biçimde birbirini izlemektedir. 1923-1950 yıllarının nispeten sakin özellikle geçmesine rağmen son 20/30 yılın çalkantılı büyük toplumsal çatışmaları bunu gösteriyor. Çünkü her şeye rağmen işçi sınıfı gelişiyor, üretim güçleri kaplumbağa hızı ile de olsa gelişiyor, yığınlar aydınlanıyor. 1960'larda işçi sınıfı birkaç yüzbin iken şimdi birkaç milyondur, sırf göçmen işçiler bile iki milyonun üstündedir, kentlerin nüfusu birkaç katına katlandı, kırsal nüfus % 80'den % 60'a düştü, üniversite gençliği eskiden birkaç onbin iken, şimdi birkaç yüzbindir. Bu ne demektir? Bu demektir ki, artık bu toplumu yarı-feodal düzenin sınırları içinde tutmak imkansız bir noktaya doğru ilerliyor.

Bu yüzden devrim hareketi daha da boyutlanıyor ve düzenin siyasal tasfiyesini kesin olarak gündemine koyuyor. Devrimle karşı-devrim ilişkileri ve niteliği, toplumsal gerilimin niteliğine uygundur. 12 Eylül zorbalığı üst sınırına çıkartarak bunu durduracağına sandı, ama mesela "ülkenin Doğusu"nda büyük bir ulusal yangının başlamasına yolaçmaktan başka bir sonuç elde edemedi. Şimdilik düzenin, çelişkilerinin en yoğun olduğu ve en zayıf noktasında patladı, ama burayla sınırlı kalmayacaktır.Çünkü, bu düzenin zorbalıktan başka toplumsal bir devrim karşısında yapabileceği başka bir şey yoktur. Bazı reformlar bile bu gerilimi ancak kısa bir süre yatıştırabilir, sonuçta gene devrimin bütün yığınları sarması kaçınılmazdır. Çünkü, devrim adeta bir doğa afeti gibi önlenemez biçimde geliyor. Yani doğa olaylarını engellemek nasıl olanaksızsa bu da öyle olanaksızdır.

Yılmaz'er ve benzerleri gerçekten epeyce karmaşık bir yapısal görünüş arzeden yarı-feodal üretim tarzının iç çelişkilerini, temel dinamiklerini, bu dinamiklerin hareket tarzlarını ve ilişkilerini bilimin artıcı ve aydınlatıcı gücüyle analiz edecek yerde, kafaları karışıyor ve kafa karışıklıklarını tam bir aşure çorbası gibi büsbütün karıştırıp alıştırarak, "Marksizm" diye piyasaya sürüyorlar. Hem de Marksizm tek bir tezine dayanmaksızın, onların yerine kendi tarikat şeyhlerinin antikalrını sunarlar... Ama buna rağmen değersiz bir aşure deyip geçmeyeceğiz. Aşurenin ilginç bir mazisi var; İslamiyette acılı bir anıya dayanıyor. Bizdeki düşünce aşuresine yol açan oldukça çarpıcı toplumsal etkenler, acılar var. Mevcut düzenden rahatsız olan ve bir değişiklik isteyen bir dizi sınıf var. Bunların çoğu dağınık küçük üretim kökenine dayanmaktadır, gene bir bölümde kent ara tabakaları olarak atomize biçimde kendi bireyselliği içinde çırpınmaktadır. Geleceğinden emin değil, endişe ve panik içindedir. En pespaye isteklerini ileri sürebilmek için güçbela biraraya gelip örgütlendikleri an ezilip dağıtılmakta,tek-rar çabalamakta... Ve bu böyle yıldırıcı biçimde sürüp gitmektedir. Bunların içinde örgütlenme bakımından en iyi durumda olan küçük-memurların ve öğretmenlerin durumu

(*) Diğer emekçilerle birlikte dolaylı vergiler yoluyla sömürmenin yanısıra köylüler esas olarak devlet tekeli ve tüccar egemenliği sonucu taban fiyatlarına bağımlılığı, gene tarım girdilerinin tekel fiyatlarıyla alımı ve tefecilik yoluyla sömürülmektedir. "Üreticinin kendisi tüccar haline gelmedikçe" bu durum devam eder. Elbette DHD' ve sosyalizm, bu üreticilerin "ateş ve kan içinde" farklılaşma/mülksüzleşme sürecini yaşamasına gerek bırakmaz.

bile gerçekten ilginç ve iç sızlatıcı bir örnektir. Mücadeleye atılanlar, işlerini kaybettiklerinde işçilerden çok daha çarpıcı maddi ve manevi yıkıma uğramakta, bütün umut ve cesaretleri kırılmaktadır. Bu durum bunlarda hem öfke, hem de moral bozukluğu ile karışık bir ruh hali oluşturmaktadır. Bu sınıflar bu yüzden gerçeği olduğu gibi görmekten korkmakta, karışık ruh hali karışık düşünce yapısına dönüşmektedir. Bu sınıflardan gelme teorisyenler, ülke gerçeklerini bilimsel bir tahlile tabi tutmaktan, gerçeğin çarpıcı dehşetiyle karşılaşmaktan ve bu gerçeğin ortaya koyduğu, gücünü olanaklarını ve dolayısıyla ufkunu aşan zorunlu mücadele biçimlerini itiraf etmektен ürkemektedirler. İşçi sınıfına belli bir sempati beslemekle beraber, onun yolunda gitmeyi de göze alamazlar ve bu kararsızlık içinde gerçeğin yerine öznel iradelerini geçirmekle yetinmekte ve kentin yarı-entelktüel dedikodu mekânlarında ve gerçeği sis içinde bırakan bir sürü amatör basın organlarında boş vakit geçirme yolunu seçmektedirler.

Sonra, bu öznel "gerçeklerine" öylesine inanmaktadır ki, başkalarının "kör gözlerine" bağıra çağıra kızarlar.

Hangi "gerçeği" görüyorsunuz sayın yazar?!

Düzen partilerinin, feodal tutucu politikalarının nedenini mi;

Sırasıyla iktidar koltuklarına oturan değişik kliklerinin, köylülerin uyandırılmamış gizli gücünün bilinç ve uyanıklığına dayanan "orta sınıf", "memleketin efendisi köylü vatan-daş" yağıcılığının nedenini mi;

Hemen bütün düzen partilerinin dindarlık gösterileri ve istismarlarının nedenini mi;

Bütçeleri trilyonlarla ifade edilen sayısız gerici örgüt, vakıf vs. yi mi;

Yüzbinlerce gencin imam hatiplerde, kuran kurslarında, tarikat dehlizlerinde uyuşturulmasının toplumsal varlık koşulu ve nedenini mi;

Rantiyeciler sınıfının nefes kesici vurgunları ve siyasi gücünü mü;

Sayıları aileleriyle birlikte milyonları bulan din adamlarını mı;

Ülkenin en büyük 'yatırım'larının yapıldığı ve ülkeyi baştan başa saran dinsel kurum ve yapıları mı; dinsel ideolojinin gücü ve baskısını mı?

Sizin gözleriniz neyi görüyor ki, Sayın YILMAZER?!

27 Mayıs darbecilerine mektup yazarak "proletaryanın programını" (**) uygulamayı teklif eden önderliğiniz (17), YÖN çevresi sizden farklı olarak, mesela, "ordu gençliği"nden F.GÜRCAN, "toprak reformu", "halktan yana bir hükümet" istediği ve bunu bizzat yapmaya kalkıştığı için "ütopyacı", eski şarkının tekrarcısı" oluyor da, siz gerçekçi(!) oluyorsunuz! Çünkü size göre, o şarkı 1920'lerde "bas-bayağı milli", "Anadolu burjuvazisi" tarafından zaten icra edilmiş bulunuyor (!), "devlet sınıfları" (!) vakti geçmiştir.

12 Mart'ta ordu gene darbe yapınca, belki bu kez "proletaryanın programını" uygulamaya ikna ederim sevincikle "ordu kılıcını çekti" diye çığlık attınız, ama kılıç kendinize de inince sesiniz kesildi.

Bir yandan 1960'larda Türkiye'de işçi sınıfının "varlığı-yokluğu" nun tartışıldığını söylerken ve "milli demokratik devrim akımı" güçlenmişken, kendi marjinal grup çevresi

"narodnizm" safsatısıyla avunarak yarı-fedol yapıyı 1919'lara kaydırıyor, 1920 ve özellikle 1930'lardan sonrası dolaylı olarak kapitalizm dönemi sayıyor. "Yaban burjuvaları" ve "antika sermaye" feodalizmin işini bitirdiği için, MDD programını savunmayı "kapitalizme vurmayı göze almayan", "gerici" ve "sosyalizm düşmanı" olarak görüyor. Bunlar, sözde ülkenin işgal altında olduğunu varsaydıkları için "kuvay-i milliye"cilik ve "tam bağımsızlık", Vietnam devriminin etkisiyle "hortlamış", dolayısıyla "Türkiye'de kapitalizmin gelişmesini olduğundan geri değerlendirmiş, yarı-feodal" gördüğü Türkiye'de feodalizmle sömürge olgusunu abartmış"mış. Bu, "1930'dan sonra Kemalizmi dağdan kaydırıp 1919'lara kadar düşürmek(miş)" -ne büyük haksızlık! Bu yüzdeh "narodnik", "köylü devrimcileri", "SB'nin 1956'dan sonra revizyonistleştiğini ve egemenliğin 'Sovyet burjuvazisine' "geçtiğini" söyleyerek, Çekoslovakya'nın işgali ile birlikte de "sosyalizm düşmanlığını açık açık ilan etmiş"miş.

Bu "köylü devrimcileri"ne karşı bir de "işçiler" varmış; bunlar da "kapitalizmi abartmış" ve "işçi sınıfının önündeki demokratik görevleri görmemezlikten gelmiş."

Böylece "işçiciler"e ve "köylü devrimcileri"ne karşı, bu "moment" içinde olan "kopuşmalar"da, "henüz finans-kapitalin geniş Türkiye kırlarındaki bağları, onun yedek gücü tefeci-bezirgan sermaye ve bu sermayenin ağında inleyen milyonlarca topraksız, az topraklı küçük köylülük", tek onun "bilincinde soyutluktan kurtulmuş"tur. Parti ve işçi sınıfı öncülüğünü reddeden bütün MDD "narodnik"lerine, "MDD Zortlaması"na, "antika tefeci-bezirgan sermaye ile uluslararası tekelliliğin sentezleşmesi ve devletçilik fideliğinde semirmesiyle, finans kapital gelişmiş, dolayısıyla hiç bir temelde reform gerçekleştirmediği" için, "sosyalist devrim bahanesiyle demokratik devrim görevlerinden yan çizen", "parlamento bülbülü", "işçiler"e karşı "susuşa getirilmiş" Dr. H.Kıvılcımlı'nın görüşleri en doğru imiş. O, ne feodalizmin, ne sömürge olgusunu ve ne de kapitalizmi abartmış; sınıfın öncülüğünü ve öncüsünü de inkar etmemiş; ancak "sınıf bencilliği içinde(de) davranmamış"; "ulusal kurtuluştan, sosyal kurtuluşa sıçramayan kemalist"de olmamış; askeri darbelerle, proletarya programını 'açık mektup'larla önermiş, ama onlar "ütopik" davranmış, yanlış yapmış; ne "işçici" olmuş, ne "parlamento bülbülü" ne de "köylü devrimcisi"; "sosyalizm düşmanlığına" karşı, "kentlerdeki güçlü hesaplaşmalar"da SB'ni savunmuş; büyük devrimci işler yapmış, "işsizliğe ve pahalılığa karşı" mücadele etmiş...

Ve bütün bunlardan sonra, Dr.H.Kıvılcımlı'nın himmetiyle "Çağdaş Yol"cularımız, "artık proletarya devrimi öncülerinin dünyayı değiştirme azmi ve enerjisi ile tarihin adaleti yerine getirilecek"tir"... diyorlar.

Haydi oradan entellik budalası, tarikat çömezi, küçük burjuva antikası sen del...

KAYNAKÇA:

1- K. Marks, Kapital Cilt: 3; sf. 856	10- K.Marks, Kapital, 3; sf. 630
2- Y.Demokrasi dergisi/26. sayı agy.	11- K.Marks, Kapital, 3; sf. 632
3- Anti Dühring: Engels, sf. 250	12- K.Marks, Kapital, 3; sf. 633
4- K.Marks, Kapital Cilt: 1, sf. 733-734	13- K.Marks, Kapital, 3; sf. 521
5- K.Marks, Kapital, 3; sf. 620-626	14- K.Marks, Ekonomi Politüğin Eleştirisine Katkı, sf.26
6- K.Marks, Kapital, 3; sf. 628-630	15- K.Marks, Kapital, 3; sf. 825
7- K.Marks, Kapital, 3; sf. 645	16- K.Marks, Kapital, 3; sf. 227
8- K.Marks, Kapital, 3; sf. 631	17- Ç.Yol, sayı: 9
9- K.Marks, Kapital, 3; sf. 630	

* Gerçekten köylere yapılan en büyük yatırımlardan biri cami yapmadır.

* Çağdaş Yol dergisinin 9. sayısında, aynen böyle.

Kendi Kaderini Tayin Hakkı İllede Ayrılmak Değildir

Ön Açıklama:

1988 Şubat- 8. sayımızda TKP/ML dava tutuklularının 1984 yılında yaptıkları savunmanın ulusal sorunla ilgili bölümünü "Ulusal Sorun I" adıyla yayınlamaya başlamış ancak dava açıldığı için devam edememiştik. Şimdi, "Ulusal Sorun I" beraat etmiştir. Bu sayımızda yazının tümünü veriyoruz.

1984 yılında TKP/ML sanıkları Hasan Hayri Aslan, Müslüm Elma, Cafer Cangöz ve İbrahim Ekinci tarafından mahkemeye sunulan Diyarbakır Savunması'nın Kürt ulusal sorununa ilişkin kısmını, tarihselliğini dikkate alarak, proleter devrimci hareketin soruna yaklaşımında, tartışmasında yardımcı bir kaynak olması dolayısıyla yayınlıyoruz. Savunma; kitapsızlık, dayak, sıkı arama ve tecrit ortamında yazıldığından, eksiklik ve hataların olabileceği gözönüne alınarak değerlendirilmesi doğru olur.

Önümüzdeki dönemde Ulusal Sorunla ilgili yazıları dergimizde yine bulacaksınız.

Bugün "Misaki Milli" sınırları içerisinde, bir Türk ulusundan başka milli azınlıklarının bulunduğunu hemen herkes kabul eder. Ancak iş, bir Kürt ulusuna var olduğuna gelip dayandığında bakarsınız, ortalıkta pek kimse kalmamış. Öyle ki,

asırlara dayanan bir Türkleştirme politikası ile, Kürtlerden bile bir kısım emekçiler, gerici propagandanın etkisinde kalarak, kendilerinin "Türk" olduğunu söyleyebilmektedir.

Bugün Türk hakim sınıfları, "Misaki

Milli" içinde yaşayan daha doğrusu "Misaki Milli" içinde yaşamak zorunda bırakılmış ayrı bir ulusun, Kürt ulusunun varlığını her bakımdan inkar edebilmek için, çok yoğun bir çaba içindedirler. Hakim sınıflar, bir takım tarihi olaylar sebebi ile bazı azınlıkların varlıklarını formül olarak tanımakta, ancak bu tanıma sadece milli azınlığın, (mesela) "Ermeni" veya "Rum" olduğunu teslim (...) etmekten öteye bir anlam içermemektedir.

Türk hakim sınıflarının bazı milli azınlıkları "tanıması" kuru bir tanıma olmaktan başka bir şey ifade etmediği gibi onlar genede her fırsatta Türkiye'de yaşayan herkesin Türk olduğunu iddia etmekten geri durmazlar. Propaganda alanında ki iddialardan başka; 334 sayılı anayasanın 4. maddesi "Türk devletine vatandeşlik bağı ile bağlı herkes Türktür" denilmektedir.

Hakim sınıflar, bununla da kalmamışlar, son yıllarda Kürdistan'da ulusal bilincin hızla gelişmesine paralel olarak ırkçı-şöven politikalar geliştirmeye ve Kürt ulusunun tarihinin çarpıtılmasına özel özen göstermişlerdir. İddialarına göre "Kürt ulusu diye ayrı bir ulus yoktur", "Kürtler orta Asya'da göçmüş Türani bir kavimdir", "Dağlı Türklerdir", "Kürt dili diye bir dil yoktur", "Kürt dili kabul edilen dilde 3080 Türkçe, 2000 Arapça, 1300'ü yeni Farsça, 1240'ı eski Farsça, 370 Pehlavi, 220'si Ermeni, 100 Keldanni ve ancak 30 kelimelik Kürtçe kelime vardır."

"Kürtler orta Asya'da iken GÜR adını taşıyanlardı, sonra "T" harfide gelince GURT oldu ve değişerek KÜRT oldu..." vs.

Böyle bir durumda, bir ulusun inkar edilmesinin temelini o ulusun tarihinin inkar veya çarpıtılması olduğu görülmektedir. O halde, Kürt ulusunun varlığını kanıtlamak her şeyden önce ulusu ulus yapan etmenlerden birisi olan tarihini ortaya koymakla mümkün olabilir.

Kürdistan yüzölçümü bakımından geniş bir ülkedir. Tarihte sürekli istilalara maruz kalmış, çeşitli devletler Kürdistan'da yüzyıllar süren istilalar gerçekleştirmişlerdir.

Bizde, böyle bir ulusun varlığını kanıtlamak için tarihini saptamaktan başlayalım. Buna geçmeden önce bir hususa değinelim. Partimizin programında, son yüzyılı kapsayan bir tarih mevcuttur. Kürdistan'ın genel tarihine ilişkin burada konuşacağımız düşünceler bizim araştırmalarımızdır.

"Kürtler Arı ırkıdır. Hindu Avrupai bir dil konuşurlar" Kuzey Batılı Avrupa'dan gelerek, bugünkü Van ve Urmiye (M.Ö. 2000 yıllarında) Zağros ve Cudi dağları eteklerinde konaklanmışlardır.

Yerleşim bölgesinin özelliği itibarıyla bir kısım yazarlar "Hindu Avrupai ve İrani" olduklarını ileri sürmüşse de, kesinlik olarak ortaya çıkan, "Hindu Avrupai ve Arı ırkıdır" olduklarıdır.

Kürtler, Cudi ve Zağros dağları eteklerinde konaklamaya başladıktan sonra, burada tarım ve hayvancılık yaparak hayatlarını sürdürmüş, çoğalmışlar ve kurdük (veya konduk) adıyla anılmışlardır. Bu halk topluluğu köleci durumunu bu topraklar üzerinde yaşamıştır. Köleci Asur ve Akad devletleri bu toprakları istila ettikten sonra, Kürt halk topluluğu Asur ve Akad'ların köle deposu olmuşlardır.

"Kürtlerin kurduğu ilk köleci devlet MEd adıyla bildiğimiz ve köleci Asur ve Akad'ı hükümlerine son vererek, M.Ö. 600 yıllarında kurulmuştur. Med devleti, kısa zamanda imparatorluğa dönüşmüş, ancak imparatorluk ömründe kısa sürmüştür. Med devleti ve imparatorluğu kurulduktan yaklaşık elli yıl sonra, Pers'lerin saldırıları ile yıkılmıştır. Kürtler bu tarihten sonra yeni bir devlet kurmamışlar, da-

ğmık köleci beylikler halinde yaşamışlardır. Fakat gerek köleci Pers devletine karşı genel mücadele ve gerekse, köleci beyliklerde kölelerin köle sahiplerine karşı mücadelesi hiç durmamıştır. Demirci KAWA'nın, köleci Dehak'a isyan ederek onu öldürmesi, adeta, zulme, köleciliğe isyanın sembolü olarak bütün kölelere mal olmuş, Kawa'nın Dehak'ı öldürdüğü gün, bayram günü olarak kabul edilmiştir? Newroz gününün, asırlara rağmen hala ya-

şıyor olması, köleci dönemindeki mücadelenin köklülüğü hakkında da bir fikir vermektedir.

Kürtler M.Ö. Zerdüşti dinini kabul etmişlerdir. Ancak bundan bir süre sonra, Kudüste doğup, çevreye hızla yayılan Hıristiyanlıkla yüzyüze gelmişler, çok az bir kesimi Zerdüşti terk ederek Hıristiyan olmuşlardır. Ancak Kürt halk topluluğu dini bakımdan en büyük depremi, İslamiyetten sonra yaşamıştır.

İslamiyetin doğuşu ile birlikte, Arap yayılmacılığı gelip Fars'a Kürdistan'a dayanmış, 7. yy'da Kürdistan ve Fars, Arapların istilasına uğramıştır.(646) Ancak, Kürdistan'da direniş sürmüştür ve diğer halk topluluklarından Arap istilasına karşı koyması ile genişleyerek (656-661) beş yıl sürmüştür. Hz. Ali'nin halifeliliği dönemindeki bu istila hareketi direnişe nazaran yerleştirilmiştir. Bu tarihlerde Arapların istilaları ile, tüm ortadoğu'ya yayılan İslamiyet, Kürt halk topluluğuna da zorla kabul ettirilmiştir. Bu sırada çok az bir kesimi, eski dinleri olan Zerdüşti'ü terk etmişler. (Bunlar günümüzde "yezidi" adıyla anılanlardır.)

İslamiyetten sonra (M.S. 7. yy'da) Kürdistan'da feodal toplum yaşanmaya başlanmıştır. Kürt halk topluluğu bu dönemde de beylikler halinde yaşamış. Arap kültüründen fazlaca etkilenmelerine karşılık, ekonomik olarak sömürgeleştirilememiş, ancak Araplar, askeri güçlerine dayanarak Kürdistan'ı siyasal bakımdan ilhak etmiştir.

Bu dönemde Arap istilası, Kürdistan'ın bütün köşe bucağına ulaşmış ise de,

istiladan, yaklaşık 300 yıl sonra Diyarbakır çevresi, Van gölünün kuzeydoğu taraflarına kadar olan bölgede, Mervani beyliğinin devletleştiğini, Urfa ve Suriye'nin bir kısmında da ele geçirilerek genişlediğini görüyoruz. Bu tarihten sonra, Kürdistan'da, bir bölümünde feodal Arap sömürgeciliği diğer bir bölümünde ise Mervani devleti hüküm sürmüştür. (990-1096)

Gerek Mervani devleti, gerekse bölgedeki feodal Arap sömürgeciliği Türklerin doğudan gelerek, Kürdistan'ı istila etmesiyle son bulmuştur. (1071) Ancak şu hususu belirtmek gerekir ki, kuzey batı Kürdistan'da Selçuklu egemenliği hüküm sürerken, Kürdistan'ın bir bölümünde de (Güney-doğu) Eyyubbi devleti vardır. Kürtlerin bu devletin yapısı içinde, önemli görevlere getirildiğini biliyoruz. Tarihte, Filistin ve Kudüs'ü fetheden komutan olarak bilinen komutan Selahattin Eyyubi, bunlardan bir tanesidir. Selçuklu devleti yıkıldıktan sonra Kürt halk topluluğu beylikler halinde yaşamıştır. Ta ki, Çaldıran'a kadar.

Bu noktada şunu belirtmemiz gerekir. Kürdistan yüzölçümü bakımından geniş bir ülkedir. Tarihte sürekli istilalara maruz kalmış, çeşitli devletler Kürdistan'da yüzyıllar süren istilalar gerçekleştirmişlerdir. Öyle dönemler olmuştur ki, bir bölgede bir devlet başka bir bölgede bir başka devlet, istilalarını sürdürmüşler. Hatta bazı dönemlerde, bir çok devletin istilasını altındayken, bağımsız beyliklerde olabilmiştir. (Mesela Mervani devleti böyle bir beyliğin devletleşmesidir.) Bu bakımdan Kürdistan'ın tarihi çok ayrıntılı bir araştırmayı gerektirmektedir. Günümüzde sınıf mücadelesi açısından bu eksik ile bir engel teşkil etmesede, tarihi inkar ve reddedilen bir ulusun tarihini açığa çıkarmak, bazı yanlışları aydınlatmak önem kazanmaktadır. Bu köklü görevi partimizin yerine getireceğine, önceden başlatmış olduğu çabalarını aydınlatıcı bir sonuca ulaşacağına inanıyoruz.

Osmanlı imparatorluğu kurulduktan sonra genel olarak dört bir yanda istilalara başlanmış Kürdistan'da, bundan çok geçmeden nasibini almıştır. Kürdistan'ı istila etmeyi kafasını koyan Osmanlı Sultanı, İran seferine, Kürdistan'ı istila ederek başlamıştır.

Çaldıran savaşında (1514) görünen sebep, İran ve Osmanlı devletlerinin hilafı ise de gerçek sebep her iki devlette Kürdistan'ı istila etmesidir. Onbinlerce kayı-

ba rağmen Osmanlılar, ne de İran devleti, kesin siyasi bir sonuç alamamıştır. Ancak savaş sonrasında, tarihe "hain" namıyla geçen İdris-i Bitlis adındaki Kürt beyi, Sultan Selim'e uşaklığı kabul ederek, onunla bir anlaşma yapmıştır. 5 maddeden ibaret bu anlaşma Osmanlı kanunnamesine yerleştirilmiştir. Bu anlaşmaya göre: "Artık Kürtler kendi iç işlerinde serbest kendi beylerine bağlı olarak yönetilecek, dışta ise Osmanlı devletine bağlı olacaktır. Bundan sonra yönetim babadan oğula geçecek ve emirlik şeklinde olacak, savaşlarda gerek Osmanlılar ve gerekse Kürtler birbirlerine yardımcı olacaklardır. Kısacası (1514'ten sonra) Kürdistan özerk beylikler şeklinde yönetilmeye başlandı..." (M.Emin Zeki. Kürtler)

Bu söz konusu anlaşmanın Sultan Selimden sonra oğlu "Sultan Süleyman tarafından kanunnameden çıkarılmıştır" her ne kadar anlaşma, kanunnameden çıkarılmış isede özerk beylikler (1638) Kasr-i Şirin anlaşmasından sonrada sürerek, 20. yy'ın başlarına kadar gelmiştir.

Kürdistan'ın Yavuz'dan beri kazandığı statü, esasta bir değişikliğe uğramadan, 1639'a kadar süregelmiş. Ancak, İran'ın Kasr-i Şirin kentinde yapılan bir anlaşma ile, İran ve Osmanlı devletleri Kürdistan'ı paylaşmışlardır. Kürdistan'ın ilk ve en önemli bölüşümü bu olmuştur. Özerk beylikler bölünmeye rağmen varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bazı tarihi kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre "Osmanlılar 1689 Viyana bozgununa kadar Kürtlerin iç işlerine girememiş ve karışmamıştır." (Bazı nikitin Kürtlerin Kökeni) Merkiri, Merkavur, Revanduz, Botan-Bediknan ve Loristan bu özerk beyliklerden bir kaç tanesidir.

Fakat beyliklerin özerkliğine rağmen bağımsızlık mücadelesi, halk hareketleri, hiç durmadı. 1638 sonrası bu mücadelelerden bir kaç tanesini kısaca belirtelim.

(1797) Şeyh İsmail Baba'nın ölmesi ile beyliğin başına geçen oğlu, beyliği 1825 yıllarına kadar devam ettirmiş, bu yıllarda hem Osmanlı devletine hemde İran devletine karşı mücadele etmiş. Bu mücadelede önemli başarılar kazanmış, beyliği bir nispette genişletmeyi de başarmıştır. Bu mücadele yıllarca devam ettikten sonra, Osmanlılarca şanlarına laik bir şekilde bastırılmıştır.

1835'lerde Bedirhan bey önderliğinde gelişen mücadele de 3-4 yıl devam etmiştir. Bedirhan beyin önderliğindeki bu

hareket, sadece beyliği korumayı değil, aynı zamanda Kürdistan'ın kurtarılmasını amaçlıyordu. Sonradan bu hareketinde kanlı bir şekilde bastırıldığını biliyoruz.

1865'lerde gelişen Şeyh Ubeydullah önderliğindeki hareket Kürdistan tarihinde önemli bir yere sahip hareketlerden bir tanesidir. Şeyh Ubeydullah, temelde, bütün Kürdistan'ın kurtarılmasını amaçladığı halde, diğerlerinden farklı bir politika gütmüştür. Şöyle ki, Şeyh Ubeydullah önce İran yönetimine karşı savaşmayı esas alarak, Osmanlılarla geçici uzlaşma, bilahare, sonradan da Osmanlılarla savaşma yolunu tutmuştur. Şeyh Ubeydullah, feo-

Mısır, Arnavutluk vb.) vali atadıkları olmuştur. Bu valiler, bölgelerinde vergi toplamışlar bu vergilerin bir kısmını devlete göndermişler, bir kısmı ile ordu beslemişler ve valilik giderlerine harcamışlardır. Ancak Osmanlı devleti, Kürt beyliklerinin özerk yapılarını esas olarak kuramamış, ancak beyliklerden bağımlılık vergisi almıştır. Vergiler bilindiği üzere halktan toplama şeklinde değil, toptan bey'den alınması şeklinde olurdu.

Özellikle halifelüğün Osmanlılara geçmesinden sonra Osmanlılar Kürtleri dini temelde de etkilemek yoluna gitmişler ve bütün müslümanların dini reisi olan

Ekonomik olarak ilhak edilmeyen bir ülke, kültürel olarak da ilhak edilemez.

dal sömürgeci Osmanlı imparatorluğu ile İran'a karşı ikisiyle birden savaşmanın güçlüğünü hesaplamış, böyle bir yol izlemeye kendisini mecbur hissetmiş olacaktı... Ancak hesabı tutmadı. Her iki istilacı devlet, bu politikayı sezinlediler. Bu ortak mirası elde tutmak için birlikte saldırarak hareketi ezdiler. 3-4 yıllık mazisine rağmen, hayli mesafe katedildiği halde bir yere varılamadı.

Daha öncede çeşitli kereler belirttiğimiz gibi, bunlardan başka, daha bir çok bağımsızlıkçı hareket gelişmiş, ancak;

a- Kürt halk topluluğunun, birbirine düşman beylikler halinde oluşu ve bir türlü halk topluluğunun beyliğini sağlayamaması,

b- Sömürgeci devletlerin, halk topluluğunu bölmek için sürekli çaba sarf ederek, her dönemde belli bir kesimi uşaklaştırmayı başarmış olması,

c- Önderlik eden g üçlerin yanlış politikası ve,

d- Kürdistan'ın kurtarılması önünde bir değil, her zaman bir çok devletin bulunması ve bu devletlerin birlikte veya ayrı ayrı önderliklerin farklı amaçla Kürt halkına yaptıkları saldırılar sonucu mücadele başarıya ulaşamamıştır.

Osmanlı imparatorluğu işgal ettiği topraklara, ülkelerde yönetimi "bey ve hakimlerine bırakarak, oradaki (yerli hükümet ve beyler) yöneticiler vasıtasıyla vergi almakla yetinirlerdi." Tarihe yasaları böyle geçer. Ancak bazı yerlerde (mesle-

gelenek halifeye geleneksel bağlılığı hep, siyasi bağımlılık aracı olarak kullanmışlardır. Osmanlı Sultanları Kürtleri özellikle bu temelde etkileyerek Müslüman olmayan devletlere karşı savaşlarda kullanılmak istemiştir. Ancak Kürt beylikleri genellikle bağımsız hareket ederek ordular ile savaflara iştirak etmemişlerdir. Tarihi kaynaklarda "Kürtlerin onbinlerce başı bozuk orduları" olduğu belirtilmektedir.

1800'lerden sonra, Kürdistan da olsun, Osmanlılarda olsun, feodal toplum düzeninde, ekonomideki denetim 1835-40'lardan sonra İngiliz ve Fransız kapitalistlerinin eline geçmiştir. Ta 20. yy'ın başlarına kadar; Osmanlı devleti ekonomisinde denetimi ve pazarı elinde bulunduran, Rum ve Ermeni burjuvazisiydi. "Osmanlılar (Türkler) devlet içerisinde sadece dini olarak üstünlüklerini sürdürüp, silah kullanma, askerlik yapıyorlardı. Ekonomik olarak çökmüş durumdaydılar." Öyle ki, bu dönemde, yabancı kapitalistler boğazına kadar borca batırıldıkları Osmanlı devleti, borçları ödeyemeyince, "sanki devlet içinde devlet" olan "Umumi Borçlar" teşkilatını (Duyun-u Umumiye) kurdular. Bu teşkilat, devletin vergilerine el koyarak, alacakları tahsil etmeye çalışıyordu. (1881)

Kapitalizm Kürdistan'da 19.yy'ın başlarında doğup gelişmeye başladı. Zaten kapitalizmin doğuşu ile birlikte ulusal bilinçte gelişmeye başladı. Bedirhan bey,

Ubeydullah, Simko vs. hareketler, işte bu ulusal uyanışın ürünleridir. Osmanlılar, hem bu ulusal hareketleri şiddetle bastırmış, hem de bu dönemde Sultan Abdülhamid zamanında, Ermeni ulusal hareketini bastırmak için Kürtleri harekete geçirmiştir. Tarihte "Hamidiye Alayları" olarak anılan askeri teşekkül bu sebeple, sadece Kürtlerden teşekkül etmiş ve komutan (Paşa) olarakta gene aşiret reisleri ve beyler atanmıştır.

Osmanlı imparatorluğunun Kürdistan'daki hakimiyeti hep askeri gücüne dayalı olmuş, siyasi olarak ilhak edilmekle birlikte ekonomik ve kültürel olarak Kürdistan'ı ilhak edememiştir. İmparatorluk-taki üretim güçlerinin seviyesi Kürdistan'ınki üretici güçleri tahrip ederek, ekonomik olarak ilhakı gerçekleştirebilecek seviyede değildi. Kültürel ilhakında bu koşulda gerçekleşmesi düşünülemezdi. Çünkü her şeyden önce üstün bir kültür, üstün bir ekonominin ürünü olabilir. Ekonomik olarak ilhak edilmeyen bir ülke, kültürel olarak da ilhak edilemez. Kürt milletinin, asırlara rağmen, dili-

işgal edildi. (1916-1920) Ancak, Osmanlı imparatorluğunun yenilgisinden sonra, İngiliz ve Fransız emperyalistleri dolduruncaya kadar bu arada "Mezopotamya'da iktidar boşluğu" vardı. (Bilindiği gibi Mezopotamya, Dicle ve Fırat nehri arasında kalan topraklardır ki, burası Kürtlerin anavatanıdır.)

I. Emperyalist savaşta, kuzeyden Kürdistan'a giren Çarlığın orduları, Ekim devriminin zaferinde sonra doğal olarak çekildiler. I. emperyalist savaş fiili olarak bittiğinde, Mondros Mütarekesi imzalandı. Emperyalistler istedikleri vakit Kürdistan'ın istedikleri bölgesine "asker çıkarabilecekler"di. Zaten emperyalist (İngiliz ve Fransızlar) 1917'de yaptıkları bir anlaşma ile Kürdistan dahil olmak üzere, bütün Ortadoğuyu bölüşmüşlerdi. Mondros Mütarekesi yapıldıktan sonra da Kürdistan'ın büyük bir kısmını da işgal sürdürdü. Bu bölgelerde, esas olarak halkın kendi imkanları ile geliştirdiği mücadele, emperyalistleri yer yer kovarken, Kemalistler, bu gelişen mücadelenin önderliğini ele geçirerek emperyalistler kovulduktan

arasında bir Kürdistan kurulacaktır." (madde-62) diye bir karar alındı.

Bilindiği gibi Sevr anlaşması yapıldığı dönemde Türkiye'de bir bakıma ikili iktidar vardı. Birisi İstanbul'da padişah Vahdettin'in başında bulunduğu hükümet diğeri de Ankara'da bulunan Kemalist hükümet idi. Sevr antlaşmasına otoritesini kaybetmiş olan İstanbul Hükümeti katılmıyordu. İstanbul hükümetinin taahhüdüne rağmen, Ankara'da Kemalistler bir Kürdistan devletinin her ne şekilde olursa olsun kurulmasına karşıydılar. Kürdistan'da (bu sırada özellikle Koçgiri'de) gelişen ulusal karakterli hareketlere rağmen Ankara hükümeti insiyatifini kurmuştu. Dolayısıyla emperyalistler, Türkiye üzerinde olduğu gibi Kürdistan üzerine pazarlıklarını da Ankara hükümeti ile yapmak durumunda kaldılar.

Ankara hükümeti, zaten bizzat savaş içerisinde, İngiliz ve Fransız emperyalistleri ile yaptıkları antlaşmalarda (mesela Ankara antlaşmasında) Kürdistan'ın bir bölümünü de kendi elleriyle bir egemenlik sürdürmek konusunda anlaşmışlardı. Kısacası Lozan Konferansına gelindiğinde, Ankara hükümeti ile emperyalistler arasındaki ilişkinin karakteri şekillenmişti. Bu sebeple emperyalistlerin bağımsız bir Kürt devletinde idarelerinin bir anlam yoktu. Bir kaç milliyet üzerinde bir uşak devlet vasıtasıyla egemenlik kurmak, pekte kârlı bir işti.

Lozan'da bir araya gelindiğinde, önceden, yeni Türk devletinin kuruluşu ilan edilmiş, Kürdistan'ın büyük bir bölümü, yeni Türk devleti sınırları içinde kalmıştı. Lozan'a Türk devleti adına katılan heyetin başkanı İsmet Paşa, ilk elden Lozan'a "Türk ve Kürt halklarının temsilcisi olarak geldik" diyordu. Lozan'da yeni Türk devletinin, (daha savaş içerisinde başlayan, Lozan öncesine kadar yapılan antlaşmalarla tespit edilen) statüsü, uluslararası kayıtlara bağlanıyor ve kesinlik kazanıyordu. Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağaları emperyalistlere güvence vererek, "Misaki Milli" içinde kalan topraklar üzerinde yaşayan diğer milliyetlerin idaresinde "ortak çıkarlar" dolayısıyla kendilerine verilmesini, talep ediyordu. Durum böyle olunca, emperyalistler, Kürdistan'ı taksim edecek şekilde ikiye bölünmüşlüğü, dörde çıkardı. Emperyalistler Türkiye'nin bugünkü sınırları ("Misak Milli") içerisinde kalan; Kürt ulusunun ana bölümünün ayrıca, milli azınlık duru-

Emperyalistlerin uykuları Musul ve Kerkük petrolü ile birlikte, Kürdistan'ı diğer zenginlikleri için kaçırıyordu.

ni, geleneklerini, göreneklerini, kendilerine has adetlerini, hayat tarzını sürdürerek bu güne gelmiş olmaları tesadüf değildir. Sultan Selim'in Ağrı yöresine yerleştirdiği Türk aşiretleri, aynı şekilde Urfa yöresine yerleştirilen Karakeçi aşiretleri Kürtleşip gitmiş, erimekten kurtulamamıştır.

Emperyalizm çağına kadar, Kürdistan'da bir çok ulusal karakterli hareket gelişmesine rağmen, daha önceden belirttiğimiz gibi, Kürt ulusal sorunu, bir çözüme ulaşamamış bir Kürt devleti kurulamamıştır.

Emperyalizm çağına gelince:

Bilindiği gibi, 1900'lü yıllarda, Osmanlı imparatorluğunda Alman emperyalistleri ekonomik ve siyasi nüfusunu artırarak, hakim emperyalist güç durumuna gelmişti. Bu (diğer sebeplerle birlikte) imparatorluğun I. emperyalist savaşa, Alman emperyalistlerinin safında katılmasının temel sebebi oldu. Ancak I. emperyalist savaşta, Alman bloku yenilince, Osmanlı devletinin bir kısım toprakları ve Kürdistan, İngiliz ve Fransız emperyalistlerine

sonra, Kürdistan'daki hakimiyeti ele geçirme yoluna gittiler.

Nihayet, emperyalist savaşın sonucu olarak, galip emperyalistler, mağlup bloka, yenilgi belgesini imzalatmak için SEVR'e geldiler. (10 Ağustos 1920)

Emperyalistlerin uykuları Musul ve Kerkük petrolü ile birlikte, Kürdistan'ın diğer zenginlikleri için kaçırıyordu. Onlar Kürdistan'da sözde bağımsız, gerçekte ise doğrudan kendilerine bağımlı, yarı-sömürge bir devletin kurulmasını menfaatlerinin icabı sayıyorlardı. Türk hakim sınıfları ise, Kürdistan da bir devlet kurulmasının şartları olmadığını ve bölgedeki menfaatlerini (Kürdistan'ın kendi devletlerine bağlı olarak bırakılması halinde) koruyabileceklerini taahhüt ediyorlar. Kürdistan'ı kaçırmak istemiyorlardı. Sonuçta, bir komisyon kurularak Kürdistan'a gönderilmesi ve burada yaşayan bir topluluğun bir devlet kurabilme yeteneğine sahip olup olmadığının tespit edilmesi kararlaştırıldı. Ayrıca eğer şartlar yeterli olursa: "Fıratın doğusunda Ermenistan, Irak ve Suriye

mundaki Ermenilerin, Rumların, Çerkezlerin, Arapların, Gürcülerin (vb.'nin) idaresini tek bir devlet eliyle yürütmeyi menfaatlerine uygun bulurlar. (İngilizlerin Hindistan'da yaptığı gibi) Sözde siyasal bağımsızlığı kullanma yetkisini en elverişli durumda olan bir milliyete vererek, bu hakim milliyetin hakim sınıfları vasıtasıyla diğer milliyetler üzerindeki menfaatlerini ekonomik bir şekilde garanti altına aldılar. "Misaki Milli" içinde (bir takım etmenlerle birlikte) en elverişli durumda olan Türk milliyeti idi. Emperyalistler devlet kurma hakkını ona tanıdılar.

Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi Lozan'dan önce olduğu gibi, Lozan sırasında ve Lozan'dan sonra da devam etti. Bir ulus ölüyor ölüyor diriliyor... Emperyalistler, onun kaderini, kadeh tokuşturarak tayin ediyorlardı. Şimdi, her önlerine gelene "bölücü" diyenler, belki de tarihin en büyük suçunu işleyerek Kürdistan'ı tam dört parçaya bölmüşlerdir. Böylece kan emiciler Kürt milletinin canına geçirdikleri dişlerini çıkaramamışlar asırlarca onun kanını eme durmuşlardır.

Lozan'da Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağalarının, (emperyalistlerin teveccühü olan) eğemenliği ne şekilde kullanacağıda kayıtlara bağlanmıştır. Buna göre:

"Türk hükümeti, bütün Türkiyellere (abç) doğum, milliyet, dil, ırk ve din farkı gözetmeksizin haklarını ve hürriyetlerini korumayı taahhüt eder. Her Türk vatanı; gerek hususi ticari münasebetlerden, gerekse de din, basın veya her çeşit yayınlardan ve gerek umumi toplantılarda herhangi bir dili, hür olarak kullanmasını kısıtlayacak hiç bir kanun çıkarılmayacaktır."

İnsan, gerçeği bilmeseyse bir an, emperyalistlerin ve Türk hakim sınıflarının nasıl olupta böyle bir karar aldıklarına akıl erdiremez. Bugüne bakın... Bu anlaşma denen paçavradan ortada eser var mıdır?

Hani "herhangi bir dilin hür olarak kullanılmasını kısıtlayacak hiç bir kanun çıkarılmayacak"tı? Hani "basın veya her çeşit yayınlardan" hür olarak faydalanılabaktı?

Hani ırkçılık yapılmayacaktı?

Hani milliyet, dil ve din farkı gözetilmeyecekti?

Biz, Türk hakim sınıflarının ve emperyalistlerin ikiyüzlülüklerini biliyoruz. Burada da "Nerede", "hani" derken "aman, yaman haklarımızı niye vermiyoruz"

sunuz" diye bir düşüncede de değiliz, sadece ikiyüzlülük anlaşılın istiyoruz!...

Lozan'dan sonra, Kürdistan'ın kurtuluşu böylece, daha geniş ve köklü bir sorun haline gelmiştir. Emperyalist sistem ve Ortadoğu'daki dört devleti elinde bulunduran uşaklarını karşısına almak zorunda kalarak, cephesi genişlemiştir. Bu durumda, Lozan'dan sonra bütün parçalarda mücadeleye yeniden gelişmiş, Kürdistan'ın Türkiye sınırlarına dahil edilen bölümünde, Şeyh Sait hareketi ile başlamıştır. Türk hakim sınıfları (1924'de) Takrir-i Sükün (sıkıyönetim) ilan ederek, bastırmaya çalıştıkları Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, Şeyh Sait hareketi ile (1925) yeni bir boyut kazanmıştır. Kısa zamanda gelişen hareket karşısında Türk hakim sınıfları hemen harekete geçerek ezmek istemişler (hareketin önderliğinin karakteri; hazırlıksız ve erken başlatılmış olması, ulusal kurtuluşçu dinamiklerin örgütlenmemiş olması nedeniyle de) ezebilmişlerdir. Önderlerini İstiklal Mahkemelerinde alelade bir yargılamayla asmışlar, yeni cinayetler işlemişlerdir.

Türk hakim sınıfları bu tamamen

isimli, Kürtçe hitap eden bir yayın çıkarmış, Sivaslı bir aydın yapmıştır.

Türk hakim sınıfları asırlarca süren egemenlikleri sırasında sık sık deneyerek ulaştıkları "bölme, birbirine düşürme" politikasını uygulamış, bir kısım aşiret reislerini safına almayı başarmıştır. Böylece gücün düşen ayaklanmayı kanlı bir şekilde bastırarak, bir yeni suç işlemiştir. Türk hakim sınıfları Dersim'i tam anlamıyla kana bulamışlardır. Bizzat halk içerisinde bir muhbir ağı örgütleyerek, başkaldıran emekçileri dağların tepesinde, yamacında, kuytu köşelerde, mağaralarda, dereelerde katlettiler. Annesinin karındaki bebeği süngülediler...

Ateş ektiler, milletin ocağına
En büyük yardımcıları hainlerdi...
İhbar ettiler öldürdüler...

Bu hainlerden bir tanesi, hainliğinin ücreti olarak Meclise alınan, Dersim Mebusu, Diyar Ağa, bakın ne diyor: "Hepimiz biriz, hepimiz biliyoruz ve söylüyoruz ki, dinimiz ve diyanetimiz, asımız ve neslimiz birdir. Bizim içimizde ayrılık-gayrılık yoktur. Ne Kürtlük ne de Türklük davası vardır."

Şimdi, her önüne gelene "bölücü" diyenler, tarihin en büyük suçunu işleyerek Kürdistan'ı tam dört parçaya bölmüşlerdir.

haklı mücadeleyi haksız göstermek için "arkasında İngiliz parmağı var", "İngilizlerin kışkırtmasıdır" diyerek karalamışlardır. Solcu geçinen bir takım çevrelerde, bu hususta, Türk hakim sınıfları ile aynı şeyleri söylüyorlar. Kaldı ki, İngilizler kışkırtsa bile bu hareketin haksız olduğunu değil, İngilizlerin bir takım faydalar olduklarını gösterir.

Şeyh Sait hareketinden sonra, ayrıca; Ağrı, Zilan hareketlerinin geliştiğini görüyoruz. 1937-38'de ise kanlı-şanlı Dersim hareketini...

Dersim hareketi, yaklaşık üç yıl sürmüştür. Dersim, (bugünkü Tunceli yöresinde), halk kendi imkanları ile bölgeyi esas olarak kontrol altına almıştır. Hareket ulusal karakterli, bağımsızlıkçı, tamamen hakh bir hareketti. İdeolojik önderliğini; Jeep Ali namıyla bilinen Alişir adındaki, Avrupada tahsil yapmış, bir ara Jeep

İşte, bu ve bunun gibi satılmışların elinden, Kürt milleti çok çekmiştir.

Diğer parçalarda da durum farklı değildi. Mücadele sürüyordu. I. emperyalist savaşın sonra, "İngilizlerin Irak ve Kerük'ü işgal etmesi" ve devam ederek, İran'a girmelerinden sonra, (1946'da) Mahabad'ta kadı Muhammed'in başkanlığında, Mahabad Kürt Cumhuriyeti ilan edilmiştir. Böylece, Kürt milletinin kurduğu üçüncü devlet, tarih sahnesine çıkmış oldu. Ancak İngilizlerin, İran'dan çekilmemesinden sonra, kendisini toparlayan İran devleti, Mahabad Kürt Cumhuriyetine saldırarak bu genç Cumhuriyeti, kanlı bir şekilde yıktı.

İşte bugün varlığı şiddetle reddedilen Kürt ulusunun tarihi genel olarak budur. Tarih içinde, istikrarlı bir topluluk olarak teşekkül etmiş olan Kürt ulusunun da her ulus gibi bir dili vardır: Kürt

dili dört lehçe (.....) Kurmanci, Gorani, Sorani ve Dimali (Zazaki), en yaygın lehçe Kurmanci'dir ve Türkiye Kürdistan'ında da en çok bu lehçe konuşulmaktadır. Kürt dili iddia edildiği gibi Osmanlıca tipli, derme çatma bir dil değil, kendi içinde tutarlı, kurallı bir dildir. Kürt ulusunun dili, asimilasyona uğrayarak, bütün teknolojik olanaklara kapalı tutularak, gelişmesi engellenerek, kısırlaştırılmıştır. Son yıllarda, dil çalışmaları başlamış, bu eksikliğin giderileceği konusunda umutlarda yeşermiştir.

Her ulus gibi, Kürt ulusunun da kendine özgü bir kültürü vardır. Bugün Türk hakim sınıfların, Türk folkloru olarak sundukları folklor, Kürt kültürünün en değerli ürünlerindedir. Müzik alanında da Aram, Şiwan, gibi büyük yetenekler yetişmiştir. Edebiyat ve sanat'ta şüphesiz tarih boyunca zulüm altında yatan bir ulusun olabileceği ölçüde vardır. Kürt milletinin kendine özgü bir hayat tarzı, gelenek ve görenekleri var.

Ayrıca, Kürt milleti iktisaden, yarı-feodal birliktedir. Kapitalizmle birlikte, giderek daha genişleyerek, PAZAR ilişkileri gelişmiş, halk topluluğunun bireyleri bir pazarda bir araya gelmişlerdir. Aynı pazar için üretmişler, aynı pazardan tüketmişlerdir.

Kürt ulusu suni sınırlarına bölünmüş olsada halâ coğrafi olarak Mezopotamya da, yani anavatanında bir toprak birliği içinde yaşamaktadır.

Kürdistan'ın iktisadi yapısı yarı-feodaldır. Kürdistan'da milli kapitalizm, batıda olduğundan daha geç doğmuş ve Osmanlı imparatorluğu ile birlikte Kürdistan da milli kapitalizm de tahrip olmuştur. Emperyalizm döneminde, emperyalizmin de ayakta tutması sayesinde, fedolazim tasfiye edilememiş ve kapitalizm gelişmemiştir. Emperyalistlerin Türkiye sınırları içinde geliştirdikleri komprador kapitalizm, Kürdistan ekonomisinde bir gerçeğidir. Emperyalistler ve Türk hakim sınıfları, Kürdistan'ın petrol, kömür ve diğer zenginliklerini gözlerinin nuru sayıyorlar. Bu sebeple Kürdistan'da komprador kapitalizm gelişmiştir. Kürdistan da feodal üretim ilişkileri dah açık canlıdır. Toprakta ağalık hakimdir. Topraksız köylülerin oranı % 40 civarındadır. Feodal üretim ilişkileri ile kapitalist üretim ilişkileri yan yana varlıklarını sürdürmektedir.

Kürt ulusunun "varlığı" hususundaki görüşlerimiz ve Kürdistan'ın sosyal ve ik-

tisadi yapısı hakkındaki belirlememizi ortaya koyduktan sonra, Ulusal Sorun'da diğer hususlara geçebiliriz. Kürdistan'ın siyasi statüsü konusunu ileride ele alacağız.

Bu konuda genel olarak varlıkları kabul edilen milli azınlıklara kısaca değinelim. Daha önceden belirttiğimiz gibi Türkiye de iki ulustan başka Arap, Ermeni, Rum, Çerkez, Gürcü vb. azınlıklarda vardır. Bunlarda milli zulüm altındadır. Araplar, Kuran dili olması sebebiyle dillerini, nispeten daha rahat konuşabilmektedir. Ancak, hiç bir hak ve özgürlükleri yoktur. Rum ve Ermenilerin, kendi okulları vardır. Ancak bunların sayısı giderek azalmaktadır. Okul dışında Ermenice konuşmak yasaktır. Rum ve Ermenilerin bir iki tane gazeteleri de çıkmaktadır. Ermenilerin ve Rumların, Hıristiyan olmalarından ötürü, Hıristiyan dünyasına gözetlendikleri için bu nispi hakları da çekilip alınmamaktadır. Dini ibadetlerini yapabilmektedirler.

Kürdistan'ın iktisadi yapısı yarı-feodaldır. Toprakta ağalık hakimdir.

Bu azınlıkların içerisinde, tarihi Ermenistan'ın Türkiye sınırları içinde kalan bölümü, gerek Sultan Abdulhamit döneminde, gerekse I. dünya savaşı içinde ve gerekse Kemalist hareket sırasında defalarca katledilmiş ve sonuç olarak vatanından edilmiştir. Sultan Abdülhamit, Hamidiye Alaylarını, özellikle Ermenilere karşı kurdu muştur. Nitekim, Kürtler eliyle katliamlar da yaptırılmıştır. (1871-1878) Rus Osmanlı Ayastafonos antlaşmasının bir maddesi şöyledir: "Ermeniler Kürtlere karşı korunacaktır." Şüphesiz Çarlığın böyle bir maddeyi koydurmuş olması iyi niyetinden ötürü değildir.

Ermeniler, Osmanlı imparatorluğundan üstün bir ekonomiye, üstün bir kültüre sahip olduklarından, ekonomik ve kültürel olarak sömürgeleştirilememişler, ancak siyasal olarakta Osmanlıların egemenliğinden kurtulamamışlardır. I. dünya savaşı öncesinde Rum ve Ermeniler, Osmanlılarda, ticaret ve sanayiye elinde tutuyorlardı. Fakat bu 1915 yılına kadar sürdü. Enver Paşa komutasındaki Osmanlı Ordusu, tek kelimeyle, Ermenileri katlederek, eşi görülmemiş, bir cinayet işledi.

Ermenilerde sık sık hareketler geliştirerek, bağımsız bir devlet kurmak istemişler, ancak başaramamışlardır. Emperyalistler bir dönemin çıkarlarına uygun düşüldüğü için bir Ermeni devletinin kurulmasını teşvik etmişler, işlerine geldiği zamanda, Osmanlı insafına terk etmişlerdir. Hınçak ve Boşnak örgütleri, Ermeni tarihinde önemli yere sahip başlıca iki örgüttür. Dönem dönem, kurtuluş mücadelelerine önderlik etmişler, ancak bilindiği gibi bir sonuca varamamışlardır.

Bugün milli azınlıklar içerisinde Ermenilerden daha çok acı çekenini yoktur.

Türk hakim sınıfları, bir çırpıda Rum ve Ermenilerinde "Türkoğlu Türk" olduklarını iddia ederlerdi. Ancak, özellikle Müslüman değilse, Hıristiyan oluşları sebebi ile farklı milliyet oldukları inkar edilemez derecede açık olduğundan, şimdilik "idare" ediyorlar!

"Misaki Milli" içindeki bütün azınlıklar tarihin çeşitli evrelerinden şimdi buldukları toprakları vatan edinmişler, bu

topraklarda devlet kurmuşlar, sövülmüşler, stürülmüşler, savaşlar yapmışlar kısıcası hepside farklı nedenlerle, uluslaşmamış, azınlık durumunda kalmışlardır.

Araplar, İslamiyetten sonra, Arap istilaları sırasında gelişmişler hakimiyet kurmuşlar. Türkler, onların hakimiyetini yıkmış, ancak önceden yerleşik durumda olan Araplar kalmış, sonradan Araplar bir çok parçaya ayrılarak ayrı ayrı halk toplulukları, giderek ayrı ayrı uluslar olmuşlar. Ancak, Misaki Milli içinde kalan Araplar, ana bölümünden koparak, burada kalmışlardır.

Rumlar, yine Doğu Roma imparatorluğu döneminde Anadolu'yu yurt edinmiş olmalarından ötürü, Doğu Roma imparatorluğu yıkıldıktan sonrada, Anadolu'da kalmışlar, ancak güçle, katliamla giderek azınlık durumuna düşmüşlerdir.

Ermenilerde aynı şekilde yukarıda belirttiğimiz gibi, tarihi Ermenistan Misaki Milli içinde kalan bölümlerinden kovularak, katledilerek, göçerek azalmışlardır, bugünkü duruma gelmişlerdir.

Diğer azınlıklar içinde benzer şeyler söylenebilir.

Milli azınlıklarla ilgili bunları da belirttikten sonra şöyle bir genelleme yapabiliriz. Bugün Misaki Milli içerisinde Türk ve Kürt ulusu yaşamaktadır. Ayrıca milli azınlıklar vardır. Bu sebeple, ulusal sorun, her iki ulus ve azınlıkları içine alan bir sorundur. Ulusal sorunun bugün çözüm bekleyen hangi meselelerden ibaret olduğunu hangi şekilde çözülebileceğini, hangi çözümün, kimin görüşü olduğunu belirlemek için, sorunun genel gelişimine bir göz atmakta fayda vardır.

"Uluslar kapitalizmin, şafağında ortaya çıktılar." Kapitalizm, eskiden var olan, toprak, dil ve ruhi şekillenme birliklerinden başka, halk topluluklarını ortak bir iktisadi yaşantı etrafında topladı. Halk toplulukları aynı pazar için üretip, aynı pazardan tüketerek, kısacası pazarda bir araya gelerek ilişkiler geliştirip, aynı pazarın etrafında kümelendiler. Ulusal bilinç, ulusal kültür doğdu. Kapitalizmle birlikte, uluslaşma süreçleri de başlamış oldu.

17. yy. feodalizmden kapitalizme geçiş olarak kabul edilir. Bu yüzyılda dünyanın ilk kapitalist devleti İngiltere'de doğ-

saçmalaktır."

Doğu Avrupa'da ulusal hareketler, batıdakinden geç başladığı gibi farklı şekilde gelişti. Buralarda ulusal burjuvazi, feodalizmin tasfiyesi ve ulusal kurtuluş mücadelesini birlikte yürütmek (PAZARI ELE GEÇİRMEK) zorundaydı. Bu sebeple, buralarda uluslaşma sürecinin önünde, yalnızca, feodalizm değil, aynı zamanda istilacı ülkelerin burjuvazisi de engel durmuyordu.

Doğu Avrupa'da bu mücadelenin başarıya ulaştığını, ulusal bağımsızlığın kazanılarak bu ülkelerin kapitalist ülkeler haline geldiğini görüyoruz.

Ön Asya'da ulusal hareketler 19. yy. sonlarında başladığından buralarda çok uluslu devletler önceden teşekkül etmişti. Dolayısıyla burada, ulusal hareketler, ulusal devletler yaratmak ve pazarı kurtarmak amacıyla yönelik olarak gelişti. Tarih, hepsini belli bir çözüme ulaştırdı. Ancak Kürdistan'da ulusal hareket ne pazarı kurtarabilirdi, ne de bağımsız bir devlet yaratmayarak sorun günümüze kadar taşındı.

Doğu Avrupa'da genç kapitalist dev-

Bugün Misak-i Milli içerisinde Türk ve Kürt ulusu yaşamaktadır. Ayrıca milli azınlıklar vardır. Bu sebeple, ulusal sorun, her iki ulus ve azınlıkları içine alan bir sorundur.

du. Genel olarak uluslaşma süreci batı Avrupa'da bu dönemde başladı. Orta ve Doğu Avrupa'da 18. ve 19. yy. da, Ön Asya ve Asya ülkelerinde ise 19. yy. sonlarında başladı.

Batı Avrupa, uluslaşma süreçlerinin başlamasıyla birlikte buradaki halk toplulukları, genç burjuvazinin arkasından burjuva demokratik devrimini başarıya ulaştırarak, feodalizmi tasfiye etmişler ve genç tek uluslu kapitalist devletler oluşturmuşlardır. Bunlarda (İngiltere, İtalya, Fransa vb.) uluslaşma süreci, feodalizmin tasfiyesine bağlı olarak ve öz itibarıyla PAZARIN açılması şeklinde gelişmiştir. Çünkü PAZAR, halk topluluğunun etrafında kümelendiği, iktisadi yaşantı birliğinin odağıdır. Sonuçta, buralardaki genç devletler, tek uluslu olarak örgütlendiklerinden, buralarda ülkenin kendi içinde bir ulusal sorun olmadığından "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından söz etmek

letler daha yeni rekabetçi dönemlerini yaşarken, ön Asya ve Asya'da kapitalizm henüz hakim iktisadi biçim haline gelmemişken ve bu ülkelerde halen basit meta üretimi süreci yaşanırken, Batı Avrupa'da kapitalizm, tekelci aşamayı geçerek, doludizgin Doğuya gelmiş ve sonuçta da, Ön Asya ülkeleri, pre-kapitalist ilişkiler yaşanırken çakılıp kalmışlar. Doğu Avrupa'nın genç kapitalist ülkeleri ise, rekabetçi aşamayı tamamlayamamıştır.

Uluslaşma sürecinin iki ayağı vardır. Birincisi devlet diğeri de feodalizmin tasfiyesi. Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri şimdi bu iki ayak üzerindedir. Devletleri vardı ve kapitalizm hakim hale gelmiştir. Ön Asya ve Asya da ise (Fillistin, Kürdistan vb. hariç) bütün ulusların bir devleti vardır. Ancak feodalizm tasfiye edilememiştir. Dolayısıyla buralarda uluslaşma süreci kötürüm olmuştur, sakattır...

Batı Avrupa'da rekabetçi aşamasını tamamlayan kapitalizmin, tekelci aşamaya geçmesi ile birlikte, doğuya yönelerek buralarda feodalizmin tasfiyesini engellemesi ve bu ülkeleri, sömürge ve yarı-sömürgeleri haline getirerek, bağımsızlıklarını tamamen yok etmesi veya "sözde bağımsızlık" haline getirmesi sonucu emperyalizm ulusal sorunun çözümünde (feodalizmin yanında) taraf olmuştur.

Bu sebeple emperyalizm çağında, ulusal sorun sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin bağımsızlıkları, feodalizmin tasfiyesi sorunu olarak emperyalizme karşı mücadele sorunu haline gelmiştir.

Ekim devriminin zaferinden sonra çağımızın karakterinin emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olarak şekillenmesinden sonra, (sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin bağımsızlıkları ile feodalizmin tasfiyesi için) ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesini sömürge ve yarı-sömürgelerin milli burjuvazisinin kesin başarıya ulaştırması artık mümkün değildir. Milli burjuvazi hala emperyalizme ve feodalizme karşı olmakla birlikte, ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesini kesin başarıya ulaştıracak siyasal güçten yoksundur. Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında sömürge ve yarı sömürgelerin milli burjuvazi dışında genel olarak, burjuvazi tam anlamıyla gericileşerek, rekabetçi kapitalizm döneminin aksine ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesinde saf değiştirmiştir.

Ekim devriminin zaferinden sonra, sorunun bir iç sorun olmaktan çıkarak, emperyalizme karşı mücadele sorunu haline gelmesi ile birlikte, bu mücadele kesin başarı için önderlik görevi işçi sınıfının görevleri arasına dahil olmuş, sorunun çözümü, onun omuzlarına yığılmıştır.

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağından önce batı Avrupa'da ulusal sorunun özü, PAZAR AÇMAK, doğu da PAZARI ELE GEÇİRMEK'ti. Bu çağda ise, sorun PAZARI EMPERYALİZMDEN KURTARMAK sorunu haline gelmiştir. Emperyalizmin sömürge ve yarı-sömürgelerdeki varlığının temel sebebi PAZAR'dır. Dolayısıyla emperyalizmi kovmak, yani-ülkeyi onun yarı-sömürgesi olmaktan kurtarmak, ülkeyi onun için bir PAZAR olmaktan çıkarmak gerekir.

Bir kısım anlamamakta ısrarlı kimse ler, bunu tek düze bir mantıkla, işçi sınıfı

nın PAZAR için dövüşmesi olarak yorumluyorlar. Doğru değil. İşçi sınıfı, sömürücü bir sınıf değildir. O pazarı emperyalistlerden kurtarmak isterken, pazara kendisinin hakim olması peşinde değildir. Pazarı Kurtarmak, ülkeyi sömürge ve yarı-sömürge olmaktan kurtarmak demektir. İşçi sınıfının Pazarı Kurtarmak istemesinin sebebi işte budur. Günümüzde, sorunun temelinde hala Pazar vardır.

Sonuç olarak bugün, ulusal sorun dünyada ezilen ulusların ve halkların, emperyalizmden kurtulmaları, feodalizmi tasfiye etmeleri bağımsız demokratik ve ya sosyalist ülkeler yaratmaları sorunudur.

Dolayısıyla, bugün Türkiye'de "Mısakı Milli" içinde (...) dendiğinde: Türkiyenin emperyalizmin yarı-sömürgesi ve Kürt ulusunun ezilen bağımlı ulus olmaktan kurtarılması ve ayrıca, azınlık milliyetler üzerindeki milli baskıya son verilmesi anlaşılmalıdır. Sorun böylesine geniş yönlüdür.

Türkiye'de ulusal sorunun esası Kürt ulusu'nun emperyalizmden ve işbirlikçisi faşist diktatörlükten kurtarılması sorunudur. Ancak, bu sorun Türkiyenin yarı-sömürge olmaktan kurtarılması ve ayrıca azınlık milliyetlerin kurtuluşu sorununa sıkı sıkıya bağlıdır. Bu sebeple partimizin ortaya koyduğu çözüm:

Kürt ve Türk milliyetinden ve diğer azınlık milliyetlerden emekçilerin, tam hak eşitliğine dayanan, bağımsız, demokratik bir ülke ve bir halk iktidarıdır.

Sorunun ve çözümünün bu şekilde konuluşu, Türk halkı ve diğer milli azınlıklar bakımından pek sorun yaratmamaktadır. Ancak Kürdistan'ın kurtuluşu sorunu gündeme geldiğinde aynı ağızlardan konuşanlar çoğalmaktadır.

Bu durumda, meseleye bir miktar değinmekte fayda vardır.

Her sorun gibi, ulusal sorunda da farklı sınıflar doğal olarak farklı çözümler ileri süreceklerdir. Sınıfların ideolojileri-politikaları, onların sınıfsal menfaatlerini yansıtır. Dolayısıyla partimiz temsil ettiği sınıfın, soruna ilişkin politikasını savunmaktadır. Soruna çeşitli çözümler önermek mümkündür. Ancak işçi sınıfının partisinin önerdiği çözümden temel ilke, çözümün proleter dünya devrimi mücadelesini ilerletmesi ve ona tabi kılınarak, kısa zamanda başarıya ulaştırılması, halkların, zulüm ve sefaletten

kurtarılmasıdır.

Bu amaçtan hareket edildiğinde, sorunun çözümü için çeşitli milliyetlerden halkımızın, tam hak eşitliğine dayanan bir halk iktidarı hedefini ortaya koymak, tamamen isabetli olmaktadır. Ancak bu partimizin daha öncede belirttiği gibi, çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının, sınıfsal menfaatlerine tekabül eden çözümdür. Çeşitli halk sınıf ve tabakaları işçi sınıfının çözümünü reddedebilir, kendi çözümlerini ileri sürebilirler. Nitekim sömürüşlerdir. Bu durumda ulus kendi kaderini her anlamda tayin (...) küçük veya ulusal burjuvazinin çözümünü de pekala benimseyebilir. İşçi sınıfı, ulusun kaderini bu yönde tayin etmek istemesine saygı duyar... Onu ikna etmeye çalışarak kendi çözümünü etrafında birleştirmeye çalışır. ancak, kesinlikle emperyalizmle faşist diktatörlük karşısında onun yanındadır ve mücadelesini destekler.

Bir hususu özellikle belirlemek gerekir. Bugün partimizin ulusal sorun için önerdiği çözüm (...) dünya ölçüsündeki menfaatlerinden hareketle ileri sürülmek-

Bugün hayat, mevcut bölünmüşlük durumunda sınıf mücadelesinin devam ettiğini ve Kürdistan'ın birleştirilmesinin, sosyalizm hedefine ulaşmak bakımından (...), zorunlu bir aşama olmadığını göstermektedir. Bugün Kürdistan da, bütün parçalarında ayrı ayrı emperyalizmin ve gericiği silip süpürmek, sosyalizmi kurmak mümkündür. Böyle olduğu için "önce birleştirmek" diye bir çözüm ileri sürüldüğünde bunun sosyalizm için mücadelesinin en kısa zamanda başarıya ulaştırılması düşüncesinden hareketle ileri sürülmediği anlaşılmaktadır. (İleride "birleştirme" talebinin hangi sınıfın menfaatlerini yansıttığını ortaya koyacağız.)

Neden ileride "birleştirmek"?

Kürdistan'da sosyalizm, Kürdistan birleştirilemeden kurulamaz diye mi düşünülüyor. Peki, bu yanlış değil midir?

Partimiz, daha kuruluş aşamasında iken, bu sorunu tartışmış ve doğru olarak şu görüşleri ileri sürmüştür.

"Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüş olması tarihi bir haksızlıktır. Ancak bir tarihi haksızlık, mevcut durumda sosya-

Emperyalizm çağında, ulusal sorun sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin bağımsızlıkları, feodalizmin tasfiyesi sorunu olarak emperyalizme karşı mücadele sorunu haline gelmiştir.

tedir. Bu çözüm çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının çözümüdür. Pek tabii olarak, ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazi de kendi çözümünü ileri sürmektedir. Eğer ulus, onların çözümünü desteklerse çeşitli milliyetlerden proletaryaya buna saygı duymaktan ve desteklemekten başka bir şey düşmez.

Bu hususu vurguladıktan sonra, meselenin diğer yanlarına geçebiliriz:

Acaba bugün Kürdistan'ın birleştirilmesi konusu gündemde midir, değil midir? İşçi sınıfı bu meseleye şu noktadan hareket ederek cevap vermektedir.

Mevcut bölünmüşlük çeşitli milliyetlerden proletaryanın, proleter dünya devrimi için mücadelesinin önünde bir engel teşkil etmekte mi, yoksa etmemekte midir? Sosyalizm için mücadelenin, Kürdistan'da, birleştirme aşamasından geçmesi gerekli midir, değil midir? Bizim kistasımız budur.

lizm için sınıf mücadelesinin önünde engel teşkil etmediği müdetçe, o haksızlığı gidermeyi programa koymak ve ilk elden gidermeye çalışmak hatalıdır ve sosyalizm için sınıf mücadelesinin zaferini kısaltmaz, aksine daha da dolaylı hale sokar.

Tarihte, sömürücü sınıflar buna benzer binlerce haksızlık yapmışlardır. Proletarya, sosyalizm için sınıf mücadelesini bir kenara bırakarak, bu haksızlıkları gidermek için uğraşmaz.

Bugün Ermenistan, Gürcistan bölünmüş değil midir? Şimdi, buralarda sınıf mücadelesini başarıya ulaştırmak, bu bölünmüşlüğü gidermek diye bir görev ortaya konulursa, bunun anlamı ne olabilir? Bunu işçi sınıfının görüşü olarak sunmak, birleştirme talebinin ulusal burjuvazinin menfaatlerine tekabül ettiğini gizlemek çabasıdır başka bir şey değildir.

Ulusal burjuvazi sorunu, "sorun" olalı

beri, tarihin her döneminde, "birleştirme" talebini ileri sürmüştür. Biz bunu doğal karşılarız. Ulusal burjuvazi, emperyalizm ve feodalizmin karşısına ne için çıkmaktadır? Elbeteki sosyalizm için değil, onun önüne koyduğu hedef pazardır. Dolayısıyla Pazar emperyalizmden ve gericilikten kurtarmak, feodalizmi de tasfiye ederek, son sınırına kadar açma için mücadele, ulusal burjuvazi için Kürdistan'ın birleştirilmesinden geçer. Yani amaç Kürdistan'da Pazara hakim olabilmek ise, bunun için "birleştirme" talebini önüne koymak doğru, sosyalizm için mücadelenin, en kısa zamanda zaferi ise, bunun içinde yansıtır.

Ulusal burjuvazi, ulusun bütün fertlerini, kendi etrafında toplamaya, birleştirmeye çalışıyorsa, amacı farklı, işçi sınıfı çağırıyor farklıdır. İşçi sınıfı, onları sömürdenden kurtarmak için çağırılmaktadır, ulusal burjuvazide, (emperyalizm ve gericilik yerine) kendisinin onları sömürebilmesi için...

Bugün Kürdistan'da, bütün parçalarında ayrı ayrı emperyalizmi ve gericiliği silip süpürmek, sosyalizmi kurmakla mümkündür.

Bugün 4 parça halindeki Kürdistan'da emekçiler hakim ulusun emekçileri ve diğer azınlık milliyetlerle birlikte, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini başarıya ulaştırabilir, emperyalizm ve gericilikten kurtarabilir ve devamla, sosyalizmle birlikte sömürdende kurtulabilirler.

Bu tarihi haksızlığı gidermenin, programa konulmasının sebebi, sadece dört parçada, ayrı ayrı sosyalizm için mücadelenin başarıya ulaşma imkanının olması değildir. Bazı zorlayıcı etmenlerde vardır. Şimdi bu husus üzerinde duralım.

Bilindiği gibi Kürdistan'ın ikiye bölünüşü üzerinden, bugün 345 yıl geçmiş durumdadır. Sonradan bu iki parçadan bir kısım toprakların, Suriye ve Irak sınırlarına dahil edilmesinin üzerinden ise 61 yıl geçmiş durumdadır. Hiç şüphesiz, emperyalistler ve gericiler bu sınırları kendi çıkarlarına göre tespit etmişler. Suni olarak çizmişler ve tarih boyunca ZOR'a dayalı olarak muhafaza etmişlerdir.

Asırlara dayanan bu parçalanma, kuru, coğrafi bir taksimden ibaret değildir elbette. Aynı halk topluluğunun (1639'da) ikiye bölünmesi, önceleri iki ayrı halk topluluğu kapitalizmle birlikte de iki ayrı ulusu getirmiştir. Emperyalistler ve uşakları bununla da kalmamışlar, Lozan'da bölünmüşlüğü dörde çıkarmışlardır. Kürdistan'ın asırlara dayanan bölünmüşlüğü sonucunda, dil birliği yok olmamıştır ve zaten geçen zaman içinde her parçada farklı bir dilin oluşması mümkün değildi. Toprak birliği de, zoraki sınırlara rağmen (hem genel olarak, hem de her parçanın kendi içinde) varlığını sürdürmektedir. Ancak ulusu ulus yapan en temel etmenlerden birisi olan, iktisadi yaşantı birliği bu zoraki sınırların Kürdistan'a kapitalizmin girişinden sonrada muhafaza edilmesi sonucu olarak yok edilmiştir. Ve zaten evvelki bölümünde, yani 1639 bölümünde iki ayrı parça üzerinde yaşayan halk toplulukları, kendi içlerinde, birbirinden bağımsız bir seyir izleyerek kapitalizmle yüzyüze gel-

miştir. Aynı iktisadi yaşantı birliği içinde olan ulusun fertleri onları bir araya getiren belli bir pazar için üretirler ve oradan tüketirler. Bugün "Alman ulusu iktisadi yaşantı birliği içindedir" dendiği zaman, o ulusun fertlerinin aynı pazar ilişkisi içinde oldukları anlaşılır. Bugün bütün Kürdistan için ortak bir pazardan, bütün ulus fertlerinin PAZAR ilişkisi içinde olduğu, aynı iktisadi ve sosyal yapıdan söz edilemez. İran Kürdistan'ındaki bir Kürt emekçisinin çalıştığı, ürünlerini sattığı, tükettiği, kısacası içinde bulunduğu iktisadi yapı farklı, bir Suriyeli emekçininki farklıdır. Kürdistan'ın asırlara dayanan bölünmüşlüğü, süreç içerisinde, her parçada, farklı iktisadi sosyal yapıların oluşmasını getirmiştir.

Bugün bütün parçalarda, iktisaden yarı-feodal üretim ilişkilerinin hakim olması, iktisadi olarak "Birlik" ifade etmez. Eğer böyle olsaydı, bütün kapitalist ülkelerde yaşayan ulusların ortak iktisadi yaşantı birliği içinde olduğunu söylemek gerekirdi. Aynı şekilde iktisadi yaşantı birliği, ülkelerdeki iktisadi yapının genel karakterinin aynılığı olsaydı, bütün emperyalist ülkelerdeki ulusları, iktisadi yaşantı birliği içinde saymak gerekirdi.

Mesela, İsveç ve Norveç kapitalist ülkelerdir. Bu böyledir diye İsveç ve Norveç uluslarının iktisadi yaşantı birliği içinde olduğu söylenebilir mi? Söylenemez! Söylenemez çünkü, iktisadi yaşantı birliği, üretim tarzının aynı olması değildir.

İktisadi yaşantı birliği, ilişki içinde olunan pazarın aynı olması, bir olması demektir. Bütün ulusun fertlerinin ilişkisi içinde olduğu PAZAR ulusun oluşturduğu meydana.

Bugün Kürdistan'ın orta yerinde çizilen sınırların, suni olması, ulusun iradesine rağmen çizilmiş olması da, bu gerçeği değiştirmemektedir. Çünkü sınırın zorla çizilmiş olması veya olmaması farklı bir konudur. Doğru olan şudur; Bu sınırlar suni olmakla birlikte, ZOR'a dayalı olarak muhafaza edilmiş, hemde asırlarca muhafaza edilmiş olması sebebiyle, Kürt ulusunun, aynı pazar ile ilişkisi, yani iktisaden birliği mümkün olmamış, parçalar, kendi içlerinde, eski temel üzerinde iktisadi birlik içinde olabilmişlerdir. Kaçakçılığı iktisadi birliğe örnek gösterenler vardır ki, bu husus, yaptığımız açıklamalarla açık olduğundan, özel olarak üzerinde durmayacağız.

....

Toparlarsak;

Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüşlüğü tarihi bir haksızlıktır ve mevcut durumda, sosyalizm için sınıf mücadelesinin önünde engel teşkil etmediği için "birleştirmek" mücadelesi, proletaryanın meselesi değil, pazara hakim olmak isteyen ulusal burjuvazinin, tarih boyunca hiç değişmeyen ve değişmeyecek olan meselesidir.

Kürdistan'da bugün tek bir ulustan söz edilemez. Çünkü, toprak, dil birliğine rağmen suni sınırların zora dayalı olarak, asırlarca muhafaza edilmesi sonucu parçalar arasında iktisadi birlik mümkün olmamıştır.

Bu durumda, hala dört parçada tek bir ulustan söz etmek ve birleştirmeye uğraşmak "ulusu suni olarak örgütlemek"ten başka bir şey değildir.

Kürdistan'da, her parçada, ezilen ulus, ezen ulusun emekçileri ve azınlık milliyetlerle birlikte, mücadele ederek ve devrimi sürdürerek sosyalizmi kurabilir. Zulümden ve sömürden kurtulabilirler. "Birleştirmek" görevini gündemin illede bir maddesi yapmak bu mücadeleyi dolaylı hale sokmak anlamını da taşır.

Bütün bunlardan ötürü,

Partimiz, Türk, Kürt ve diğer azınlık milliyetlerden işçi sınıfının siyasal örgütü olarak, kendisini, çözümüne önderlik etmekle yükümlü gördüğü ulusal sorun:

Emperyalizmin kovularak, feodalizmin tasfiye edilmesiyle ülkenin bir bütün olarak yarı-sömürge olmaktan kurtarılması, Kürt ulusunun ezilen ulus olmaktan kurtulması, milli azınlıkların milli zulümden kurtulması sorunudur.

Bütün parçalarda bu şekilde yapıldığı takdirde, sorun köklü olarak çözülecektir!

Ulusal sorunun çözümünde, Marksist-Leninistlerin temel ilkesi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına gelince:

Önce, Ulusların buna hakkı olduğunu teslim edenlerin ve bu hususta ne milliyetçi ne de sosyal şoven davranmayanların M-L'ler ve temsil ettikleri işçi sınıfı olduğunu belirtelim. Emperyalistler ve uşakları, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının yeminli düşmanlarıdır. Emperyalistlerin ve gericilerin işlerine geldiği yerde, bu hakka "saygılı" pozlar takınması tamamen sinsî bir şekilde, bu hak, kendi lehlerine gasp etmek içindir.

....

Çevremize baktığımızda, dünya uluslarının kendi kaderlerini tayin hakkı önündeki başlıca engellerden biri olan Amerika, şimdi Afganistan'da, Polonya'da ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının savunuculuğunu yapıyor. Rus sosyal emperyalistleri de, bütün Amerikan yarı-sömürgelerinde, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi hakkını savunurken, Afganistan'da bu hakkın en büyük düşmanı kesilmiştir.

Aslında onların sözünü ettiği "Hak" kendilerine... sömürge olma hakkıdır!...

İşçi sınıfının ulusların kendi kaderini tayin hakkı konusundaki görüşü, gayet açıktır ve sahtekarlıktan uzaktır. İşçi sınıfı bir kere daha başında, bu hakkın en büyük düşmanının emperyalizm ve dünya gericiliği olduğunu ortaya koymaktadır. Emperyalizm ve gericilik yok edilmediği sürece ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına her zaman saldırı olabilecektir.

Emperyalizm ve dünya gericiliği koşullarında uluslar kendi kaderlerini iste-

şovenizmin şampiyonluğunu yapar. Ezilen ulusun proletarya dışındaki halk sınıfı ve tabakaları (ulusal ve küçük burjuvazi) ulusun kendi kaderini her zaman ayırma yönünde tayin etmesini isterler. Ezilen ulusun, ulusal burjuvazisi, zaten öteden beri milliyetçidir. Küçük burjuvazi ise sosyalist geçinir, ama bu meselede milli burjuvazinin dümen suyundadır.

Ezilen ulusun küçük burjuvazisi, sorun karşısında, ulusal burjuvazinin alternatifini sosyalizm ile ci'alamakta, ezilen ulusun proletaryasının görüşü olarak sunmaktadır. İşçi sınıfı, ezilen ulusun her şart altında kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğunu, bu hakkı ayrılmak yönünde kullanmasına ulusun kendisinin karar verebileceğini, "kendi kaderini tayin etmenin" bir hak olduğu, bu hakkın illede ayrılmak gerektiği şeklinde yorumlanmayacağı, ulusun isterse hakkını, ayrılmama yönünde de kullanabileceği görüşündedir.

"Boşanmak" ayrı şeydir, "boşanma hakkı" ayrı. "Boşanma hakkına"

Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüş olması tarihi bir haksızlıktır.

dikleri yönde tayin edebilmek için mücadele etmek zorundadırlar. Ancak sosyalizm veya demokratik halk iktidarı şartlarında bu hakkın istenilen yönde kullanılması sadece istemeyi gerektirir. Çünkü proletarya ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının gerçek anlamda kararlı savunucusudur. Onun ulusları köle etmek diye bir meselesi yoktur. Dolayısıyla meseleye soymak ve sömürmek için sahte bir yaklaşım içinde olması söz konusu olmaz.

Ulusların kendi kaderini tayin etmesi hakkı ulusun isterse ayrı bir devlet kurma hakkıdır. "Halkın kendi kaderini tayin hakkı" ise farklıdır ve halkın devrim yaparak iktidarı ele geçirmesi hakkıdır.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ulusun kendisine aittir. Bu hak dışardan kullanılamaz. Hakim ulusun, proletarya dışındaki halk sınıfı ve tabakaları (millî ve küçük burjuvazi) ezilen ulusun bu hakkı her zaman ayrılmama yönünde tayin etmesini istemektedirler. Özellikle hakim ulusun, küçük burjuvazisi sosyalist geçinmesini, bu meselede de sürdürerek sosyal

sahip olan birisi, bu hakka sahip olduğu halde, boşanmak istemeyebilir.

"Ayrılmak" ayrı şeydir, "ayrılma hakkı" ayrı. Bu hakka sahip olan bir ulus isterse ayrılmayabilir. Nihayet bu bir haktır. "Ulusların kendi kaderini tayin hakkını" tek düze bir yorumla "ayrılmak" olarak yorumlanması, konuya ulusal burjuvazinin bakış açısı ile bakmaktır.

İşçi sınıfı partisi, ulusların ayrılmamasını değil, ayrılma hakkına sahip olmasını savunur. Her şart altında "ayrılmamayı" savunmak sosyal şovenizm, her şart altında "ayrılma"yı savunmak milliyetçiliktir.

İşçi sınıfı partisi, ezilen ulus bir kere bu hakka sahip olduktan sonra, ezilen ulusun hakkını, ayrılma veya ayrılmama yönünde kullanması sorunu ile karşılaştığında, meseleye ulusun kurtuluşu, ezen ulusun halkının devrim mücadelesi ve azınlıkların kurtuluşu için mücadelenin olduğu uluslararası proleter devrimi mücadelesinin genel menfaatleri açısından bakar.

Ezilen ulusun, kendi kaderini, ay-

rılma yönünde tayin etmesi, proleter dünya devrimini ne zaman güçlendirir ve doğru bir çözüm olur?

Eğer ezilen ulusta devrimci durum güçleniyor ve ezen ulusta geriliyorsa, mevcut durumdaki mesafenin kapatılmasını beklemek, ezilen ulusun kurtuluşunu geciktiriyorsa ve ezilen ulusun kurtuluşunu, ezen ulusa mensup halkın kurtuluşu mücadelesine tabi kılmak olacaksa, bu durumda ayrılmayı savunmak, proleter devrimi genel menfaatlerine uygundur. Çünkü bu durumda, ezilen ulus, hakkını ayrılmaya yönünde tayin etmesi ile birlikte, kısa zamanda kurtuluş mücadelesi başarıya ulaşacak ve üstelik ezen ulusa mensup halkın devrimci mücadelesine yardımcı olacaktır. Çünkü, mücadelede düşmanın yıpranması söz konusu olduğu gibi ezen ulusa mensup halk devrim mücadelesinde sırtını dayayacak bir kale sahibi olacaktır.

(...) mücadelesini başarıya ulaştıracak imkanı varsa bunu kullanmak her zaman ezen ulusun halkının mücadelesini ilerletir. Kurtuluş mücadelesinin kısa zamanda başarısı, diğerini olumsuz yönde etkileyemez.

Bu sebeple ayrılmayı savunmak, işçi sınıfı için belli koşullara bağlıdır. Ama ayrılma hakkının kayıtsız şartsız savunulması işçi sınıfı için zorunludur. (...) Ezilen ulusun kurtuluş mücadelesinin ayrılmaya halinde kısa zamanda başarı kazanacağı söz konusu olduğundan, işçi sınıfı ayrı örgütlenmeye girer ve ezilen ulusun işçi sınıfının politik örgütü yaratılarak mücadeleye önderlik eder.

Farklı bir durum da söz konusu olabilir.

Ezilen ulusta, devrimci durum yükselir, mücadele gelişir, ancak önderlik küçük veya milli burjuvazinin olur. Bu durumda, ezen ulusun halkı, mücadeleyi desteklemelidir. İşçi sınıfına gelince; işçi sınıfı bu mücadeleye katılarak, önderliği ele geçirmeye; hiç değilse, başarısından sonra küçük veya ulusal burjuvazinin iktidarı emperyalizme teslim etmesini önlemeye ve iktidarı devralmaya çalışmalıdır. Bu görevler şüphesiz, daha mücadele başarıya ulaşmadan ayrı örgütlenmeyi gerektirir. Bir kere ulus, önderlik kimde olursa olsun ayrılmak kararını vermiş ve mücadelesi, ezen ulustan halkın mücadelesinden daha da yükselerek kısa zamanda başarı vaat ediyorsa, böyle bir durumda, hala ayrılmayı savunmak sosyal şöve-

nizmdir.

Fakat böyle olmadığı halde ayrılmak, ezilen ulusun kurtuluşunu çabuklaştırmadığı halde, ayrılmayı savunmak milliyetçi bir tavrıdır.

Ezilen ulusun ayrılması, kurtuluşunu çabuklaştırmadığı halde, ve ezen ulusta, devrimci durumun daha yüksek olduğu durumda, ayrılmamayı savunmak, bütün milliyetlerden halkın menfaatlerine uygun, tek doğru çözümdür.

Bir hususu daha belirtelim.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, aynı zamanda isterse ayrı örgütlenme hakkı anlamına gelir. İşçi sınıfı ayrılmaya karşı olduğu durumlarda, ulusun ve ulusun bir bölümünün (...) yönünde mücadelesi karşısında işçi sınıfı ikna yöntemlerinden başka bir yöneme asla başvuramaz. Bir yandan mücadeleyi emperyalizme ve uşaklarına karşı destekler, bir yandan da kendi çözümü yönünde ikna etmeye çalışır.

İşte işçi sınıfının ulusların kendi ka-

kelerin sosyal ve iktisadi koşulları kitlelerin yoksulluk ve sefalet içinde (...)

(...) Bir Tariş'te, Profilo'da olduğu gibi işçiler kitle halinde silaha sarılıyor, düzene kafa tutuyorsa, köylüler toprak ağalarına karşı mücadelelerini yükseltmiş, yer yer kitleler halinde işgaller geliştiriyorsa, diğer halk sınıf ve tabakaları düzenden alabildiğine hoşnutsuz ve bu hoşnutsuzluklarını yaptıkları gösteriler direnişlerle, her vesile ile ortaya koyuyorlarsa, hepsinden de önemlisi, ezilen ulusta sınıf mücadelesi ile birlikte, ulusal kurtuluş mücadelesinde de ezilen ulusun çok önemli bir kesiminde aktif olarak desteklenen bir mücadele halini almışsa, bu somut durumda devrimci durumun yükseldiğinden söz etmek gerekir.

Ezilen ulusta, devrimci durumun seviyesi böyle olduğu halde ezen ulusta, muhalefet (mevcut olmakla birlikte) hala emekleme aşamasında ise, yer yer grevlerle, direnişlere rastlamakla birlikte bu direnişlerin hem nicel hem nitel durumu (yani

İktisadi birliğin temeli aynı pazarda biraraya gelebilmek, aynı üretim ilişkileri içinde bulunmaktır.

derlerini tayin hakkı ve ayrılmaya sorunlarına ilişkin görüşleri genel olarak bunlardır.

İşçi sınıfı mesele hakkında açık seçik görüşlere sahiptir. Kürt Türk ve diğer milli azınlıklardan işçi sınıfı ayrılmayı aşağıdaki hallerde savunacaktır.

Kürdistan'da, kendi kaderlerini tayin hakkını ayrılmaya yönünde kullanmak, Kürdistan'da devrimci yaklaşıyorsa, böylece Ortadoğu da ve dünyada proleter dünya devrimci mücadelesi, İran, Irak, Suriye ve Türkiye'de devrim olmadan Kürdistan'da bir üs kazanmak imkanına sahipse işçi sınıfı ayrılmayı savunacaktır.

.....

Devrimci durumdan kast edilen, yönetilen sınıfların (yani sömürülen sınıfların) artık eskisi gibi yönetilmek istememesi ve bir değişiklik istemesi, bu temelde oluşan muhalefet neticesinde, yöneten (yani sömürücü) sınıflarında, eskisi gibi yönetememeleri ve sömürde müşkilat çekmeleridir.

Ezilen halkların ve uluslarda, devrimci durum sürekli olarak vardır. Bu ül-

sayı olarak çokluğu ve nitel olarak ekonomik mücadele sınırları aşmış olduğu ezilen ulustakinden daha geri bir seviyede ise, ezen ulusta, devrimci durumun gerilediğinden söz etmek gerekir.

Şüphesiz bu hususta kalıp veya reçete yapılar, birisinde 10 grev, diğerinde 2 olursa, birinde 10 legal diğerinde 3 tane olursa, diye bir kalıp koymak yanlış bir anlayıştır. (...)

İşçi sınıfının, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkını (UKKTH) ayrılmaya yönünde kullanması gerektiğine inandığı vakit, buna teşvik eder, ayrı örgütlenmeyi birleştirerek, ezilen ulusu, yakın bir devrim ihtimali için seferber eder.

Bundan başka hallende işçi sınıfı hakkında ayrılmaya yönünde kullanılması savunulabilir mi? ...Savunabilir. Mesela Kürdistan somutunda eğer Kürdistan (...) için mücadelesi, Kürdistan'ın birleşmesini gerektiriyorsa, mevcut bölünmüşlük durumu sınıf mücadelesini engelliyor, veya başarısını geciktiriyorsa, böyle bir durumda işçi sınıfı Kürdistan'ın birleştirilmesini programını koyar. Doğal olarak böyle bir durumda, Kürdistan'ın birleştiril-

Ezilen ulusta, devrimci durum yükselir, mücadele gelişir, ancak önderlik küçük veya milli burjuvazinin olur. Bu durumda, ezen ulusun halkı, mücadeleyi desteklemelidir. İşçi sınıfı bu mücadeleye katılarak önderliği ele geçirmeye; hiç değilse, başarısından sonra küçük veya ulusal burjuvazinin iktidarı emperyalizme teslim etmesini önlemeye ve iktidarı devralmaya çalışmalıdır.

mesi için mücadele, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını ayrılma yönünde kullanmasını gerektirir. Bunun ilk anlamı da ayrı örgütlenmedir. Yani ezilen ulusun sınıf ve tabakalarının, hakim ulusun halk sınıf ve tabakalarından başka sınıf örgütlerinde örgütlenmeleri gerekir.

Her ne kadar ML ile cilalanmış olsa da, gerektiğinde ulusal burjuvazinin çıkarlarını yansıtan illede ayrılma ve doğal olarak ayrı örgütlenme görüşü, bir takım temelsiz gerekçelerle kanıtlanmak istenmektedir. Öyle ki, bir kısım küçük burjuva hareketler "Kürdistan'da artık ML kadrolar vardır" diyerek, bunu kadro varlığı veya yokluğu ile de açıklamak istemektedir.

Aynı şekilde, "her ülkenin devrimcileri, kendi ülkesinde devrim yapmalıdır" şeklindeki doğru görüşü mekanik bir tarzda yorumlayarak, sanki, "her ülkenin devrimcileri önce başka ülkenin devrimini yapmalıdır" diye görüş ileri sürüyormuş gibi, bir ön yargı yaratmak istemektedirler. Bu yanlış görüş sahipleri, sanki ulusun kendi kaderini ayrılma yönünde tayin etmesini (proleter devrimin genel menfaatlerine uygunluğu bakımından teşvik etmek, yani ayrılmamayı savunmak, ezilen ulusun (...) ezen ulusun devrimi için kullanmak anlamına gelmiş gibi sakat, temelsiz görüşler ileri sürmektedirler.

Kitlelerin geri bilincine hitap ederek, onlarda önyargı yaratılmaya çalışılıyor. Buna göre "ayrılmak hakkını" herkes kendi devrimini yapsın" "ayrılmamak" Türkiye devrimini, Kürt ulusunun devrimci güçlerini (...)vs.

Bu yanlış görüş sahipleri çelişmeler ve devrim süreci konusunda da yanlışlık yapmaktadırlar. Buna göre Türkiye'de sınıfsal kurtuluş, Kürdistan'da ulusal kurtuluş

gündemdedir. Bu süreçler ayrı süreçlerdir. Dolayısıyla ayrı devrimler için ayrı örgütlenmek gerekir" diyorlar. Görüşün yanlışlığına cevap verebilmek için kısa bir açıklama yapmak zorunludur.

Bugün Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi ile, sınıfsal kurtuluş mücadelesi, birbirine kopmaz bağlarla bağlı olan iki ayrı süreç değil, tek bir süreçtir. Kürdistan'da sınıfsal kurtuluş mücadelesinin önündeki engelle dokunmadan, onları karşıya almadan, ulusal kurtuluşu gerçekleştirmek imkansızdır. Çünkü Kürdistan'ın iktisadi ve sosyal yapısının bir sonucu olarak ulusal kurtuluş mücadelesinin hedefleri ile, sınıfsal kurtuluş mücadelesinin hedefleri, birbiriyle kaynaşarak, tek bir hedef haline gelmiştir. Bu durumda Kürdistan'da ister ulusal kurtuluş, isterse sınıfsal kurtuluş mücadelesi olsun aynı hedefe yönelmek durumundadır.

Aynı şekilde Türkiye'de Türk halkının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, tek bir süreç olarak kaynaşmıştır. Türkiye'de demokrasi mücadelesini bağımsızlık mücadelesi önündeki engellere dokunmadan başarıya ulaştırmak mümkün değildir.

Bütün bunlarla birlikte, Kürdistan'da ister sınıfsal ister ulusal kurtuluş mücadelesini, Türkiye'de (...)de olan demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin (...) hedeflerine dokunmadan başarıya ulaştırmak mümkün değildir.

(...)

Burada şunu belirtmeliyiz. Bugün, milli çıkarını satmış, hainleşmiş Kürt kompradorları ve toprak ağaları ile Türk hakim sınıfları, bugün artık tek bir sınıf haline gelmiştir. Yani, Kürt komprador ve toprak ağalarının, Türk hakim sınıfları karşısındaki durumu ile, Türk hakim sınıf-

larının emperyalizm karşısındaki konumunu birbirinden ayırdetmek gerekir. Emperyalizm ve Türk hakim sınıfları menfaatlerine tekabül eden iki ayrı karşı-devrimci mihraktır. Ama Kürt kompradorları ve toprak ağaları ile Türk hakim sınıfları, iki ayrı karşı-devrimci mihrak değil, tarihle birlikte, birbirleriyle kaynaşmış tek bir mihraktır.

Bütün bunlardan ötürü, "Kürdistan'da ayrı devrim süreci yaşanmaktadır. Türkiye'de ayrı, bu nedenle ayrılmak gerekir vb." yollu propağandaları, olayın özünün önüne, biçimini çıkartmaktan ve biçimsel ayrılıklardan "ayrılık" için bahane dizmekten başka bir anlam ifade etmez.

Ekim devrimi öncesinde, Lenin'in "bizim sömürgelerimizle, ezilen bağımlı uluslarımızı" dediği ulusta ve çarlıkta, gündemde olan çelişme ve devrim aşaması aynı mıydı? Orada, birlikte örgütlenmek, ezilen ulusların ve sömürgelerin devrimini yeni ulusal kurtuluş mücadelelerini, çarlık Rusya'sındaki halkın sınıfsal kurtuluş mücadelesine tabi kılmak anlamına geliyordu.

Bir kısım yanlış görüşler "ayrı örgütlenmek" (...) Kürdistan devrimini ilerletir mi, getirir mi? (...) bir araştırma yapmak yerine, buna peşin karar vermekle yenido icatlar peşindedirler.

(...) Biz Kürt milliyetinden ML olarak ayrılma değil birleşme taraftarıyız. Ayrılmak ile ayrılmamak arasında (kâr ve zararlara eşit olduğu bir durumda) tercih yapmak zorundayız. (...) Tercihimizi her zaman, çeşitli milliyetlerden halkın ortak sınıf örgütlenmesinde toplanması Kürt ve Türk halkının, azınlık milliyetlerden emekçilerin tam hak eşitliğine dayanan iktidarı yönünde yapacağız. Milliyetçilik ile mücadele, bizim için ikna seviyesini aşmadan, ancak yürütülmesi acil bir ideolojik görevdir.

Bugün Kürdistan'da bir kısım küçük burjuva hareketlerin, (Marksist-Leninist geçinmelerine rağmen) milliyetçiliğe karşı mücadele yerine, sosyal şövenizme karşı mücadeleyi esas almaları ve her önelerine geleni "sosyal şöven" olarak nitelendirmeleri tesadüfi değil, sınıfsal özelliklerinin bir sonucudur. Milliyetçilik dümen suyunda olan küçük burjuvazi, milliyetçiliğe karşı mücadele edemez. Bu kendisine karşı mücadele anlamına gelir. Ve mümkün değildir. Bu görev, ezilen ulusun

ML'lerindir.

Aynı şekilde Türkiye'de bir kısım küçük burjuva hareketlerin (ML geçinmelerine rağmen) sosyal şövenizme karşı mücadele etmek yerine, milliyetçiliğe karşı mücadeleyi esas almaları ve her kim ki "ayrılmayı" savunuyorsa, onlar "milliyetçi" olarak nitelendirmeleri tesadüfi değil, sınıfsal özelliklerinin bir sonucudur. Şövenizmin dümen suyunda olan küçük burjuvazi sosyal şövenizme karşı mücadele edemez. Bu kendi kendine karşı mücadele etmesi anlamına gelir ve mümkün değildir. Bu görev, ezen ulusun ML'lerindir.

Bu gün Kürdistan'da sınıf mücadelesi ile ulusal kurtuluş mücadeleside yeniden yükselmeye başlamıştır.

(...)

Türk ve Kürt (...) ML'ler ulusal (...) milliyetçi kabuğu kırmış. (...) Proleter devrimi mücadelesi açısından bakmaya başlamışlar. Çeşitli milliyetlerden halkın ortak sınıf örgütlerinde toplanmasının önündeki en önemli engellerden birisi de güvensizlikler (...) küçük burjuva örgütler, ulusal sorunun çözümünü konusunda, hakim ulus milliyetçiliğini, ML'le cilalayarak piyasaya sürmüşler, hatta bir kısmı kayda değer mesele olarak görmemiştir. Bu hususta M.Suphi önderliğindeki TKP içinde böyledir. Biz mirasçısı olduğumuz M.Suphi önderliğindeki, TKP'nin sorun karşısında sessiz kalarak sosyal şöven bir konuma düşmüş olduğunu açıkça belirtiriz. ta ki, bu tarihlerden partimizin kuruluşuna kadar, sorun karşısında sosyal şöven tutum egemen olmuştur. Partimizin doğuşu bu konuda tam anlamıyla bir dönüm noktasıdır. Artık bu tarihten sonra Kürdistan da bir ulusun var olduğunun, dolayısıyla; bu ulusun kendi kaderini istediği yönde tain etmeye hakkı olduğunun kararlı bir savunucusu doğmuştur. Bu yüzden Türk hakim sınıfları ve bir kısım akımlar, partimizi "kürtçülük"le eleştirmekten geri durmamışlardır.

Ne zaman ki, Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi yükselmiş, o zaman, sosyal şöven hareketlerin dizleri tutuşmuş, ideolojik saldırılarla yetinmeyerek, askeri saldırılara başlamışlardır. Bu hareketler her ne pahasına olursa olsun, Kürt ulusunu kendi kaderini ayrılma yönünde tain etmesine karşıdır ve bu yüzden saldırmaktadırlar.

Bir kısım iki yüzlüler ise, "sömürgecilik teorisi" ni ve "ayrılmayı" savunmanın (...) hesabına bir çırpıda görüş değişir-

mişler ve sahte tutumlarını bir kez daha su yüzüne vurmuşlardır.

(...)

Daha önceden, belirttiğimiz gibi biz ezilen ulus Marksist Leninistleri, birliğin savunucularıyız. Biz, ayrılma ile ayrılmamanın; kâr ve zararın eşit olduğu bir durumda, birlikte yana tavır koyarız. Ancak bu, kuru bir iyi niyet gösterisi değildir. Bizler nihayet, bütün dünyada, ezilen halkların kardeşçe yaşadıkları, sınıfsız bir dünya savunuyoruz. O halde bu fırsatta halkları birliğe çağırarak, kaynaştırmak, işçi sınıfının nihai hedefine uygun bir tavidir.

Bizler, sosyal şövenizme karşı mücadelenin esas savunuculuğunu, Türk marksist-leninistlerine bırakıyoruz.

.....

Bizler tarihin köklerine dayanan düşmanlıklardan kaynaklanan güvensizliği törpülemeyi ve gidermeyi görev kabul ediyoruz. Kürt ulusunun, tarihi boyunca katledilmesinden kaynaklanan "Türk düşmanlığını" Taürk hakim sınıflarına düşmanlığa dönüştürmeye, Kürt halkı ile Türk halkının kardeşliğini uluslararası, bütün ezilen halkların kardeşliğinin bir halkası olarak anlatmaya çalışacağız.

Sarıyoruz bize düşen budur...!

Kürdistan'ın siyasi statüsü konusundaki görüşlerimize gelince:

Birinci olarak, şunu belirtmemiz gerekir. Günümüzde Kürdistan'da öyle bir ön yargı yaratılmıştır ki, devrimci çevreler, Kürdistan'a "sömürgeci" denmediği vakit, bu görüş sahibini bir çırpıda pekala sosyal-şöven olarak niteleyebilmektedir. Devrimci çevrelerde, Kürdistan'a "sömürgeci" demek adeta, Kürdistan'da milli zulmün olmadığını söylemektir. Bu ön yargının bilinçli olarak yaratıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu nedenle, Kürdistan'ın sömürge olmadığını ileri sür-

mek, anti-pati toplamak için yeterli olmaktadır. Kürdistan'da milli zulmün olduğunu veya olmadığını söylemek, Kürdistan'ın sömürge olduğu veya olmadığını söylemekle eş tutulduğunda bir kısım küçük burjuva hareketler hemen yön değiştirip, bir taban tuturma yoluna gittiler. Bu kuyrukçu tutumu, faydacı tutumu eleştirmek şimdi konumuz değildir.

Partimiz, Kürdistan'ın siyasi statüsünü tesbit ederken milliyetçi akımın yarattığı önyargıdan etkilenmediği gibi, hakim ulus milliyetçiliğine ve sosyal şövenizmden de etkilenmez. Onun maddi gözlemleri vardır ve meseleye bakmak için bir başkasının gözlemlerini kullanması gerekmez!

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağı bütün dünya ulusları için bir depremi beraberinde getirmiştir. Yeryüzünde ülke statülerinin bu kadar sık değiştiğine, tarihin hiç bir döneminde şahit olmamıştır. (...)

Kürdistan'ın siyasi statüsü I. emperyalist savaştan sonra, emperyalistlerce, Lozan'da tesbit edilmiştir. Buna göre, Kürdistan dörde bölünmüş, emperyalizmin ve uşaklarının her parçadaki menfaatlerinin korunup-kullanılması, o parçanın ZOR'la dahil edildiği ülke sınıflarına verilmiştir. Türkiye sınırlarına dahil edilen bölümlü içinde böyle olmuştur. Emperyalistler ve uşakları hali hazırdaki, "Misaki Milli" içinde kalan; Türk halkı, Kürt ulusu ve milli azınlıklar üzerindeki menfaatlerini korumak ve genişletmek konusunda, yaptıkları pazarlık sonucu; bunun biz devlet eliyle (ancak Türk hakim sınıflarının kontrolünde olması kaydıyla) ülkedeki bütün milliyetlerden, kompradorlar ve toprak ağalarının elindeki bir devlet eliyle korunmasında anlamışlardır.

Lozan'da her milliyetten fertlerin "hususî ticarî münasebetlerden" ya-

İşçi sınıfı, ezilen ulusun her şart altında kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğunu, bu hakkı ayrılmak yönünde kullanmasına ulusun kendisinin karar verebileceğini, "kendi kaderini tayin etmenin" bir hak olduğu bu hakkın ille de ayrılmak gerektiği şeklinde yorumlanamayacağı, ulusun isterse hakkını ayrılmama yönünde de kullanabileceği görüşündedir.

saklanmayacağı hükmü vardır. Bu hükümün, o dönemde, hala Osmanlı ekonomisinde önemli bir yeri olan, Rum ve Ermeni kapitalistlere yönelik olduğu ileri sürülse, esasta bütün milliyetleri kapsayacağı doğum, Milliyet, dil, ırk ve din farkı" gözetilmeyeceği kaydına bağlanmış. Türk hükümetinin, aksi yönde "hiç bir kanun" çıkarmayacağı da bu kayda eklenmiştir.

Burada sözü edilen "Hususi ticari münasebetler" hakkı şüphesiz, her milliyetten kompradorlar ve toprak ağalarının hakkıdır. O tarihte bu hakkın ancak emperyalizme uşaklık yönünde kullanılacağı açıktır.

Nitekim, bu emperyalistlerin, bahsettiğimiz bu "hak" sayesinde ki, Türk devleti aynı zamanda Lanen Makzume'nin, Şellefyan'ın Vitali Hakko'nun, Kinyas Kartal'ın, M.Celal Bucak'ın da devletidir. Ancak hiç unutmamak gerekir ki, gene bu antlaşma sayesinde devlet en çok Koç'un, Sabancı'nın Bodur'undur.

Eğer Lozan'da emperyalistler, bütün milliyetlerden patronların ve ağaların "hususi ticaret münasebetlerine" (...) kayda bağlamasaydı, yani her milliyetten sermaye sahiplerine ve toprak ağalarına kendisine uşaklık etme ve bunun ücretli uşaklık (...) Ama Şimdi böyle olmamaktadır. Şimdi diğer Milliyetlerden kompradorlar ve toprak ağalarında pay almaktadırlar.

Eğer bugün Kürdistan'da bir sömürge ülkede, olabileceğinin çok fazlası üzerinde sermaye var ise, bu Lozan'da tespit edilen statüden kaynaklanmaktadır. Bunun üzerinde duralım.

"Sömürge ülkelerde, sermaye ya hiç yoktur, ya da yok denecek kadar azdır". Aynı şekilde, bu "Az" olan sermaye kayıtsız şartsız "siyasi bağımlılık koşulu içinde" var olabilir. Aksi takdirde, bir sermayeden söz etmek, bir sömürge için mümkün değildir.

"Siyasal bağımlılık koşulu içinde var olmak, emperyalizm, siyasi bağımlı olmayı (yani kompradorluğu) kabul ettikten sonra var olmak anlamına gelir. Sömürge ülkelerde, emperyalizm sömürü alanlarını, fiilen koruduğu gibi, sömürde de aracıya (kompradorluğa) gerek duymaz. Bu sebeple, sömürge ülkede, "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olabilen sermaye kesinlikle "az"dır. Çünkü, çok olmasının emperyalizm için gereği yoktur.

Acaba, bugün Kürdistan'da sermaye, sömürge bir ülkede "siyasal bağımlılık koşulu içinde" olabilecek kadar az mıdır?

Hesap edinki bu "az"lık öyle bir "az"lıktır ki, bir adım ötesinde "Hiç" olmamak vardır. "Sömürge ülkelerde sermaye ya hiç yoktur, yada çok az vardır" demek, "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olabilen sermayenin, varlığı ile yokluğu arasında pek bir fark olmadığı anlamına gelir. Acaba bugün Kürdistan'da sermaye varlığı yokluğu ayırtedilemeyecek kadar az mıdır?

Eğer "az" deniliyorsa, bizde az olmadığını ispatlayalım.

Siyasal güç maddi gücün bir yansımasından başka bir şey değildir. Bugün, Kürdistan'da sermaye miktarı konusunda kesin rakam verebilecek materyallerden yoksun olduğumuz bir durumda, Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının siyasi gücüne bakarak, bir fikir sahibi olalım. İstisnasız her dönemde Kürt komprador ve toprak ağaları (devlet üzerindeki siyasi gücün bir yansıması olan) parlamentoda, % 15-20 arasında değişen oranda yer tutmuşlardır. Bunun bir tesadüf olmadığı, aksine bir statü sorunu olduğu açıktır.

Bir kısım küçük burjuvalar, Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının "hain" olduklarından ötürü, onların Kürt sayılmayacağını, dolayısıyla iktisaden ifade ettikleri gerçeğin, Kürt ulusu için önemli olmadığını ileri sürüyorlar.

Kürt kompradorları ve toprak ağalarının hain olması başka şey, siyasi statü açısından ifade ettikleri gerçek ayrı şeydir. İster ezen, ister ezilen ulusa mensup olsun komprador burjuvazi ve toprak ağaları haindir. Fakat, bu onların iktisadi ve siyasi yapıdaki yerlerini görmemizi engellemez.

Kürdistan'da sermayenin durumu bundan ibaret değildir. Kürdistan'da birde "Milli sermaye", yani, ulusal burjuvazinin elindeki sermaye vardır. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının sermayesi gerek emperyalist sermaye ile, gerekse Türk komprador burjuvazi ve toprak ağalarının elindeki sermaye ile bütünleşmiştir. Milli sermaye ise ulusal burjuvazinin, henüz emperyalistlerle kompradorluk ilişkisine girmemiş olmasından ötürü, emperyalist sermaye ile kaynaşmamıştır. Bu sermaye kompradorların elindeki sermayeden çok azdır ve güçlenememektedir. Çünkü, hem emperyalizmin, hem de Kürt ve Türk komprador burjuvazi ve toprak ağalarının baskısı altındadır. Bugün Kür-

distan'da varlığı (bir takım siyasi hesapların temeli olsun diye) titizlikle inkâr edilen emperyalizmden ve uşaklarından bağımsız olarak varlığını sürdüren, küçük sermaye sahipleri ulusal burjuvazi içinde yer alırlar.

Kürdistan'da sermayenin diğer bir özelliğine daha değinmemiz gerekmektedir.

Acaba, yeryüzünde, "siyasal bağımlılık koşulu içinde" oluşan ve "ya az var yada hiç yok" olan sermayenin, hakim ulusun işçilerini sömürmek kullanabildiği, bu hakka ve bu güce sahip bir sömürge sermayesi var mıdır?

Emperyalizm, kendisine "siyasal bağımlılığı" kabul eden bir sermayenin varlığına izin verdiği vakit, "çok az var" olabilen bir sermaye, sömürgeci ülkenin işçilerini sömürecek kadar güçlenemez ve bu hakka, olanağa sahip olamaz!

"İstisnalar kaideyi bozmaz" ancak, Kürdistan'da bir istisnadan söz edilemez. Bu bir sistem, bir statü meselesidir. Bugün Kürdistan'da komprador burjuvazi ve toprak ağalarının, bir yarı-sömürge statü içinde var olabileceği kadar geniş olmadığı, ancak bir sömürge ülkede de olamayacak kadar geniş olduğu açıktır.

Kürdistan'ın ekonomisini incelemeyi sürdürelim.

Çünkü, ancak Kürdistan'ın ekonomisinin, bir sömürge ekonomisi olmadığını ortaya koyduğumuz vakit, mesele daha kolayca anlaşılacaktır.

Sermaye, meselenin bir yanısırdır. Ve gördük ki, Kürdistan'da var olan sermaye, sömürge bir ülkede var olabileceğinin çok üstündedir.

Sermayenin "siyasal bağımlılık koşulu içinde" var olması o sermayeyi elinde bulunduran sınıfın "siyasal bağımlılığı" kabul etmesi anlamına gelir. Siyasal bağımlılığı kabul ederek var olan bir sermaye sınıfı, komprador burjuvaziden başka bir sınıf olamaz. Bu durumda "ya hiç yok, yada çok az var" olabilen sermaye (...)

(...)

Emperyalizm, nereye giderse gitsin "kendi geleneklerini götürür". Savunmamızın bir çok yerinde komprador kapitalizmi tanımlarken, onu emperyalizmin getirip geliştirdiğini belirtmiştik. Emperyalizm, hem sömürge ülkelere, hemde yarı-sömürge ülkelere bir kapitalizm götürür. Ancak mesele değiştiğinde sömürge ülkedeki kapitalizm ile yarı-sömürge ülkelerdeki komprador kapitalizmin nispe-

ten farklı olduğunu görüyoruz.

Yarı-sömürge ülkelerde, komprador kapitalizm, öncelikle bir komprador sınıf yaratmayı gerektirir. Nasıl ki, tekelci kapitalizm, bir tekelci burjuvazi demekse, aynı şekilde komprador kapitalizmde komprador burjuvazi demektir. Bu nedenle yarı-sömürgelere, emperyalizmin getirdiği komprador kapitalizmin sınıfsal yan-sıması olarak komprador burjuvazi doğar. Fakat sömürgelerde durum böyle değildir. Emperyalizmin sömürge ülkelere götürdüğü kapitalizm bir komprador sınıf aracılığı ile geliştirilen komprador kapitalizmden farklıdır. Sömürge ülkelerde, emperyalizm, bir aracı-uşak sınıfa gerek duymadan, bunun yokluğundan doğan boşluğu da bizzat kendisi doldurarak, komprador kapitalizmi doğrudan kendisi geliştirir. Sömürge ülkelere emperyalizmin getirdiği kapitalizmin, komprador burjuvaziyi yaratmadığı halde gene de komprador kapitalizm olmasının sebebi onu emperyalizmin getirmiş olmasıdır.

Bugün Kürdistan'da mevcut olan komprador kapitalizm, doğrudan emperyalizm tarafından değil, komprador burjuvazi aracılığı ile geliştirilen kapitalizmdir. Bu yanı sıra da, sömürge bir ülkeden farklı bir iktisadi olgudur. Emperyalizmin Kürdistan'da geliştirdiği komprador kapitalizmde aracı olan sınıf hem Türk hem de Kürt kompradorlarıdır.

Kürdistan'ın sömürge bir ülkenin ekonomisinden tamamen farklı olan ekonomik gerçekleri, genel olarak bunlardır. Meseleye, birde hakim ulusun ekonomisi açısından bakmak gerekir. Bir kısım küçük burjuva hareketler, Kürdistan'a "sömürge" dedikten sonra, Türkiye'ye de rolünü veriyorlar. "Metropol."

Olayları, olguları olduğu gibi görmek yerine görmek istediğimiz gibi göstermeye çalışmak, hiç bir zaman bizi gerçeğe yaklaşturmaz. Meseleye değinelim.

Tarih boyunca Kürdistan'da ekonomik ilhak gerçekleştirilemeyen bir Türk ekonomisi, acaba Kürdistan'ı ekonomik olarak ilhak edebilecek seviyeye ne zaman ulaşmıştır? Yarı-feodal bir ekonomi, başka yarı-feodal ekonomiyi ilhak edebilir mi? Daha doğrusu ekonomik olarak emperyalizm tarafından yarı-sömürge koşullar içinde ilhak edilen bir ekonomi başka bir ekonomiyi ilhak edebilir mi? Sorular çoğaltılabilir.

Bir ülkenin başka bir ülkeyi sömürgeleştirebilmesi için (eğer bu bir askeri is-

tiladan ibaret olmayacaksa) her şeyden önce iktisadi yapısının buna elverişli olması gerekir. Emperyalizm ve Proleter devrimleri çağında yalnız kapitalist ülkelerin sömürge edinme imkanları vardır. Çünkü, bir ülkeyi sömürge edinebilmek için, o ülkeye götürülecek yüklü bir sermaye, aynı şekilde tamamen olmasa da esas olarak, üretim araçları üreten bir ekonomiyi sahip olmak gerekir. Günümüzde, emperyalist ve kapitalist iktisadi yapıların dışında, dünyanın geri kalan bölümünde, yarı-feodal iktisadi yapı hüküm sürmektedir. Türkiye, kapitalist bir ülke değildir. (...) Burada şunu belirtelim ki, Türkiye'de ne burjuva demokratik devrimi, ne de Prusya usulü bir hareketle feodalizm tasfiye edilememiştir. Bu iki yolun dışında kapitalizm, başka bir yolla hakim hale gelmek imkanına sahip değildir. Bugün, Kürdistan'ın sömürge olduğunu kanıtlamak için, kendimizi Türkiye'nin kapitalist bir ülke olduğunu kanıtlamaya zorlamak, hatalı bir tutumdur.

Türkiye, yarı-feodal bir iktisadi yapıya sahiptir. Nicel farklılıklar meselenin özünü değiştirmez. Aynı şekilde Kürdistan'da iktisaden yarı-feodaldır. Bu durumda, yarı-feodal bir ekonominin, başka bir yarı-feodal ülkeyi sömürgeleştirebileceğini ileri sürmek açıkça ortadadır ki, hatalı bir görüştür.

Bir kapitalist yarı-sömürgeenin, sömürgesi olabilir. Çünkü, kapitalist bir ülke demek, her şeyden önce, sermaye ve üretim araçları üretmek demektir. Ülke kapitalist olmasından ötürü, sömürge edinme imkanına sahiptir. Ancak buna siyasi-statüsü (yani yarı-sömürge olması) bazı durumlarda engel teşkil edebilir. Bu yarı-sömürge kapitalist ülkeler genellikle yarı-sömürge olmadan önce, sömürge sahibi olan ülkelerdir.

Bugün Türk ekonomisi de yarı-sömürge koşullar içinde olabilecek ölçüde ilhak edilmiş bir durumdadır. Bunun sonucu olarak, milli kapitalizm tahrip edilmiş, ülkenin kendi iktisadi gerçeği olan yapı tahrip edilmiş, yerine emperyalizm, komprador kapitalizm geçirilmiştir. Türk ekonomisinde ilhak bu temeldedir.

Kürdistan'a baktığımızda, Kürdistan'da mevcut olan komprador kapitalizm, Kürdistan ekonomisini esas olarak ilhak eden emperyalizmin getirdiği bir kapitalizmdir. Bu ilhak sonucudur ki, Kürdistan'da milli kapitalizm çok cılız kalmıştır. Bugün Kürdistan ekonomisinin temel ger-

çeği emperyalizmdir. Bunu gözönüne almadan ekonomik ilhakı, yarı-feodal bir ekonomiye bağlamak hatalıdır. Bu sebeplerdir ki ayakları havada metropol teorileri ileri sürmek, aslında Türk ekonomisine, hakkı olmayan bir ilerlilik bahsetmek olur. Ayrıca bazı akıldanelerin ileri sürdükleri gibi, buzdolabı, çamaşır makinesi üretmek, otomobil vb. motorlu araçları kaborta etmek, ağır sanayi değil, esasta tüketime yönelik bir komprador kapitalizmin ürünüdür. Komprador kapitalizmde temel olan (üretim değil) tüketim araçları üretmektir. Bir buzdolabı, çamaşır makinesi veya otomobil (ki kaldı ki sadece kaportası) motorlu tüketim araçlarından başka bir şey değildir.

Buraya kadar:

*Kürdistan'ın siyasi statüsünün Lozan'da tespit edildiğini ve emperyalistlerin Kürt ticaret burjuvazisine ve toprak ağalarına da uşaklık hakkı verdiği.

*Kürdistan'ın ekonomisinin, sömürge ekonomisinden (sermaye, burjuvazisinin ve kapitalizmin özellikleri bakımından) farklı olduğunu.

*Türk ekonomisinin, yarı-sömürge koşullar içinde ilhak edilmiş bir ekonomi olduğunu ve başka bir ekonomiyi ilhak edebilecek yeterlilikte olmadığını ortaya koyduk. Bundan sonra, bir kaç hususu daha belirledikten sonra, belirleme yapabiliriz.

Bugün Türkiye'nin (ya yeni sömürge ya da) yarı sömürge olduğunu büyük çoğunluk kabul eder. Türkiye'de bir devlet vardır, ancak bağımsız değildir. Bağımsızlığı görünüştedir. İşte bu özellik, bir yarı-sömürgeyi sömürgeден ayıran temel kısıttır. Yani sözde siyasi bağımsızlık, yarı-sömürgelerde var, sömürgelerde ise yoktur.

Bu genel doğrudan hareket edildiğinde, Kürdistan'da Kürt hakim sınıflarının elinde, bir Kürt devleti, yani sözde siyasi bağımsızlığın aracı olan bir devlet yoktur. Dolayısıyla, Kürdistan'a sömürge demek yanlış olmasa gerekir. Gerçekten de mesele değilmediği zaman böyle düz ve yüzeysel bir mantıkla, Kürdistan'a sömürge bir ülke demek gerekir. Ancak Kürdistan'ın Lozan'da tespit edilen statüsü incelenip, bugünkü somut durum da ortaya konduğunda, Kürdistan'ın bir yarı-sömürge olmadığı gibi bir sömürge olmadığı anlaşılabilir.

Lozan'da, Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının uşaklık hakkı elde

ettiğini biliyoruz. Ancak Lozan, bu hakkı tescill olarak, Kürt kompradorlarına bir devlet kurma hakkı vermemiştir. Ortaya çıkan şey şudur. Kürt hakim sınıfları kompradorluk yapacaklar, Türk ve diğer milliyetlerden kompradorlar gibi sömürden pay alacaklardır. (Yani bir sömürden olmayan iktisadi-sosyal bir olgu olarak var olacaklar) Ancak, sözde bağımsız bir devletleri de (yani bir yarı-sömürge de) olmayacaklardır.

Görülüyor ki, Lozan'ın tespit ettiği statü ne sömürge satatüdür, ne de yarı-sömürge statü. Çünkü eğer yarı-sömürge olsaydı, sözde siyasal bağımsızlığa tekabül eden bir devlet olması gerekirdi. Eğer sömürge olsaydı, o zaman da Kürt hakim sınıflarına, kompradorluk hakkı verilmezdi. Demek ki, Kürdistan'a verilen statü, ne bir yarı-sömürge, ne de sömürge statüdür.

Emperyalistler Lozan'da yarı-sömürge statüyü Türk hakim sınıflarına vermişlerdir. Ancak, Kürt hakim sınıflarına, kompradorluk hakkı vermek, aynı zamanda ona (bir yarı-sömürge devlete tekabül etmeyen) bir siyasal ağırlık hakkı vermek değil midir? Ekonomik ağırlık, doğal olarak bir siyasal ağırlık getirmeyecek midir? Şüphesiz ki, getirecektir. Bu taktirde, ekonomik ağırlığın beraberinde getirdiği siyasal ağırlık nereye yansıtacaktır? Bu siyasal ağırlığın bir ifadesi olması gerekir. İşte Kürt hakim sınıflarına (bir sömürge ülkeden farklı olarak) hakim ulusun kompradorlarının kontrol ve ağırlığındaki parlamentoda bulunma hakkı verilmiştir.

Bunun anlamını açmadan önce, sadece şekilsel olarak, dünyanın hiç bir sömürge ülkesinde, "siyasal bağımlılık koşulu içinde", "ya hiç yok, ya da çok az" olan sermayeyi elinde bulunduran, üç-beş kompradorun, sömürgeci ulusun hakim sınıflarına ait devlet mekanizması içinde böylesine bir yere sahip olduğu görülmemiştir.

Kürt kompradorlarının ve toprak ağalarının parlamentoda bulunma hakkını kısıtlayıcı hiç bir şey yoktur. Kürdistan'da uygulanan seçim sistemi ile, Türkiye'de uygulanan seçim sistemi aynıdır ve ortak sistem sonucunda, Kürt hakim sınıfları parlamentoya girebildikleri kadar girebilmektedirler. Bu meselenin bir yanındır. Parlamentoda bulunma hakkının anlamına gelince, parlamento hakim sınıfların, halkı daha çok hangi kesiminin soyacağına karar vermek için, hakim sınıf temsilcilerinin toplanıp birbirlerine çelme takıp, elen-

se çektikleri yerd. Öz itibarıyla pazarda süren rekabet, parlamentoda siyasi rekabet olarak sürüp gider. Bu siyasal rekabette, bir adım öne geçen hükümet olur, veya devleti kendi çıkarlarına daha fazla kullanma hakkı elde eder. Böyle olunca da, parlamentodaki siyasi rekabette elde edilen kazanç, bu kazanç sahiplerinin ekonomik alanda rekabet imkanlarını genişletir. Sömürden payını artırır. Meselenin özü budur. İşte, bugün parlamentoda bulunan Kürt hakim sınıfları da, siyasi rekabet yolu ile devleti çıkarları için daha fazla kullanma ve sömürü olanaklarını genişletme çabası içindedir ve bu konuda, hem Türk hem de diğer azınlık milliyetlerden kompradorlar ve toprak ağaları kadar imkân sahipleridirler.

Bir kısım küçük burjuva akımlar Kürt kompradorları ve toprak ağalarının parlamentoda bulunmasını, hain olmalarından ötürü, kayda değer bir iktisadi ve siyasal olay saymıyor. "Onlar orada Kürt milliyeti adına bulunmuyorlar" doğrudur. Ancak onlar oraya, bir sömürge ülkede mümkün olmayacak siyasal ve iktisadi olanaklardan yararlanarak gitmişlerdir.

Meselenin diğer bir yanı da "siyasal bağımlılık" koşulunun içeriğidir. Biliyorsunuz. "Siyasal bağımlılık" çok geniş bir kavramdır. Yarı-sömürge ülkelerin siyasal bağımlılığı, diğer statülerle karıştırılmamalıdır. Kaldı ki yarı-sömürge statüde bile tek bir bağımlılık reçetesi yoktur. Mesela, kapitalist yarı-sömürgelerin (İspanya, Portekiz'in) bağımlılığı ile yarı-feodal, yarı-sömürgelerin bağımlılığı arasında bile farklılıklar vardır. "Siyasal bağımlılık koşulu" nun içeriğini emperyalistler tespit ederler. Bir sömürge ülkede "siyasal bağımlılık koşulu" içinde var olabilen sermayenin, bu bağımlılığın içeriği de, gene emperyalistlerce tespit edilir. Bugün Kürdistan'da "siyasal bağımlılık koşulu" nun içeriğini de emperyalistler tespit etmişlerdir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Türk hakim sınıfları, Türk halkı, Kürt ulusu ve azınlık milliyetler üzerinde emperyalizmin menfaatlerini, (kendi menfaatlerine tekabül edip ortak olması sebebiyle) korumak güvencesi vermiştir. Zaten bu sayede emperyalistler devlet olma hakkını Türk hakim sınıflarına vermiştir.

Emperyalistler için önemli olan, Kürdistan'ın sömürülmesi, yağmalanmasıdır. Bunun için usuk gerekmektedir. Milliyet önemli değildir. Ama Türk hakim sınıfla-

rı için kazın ayağı böyle değildir. Türk hakim sınıfları açısından milliyet sorunu önem taşımaktadır. Aynı bir ulus olarak, Kürt ulusunun varlığının kabul edilmesi, Türk devleti çatısı altında Türk komprador ve toprak ağalarının etkinliklerinin gerilemesi, Kürt hakim sınıflarının ise etkinliğini artırması anlamına gelecektir. Bugün Misak-ı Milli'ye dahil edilmiş 15 milyon Kürt yaşadığını düşünürsek, bunun bir nispi temsilde, parlamentoda 135 sandalye olduğunu, (bir kısım azınlıkları da hesaba kattığımızda bunun 200 sandalyeye ulaşacağını) görürüz. Bu Türk hakim sınıflarının, devlet içindeki ağırlıklarının tehlikeye düştüğü andır.

İşte bu nedenledir ki, Türk hakim sınıfları, Kürt milliyetinin inkârına, reddine özel önem vermişler ve emperyalistlerle masaya oturduklarında, Kürt hakim sınıflarına, milli özelliklerinden arınmış bir kompradorluk hakkı ile pazarlığı bitirmişlerdir.

İşte Kürdistan'ın siyasal statüsünün özü budur. "Milli" devlet yok, Türk devleti içinde de "Milli temsil" yok, ancak, milli özelliklerinden arındırılmış bir temsil var!...

Meselenin irdelenmesinin bizi getirdiği nokta budur. Bu sebeplerden ötürü, kolaycı ve işe gelir bir tutumla Kürdistan'a sömürge demek, sakat bir anlayıştır. Gerçeği görmekte fayda vardır.

Partimizin, Kürdistan'a sömürge değil de ezilen bağımlı ulus demesinin sebebi işte bu olgudandır.

Zihinleri karıştıran bir olayı daha aydınlatmaya çalışmakta yarar vardır. Yarı-sömürge ülkeyi sömürgeciye ayıran temel kıstasın birisinin de siyasal bağımsızlık olduğunu daha önce belirtmiştik. Burada şunu da belirtmeliyiz ki, aynı şekilde yarı-sömürge ulus ile ezilen bağımlı ulusları birbirinden ayıran temel kıstas gene "sözde siyasal bağımsızlığın" olup olmamasıdır. Bütün ezilen bağımlı uluslarda milli devlet yoktur. Başka bir deyişle, ezilen bağımlı uluslar ile sömürge ulusların ortak yanlarından bir tanesi milli devletin yokluğudur. Bütün bunlardan hareketle, şöyle genel bir tespit yapıldığı takdirde yanlış olmayacaktır.

Ezilen bağımlı ulus, yarı-sömürge ulus ile, sömürge ulus arasında bir yerdedir. Ancak şüphesiz sömürge ulusa daha yakın yerdedir. Bu statü sadece "ezilen ulus" değil, "ezilen bağımlı ulus" statüsüdür. "Ezilen ulus" kavramı genel

bir kavramdır. Emperyalizmin ve gericiliğin zulmü, sömürsü altındaki bütün ulusları kapsar. Oysa ki, "Ezilen bağımlı ulus" özel bir statüye tekabül eder. Bu statünün Kürdistan somutunda, içeriğini daha önce izah etmeye çalıştık.

Ayrıca, hem sömürgelerde, hem de ezilen bağımlı uluslarda, (şekilsel ve dozaj bakımından farklılık olsada) azgın bir milli zulüm vardır. Milli zulüm, hakim ulusun hakim sınıflarının, ezilen ulusa yaptığı her türlü zulümdür, içeriği açıldığında (soykırım, asimilasyon, jenosid'in olduğu görülür ki, bu bakımlardan), sömürge ile ezilen ulus arasında bir ayrım yapmaya gitmek, "deli saçması" bir tutumdur. "Sömürgelerde katliamlar var ama, ezilen bağımlı uluslarda yoktur" ya da "sömürgelerde asimilasyon olur, ama ezilen bağımlı uluslarda olmaz" diye bir görüş ileri sürülerek ayrım yapılamaz. Fakat şüphesiz her sömürge de bile ayrı tür ve dozajda olmadığı gibi, her ezilen bağımlı ulusta da aynı tür ve dozajda olmayabilir.

Kürdistan somutunda milli zulümün adeta katliam olduğunu görüyoruz. Bu sa-

Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi ile sınıfsal kurtuluş mücadelesi tek bir süreçtir.

dece Kürt ulusu üzerine değil, diğer azınlık milliyetler üzerinde de çok katı bir şekilde yürütülmüştür, halende yürütülmektedir.

Kürdistan'ın tarihi, Kürt halkının katledilmesinin tarihinden başka bir şey değildir. Geriye dönüp bakınız. Bu ulus, tarihinde hep sömürgecilere, istilacılara karşı mücadele etmek zorunda kalmış, direnmiş, fakat çeşitli nedenlerden ötürü her seferinde binlerce insanı kan gölü içinde bırakmasına rağmen, muvaffak olamamıştır. Bugün her alanda ZOR'a dayalı olarak yürütülen Türkleştirme politikasını örneklerle göstermenin bir gereği yoktur. Çevrenize bakmanız yeterlidir.

Dünyada hiç bir ulusun hakim sınıfları Türk ulusun hakim sınıfları kadar iki yüzlü ve inkarcı değildir. 15-20 milyon nüf bir ulusu bir çırpıda reddediyorlar. Ne var ki "Türkiye'de böyle bir ulus yoktur efendim" derken yüzleri kızarmıyor. Bizim "helal olsun" demekten başka söyleyeceğimiz yoktur.

Dünyada bir çok ülkeye bakınız. Bütün ülkelerde hakim sınıflar değil 15 milyon, 15 tanede olsa farklı milliyetlerin ol-

duğunu kabul ederlerken, Türk hakim sınıflarının 15-20 milyonluk bir ulusu yok sayması karşısında hayrete düşmek elde değil. Sadece Suriye'de Esad'ın 200-300 bin kadar Kürt'ün bulunmasından hareketle, Kürt'lerin ülkesinde var olduğunu kabul etmesi ile Türk hakim sınıflarının tutumlarını karşılaştırmamız... Siz de hayrete düşeceksiniz.

Dememiz odur ki, bugün Türkiye'de Kürt ulusu üzerinde, milli baskı çok zalimce sürdürülmektedir. Bunun nasıl yapıldığını anlatmaya hacet yoktur. Sadece 15 milyonluk ulus için Türk hakim sınıflarının "hepsi dağılı ve halis muhlis Türk'tür" dediğini belirlemek yeter. Gerisini siz düşünün...

Bu sebeplerle milli zulüm ezilen bağımlı uluslarda da çok katmerli olabilmektedir. Hatta bazı hallerde bir sömürgeci den daha da katmerli olabileceği bilinmeli ve bu mekanik zorlamalara girilmemelidir.

Bir iki noktaya daha değindikten sonra, sözlerimizi bitireceğiz.

Bugün Kürdistan, milli baskıdan başka bir de sınıfsal baskı altındadır. Sınıfsal

baskı, Kürt hakim sınıflarının Kürt halkına uyguladığı baskıdır. Sınıfsal baskı içerik olarak çok geniş bir kavramdır. Bu sebeple sınıfsal (...)

(...) Bugün Kürdistan'da ezilen ulus milliyetçiliği küçümsenemeyecek bir gücü ifade etmekte, Kürt ulusu içinde, giderek güçlenmektedir. Kürdistan'da ulusal burjuvazinin sınıfsal temelini oluşturduğu milliyetçilik, emperyalizme ve uşaklarına karşı mücadelede çok önemli bir yere sahiptir. Ulusal burjuvazi, Kürdistan'da ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinin, (içinde bulunduğumuz aşamada) güçleri arasındadır ve mücadeleyi sürekli olarak bağımsız bir ulusal devlet yönünde geliştirmek isteyecektir. Eğer mücadele bağımsız bir ulusal devlet yönünde değilse, çeşitli milliyetlerden halkın, tam hak eşitliğine dayanan iktidarı yönünde gelişirse, ulusal burjuvazi bu durumda da kazanılacak güçler arasında olacaktır. Çünkü mücadele somut olarak, onu baskı altında tutarak, gelişmesini önleyen, emperyalizm ve ezilen bağımlı ulus statüsüne yönelmiştir. O somut durumda mücadelenin önderliğini ele geçirerek ulusal devlet yaratmak için, yakın bir imkân görmüyorsa da, bunu

bilahare halletmek isteyecektir. Ayrıca, çeşitli milliyetlerden halk iktidarı, ona nispi bir yerde vaad etmektedir.

Bütün bunlardan ötürü, ulusal burjuvazinin önderliğinde gelişen bir hareketi, emperyalizm ve uşaklarına karşı desteklemek işçi sınıfı için görevdir. İkinci ihtimal söz konusu olduğunda (yani işçi sınıfı önderliğinde mücadele geliştildiğinde de) politikamız kazanmak olacaktır.

Bir kısım hareketler, bir çok sebepten ötürü Kürdistan'da ulusal burjuvazinin var olmadığını ileri sürüyorlar. Onlar gene gerçeği görmek yerine, olayları istedikleri gibi görmek durumundadırlar. Kürdistan'da ulusal burjuvazinin varlığını kanıtlamak için Ali'yi, Ahmet'i, Mehmet'i göstermeyeceğiz. Koçgiri'yi, Ağrı'ya, Zilan'ı, Dersim'i göstermek yeterlidir. Çünkü bu mücadeleler ulusal burjuvazinin eserleriydi!

Son olarak şunu belirtelim;

Ashında, Kürdistan "Sömürge midir, değil midir" konusunda, fırtına koparılması, fırtınayı koparanların sınıf karakterlerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü onlar, bir kere Kürdistan'ı sömürge kabul ettirdikten sonra, ardından gelen bir çok milliyetçi tutumlarına gerekçe yapmak istemektedirler. Bizim açımızdan sorun sadece iktisadi ve sosyal olarak, bir belirleme yapmaktır. Çünkü Kürdistan bugünkü haliyle, bugünkü koşullar içinde, "sömürge bir ülkedir" dense de bizim örgütlenme, mücadele, diğer bütün konulardaki görüşlerimizde bir değişmeyi gerektirmeyecektir. Zaten meselenin tayin edici yanı budur. Bugünkü koşullarda, Kürdistan'a "ezilen bağımlı ulus" dendiği vakit, ayrı bir strateji izlenecek değildir. Kürdistan'ın içinde yaşadığı koşullar (adı ne olursa olsun) temelde bir şey değiştirmeyecektir.

.....

Böylece, partimizin programını anlatmaya çalıştığımız bu bölümü de bitirmiş oluyoruz. Şu açıklamayı yapmakta yarar vardır. Ulusal sorun konusu çok detaylı, derin bir konudur. Bizim içinde bulunduğumuz koşullarda, böyle bir konuda yeterince bir açıklama yapabilmek mümkün değildir. Partimizin programında zaten doğru bir temel mevcuttur. Bu temel üzerinde, köklü araştırmalara girerek, programı zenginleştirmek, meselinin sahibi olarak işçi sınıfı partisine düşer. Bu görev aksatılmamalıdır.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ALTINDA DEVİRİMİN SÜREKLİLİĞİNİN İLANI VE ANLAMI:

IV BÖLÜM

FERHAT ALI

Hiç kuşkusuz, kapitalizm ile komünizm arasında, bu iki toplumsal ekonomi biçiminin özelliklerini, niteliklerini bağrında taşıyan bir geçiş dönemi yer alır. Ve bu dönem, ezilen ama yok edilemeyen, yenilen ama toplumsal gözeneklerden tekrar fıskırmaya çalışan kapitalizm ile, yeniyi, iyiyi, doğruyu temsil eden, ama henüz embriyon halindeki komünizm arasında bir mücadele dönemidir. Bu geçiş döneminin devletide proletaryanın diktatörlüğüdür.

Marks'ın sözleriyle "kapitalizm toplum ile komünist toplum arasında, birinden ötekine devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna da bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki, burada, devlet **proletaryanın devrimci diktatörlüğünden** başka bir şey olamaz." (134)

Burada, sorunun kilit taşlarından biri, pek açıktır ki, kapitalizmden komünizme geçişte tüm bir tarihsel dönemin gerekliliğini kabul ederek hareket etmektir.

Somutlaştıralım.

Sosyalist toplum, sınıflı toplumdaki sınıfsız topluma geçişin önemli tarihsel evresini kapsar. Bu toplumda burjuva diktatörlüğü yerini proletarya diktatörlüğüne, üretim araçlarının özel mülkiyeti yerini toplumsal mülkiyete bırakmıştır. Bu topluma değin ezilen, sömürülen bir sınıf olarak proletarya yöneten, egemen bir sınıf karakterine bürünmüştür. Varlıksızlar, ezilenler bu toplumda eski konularından kurtulup, eski bir avuç sömürücü üzerinde diktatörlük uygulamak için biraraya gelirler. Ve bu toplumda eski ekonomik kuruluşun yerine sosyalist yeniden kuruluş geçer.

Tüm bu ilerlemeye karşın, **sosyalist toplum çelişkisiz, çatışmasız, dalgasız birdeniz değildir.** Sosyalist toplum, kapitalist toplumdaki biçimiyle bir sosyalist toplumdur." Burada ele almamız gereken, kendi temelleri üzerinde gelişmiş olan değil, tersine, kapitalist toplumdaki doğduğu şekliyle bir komünist toplumdur; dolayısıyla, iktisadi, manevi, entellektüel, bütün bakımlardan, bağrından çıktığı eski toplumun damgasını hâlâ taşıyan bir toplumdur. (135) Böyle bir toplumda, işçiler ile köylüler, kol ile kafa, şehir ile kır emeği arasında hâlâ çelişkiler mevcuttur. Dahası, "herkesten yeteneğine ve herkese ihtiyacına" göre ilkesi henüz gerçeklik halini almamıştır. Toplum henüz bu aş-

maya ulaşacak durumda değildir. Bu bakımdan gerekli indirimler yapıldıktan sonra birey olarak üretici, topluma sunmuş olduğunun tam karşılığını alır. Topluma sunmuş olduğu emek miktarını başka bir biçimde toplumdaki geri alır.

"Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları"nda Marks bu durumu şöyle açıklıyor:

"Besbelli ki, burada uygulanan ilke, eşit değerler değişimi olduğu ölçüde, meta değişimini düzenleyen ilkenin aynıdır. İçerik ve biçim değişmiştir, çünkü değişmiş koşullar altında hiç kimse emeğinden başka bir şey veremez ve öte yandan da bireylerin mülkiyetine bireysel tüketim araçlarından başka hiç birşey geçemez. Ama birey olarak ele alınan üreticiler arasında bunların dağıtımında egemen ilke, eşdeğer metaların değişimine hükmeden ilkedeki farkıdır: bir biçimdeki belli bir miktar emek, başka bir biçimdeki eşit miktar emekle değişmektedir.

Demek ki, meta değişiminde eşdeğer değişimi yalnızca **ortalama olarak** var olduğu, tek tek durumlarda olmadığı halde, ilke ile pratiğin ortak çekişme içerisinde olmamasına karşın, **eşit hak**, burada, hâlâ- ilke olarak- **burjuva hak**tır.

Ama bu ilerlemeye karşın, **eşit hak**, hâlâ burjuva sınırlar içerisinde kalmaktadır. Üreticinin hakkı, sunmuş olduğu emekle **orantılıdır**; buradaki eşitlik, ölçümün eşit bir ölçüt ile, emek ile yapılması olgusudur." (136)

Bedensel ve zihinsel olarak bir insan bir diğerinden üstün olabilir ve aynı süre içinde daha fazla emek sağlayabilir ve daha uzun süre çalışabilir. Dolayısıyla emeğin bir ölçü görevini görebilmesi için süresi ve yoğunluğunun saptanması şarttır; yoksa ölçü birimi olmaktan çıkar. Açıktır ki, bu eşit hak, eşit olmayan bir emek için eşit olmayan bir haktır. "Hiç bir sınıf farkı tanımaz, çünkü herkes bir diğeri gibi yalnızca bir işçidir, ama eşit olmayan bireysel yetenekleri ve böylece de üretken kapasiteyi doğal bir ayrıcalık olarak zımnen kabul eder. Demek ki bu, özünde, her hak gibi eşitsizliğe dayanan bir haktır." (137)

Emek sarfeden insanların bir kısmı evli, bir kısmı değildir; bazılarının diğerlerinden çok çocuğu vardır. Bu insanlar, eşit emek sarfettikleri halde ve dolayısıyla toplumun tüketim fonundan eşit ölçüde yararlanma imkanına sahip oldukları halde, biri ötekenden daha çok alacak ve birisi ötekenden bu durumda daha zengin olacaktır.

Öyleyse, hak eşit olacak yerde eşit olmamalıydı. Ama nedir ki, tüm bu kusurlar, "uzun ve sancılı bir doğumdan sonra kapitalist toplumdan çıkıp geldiği şekliyle komünist toplumun birinci evresinde kaçınılmaz şeylerdir." (138)

Dolayısıyla **sosyalist toplumda devlet, burjuvazisiz burjuva devlettir.** Ancak komünist toplumun üst evresinde, emek, yalnızca yaşama aracı değil, yaşamın birincil ihtiyacı haline geldiği koşullarda bu tür sakıncalardan kaçınılabilir. (139)

Sosyalizm, sınıfların ortadan kaldırılması demektir diyen Lenin, şöyle açıklıyor:

"Sınıfların ortadan kaldırılması için, önce, toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin ortadan kaldırılması gerekir. Görevimizin bu kısmı başarılmıştır, ama bu, ancak bir kısmıdır, üstelik en zor kısmı **değildir.** Sınıfları ortadan kaldırmak için, ikincisi, fabrika işçisi ile köylü arasındaki farklılığı ortadan kaldırmak, **bunların hepsini işçi yapmak** gerekir. Bu birden bire yapılamaz. Bu görev kıyas kabul etmez bir biçimde daha zordur ve zorunlu olarak uzun bir zaman alacaktır. Bu bir sınıfın altedilmesi ile çözümlenebilecek bir problem değildir. Ancak tüm toplumsal ekonominin örgütsel yeniden kuruluşu ile, bireysel, dağınık, küçük meta üretiminin, büyük toplumsal üretime geçişle çözümlenebilir." (140)

Bu demektir ki; sınıfları bugünden yarına bir darbeye ortadan kaldırmak mümkün değildir.

Lenin'in sözleriyle "sömürücüler sınıfı, toprak sahipleri ve kapitalistler, proletarya diktatörlüğü altında ortadankalkmamışlardır ve birdenbire kalkamazlar. Sömürücüler ezilmiş ama yok edilmemiştir. Bir kolu oldukları uluslararası sermaye biçiminde hâlâ uluslararası bir temele sahiptirler. Bazı üretim araçlarını kısmen hâlâ, ellerinde tutmaktadır. Hala paraları vardır. Hala geniş toplumsal ilişkilere sahiptirler. Yenildikleri için, direnişlerinin enerjisi yüz kat, bin kat artmıştır. Devlet, askerlik ve ekonomi yönetimi 'sanatı' onlara bir üstünlük, çok büyük bir üstünlük verir, öyle ki önemleri, nüfus içindeki sayısal oranlarından kıyaslanmayacak kadar büyüktür. Altedilen sömürücülerin, sömürülenlerin muzaffer öncüsüne, yani proletaryaya karşı verdikleri sınıf mücadelesi kıyas kabul etmez ölçüde daha sert hale gelmiştir." (142)

Yeni sosyalist toplum, eski toplumun damgasını uzunca süre üzerinde taşıyacaktır. Öte yandan burjuvazi mülksüzleştirilmesine, iktisaden ortadan kaldırılmasına rağmen, sınıf olarak hâlâ varlığını sürdürmektedir. Burjuva sınıfı iktisadi olarak tasfiye edilmiştir, ama bu iktisadi saf dışılık, onun, siyasi, ideolojik, kültürel vb. alanlarda varlığını sürdürmeyeceği ve bu alanlarda hâlâ yeni biçimiyle bir sınıf olarak varolmayacağı anlamına gelmez. Zira, burjuva hukukunun sınırlı ufkunun hâlâ sosyalizm dönemi boyunca aşılammış olması, hâlâ **"ihtiyaca göre dağılım"** değil, **"emeğe göre dağılım"** ilkesinin uygulanıyor oluşunun yarattığı koşullar ona ekonomik bir temel oluşturmak ve daha da, hâlâ sahip olduğu burjuva yaşam tarzı, alışkanlıkları ve geleneklerinin varlığı devam edecek ve bunlardan doğan güç, en tehlikeli güç olarak varlığını sürdürecektir. Dolayısıyla, iktisaden olmasada, ideolojik, siyasi, kültürel alanlarda burjuvazi sınıf olarak sosyalist toplum süresince, proletaryanın karşıtı olarak varlığını sürdürecektir.

Bundan ötürüdür ki Lenin, tamamlamadan yarım bıraktığı "proletarya diktatörlüğü döneminde ekonomi ve politika" başlıklı makalesinin en son cümlesini şu önemli vurgularla, tartışmamıza ışık tutan şu teorik aksiyonlarla tamalar:

"Burjuvaziyi altetmekle, proletaryanın, sınıfların kaldırılmasına doğru en kesin adım attığı ve bu süreci tamamlamak için, proletaryanın, devlet gücü aygıtından yararlanarak ve altedilmiş burjuvazi ve yalpalayan küçük-burjuvaziye baskı yapmakta savaşmakta, etkilemekte çeşitli yöntemler kullanarak, sınıf mücadelesine devam etmesi gerektiği ortaya çıkar." (143)

Burjuvazi, sosyalizm koşullarında, eski biçimiyle üretim araçlarının özel mülkiyetine göre aranmaz, sosyalizm koşullarında sınıflar değişmiştir ve yeni biçimiyle orta yerde durmaktadır. Dolayısıyla, burjuva sınıfında değişmiştir. Mülksüzleştirilmesine, iktisaden ortadan kaldırılmasına rağmen, bu toplumda hâlâ varoluşunu sürdürmektedir. Burjuvaziyi üretim araçlarının özel mülkiyeti ölçüsüyle değerlendirip, sonrada orada bulamayınca yoktur damgasını basamayız.

Sosyalist toplumda, burjuvazinin ekonomik temeli, üretim araçlarının özel mülkiyeti ve iktisadi varoluşuna değil, sosyalizmin temel ilkesi olan "herkese yeteneğine ve

Burjuvazi, sosyalizm koşullarında, eski biçimiyle üretim araçlarının özel mülkiyetine göre aranmaz, sosyalizm koşullarında sınıflar değişmiştir ve yeni biçimiyle orta yerde durmaktadır. Dolayısıyla, burjuva sınıfında değişmiştir. Mülksüzleştirilmesine, iktisaden ortadan kaldırılmasına rağmen, bu toplumda hâlâ varoluşunu sürdürmektedir.

Ve bu demektir ki, "proletarya diktatörlüğü döneminde sınıflar hala durmaktadır ve duracaktır. Sınıflar yok olunca diktatörlük gereksiz hale gelecektir. Proletarya diktatörlüğü olmaksızın sınıflar yok olmayacaktır." (141)

Nedir ki, sınıflar hâlâ durmaktadır ve duracaktır ama, eski biçimiyle değil. Proletaryanın egemenliği dönemini açan devrimle birlikte, sosyalizmde sınıflar ve sınıflararası ilişki ve çelişkiler değişikliğe uğramıştır.

Sosyalizm sorununun kilit taşlarından en önemlisi sınıfların yeni şekliyle, yeni ilişki biçimiyle proletarya diktatörlüğü altında varolmaya devam ettiği ve sınıf mücadelesinin ortadan kalkmadığı, yeni biçimiyle, farklı biçime bürünerek devam ettiğidir.

herkese emeğine göre" ilkesinin öngördüğü ve sosyalizm süresince de devam edecek olan burjuva hukukunun varlığıyla açıklanabilir. Bu hakkın varlığı, ya da özünde eşitliğe saldırı olan bu hakkın varlığı, burjuvazinin sosyalizmdeki ekonomik dayanağını oluşturur. Ve bilinmektedir ki, **sosyalizmdeki siyasal devlet aygıtı bir bakıma burjuvazisiz burjuva devlettir. Burjuvazisiz burjuva devletin öngördüğü burjuva hukukunda varolduğu sürece, sosyalizmde, burjuva sınıfının varolabilmesinin ekonomik temelde ve nihayet bu temele dayalı burjuvazide ideolojik, kültürel, siyasal vb. alanlarda varolmaya devam edecektir.**

Bundan dolayıdır ki, Marks, "Fransa'da sınıf savaşmaları" adlı eserinde şu yargılara varır:

"Bu sosyalizm genel olarak, sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması, sınıf farklılıklarının dayandıkları bütün üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması, bu üretim ilişkilerine uygun düşen bütün toplumsal bağıntılardan ortadan kaldırılması, bu toplumsal bağıntılardan doğan bütün düşüncelerin altüst edilmesine varmak üzere, **devrimin sürekliliğinin ilânıdır**, zorunlu bir geçiş noktası olarak proletaryanın **sınıf diktatörlüğüdür.**" (144)

Felsefi-revizyonizme kaymadan yapılacak her inceleme, her usa vurma, her teorik uslamamada bizi aynı düzleme sokar. Bu düzlemde apaçık varlaşan şey, **burjuvazi-proletarya çelişmesinin geçiş toplumunun tüm tarihsel dönemi boyunca, bazen alçalan, bazen yükselen bir çizgide devam ettiğidir.**

Marksist-felsefi düzlemde sürdürülen incelememizi.

Kapitalist toplumun temel çelişmesi, bu toplumsal sürece damgasını basan, ona karakterini veren, toplumsal üretim ile kapitalist temellük arasındaki çelişkinin sınıfsal planda varedtiği burjuvazi-proletarya çelişmesidir. Bu toplumsal süreçte burjuvazi ana yön, proletarya tali yöndür. Mevcut kapitalist toplum dediğimiz görüngüyü oluşturan yanlar, çelişmedeki ana ve tali yanların görelisi (geçici ve koşullu) birliğidir. Bu görelisi birliktelikte topluma niteliğini verende ana yandır. Yani çelişmenin ana yanını oluşturan burjuvazi bu toplumunda hakimi olan yandır ve bu, şeye, kapitalist toplum olma özelliğini kazandırır.

Sosyalist toplumda ise durum şudur: Anlaşılabileceği gibi, burjuvazi-proletarya çelişmesinin ana yönü olan burjuvazi yönü, kapitalist toplumu belirtiyordu. Ancak kapitalist toplumdaki bu çelişik yönler, yalnızca bir arada bulunmakla kalmaz, aynı zamanda karşılıklı mücadele ederler. Kapitalist toplumdaki savaşın sonucu, çelişmeli yönlerin yeni yönü (proletarya) büyür, yükselir ve zamanla çeşitli sıçramalarla egemen duruma gelir. Dereceliliğin kesintiye uğraması sonucu, devrimle, eski şey, yani kapitalizm yeni şey'e, yani sosyalizme dönüşür. **Dönüşümü sağlayan, şeylerdeki özdevinimdir, iç çelişmedir. Sosyalizmle birlikte, burjuvazi-proletarya çelişmesi ortadan kalkmaz, yeni biçimiyle varoluşunu devam ettirir. Ama yeni şekliyle, yeni konumu ve yeni özelliğiyle.**

Elbetteki bu yeni biçim, ya da şeylerdeki nitelik değişikliği, burjuvazi-proletarya çelişmesindeki, eskiden ana ya da birincil yön olan burjuvazinin tali ya da ikincil yön, eskiden tali ya da ikincil yön olan proletaryanın da birincil ya da ana yön

haline gelip, mevcut şey'e yani yeni topluma sosyalist niteliğini vermesidir.

Sosyalist toplumda, burjuvazi-proletarya çelişmesi ortadan kalkmıyor, yeni biçimiyle varlığını sürdürüyor. Ve bu varlığını sürdürüş, proletaryanın kendi kendini yıkıp yokedişle birlikte son bulur. Yani komünizmin üst evresinde, sınıfların ortadan kalkmasıyla birlikte, proletarya da, burjuvazi de artık varolmayacaktır. Ve dolayısıyla, sınıfsız komünist topluma varılan nokta, aynı zamanda proletarya ve onun karşıtı burjuvazinin de yokoluş noktası olacaktır.

Bir şeydeki çelişmeli iki yönden herbiri, diğerinden varlık bulur. Çelişmeli yönlerden birinin ortadan kalkması, diğer yanın varlık-köşülünün son bulması olacağından, karşıt yanında ortadan kalkması demek olacaktır.

Zira, bilinirki, şeyler, kendilerini anti-tezleriyle eyerlenmiş olarak orta yere koyarlar.

Eğer çelişmeli yanlardan biri hâlâ varlığını sürdürüyorsa, diğeri de, karşıtıda varlığını sürdürecektir; yok eğer, şeydeki çelişmeli yanlardan biri artık yoksa, diğeri de, karşıtı da yok demektir. Felsefi-revizyonizmden muzdarip olmayan her kafa bu çıplak gerçeği bilir.

"Diyalektik hareketi oluşturan şey, iki çelişik yanın bir arada varolması, bunların çatışmaları ve yeni bir kategori içinde eriyip kaynaşmalarıdır. Sorunu kötü yanın atılması olarak koymak, diyalektik hareketi kısa kesmektedir."

İşte bu sorunda bir kaç kanıt:

Birinci kanıtımız Marks'tan,

"Proletarya, politik iktidarı ele geçirir ve üretim araçlarını devlet mülkiyeti haline getirir. Ama, böyle yaparken, proletarya olarak kendisini ortadan kaldırır, bütün sınıf farklarını ve uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarını ortadan kaldırır, devleti devlet olarak ortadan kaldırır." (145)

İşte ikincisi,

"Diyalektik hareketi oluşturan şey, iki çelişik yanın bir arada varolması, bunların çatışmaları ve yeni bir kategori içinde eriyip kaynaşmalarıdır. Sorunu kötü yanın atılması olarak koymak, diyalektik hareketi kısa kesmektedir." (146)

Ve de üçüncüsü,

"Proletarya zaferi kazanacak olursa, bu, proletaryanın toplumun mutlak yanı halini almış olduğu anlamına gelmez katıyen, çünkü proletarya bu zaferi ancak kendi kendini ve kendi kendisiyle birlikte kendi karıştını da yok ederek kazanmaktadır." (147)

Ensonu,

"Çelişik bir yön tek başına bulunamaz, kendisine karşıt yön olmazsa, bir yön varlık koşulunu yitirir." (148)

Önemle üzerinde durulması gereken şey, yeni toplum sosyalizmde devrik sınıfların, burjuvazinin uzunca bir dö-

nem görece hâlâ güçlülüğünü korur. Yenilgiyi asla hazım edemez; uluslararası burjuvaziden destek görür ve her fırsatta proletaryayla kuvvet denemesine girişir. Bu kuvvet denemesi binbir yolla açık ya da gizli biçimler alır. Ve hatta öyle ki; şimdilerde artık yozlaşmış kapitalizmin birer prototipi halini almış revizyonist-kapitalist ülke deneyimlerinde tannılanmış olduğu gibi, burjuvazi öylesine sinsice davranabilmektedir ki, Leninizmi onaylama oyunlarına bile girişebilmekte ve bu paravana ardında karşı-devrimci eylemlere girişebilmektedir. İktisadi, kültürel, eğitim vb. alanlara sızarak proletarya ve bağlaşıklarını yolundan çıkarmaya, düşüncelerde duraksamalara yolaçmak için her çabaya başvururlar.

Her vesileyle kendi dünya görüşlerini, proleter dünya görüşünün karşısına koymak ve emekçi yığınları aldatmayı denerler. Uzunca bir tarihsel evreyi kapsayan sosyalizm döneminin tümünde burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadelesi, kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki mücadele çeşitli görünüşlerle devam eder.

Bu vesileyle ÇKP Merkez Komitesi şöyle diyecekti:

"proletarya diktatörlüğü döneminde sınıflar hala durmaktadır ve duracaktır. Sınıflar yok olunca diktatörlük gerksizhale gelecektir. Proletarya diktatörlüğü olmaksızın sınıflar yok olmayacaktır."

"Proletaryanın iktidarı almasından sonra çok uzun bir tarihi süre boyunca, sınıf mücadelesi insan iradesinden bağımsız nesnel bir yasa olarak sürer, iktidarın alınmasından öncekinden yalnızca biçimsel olarak ayrılır." (149)

Bundan dolayıdır ki Mao, daha Şubat 1957'de şöyle açıklıyacaktı:

"Çin'de mülkiyet sistemi bakımından sosyalist dönüşüm esas olarak tamamlandığı ve daha önceki devrimci dönüşümlere özgü, geniş çaplı ve fırtınalı kitlesel sınıf mücadeleleri esas olarak sona erdiği halde, devrilmiş toprak ağası sınıfının ve komprador sınıfın kalıntıları hâlâ vardır, burjuvazi hâlâ vardır, küçük burjuvazinin yeniden kalıba dökülmesi ise henüz başlamıştır. Sınıf mücadelesi asla sona ermiş değildir. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, çeşitli siyasi güçler arasındaki sınıf mücadelesi, proletarya ile burjuvazi arasındaki ideolojik alandaki sınıf mücadelesi uzun ve zorlu olmaya devam edecek ve hatta zaman zaman çok keskinleşecektir. Proletarya dünyayı kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışmaktadır, burjuvazi de öyle yapmaktadır. Bu açıdan sosyalizmin mi kapitalizmin mi kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir." (150) (abç)

Mao'nun bu pasajında, sosyalist toplumun siyasal çözümlenmesinin derin ve özlü gerçeği yatıyor. Bu gerçek kav-

ranmadan, bu realite eşliğinde hareket edilmeden sınıf mücadelesinin sosyalist toplumdaki konumu kavranamaz.

Bunun içindir ki Mao, şöyle diyor:

"Ülkemizde sosyalizm ile kapitalizm arasındaki ideolojik mücadelede kimin kazanacağı oldukça uzun bir süre içinde ortaya çıkacaktır. Çünkü burjuvazinin ve eski toplumdaki gelen aydınların etkisi, onların sınıf ideolojisini oluşturan da bu etkidir, ülkemizde daha uzun bir süre varlığını sürdürecektir. Eğer bu yeterince kavranmazsa ya da hiç kavranmazsa en ağır hatalar işlenir ve ideolojik alanda mücadele vermenin gerekliliği gözardı edilir." (151)

Bu demektir ki, sosyalist toplumda burjuvazi-proletarya çelişmesi uzlaşmaz bir çelişme olarak hâlâ durmaktadır ve devrimin sivri ucu bu toplumda da burjuvaziye yönelmektedir.

Her ne kadar tarımın sosyalist dönüşümü ile bireysel köylülük, kolektifler içinde örgütlenerek yeniden kalıba dökülmesinin koşulları yaratılmışsada, son kapitalist sınıf olan köylülük, kapitalizme yönelik eğilimlerini hâlâ belli ölçülerde koruyacaktır. Kolektif mülkiyet tüm halkın mülkiyetine dönüştürülmediği sürece, bireysel ekonominin tüm kalıntıları ortadan yok edilmediği sürece, küçük köylülük, küçük üreticilere özgü karakteristiklerinin bazılarını taşıyacaktır.

Dolayısıyla, bir yandan burjuvazi-proletarya çelişmesinin antagonist haliyle sürüyor olması, öte yanda, şehir-kır, işçiler-köylüler, kafa-kol emeği arasındaki çelişmelerin varlığı, burjuva hukukunu henüz aşılammış olması ve nihayet, şehir ve kırdaki küçük üreticiler arasında kapitalizme doğru kendiliğinden eğilim, eski toplumun alışkanlıkları, emperyalist baskı vb sonucu, "işçi sınıfı saflarında, parti vedevlet organlarında sürekli olarak siyasi bakımdan yozlaşmış unsurlar; devlete, halka ait işletmelerde yeni burjuva unsurlar, kamu malını yağmalayanlar ve yiyiciler; kültür ve eğitim alanında ve aydın çevrelerde yeni burjuva aydınlar ortaya çıkarlar. Bu yeni burjuva ve yozlaşmış unsurlar, devrik ve fakat henüz tamamıyla yok edilmemiş olan eski burjuva unsurlar ve diğer sömürücülerle ittifak içinde, sosyalizme saldırırlar. Yönetici organlarda siperlenmiş yoz unsurlar, daha alt organlardaki burjuva unsurları destekleyip onları kanatları altına aldıklarından, özellikle büyük zararlar verebilirler." (152) (abç)

Ve bilinir ki, eski ve yeni burjuva unsurlar, her türden yozlaşmış kesim, yeni zengin köylüler hep birlikte revizyonizmin toplumsal temelini meydana getirirler. Bilinir ki, emperyalist baskı karşısında teslimiyetçilik revizyonizmin dış kaynağı, burjuva etkisi ise iç kaynağını oluşturur. Tüm sosyalizm aşaması boyunca sosyalist ülkelerdeki komünist-partilerde ML ile revizyonizm arasında kaçınılmaz bir mücadele sürer. Burjuvazi ile proletarya arasında siyasi, iktisadi, ideolojik, kültürel, eğitim alanlarında sınıf mücadelesi asla durmaz; "Bu uzun süreli, tekrarlarla dolu, dolambaçlı ve karmaşık bir mücadeledir."

Sınıfların yok edilmesi uzun ve zorlu bir mücadeleyi öngörür; sınıf mücadelesi, sermayenin iktidarı devrildikten sonra, burjuva devlet aygıtının paramparça edilmesinden sonra, proletarya iktidarı altında proletarya diktatörlüğü ku-

rulduktan sonra, asla ortadan kalkmaz, sadece biçim değiştirir ve hatta çok zaman daha da sertleşir.

"Sosyalist toplumda, üretim araçları üzerindeki mülkiyetin sosyalist dönüşümünden sonra sınıf karşıtlıkları hâlâ vardır ve sınıf mücadelesinin ateşi sönmez. Sosyalizm yolu ile kapitalizm yolu arasındaki mücadele tüm sosyalizm aşaması boyunca vardır. Sosyalizmin inşasını güvencelemek ve kapitalizmin restorasyonunu önlemek için, sosyalist devrimi siyasi, iktisadi, ideolojik ve kültürel alanda sonuna dek götürmek gereklidir. Sosyalizmin tam zaferi, bir iki kuşak içinde elde edilemez; bu sorunu tamamiyle çözmek için 5-10 kuşak, hatta daha da uzun bir süre gereklidir." (152)

Bunun içindir ki, Mao, "1957 Yazındaki Durum" başlıklı makalesinde, sosyalist devrim dönemi boyunca, sosyalizme ve halka karşı olan burjuva sağcıları ile halk arasındaki çelişmeyi uzlaşmaz bir çelişme olarak ele alır ve bunu bir ölüm-kalım sorunu olarak değerlendirir. (153) Bazılarınca sanıldığı gibi, sosyalist toplum döneminde burjuvazi ortadan kalkmaz; O, çelişmenin bir yönü olarak proletaryanın karşıtı olarak varlık bulur. Bu durumun berrak bir çözümlenmesini yapan Mao, "proletarya ile burjuvazi arasındaki, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki çelişme, kuşkusuz bugünkü Çin toplumunun baş çelişmesidir" der. (154)

Bu çözümlenme, Marksizmin hanesine yeni bir katkı, yeni bir kilometre taşıdır. Bir kaç devrim deneyiminden çıkardığı dersler ışığında sorunu irdeleyen Mao, burjuvazi-proletarya çelişmesini tüm bir sosyalizmin tarihsel sürecinde baş çelişme olarak saptar ve buna uygun görevleri öne koyar.

Daha ileride Mao, ayrıntılara iner ve şöyle açıklar;

"Bugünkü görevimiz geçmiştekinden farklıdır. Eskiden proletaryanın esas görevi kitlelere, emperyalizme ve feodalizme karşı verilen mücadelelerde önderlik etmektir ve bu görev şimdi yerine getirilmiş bulunmaktadır. O halde, şimdi baş çelişme nedir? Şimdi, mızrağın sivri ucunu burjuvaziye yöneltmiş olan sosyalist devrimi sürdürüyoruz ve bu devrim aynı zamanda bireysel üretim sistemini dönüştürme, yani kooperatifleşmeyi gerçekleştirme hedefini gütmektedir, dolayısıyla baş çelişme sosyalizm ile kapitalizm arasında, kolektifleşme ile bireycilik arasında, ya da en özlü ifadesiyle sosyalist yol ile kapitalist yol arasındadır." (155)

Proletarya diktatörlüğünün tarihsel görevinin iki ucunu, iki yanını hem ulusal ve hem de uluslararası yanını görmek gerekir, ülke içindeki görev, sömürücüleri ortadan kaldırmak, sosyalist yeniden kuruluşu gerçekleştirmek, yığınların komünist bilincini yükseltmek, tüm halkın mülkiyeti ile kolektif mülkiyet arasındaki farkı kaldırmak, işçiler-köylüler, şehir-köy, kafa-kol emeği arasındaki farkı silmek, sınıfların yeniden ortaya çıkması ve kapitalizmin restorasyonunun tüm olasılıklarını mutlak surette yok etmek ve "ihtiyaca göre" ilkesinin gerçekleştirileceği komünist toplumun inşasının ön koşullarını yaratmaktır. Dıştaki görev, uluslararası emperyalizmin saldırılarına karşı koymak, kapitalizmin zulüm ve sömürsüne karşı, ve sömürüst sisteminin ortadan kaldırılana dek dünya devrimini desteklemek.

Proletarya diktatörlüğünün ilk yıllarında (yani 1917 Ekim

yıllarında) asıl tehlike, dış emperyalist müdahale ve iç emperyalizmin uşaklarının birleşik gücünün proletarya iktidarı üzerindeki tehdidiydi. Zamanla bu durum az-çok aşıldığında (esas değil), Lenin, küçük-burjuva iktisadi yapının egemen olduğu Rusya'da küçük-burjuva unsurun tehlikesine dikkat çekti ve bu unsurun her gün her saat kendiliğinden kapitalizmi doğurduğuna dikkati çekerek, bunun tehlikesine işaret etti. Tüm ulusal ekonomiye sosyalist ekonomi (kolhoz ve sovhozcu sektörler) egemen olduktan sonra, Stalin yoldaş, yaklaşmakta olan savaşın tehdidine dikkati çekti. Ama nedir ki; önünde hiç bir deneyim olmayışının yarattığı dezavantajla, hiç bilinmeyen bir yolda atılan adımların olanca güçlüklerinin yarattığı dezavantajla bazı hatalarla tanıştı.

Mücadelenin zorlu pratiği içindeki, her insan gibi, Stalin'de, tartışmasız başarılarının, erdemlerinin, yol-göstericiliğinin yanında, hatalarında yüzyüze geldi. Bu hatalardan en önemlisi apaçık ki, proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin sürdürülmesi noktasındaydı. Ama bilinsin ki, bir dağın yamacından doruğuna tırmanan bir insanın önceden gremeyeceği güzergah-

Devrimle, eski şey, yani kapitalizm yeni şey'e, yani sosyalizme dönüşür. Dönüşümü sağlayan, şeylerdeki özdevinimdir, iç çelişmedir. Sosyalizmle birlikte, burjuvazi-proletarya çelişmesi ortadan kalkmaz, yeni biçimiyle varoluşunu devam ettirir. Ama yeni şekliyle, yeni konumu ve yeni özelliğiyle.

tan geçiyordu ve önünde hiç bir deneyim yoktu. Bu durumda etkisiyle burjuvazi-proletarya çelişmesinin sosyalist toplumdaki yeri ve önemini saptamada hatalarla yüzyüze geldi.

Stalin, "SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine" adlı raporunda 25 Kasım 1936 yılında şöyle diyecetti;

"Bilindiği gibi, büyük toprak sahipleri sınıfı, iç savaşta son ve kesin yengimiz sonucu zaten tasfiye olmuştu. Öteki sömürücü sınıflar da aynı yazgıyı paylaştılar. Sanayide artık kapitalistler sınıfı yok. Tarımda artık kulaklar sınıfı yok. Ticarete artık tacirler ve spekülörler yok. Öyle ki, tüm sömürücü sınıflar tasfiye edilmiş bulunuyor.

Geriye işçi sınıfı kaldı. Köylüler sınıfı kaldı ve aydınlar kaldı." (156)

Daha ileride,

"Sovyet toplumunun sınıfsal yapısında, geçtiğimiz dönem boyunca meydana gelen değişimler bunlardır işte. Bu değişimler, neyi gösterir, neye tanıklık eder?

lik olarak, işçi sınıfı ile köylülük arasındaki, aynı şekilde bu sınıflar ile aydınlar arasındaki sınır çizgisinin

silindiğini ve eski sınıf tekelciliğinin yok olduğunu gösterir. Bu demektir ki, bu toplumsal gruplar arasındaki mesele gitgide azalıyor. (abç)

İkinci olarak, bu değişimler, bu toplumsal gruplar arasındaki ekonomik çelişkilerin yok olduğunu silindiğini gösterir (abç) Ve son olarak, aynı şekilde, bu toplumsal gruplar arasındaki politik çelişkilerin yok olduğunu, silindiğini gösterir. (abç) SSCB'nin sınıfsal yapısında meydana gelen değişiklikler böyle." (157)

Bu demektir ki, işçi sınıfı ile köylü sınıfı arasında, ulusal ekonomiye sosyalist ekonomi esas olarak egemen olduktan sonraki evrede, çelişkiler hem ekonomik ve hem de siyasi planda yok olmuştur, silinmiştir. Artık bu evreden sonra, bir çelişkiden (köylüler ile işçiler) söz edilemez.

İşte tamda bu noktada, Stalin yanılığa düşer.

Ne var ki, Stalin, "Sosyalizmin ekonomik sorunları"nda, 1 Şubat 1952 yılında, 1936'daki eski formülünü "yetersiz" "belirsiz" bulur ve 1936'daki hatasını görerek aşar.

İşte 1952'de bu sorunda söyledikleri "Bazı yoldaşlar, zamanla yalnızca sanayi ile tarımın, kol emeği ile kafa emeği arasındaki temel farkın kalkmayacağını, ama aralarındaki bütün farkların kalkacağını savunuyorlar. Bu yanlıştır. Sanayi ile tarım arasındaki temel farkın kalkması, aralarındaki bütün farkların kalkması sonucunu veremez. Önemli olsa bile, tarım ve sanayideki değişik çalışma koşullarından doğan belirli bir fark kalacaktır. Sanayide bile, ayrı ayrı işkolları hesaba katılırsa, çalışma koşulları her yerde aynı değildir. Örneğin, maden işçisinin çalışma koşulları ile makineleşmiş bir kundura fabrikasının işçilerinin çalışma koşulları değişiktir, eğer bu söylediklerimiz doğru ise, ister istemez, sanayi ile tarım arasındaki belirli bir farkın bulunacağı da doğrudur.

Kafa ile kol emeği arasındaki fark için de aynı şeyi söylemeliyiz. Kuşkusuz, kültürel ve teknik düzey bakımından aralarındaki temel fark yok olacaktır. Ancak, önemli olsa bile, hiç olmazsa işletmelerdeki yönetici personelin çalışma koşullarının işçilerin çalışma koşulları ile aynı olmamasından ötürü bir fark kalacaktır.

Bunun tersini savunan yoldaşlar, herhalde benim, sanayi ile tarım arasındaki, kafa ile kol emeği arasındaki farkların kaldırılmasından sözettiğim bazı konuşmalarına dayanıyorlar, ancak bu konuşmalarında temel farkın mı kalkacağı, bütün farkların mı kalkacağı açıklanmamıştı. Böylece bu yoldaşlar formülümü bütün farkların kalkması biçiminde anlamış olacaktırlar. Bu demektir ki, formül belirsizdi, yeterli değildi. Bu formülü kaldırmak, yerine, sanayi ile tarım, kafa emeği ile kol emeği arasındaki temel farkların yokolacağı ve temel olmayan farkların kalacağı biçiminde, yenisini koymak gerekir." (158) (abç)

Yeterince açık!

Yıllar önce (1918) Lenin de şöyle açıklamıştı; "Proletarya diktatörlüğü konusunda, proletaryanın bütün öteki sınıflara egemen olması gerektiğini söyledik. Komünizmin tam kuruluşundan önce sınıflar arasındaki farkı ortadan kaldıramayız." (159)

Proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesi sorununda devletin işlevlerine ilişkin, Mart 1939 yılında Sta-

lin'in "Bazı Teori Sorunları" başlıkla makalesinde belli yanılgılara düştüğünü saptamak gerekir. Sosyalist devlet sorununu bu makalede tartışan Stalin, şöyle açıklar;

"Kapitalizmi alaşağı etmek için, sadece kapitalistleri mülksüzleştirmek değil, ama burjuvazinin devlet makinesini, onun eski ordusunu, bürokratik memurlar topluluğunu, polisini tamamen kırıp parçalamak, ve bu makine yerine, yeni proleter bir devlet biçimi, yeni sosyalist bir devlet geçirmek de gerekmişti. Bolşeviklerin yaptıklarında tastamam budur. Ama bundan, yeni proleter devletin, eski devletin proleter devlet gereksinmelerine göre değişmiş bazı işlevlerini koruyamayacağı sonucu çıkmaz. Hele bizim sosyalist devlet biçimlerimizin değişmez kalacakları, devletimizin başlangıçtaki işlevlerinin gelecekte de oldukları gibi korunacakları sonucu hiç çıkmaz. Gerçeklikte, devletimizin biçimleri ülkemizin gelişmesiyle birlikte ve dış durumun değişmesi ile aynı zamanda değişirler ve değişeceklerdir." (160)

Bu pasajdan çıkacak sonuç şudur;

a- Sosyalist devlet biçimlerinin değişmez değil, değişebilecekleri.

b- Sosyalist devletin işlevlerinin değişmez değil, gelecekte olduğu gibi korunacakları hiç değil, değişebileceği ve değişmesi gerektiği.

c- Sosyalist devlet biçimlerinin ülkenin gelişmesi ve dış duruma göre, değişip, farklılaşacağı.

Kısaca, Stalin'in burada belirttiği şey, sosyalist devlet biçimlerinin ve işlevlerinin, ekonomik, politik ve toplumsal yaşamda meydana gelen değişikliklere uygun olarak ve nihayet, dış durumdaki değişimle birlikte, değişebilecekleridir.

Sosyalist toplum, durağan, ölü, hareketsiz, gelişmeyen bir şey değil, gelişen, canlı, değişen bir toplumdur. O halde, bu canlılık, hareket, değişim ve gelişim sosyalist devlet biçimlerine ve işlevlerine neden yansımaları. Unutulmamalıdır ki, kapitalizmden komünizme geçiş süreci siyasal devlet biçimlerinin engin bir bolluk ve çeşitliliğini göstermekten geri kalmaz. (161)

Stalin'le sürdürüyoruz.

İşte daha ileride yazdıkları!

"Ekim Devriminden bu yana, sosyalist devletlerimiz, gelişmesi içinde başlıca iki evreden geçti;

Birinci evre, Ekim Devriminden sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasına değin uzanan dönemdir. Bu dönemin başlıca görevi, devrik sınıfların direncini kırmaya, müdahalelerin saldırısına karşı ülke savunmasını örgütlemeye, sanayi ve tarımı eski durumuna getirmeye, kapitalist unsurların ortadan kaldırılması için zorunlu koşulları hazırlamaya dayanıyordu. Sonuç olarak, devletimiz, bu dönem boyunca, başlıca iki işlev görüyordu. Birinci işlev ülke içinde devrilmiş sınıfların ezilmesi. Bu işte devletimiz dış görünüşü bakımından, işlevi, başkaldırıların ezme olan daha önceki devletleri anımsatıyordu, ama gene de şu ilkesel ayrımla ki daha önceki devletler sömürücü azınlık yararına sömürülen çoğunluğu ezerlerken, bizim devletimiz emekçi çoğunluk yararına sömürücü azınlığı eziyordu. İkinci işlev; dış saldırıya karşı ülke savunması. Bu işte de devletimiz,

dış görünüşü bakımından onlar da kendi ülkelerinin silahlı savunması ile uğraşan daha önceki devletleri anımsatıyordu. Bununla birlikte şu ilke ayrımı da vardı ki, daha önceki devletler, o zaman sömürücü azınlığın zenginlik ve ayrıcalıklarını savunurlarken, bizim devletimiz dış saldırıya karşı emekçi çoğunluğun kazanımlarını savunuyordu. Bir üçüncü işlev daha vardı devletimiz organlarının ereği, yeni sosyalist iktisadın genç filizlerini geliştirme ve insanları sosyalizm ruhu içinde yeniden eğitime olan, iktisadi örgütlenme ve kültürel ve eğitsel çalışması. Ama bu yeni işlev, o sırada, ciddi bir gelişme göstermedi.

İkinci evre, kent ve kır kapitalist unsurlarının ortadan kaldırılmasından, sosyalist iktisat sisteminin tam zaferine değin, yeni anayasanın kabulüne değin uzanan dönem oldu. Bu dönemin özsel görevi, sosyalist ekonomiyi ülkenin tümünde örgütlemek ve kapitalist unsurların son kalıntılarını ortadan kaldırmak; kültür devrimini örgütlemek, ülkenin savunması için kursuzluk olarak yenileştirilmiş bir ordu örgütlemek idi. Sonuç olarak, sosyalist devletimizin işlevleri değişmiştir. Sömürü kaldırıldığına, sömürücüler artık varolmadıklarına ve artık baskı altında tutulacak kimse bulunmadığına göre, ülke içindeki askeri bastırma işlevi gereksiz duruma gelmiş, ortadan kalkmıştır. Bastırma işlevi, yerini kamu malı hırsız ve aşırı ticarına karşı, sosyalist mülkiyetin

Sosyalist toplum çok uzun bir tarihsel evreyi kapsar. Bu tarihsel evrede sınıflar, burjuvazi ile proletarya ve bunlar arasındaki mücadele varolmaya devam eder.

korunması işlerine bırakmıştır. Ülkenin dış saldırıya karşı askeri savunma işlevi, olduğu gibi korunmuştur. Bunun sonucu, Kızıl Ordu, Kızıl Donanma ve ülkemize yabancı casusluk örgütleri tarafından gönderilmiş bulunan casusları, katilleri, sabotajcıları yakalayıp cezalandırmak için zorunlu cezai organlar ve haberalma örgütleri de korunmuştur. Devlet organlarının iktisadi örgütlenme, kültürel ve eğitsel çalışma işlevi de, aynı biçimde, korunmuş ve büsbütün geliştirilmiştir. Şimdi devletimizin özsel görevi, ülke içinde, barışçıl bir iktisadi örgütlenme, kültür ve eğitim çalışması yapmaktır. Ordumuza, cezai organlarımıza ve haberalma örgütlerimize gelince, onların sivri ucu artık ülkenin içine değil, ama dışarıya, dış düşmanlara karşı çevrilmiştir.

Gördüğünüz gibi, şimdi yepyeni bir devletimiz, tarihte benzeri olmayan ve biçimi ve işlevleri bakımından, birinci evrenin sosyalist devletinden gözle görülürcesine ayrılan sosyalist bir devletimiz var. " (162)

Devamla,

"Ama gelişme bu kadarla kalmaz. Daha öteye, ileriye, komünizme doğru gidiyoruz. Devlet, komünizm döneminde de varlığını sürdürecektir mi?

Evet, eğer kapitalist kuşatma ortadan kaldırılmazsa, eğer dış askeri saldırı tehlikesi yok edilmezse, sürdürecektir,

ve kolayca anlaşılabilirki, devletimizin biçimleri, iç ve dış durumda ortaya çıkabilecek değişiklikler uyarınca yeniden değişecektir.

Hayır, eğer kapitalist kuşatma ortadan kaldırılır, eğer onun yerine sosyalist kuşatma geçerse, devlet, varlığını sürdürmeyecek, yok olacaktır." (163)

Okuyucuyu sıkma pahasında olsa, Stalin'den genişçe aktarmalar yaptık. Buna mecburduk; zira, Stalin'in en çok eleştiri konusu yapılan makalesi budur. Okuyucu ancak genişçe aktarmalarla, Stalin'in konuya ilişkin bütünlüklü anlayış silsilesini tahlil edebilir. Zira bilinir ki, "gerçekler, üstelik bir de bütünlüklerinden soyutlanmışlarsa, iç bağlantılarından ayrılmışlarsa, keyfi olarak seçilmişlerse, koşullarından soyulup ayrılmışlarsa o zaman yapılan iş hokkabazlıktır, hatta ondan da kötüdür". (164)

Stalin, devletin asıl işlevlerini tartıştığı makalesinde, devletin asıl görevlerini görmezlikten geldiği; bu asıl görevlerin içini önemli ölçüde boşalttığı açıkça görülebilir. Ama bundan, Stalin'in, devletin iç işlevlerinin tümünü yok saydığı sonucu çıkarılamaz. Stalin'in devletin iç işlevlerinin içini önemli ölçüde boşaltmasının temeli, onun tüm sosyalizm tarihi süresince, kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki mücadeleyi, burjuvazi ile proletarya arasındaki amansız mücadeleyi görememesine temel oluşturan, ekonomik olarak tasfiye edilen ama, sermayesi mülksüzleştirilen ama, ideolojik, siyasi, kültürel vb. alanlarda hâlâ varlığını sürdüren düşman sınıfın yani burjuvazinin varlığını değişik biçimde sürdüreceği gerçeğini görememesinde aranmalıdır.

Tüm sosyalizm evresi boyunca, yeniden aşağı geçmeye çalışan, geri gelmeye çalışan kapitalist unsurlarla, kapitalist restorasyona karşı duran güçler arasında, kapitalizm yolu ile sosyalizm yolu arasındaki, bu iki yol arasındaki mücadeleye kaçınılmazdır.

İşte Stalin'in hatasının kaynağında bu yatar. Bu durumu görememesi yatar. Stalin, uzunca pasajda, baskı altında tutulacak hiç kimsenin kalmadığını dile getirir; dolayısıyla o, askeri bastırma işlevinin içte gereksizleştiğini ve dolayısıyla, devletin birinci görevi olan (bu içtir) "ülke içinde devrilmiş sınıfların ezilmesi" (Stalin) görevinin ortadan kalktığını söyleyerek; sosyalizmin bu evrelerinde devlete yeni görevler yükler ve derki, devrilmiş sınıfların ezilmesi, bastırılması görevi ortadan kalkmış bu görev, yerini, kamu malı, hırsız ve aşırı ticarına karşı, sosyalist mülkiyetin korunması işlerine bırakmıştır. Dış görevde olduğu gibi kalacaktır der.

Anlaşılabileceği gibi, Stalin burada, tüm ulusal ekonomiyi sosyalist ekonomi damgasını bastıktan, tüm devrilmiş sınıflar görünüşte ezildikten sonra, burjuvazinin ideolojik, politik, kültürel, eğitsel alanlarda gizli ya da açık değişik görünüşlerle varlığını sürdüremeyeceği yargısı ile yola çıkar. Nedir ki, bu yargı, objektif-realiteyi dikkate almayan bir yaklaşımdır.

Sosyalist toplum çok uzun bir tarihsel evreyi kapsar. Bu tarihsel evrede sınıflar, burjuvazi ile proletarya ve bunlar arasındaki mücadele varolmaya devam eder. Ekonomik alandaki sosyalist devrim tek başına yeterli olamaz.

Sosyalist yeniden kuruluşun gerçeklik halini alması tek başına yeterli olamaz. Üretim araçlarının mülkiyetindeki bu devrim için yalnızca bir yanındır. Siyasal ve ideolojik planda da temelli bir sosyalist devrim şarttır. İdeolojik ve siyasal planda kimin kimi yeneceği sorunu ise kısa zamanda sonuca bağlanamaz. Bunun için çok uzun bir süreç gereklidir. Bunun için yüz hatta bir kaç yüz yıl gerekebilir.

Pasajın ikinci kısmına gelince;

Stalin, bu pasajda, devletin komünizm dönemindeki çözümlemesini yapar.

Her şeyden önce Stalin bu pasajda, sosyalizm ya da komünizmin ilk evresinden değil, üst evresinden söz etmektedir. Şimdiki devletten söz ettiğinde "birinci evrenin sosyalist devletinden gözle görülürcesine ayrılan sosyalist bir devletimiz var" diyerek, şimdiki devlet, geleceğin devletinden sözettiğinde de "daha öteye, ileriye, komünizme doğru gidiyoruz. Devlet komünizm döneminde de varlığını sürdürecektir mi?" diyerekte, geleceğin, "ilerin" "ötenin" devletini belirtiyor.

Stalin, sosyalizmi değil, komünizmi çıkış noktası sayarak soruya cevap veriyor. "Evet-diyor-eğer kapitalist kuşatma ortadan kaldırılır, yerini sosyalist kuşatma alırsa, devlet varlığını sürdürmeyecek, yok olacaktır." Stalin burada geleceğin devleti ile dış koşullar arasındaki ilişki ve bu devletin alacağı biçimi iki farklı varsayımdan hareketle çözümlüyor.

Kısaca Stalin'in bu çözümlemesi, Leninizmin dokusu ile örülmüştür. Sürdürelim,

Stalin'e proletarya diktatörlüğü altında devrimin sürdürülmesine ilişkin haksız, ispatsız eleştirilerde gelmektedir. İşte bunlardan biri: "Aynı şekilde, sosyalist toplumun tahlili-ne diyalektiğin tam ve köklü bir şekilde uygulanamayışı, Sovyet önderliğini, sosyalizm altında üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişki olmadığı üst yapıda devrimin yürütülmesine ve esas itibarıyla sosyalist mülkiyet sisteminin kurulmasından sonra bile üretim ilişkileri devrimcileşmeye devam edilmesine yeterli dikkatin gösterilmesini ihmal etmeye götürdü". (165)

Evet, bu eleştiride somut olgular çarpıtılmış; doğrular yalanlara feda edilmiştir.

O, "Sosyalizm altında üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişkinin olmadığını" söylemiyor. Sosyalist toplumda, ya da tüm ulusal ekonomiye, esas olarak sosyalist sektörün damgasını basmasından sonra, nihayet ya da "uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin olmadığı" (!) bir noktaya geldikten sonra, sosyalist bir toplumda, üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişmesi önünde artık bir engel-kapitalist toplumda olduğu gibi olmadığını söyler.

Herkes bilir ki, sosyalist toplumda, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında çelişkiler vardır ve var olmaya devam eder. Stalin'in söylediği de budur.

Stalin'e haksız yere atfedilen "Sovyet önderliği altında üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişki olmadığı" (166) eleştirisinin aleyhine tanıklık eden Stalin'in bu sorunda Yaroşenko ile polemik makalesinden uzunca pa-

saj;

"Sosyalist rejimde, toplumun üretim ilişkileri ile üretici güçleri arasında hiç bir çelişki olmadığını öne sürdüğü zaman, Yaroşenko yoldaş aldanmaktadır. Kuşkusuz, bizim üretim ilişkilerimiz şimdiki durumda öyle bir devir geçiriyorlar ki, üretici güçlerin gelişmesine tam olarak tekabül ediyorlar ve onları dev adımlarla ilerletiyorlar. Ancak, rahat etmemiz ve üretici güçlerimiz ile üretim ilişkilerimiz arasında hiç bir çelişki olmadığını sanmamız bir yanlıgı olurdu. Çelişkiler vardır ve kuşkusuz olacaktır, çünkü üretim ilişkilerinin gelişmesi üretici güçlerin gelişmelerine göre geri kalmaktadır ve kalacaktır. Eğer yönetici kurumlar doğru bir siyaset uygularlarsa, bu çelişkiler, uzlaşmaz çelişkiler halinde soysuzlaşmazlar ve üretim ilişkileri ile toplumun üretici güçleri arasında bir çatışmaya varamazlar. Yaroşenko yoldaşın önerdiği gibi yanlış bir siyaset izlersek durum bambaşka olur o zaman bir çatışma kaçınılmaz olur, ve üretim ilişkilerimiz, o zaman üretici güçlerin sonraki gelişmesi için çok ağır bir engel olmak tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar." (167)

Ne deniyordu?

"Sosyalizm altında üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında artık bir çelişkinin olmadığını" Stalin'in savunduğu.

Peki Yaroşenko ile polemğinde (Mayıs 1952'de) Stalin ne diyor?

"Sosyalist toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında hiç bir çelişkinin olmadığını iddia eden Yaroşenko aldanmaktadır."

Demekki, Stalin, sosyalist rejimde de üretici güçler-üretim ilişkileri çelişkinin kabul etmektedir.

Devamla;

Çelişkiler vardır diyor Stalin, var olacaktır. Çünkü diye devam ediyor, üretim ilişkilerinin gelişmesi, üretici güçlerin gelişmesinin arkasından seyretmekte ve üretim ilişkileri üretici güçlere göre geri kalmaktadır.

Ve demek ki, Stalin, çelişkinin varlığını kabul etmektedir.

En sonunda Stalin, bu çelişkiyi kabul etmektedir ve hatta Yaroşenko ile polemğinde demektir ki, eğer yönetim aygıtı, doğru bir siyaset gütmese bu çelişkiler soysuzlaşır ve patlama kaçınılmaz olur; yok eğer doğru siyaset uygulanırsa, bu çelişkiler uzlaşmaz çelişkiler halinde soysuzlaşmazlar.

Ne denebilir ki?

İnsan yeterince açık diyor! (168)

Netice itibarıyla, denilebilirki, Stalin, 1930'lu yıllarda (25 Kasım 1936 SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine'de) sosyalist Sovyetler Birliğinde hiç bir antagonist çelişki kalmadığını söylemişti. Nedir ki, aradan geçen bir dönemin sonunda Stalin, yukarıda aktardığımız ve Yaroşenko ile giriştiği polemğinde de görüleceği gibi, bu görüşünde değişikliğe gitti ve üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin öneminden sözetti; ve o, yalnızca bununla yetinmedi, 1930'lu yıllarda sosyalist toplumun proletarya diktatörlüğünün içten geriye çevrilemeyeceği şeklindeki yanlış yaklaşımını da düzelterek, eğer yönetici organlar doğru bir siyasetle yola

çıkılmazsa, mevcut çelişkilerin antagonist çelişkiler biçiminde soysuzlaşabileceğini öne sürdü.

Fakat Stalin'in ömrü, bu görüşlerini dahada geliştirmeye yetmedi. Bu görev, Mao Zedung'a düştü. **Ve Mao proletarya diktatörlüğü altında devrimi devam ettirme noktasında, Sovyet ve Çin deneyimlerinin teorik ve pratik bir muhasebesini yaparak, sosyalist toplumun kendi içinden yeni burjuva öğelerin ortaya çıkacağını ve bu toplumun yeni burjuva unsurları ürettiğini saptayarak, sosyalist toplumun tüm tarihsel evresi boyunca burjuva ve proletarya arasındaki amansız mücadelenin kaçınılmazlığını berrakça çözümleyerek, devrimin, ideolojik ve siyasal cephelerde devam ettirilmesinin zorunluluğunu göstererek sosyalist toplum süresince kapitalizmin mi, sosyalizmin mi kazanacağı sorunun henüz karara bağlanmadığını ve bağlanamayacağını açıklıkla saptayarak, Mao, vardığı bu kavrayışla, bu uşlamlama ile ML hazinesine zengin katılarda bulundu.**

Yugoslavya ile başlayıp, Sovyetler Birliği, Çin, Arnavutluk, Doğu Avrupa ülkeleri vb. deneyimleri göstermiştir ki; üretim araçlarının sosyalist mülkiyeti sağlandıktan, yani üretim araçları mülkiyeti alanındaki sosyalist devrimden sonra, tüm ulusal ekonomiye kolhov ve solhovcu sosyalist sektörler egemen olduktan sonra, yani ekonomik cephedeki bu devrimden sonra devrimi devam ettirmemek hem bir saflık, akıl almaz bir tedbirsizlik, sınıf mücadelesi kavrayışındaki apacak bir dargörüştürlüktür.

Eksiksiz bir sosyalist devrim yalnızca iktisadi cephede değil, ideoloji ve siyaset cephelerinde de sürdürülmelidir. Eğer bu görev yerine getirilmez, ısrarla tekrarlanan bir mücadele ile bu cephelerde savaşım sürdürülmezse, geri dönüş, kapitalizmin restorasyonu kaçınılmaz hale gelebilir ve gerilde.

Belirtmeliyiz ki, şimdiye kadarki geri dönüş deneyimleri tanıtlamıştırlki, geri dönüş, ne her an her saat durmaksızın kapitalist unsurları yaratan küçük-meta üretimi yada bu yapı üzerinde yüakselmiştir, ne eski burjuvazinin yeniden iktidarı ele geçirme piramidi üzerinde şekillenmiştir ve ne de emperyalist saldırı sonucu proletarya diktatörlüklerine son verilebilmiştir; geri dönüşte asıl öge, asıl güçler deneyimlerinde tanıtladığı gibi yeni burjuvazidir. "Parti ve devlet organlarında sürekli olarak siyasi bakımdan yozlaşmış unsurlar; devlete, halka ait işletmelerde yeni burjuva unsurlar, kamu malını yağmalayanlar ve iyiciler; kültür ve eğitim alanında ve aydın çevrelerde yeni burjuva aydınlar ortaya çıkarlar." Parti ve devlet aygıtında sorumlu mevkilerde siperlenmiş bu yeni yoz güçler sosyalizm için en tehlikeli unsurlar olarak sosyalizmin karşısına dikilirler. Bu yeni güçlerin, yeni burjuvazinin şekillenmesinde üretim ilişkilerinin rolü belirleyici önemdedir. (169) **Gücünü ve dayanağını bu alandan, üretim ilişkilerinden alan yeni burjuvazi geri dönüşün temel kaynağıdır. Ve bilinmelidirki, burjuvazi ile proletarya, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadelenin ateş hattı, en sıcak alanı komünist partisinin içidir. Yeni burjuvazi, toplumsal yapı içinde burjuva güçleri ve öğeleri körükleyerek kapitalist yolu tutan revizyonistlerden müteşekkildir. Bu yeni burjuvazinin parti içindeki dayanağı "eski oto-**

rite sahipler", kapitalist yolu tutmuş eski otorite sahipleridir. Yönetici organlara siperlenmiş bu eski kurtlardır.

Sanıldığı ve bazılarınca savunulduğu gibi, "geriye dönüşte aynı toplumsal sistemdeki mevcut karşıtlıkların yer değiştirmesiyle gerçekleşmez. Geriye dönüşte bir nitelik değişikliğidir. Sosyalist toplumda olmayan çelişkiler nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkar" saptaması, gerçeklerle uyum halinde olmadığı gibi, şimdiye kadarki tarihsel tecrübeyide karartan bir iddiadır ve geri dönüş deneyimleri bu saptamanın aleyhinde tanıklığını sürdürmüştür. Bu mantık, toplumsal görüngülerdeki gelişme ve değişmeyi, hayatı, zıtların birliği yasasıyla açıklayamayan bir mantıktır. Evrenin irili-ufaklı tüm süreçlerini canlı yaşamları içinde, özdevinimleri içinde, gelişmeleri içinde bilebilmenin biricik yolu ve temel koşulu, bu süreçlerde karşıtların birliğinin varlığının kabulüdür. "Çelişir." (170) Eğer çelişki her türlü hayatın ve her türlü hareketin köküdür her türlü hayatın temeli ise ve bunu yaratan da mevcut karşıtlıkların varlığı, çatışması, yeni bir kategori içinde eriyip kaynaşması ise bu demektir ki mevcut sosyalist toplumdaki geri dönüş, toplumsal sistemdeki karşıtların çatışmasının sonucudur. İşte bu çatışmadır diyalektik hareketi oluşturan şey.

"Karşit olanı birliği içinde kavramayan" (Hegel), "evrenin tüm süreçlerini karşıtların birliği olarak görmeyen ve tanımayan" (171) mantık, ancak bu denli alıklık örnekleri sunabilir. Bu alıklığın dayandığı şeyde, burjuvazinin sosyalist toplumdaki varlığını yadsımadır. Dolayısıyla, bu mantığın teorisi de topallamak durumunda kalıyor.

Nedir topallayan şey?

Sosyalist toplumda olmayan çelişkiler nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkar!

Ve hem de madde ve hareketin yaratılması ve yokedilmesinin imkansızlığına rağmen. Evet, Engels'in bu önemli tezine rağmen. "Hareketsiz madde, maddesiz hareket kadar akıl almaz bir şeydir. Öyleyse, maddenin kendisi gibi hareketin yaratılması ve yokedilmesi de olanaksızdır." (172)

Öyleyse, sosyalist toplumda olmayan çelişkiler nasıl olurda birden ortaya çıkar.

Çelişkinin nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkması için, mevcut sürecin tümünde, baştan sona kadar varlığını sürdürmesi gerekir. Sosyalist toplumda ya da bu toplumsal süreçte var olmayan, derecelikle kendisini hissettirmeyen, ve bu sürecin temel doğasında karşıtında, onunla birlikte vücut bulmayan, bir çelişki, nasıl oluyorda, sürecin herhangibir evresinde yoktan varolabiliyor?

Dahası, nitelik değişikliği ile birlikte ortaya çıkan, bu çelişkideki nitel değişmeyi sağlayan şey nedir acaba? Öyle ya, nitelik değişme öyle "bugünden yarına" olabilecek bir değişme değildir. Eğer diyalektik bir geçiş diyalektik olmayan bir geçişten "sıçrama ile çelişme ile tedriciliğin kesikliğe uğraması ile, varlıkla varlık olmayanın birliği (özdeşliği) ile "ayrı ediliyorsa (173) olmayan bir derecelilik, olmayan bir tedricilik temelindeki olmayan bir çelişkiden tepeden inme bir sıçrama...!

Bu, felesefede büyücülüğün gücü değilde nedir?

Felsefi-revizyonizm!

Sonuç olarak, bu başlık bağlamında, diyebileceğimiz sudur ki; Sovyet, Çin, Doğu-Avrupa vb. geri dönüş tecrübelerinin ışığında sosyalist toplumda, yeni burjuvazinin rolünü ve buna karşı mücadelesinin önemini, ve bu mücadelenin tüm bir sosyalist toplum süreci boyunca gerekliliğini çözümlleyen, devrimin yalnız ekonomik değil, ideolojik ve siyasal cephelerde eksiksiz bir biçimde sürdürülmesinin zorunluluğunu ortaya koyan Mao'nun, devrimi yapmanın yanında onu sürdürmek gereklidir biçimindeki uyarılarını proleterya diktatörlüğünün tüm dönemi boyunca kavramayan, uygulamayan bir mantık, Leninizmin dokusuyla örülme bir düzlemde hareket etmektedir. Dolayısıyla, Mao'nun, proleterya diktatörlüğünü zenginleştiren ve geliştiren bu teorisinin ışığında yol almaya, bu rehberlikte kulaç atmayan her kafa arabayı çamura saplamakta gecikmeyecektir.

Devrimi yapmak isteyen, eğer bunu sürdürmek istiyorsa, bu teyiden öğrenmek zorundadır.

Devrimi yapmak isteyen, eğer onu sürdürmek istiyorsa, Mao'nun burjuvazi ile proleterya arasında, kapitalist yol ile sosyalist yol arasındaki çelişme, sosyalist toplumun baş çelişmesidir teorisinden öğrenmek zorundadır.

Devrimi yapmak isteyen, eğer onu sürdürmek istiyorsa, salt ekonomik alandaki devrimle yetinmemeli, onu ideolojik, siyasi kültürel cephelerde de sürdürmek zorundadır.

Devrimi yapmak isteyen eğer onu sürdürmek istiyorsa, sosyalist toplumda uzlaşmaz karşıtlık doğasındaki çelişmeyi görmek zorundadır; proleterya-burjuvazi çelişmesi.

Devrimi yapmak isteyen eğer sürdürmek istiyorsa, BPKD'nin teorisini pratiğinden öğrenmek zorundadır.

134- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapıtlar (3), s.31-32 (Marx-Engels)

135- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapıtlar (3), S. 21 (Marx-Engels)

136- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapıtlar (3), S. 22 (Marx-Engels)

137- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapıtlar (3), S. 23 (Marx-Engels)

138- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapıtlar (3), S. 23 (Marx-Engels)

139- Marx, "Alman İşçi Partisi Programının Kenar Notları", Seçme Yapıtlar (3), S. 23 (Marx-Engels)

Bu bölümde Marx şöyle diyor: "Komünist toplumun daha yüksek bir evresinde, bireylerin işbölümüne kölece boyun eğmesinin ve onunla birlikte de kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişkinin ortadan kalkmasından sonra; emek yalnızca yaşam aracı değil, yaşamın birincil gereksinimi haline gelmesinden sonra; bireylerin her yönüyle gelişmesiyle birlikte, üretici güçlerinde artması ve bütün kolektif zenginlik kaynaklarının görür görür fıskırmasından sonra-ancak o zaman burjuva hukukunun dar ufukları tümüyle aşmış olarak ve toplum, bayraklarının üzerine şunu yazabilecektir. "Herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinmelerine göre!"

140- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 386

141- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S.389

142- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 389-390

143- Lenin, "Proleterya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika", İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 391-392

144- Marx "Fransa'da Sınıf Savaşlarını" Seçme Yapıtlar (1) S. 341 (Marx-Engels)

145- Engels, "Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm", Seç

me Yapıtlar (3), S. 175. (Marx-Engels)

146- Marx, Felsefenin Sefaleti, S. 120-121

147- Lenin, "Kutsal Aile'nin Özeti", Felsefe Defterleri S. 17

148- Mao, Zedung, Teori ve Pratik, S. 60

Ayrıca bu konuda daha geniş bilgi için şunları aktarabiliriz:

"Çatışmanın iki teriminden sadece biri varolmaz (ancak ikisi, birden varolabilir-ç) tıpkı yarısı yendikten sonra, elde bütün bir elmanın kalmıyacağı gibi" Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, sf. 88 "Ücretliler olmaksızın kapitalistler varolamazlar". Engels, Anti-Dühring, S. 67 "Karşıtların özdeşliği... doğanın... bütün fenomen ve süreçlerindeki çelişkinin, birbirlerini karşılıklı olarak dışlayan karşıt yönemelerin varlığını kabul edilmiştir (keşfedilmiştir)". Lenin Felsefe Defterleri, S. 303

149- Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi Hakkında Polemik, "Kruşçev'in Sahte Komünizmi ve Dünya İçin Tarihsel dersler" S. 480

150- Mao Zedung, "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine", Seçme Eserler (5) S. 467-468

151- Mao Zedung, "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" Seçme Eserler (5) S. 468

152- "Kruşçev'in Sahte Komünizmi ve Dünya İçin Tarihsel Dersler", Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi Hakkında Polemik S. 484-485

153- Mao Zedung, "1957 yazındaki durum", Seçme Eserler (5) S. 544

154- Mao Zedung, "Devrimi İleri Götüren Faal Unsurlar Olun, 9 Ekim 1957", Seçme Eserler (5) S. 568

155- Mao Zedung, "Devrimi İleri Götüren Faal Unsurlar Olun, 9 Ekim 1957" Seçme Eserler (5) S. 568

156- Stalin, "SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine", Leninizmin Sorunları, S. 623

157- Stalin, "SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine", Leninizmin Sorunları, S.625

158- Stalin, "SSCB'de Sosyalizmin Ekonomik Sorunları, 1 Şubat 1952" Son Yazılar, S. 87-88

159- Lenin, "Moskova Parti Militanları, Toplantısı 27 Kasım 1918" İşçi Sınıfı ve Köylülük, S. 348

160- Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi Merkez Komitesinin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Sunulan Rapor, 10 Mart 1939", Leninizmin Sorunları, 729-730

161- Lenin, Devlet ve Devrim, S. 50'de şöyle der:

"Elbette kapitalizmden komünizme geçişte, siyasal biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstermekten geri kalamaz, ama hepsinin özü zorunlu olarak bir olacaktır. Proleterya diktatoryası"

162- Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi Merkez Komitesinin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Sunulan Rapor, 10 Mart 1939" Leninizmin Sorunları S. 730-731

163- Stalin, "SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi Merkez Komitesinin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Sunulan Rapor, 10 Mart 1939" Leninizmin Sorunları S.731-732

164- Lenin, "İstatistik ve Sosyoloji- Önsöz, "Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları S. 297

165- Devrimci Enternasyonal Hareketin Deklerasyonu.

166- Devrimci Enternasyonal Hareketin Deklerasyonu

167- Stalin, "L.D. Yaroşenko Yoldaşın Yanıtları, 22 Mayıs 1952", Son Yazılar, S. 125-126

168- Bunun için bakınız, geniş bilgi için başvuru kaynağı "L.D. Yaroşenko Yoldaşın Yanıtları", Son Yazılar, Stalin, 116-141

169- Üretim ilişkileri, üretim araçlarının mülkiyeti, dağılım ve insanların üretim sürecindeki ilişkilerini içerir.

170- Lenin, "Hegel'in Mantık Bilimi", Felsefe Defterleri, S. 113

171- Lenin, "Hegel'in Mantık Bilimi", Felsefe Defterleri, S. 80

172- Engels, "Doğa Felsefesi Uzay ve Zaman", Anti-Dühring, S. 128

173- Lenin, "Hegel'in Felsefe Tarihi Dersleri", Felsefe Defterleri S. 232

İsmail HANOĞLU

20.4.1978'de

İstanbul Gültepe'de

Şehit Düşen

İsmail HANOĞLU

Mücadelemizde

Yaşıyor!

FAŞİST T.C. GÜÇLERİ TARAFINDAN 31 OCAK - 2 ŞUBAT ARASINDA NAZIMIYE'DE KATLEDİLEN 12 KOMÜNİZM SAVAŞÇISININ KANLARINI YERDE BIRAKMAYACAGIZ!

Avrupa'dan Mücadele Arkadaşları

Hüseyin
DEMİR

Hasan
BEN

Erdoğan
KARATAŞ

Hasan
TOY

Hıdır
TOPÇU

Yazgülü
KILIÇ

Yeter
KOÇ

Emine
AKYÜZ

Ali Asker
AKSU

Cemile
SEVGÜL

Aynur
AN

ve ZILAN

**İşçiler 1 Mayıs'ta
Genel Greve!**

**Sokaklara, Meydanlara,
Devrimci Gösterilere!**